

EURÓPAI UNIÓ

AZ EURÓPAI UNIÓRÓL SZÓLÓ SZERZŐDÉS ÉS
AZ EURÓPAI KÖZÖSSÉGET LÉTREHOZÓ SZERZŐDÉS

EGYSÉGES SZERKEZETBE FOGLALT VÁLTOZATA

AZ OLVASÓHOZ

Ez a kiadvány az Európai Unióról szóló szerződésnek valamint az Európai Közösséget létrehozó szerződésnek a 2003. április 16-án aláírt Athéni Szerződés által bevezetett módosításokkal egységes szerkezetbe foglalt változatát tartalmazza.

A kiadvány emellett teljes terjedelemben tartalmazza a fenti szerződésekhez csatolt jegyzőkönyveket, amelyeket legutóbb a 2003-as csatlakozási szerződés módosított.

A szöveg tájékoztató jellegű és nem alapozza meg az intézmények felelősségét.

TARTALOMJEGYZÉK

	<i>Oldal</i>
AZ EURÓPAI UNIÓRÓL SZÓLÓ SZERZŐDÉS EGYSÉGES SZERKEZETBE FOGLALT VÁLTOZATA	5
AZ EURÓPAI KÖZÖSSÉGET LÉTREHOZÓ SZERZŐDÉS EGYSÉGES SZERKEZETBE FOGLALT VÁLTOZATA	37
JEGYZŐKÖNYVEK	187
FÜGGELÉK	325

**AZ EURÓPAI UNIÓRÓL
SZÓLÓ SZERZŐDÉS EGYSÉGES SZERKEZETBE
FOGLALT VÁLTOZATA**

TARTALOMJEGYZÉK
A SZERZŐDÉS SZÖVEGE

	<i>Oldal</i>
Preambulum	9
I. CÍM — Közös rendelkezések	10
II. CÍM — Az Európai Gazdasági Közösséget létrehozó szerződést az Európai Közösség létrehozása érdekében módosító rendelkezések	13
III. CÍM — Az Európai Szén- és Acélközösséget létrehozó szerződést módosító rendelkezések	14
IV. CÍM — Az Európai Atomenergia-közösséget létrehozó szerződést módosító rendelkezések	14
V. CÍM — A közös kül- és biztonságpolitikára vonatkozó rendelkezések	14
VI. CÍM — A büntetőügyekben folytatott rendőrségi és igazságügyi együttműködésre vonatkozó rendelkezések	23
VII. CÍM — A megerősített együttműködésre vonatkozó rendelkezések	31
VIII. CÍM — Záró rendelkezések	33

ŐFELSÉGE A BELGÁK KIRÁLYA, ŐFELSÉGE DÁNIA KIRÁLYNŐJE, A NÉMETORSZÁGI SZÖVETSÉGI KÖZTÁRSASÁG ELNÖKE, A GÖRÖG KÖZTÁRSASÁG ELNÖKE, ŐFELSÉGE SPANYOLORSZÁG KIRÁLYA, A FRANCIA KÖZTÁRSASÁG ELNÖKE, ÍRORSZÁG ELNÖKE, AZ OLASZ KÖZTÁRSASÁG ELNÖKE, Ő KIRÁLYI FENSÉGE A LUXEMBURGI NAGYHERCEG, ŐFELSÉGE HOLLANDIA KIRÁLYNŐJE, A PORTUGÁL KÖZTÁRSASÁG ELNÖKE, ŐFELSÉGE NAGY-BRITANNIA ÉS ÉSZAK-ÍRORSZÁG EGYESÜLT KIRÁLYSÁGÁNAK KIRÁLYNŐJE ⁽¹⁾

AZZAL AZ ELHATÁROZÁSSAL, hogy az Európai Közösségek megalapításával felvállalt európai integrációs folyamat egy új szakaszába lépjenek,

EMLÉKEZTETVE az európai kontinens megosztottsága megszüntetésének történelmi fontosságára és annak szükségességére, hogy a jövő Európájának kialakításához szilárd alapokat teremtsenek,

MEGERŐSÍTVE elkötelezettségüket a szabadság, a demokrácia, az emberi jogok és alapvető szabadságok tiszteletben tartása és a jogállamiság elvei mellett,

MEGERŐSÍTVE az 1961. október 18-án Torinóban aláírt Európai szociális chartában, valamint a munkavállalók alapvető szociális jogairól szóló 1989. évi közösségi chartában meghatározott alapvető szociális jogok melletti elkötelezettségüket,

AZZAL AZ ÓHAJJAL, hogy elmélyítsék a népek közötti szolidaritást, miközben történelmüket, kultúrájukat és hagyományaikat tiszteletben tartják,

AZZAL AZ ÓHAJJAL, hogy tovább javítsák az intézmények demokratikus és hatékony működését, és így azok a rájuk ruházott feladatokat egy egységes intézményi kereten belül jobban elláthassák,

AZZAL AZ ELHATÁROZÁSSAL, hogy megerősítik és közelítik egymáshoz gazdaságaikat, valamint hogy gazdasági és monetáris uniót hoznak létre, amely e szerződés rendelkezéseivel összhangban egy közös és stabil valutát foglal magában,

AZZAL A SZÁNDÉKKAL, hogy a fenntartható fejlődés alapelvének figyelembevételével és a belső piac megvalósításának, a megerősített kohézióknak és a környezetvédelemnek a keretében előmozdítsák népek gazdasági és társadalmi fejlődését, továbbá hogy olyan politikákat hajtsanak végre, amelyek biztosítják, hogy a gazdasági integráció előrehaladása más területek párhuzamos fejlődésével járjon együtt,

AZZAL AZ ELHATÁROZÁSSAL, hogy országaik állampolgárai számára közös uniós polgárságot hoznak létre,

---

⁽¹⁾ A Cseh Köztársaság, az Észt Köztársaság, a Ciprusi Köztársaság, a Lett Köztársaság, a Litván Köztársaság, a Magyar Köztársaság, a Máltai Köztársaság, az Osztrák Köztársaság, a Lengyel Köztársaság, a Szlovén Köztársaság, a Szlovák Köztársaság, a Finn Köztársaság és a Svéd Királyság azóta az Európai Unió tagjaivá váltak.

AZZAL AZ ELHATÁROZÁSSAL, hogy közös kül- és biztonságpolitikát valósítanak meg, beleértve a 17. cikk rendelkezéseivel összhangban egy közös védelmi politika fokozatos kialakítását, amely közös védelemhez vezethet, megerősítve ezáltal Európa identitását és függetlenségét Európa és a világ békéjének, biztonságának és fejlődésének előmozdítása érdekében,

AZZAL AZ ELHATÁROZÁSSAL, hogy — miközben biztosítják népeik védelmét és biztonságát — megkönnyítik a személyek szabad mozgását azáltal, hogy e szerződés rendelkezéseinek megfelelően létrehoznak egy, a szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térséget,

AZZAL AZ ELHATÁROZÁSSAL, hogy tovább viszik az Európa népei közötti egyre szorosabb egység létrehozásának folyamatát, ahol a szubszidiaritás elvének megfelelően a döntéseket az állampolgárokhoz a lehető legközelebb eső szinten hozzák meg,

SZEM ELŐTT TARTVA az európai integráció előrehaladása érdekében teendő további lépéseket,

ÚGY HATÁROZTAK, hogy létrehozzák az Európai Uniót, és e célból meghatalmazottjaikként jelölték ki:

(a meghatalmazottak felsorolása nem kerül kiadásra)

AKIK kicserélve jó és kellő alakban talált meghatalmazásaikat a következőkben állapodtak meg:

I. CÍM

KÖZÖS RENDELKEZÉSEK

1. cikk

E szerződéssel a MAGAS SZERZŐDŐ FELEK egymás között létrehozzák az EURÓPAI UNIÓT (a továbbiakban: az Unió).

E szerződés új szakaszt jelent az Európa népei közötti egyre szorosabb egység létrehozásának folyamatában, amelyben a döntéseket a lehető legnyilvánosabban és az állampolgárokhoz a lehető legközelebb eső szinten hozzák meg.

Az Unió az Európai Közösségeken alapul, amelyeket az e szerződéssel létrehozott politikák és együttműködési formák egészítenek ki. Feladata, hogy koherens és szolidáris módon szervezze a tagállamok közötti és a népek közötti kapcsolatokat.

2. cikk

Az Unió a következő célokat tűzi ki maga elé:

- a gazdasági és társadalmi fejlődés, valamint a foglalkoztatás magas szintjének előmozdítása, továbbá egy kiegyensúlyozott és fenntartható fejlődés megvalósítása, különösen egy belső határok nélküli térség létrehozása, a gazdasági és társadalmi kohézió megerősítése, valamint — e szerződés rendelkezéseinek megfelelően — végső soron egy közös valutát is magában foglaló gazdasági és monetáris unió létrehozása útján;
- identitásának nemzetközi szintű megerősítése, különösen egy közös kül- és biztonságpolitika megvalósítása útján, beleértve a 17. cikk rendelkezéseivel összhangban egy közös védelmi politika fokozatos kialakítását, amely közös védelemhez vezethet;
- a tagállamok állampolgárai jogainak és érdekeinek fokozottabb védelme egy uniós polgárság bevezetése útján;
- az Unió fenntartása és fejlesztése a szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló olyan térségként, ahol a személyek szabad mozgásának biztosítása a külső határok ellenőrzésére, a menekültügyre, a bevándorlásra, valamint a bűnmegelőzésre és bűnüldözésre vonatkozó megfelelő intézkedésekkel párosul;
- a közösségi vívmányok teljes mértékű fenntartása és fejlesztése annak mérlegelésével, hogy milyen mértékben szükséges az e szerződés által bevezetett politikák és együttműködési formák felülvizsgálata a közösségi mechanizmusok és intézmények eredményességének biztosítása érdekében.

Az Unió céljait e szerződés rendelkezéseinek megfelelően, az abban megállapított feltételek és ütemezés szerint, az Európai Közösséget létrehozó szerződés 5. cikkében megfogalmazott szubzidiaritás elvének tiszteletben tartásával kell megvalósítani.

3. cikk

Az Unió egységes intézményi kerettel rendelkezik, amely — a közösségi vívmányokat tiszteletben tartva és továbbfejlesztve — biztosítja a céljai elérése érdekében végzett tevékenységek összhangját és folytonosságát.

Az Unió különösen külső tevékenységei egészének összhangját biztosítja a kül-, a biztonság-, a gazdaság- és a fejlesztési politikája keretében. A Tanács és a Bizottság felel ezen összhang biztosításáért, és ennek érdekében együttműködnek egymással. Saját hatáskörüknek megfelelően biztosítják e politikák végrehajtását.

4. cikk

Az Európai Tanács adja az Uniónak a fejlődéséhez szükséges ösztönzést, és meghatározza e fejlődés általános politikai irányait.

Az Európai Tanács a tagállamok állam-, illetve kormányfőiből és a Bizottság elnökéből áll. Munkájában közreműködnek a tagállamok külügyminiszterei és a Bizottság egy tagja. Az Európai Tanács évente legalább kétszer ül össze a Tanács elnökségét betöltő tagállam állam-, illetve kormányfőjének elnökletével.

Az Európai Tanács minden ülése után jelentést, továbbá az Unió által elért haladásról évente írásos jelentést nyújt be az Európai Parlamentnek.

5. cikk

Az Európai Parlament, a Tanács, a Bizottság, a Bíróság és a Számvevőszék hatásköreiket egyrészt az Európai Közösségeket létrehozó szerződések és az azokat módosító vagy kiegészítő további szerződések és okmányok rendelkezései, másrészt az e szerződés egyéb rendelkezései által meghatározott feltételek szerint és célok érdekében gyakorolják.

6. cikk

(1) Az Unió a szabadság, a demokrácia, az emberi jogok és az alapvető szabadságok tiszteletben tartása és a jogállamiság elvein alapul, amely alapelvek közősek a tagállamokban.

(2) Az Unió a közösségi jog általános elveiként tartja tiszteletben az alapvető jogokat, ahogyan azokat az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló, 1950. november 4-én Rómában aláírt európai egyezmény biztosítja, továbbá ahogyan azok a tagállamok közös alkotmányos hagyományyaiból erednek.

(3) Az Unió tiszteletben tartja tagállamainak nemzeti identitását.

(4) Az Unió gondoskodik a céljai eléréséhez és politikái folytatásához szükséges eszközökről.

7. cikk

(1) A Tanács, a tagállamok egyharmada, az Európai Parlament vagy a Bizottság indokolással ellátott javaslata alapján, tagjainak négyötödös többségével és az Európai Parlament hozzájárulásának elnyerését követően megállapíthatja, hogy fennáll az egyértelmű veszélye annak, hogy egy tagállam súlyosan megsérti a 6. cikk (1) bekezdésében említett alapelveket, és megfelelő ajánlásokat tehet ennek a tagállamnak. Mielőtt ilyen megállapítást tenne, a Tanács meghallgatja a kérdéses tagállamot, és — ugyanezen eljárásnak megfelelően — független személyeket kérhet fel arra, hogy ésszerű határidőn belül készítsenek jelentést a kérdéses tagállamban fennálló helyzetről.

A Tanács rendszeresen ellenőrzi, hogy azok az okok, amelyek alapján ilyen megállapítást tett, továbbra is fennállnak-e.

(2) A tagállamok egyharmada vagy a Bizottság javaslata alapján és az Európai Parlament hozzájárulásának elnyerését követően az állam-, illetve kormányfői összetételben üléselő Tanács, miután a kérdéses tagállam kormányát felkérte észrevételei benyújtására, egyhangúlag megállapíthatja, hogy a tagállam súlyosan és tartósan megsérti a 6. cikk (1) bekezdésében említett alapelveket.

(3) A Tanács, amennyiben a (2) bekezdés szerinti megállapításra jutott, minősített többséggel úgy határozhat, hogy a kérdéses tagállamnak az e szerződés alkalmazásából származó egyes jogait felfüggeszti, beleértve az e tagállam kormányának képviselőjét a Tanácsban megillető szavazati jogokat. Ebben az esetben a Tanács figyelembe veszi az ilyen felfüggesztésnek a természetes és jogi személyek jogait és kötelezettségeit érintő lehetséges következményeit.

A kérdéses tagállam e szerződés szerinti kötelezettségei minden esetben továbbra is kötik ezt az államot.

(4) A Tanács a későbbiekben minősített többséggel úgy határozhat, hogy a (3) bekezdés alapján hozott intézkedéseket megváltoztatja vagy visszavonja, amennyiben az elrendelésükhöz vezető körülményekben változás következett be.

(5) Ennek a cikknek az alkalmazásában a Tanács a kérdéses tagállam kormánya képviselőjének szavazatát figyelmen kívül hagyva jár el. A személyesen jelen lévő vagy képviselt tagok tartózkodása nem akadályozza a (2) bekezdésben említett határozatok elfogadásának. A minősített többséget a Tanács érintett tagjai súlyozott szavazatainak az Európai Közösséget létrehozó szerződés 205. cikkének (2) bekezdése szerinti arányával azonos arányban kell megállapítani.

Ezt a bekezdést a szavazati jogok (3) bekezdés szerinti felfüggesztése esetén is alkalmazni kell.

(6) Az (1) és (2) bekezdés alkalmazásakor az Európai Parlament a leadott szavazatoknak az egyben a tagok többségét is kitevő kétharmados többségével dönt.

II. CÍM

AZ EURÓPAI GAZDASÁGI KÖZÖSSÉGET LÉTREHOZÓ SZERZŐDÉST AZ EURÓPAI KÖZÖSSÉG LÉTREHOZÁSA ÉRDEKÉBEN MÓDOSÍTÓ RENDELKEZÉSEK

8. cikk

(a cikk szövege nem kerül kiadásra)

III. CÍM

AZ EURÓPAI SZÉN- ÉS ACÉLKÖZÖSSÉGET LÉTREHOZÓ SZERZŐDÉST MÓDOSÍTÓ RENDELKEZÉSEK

9. cikk

(a cikk szövege nem kerül kiadásra)

IV. CÍM

AZ EURÓPAI ATOMENERGIA-KÖZÖSSÉGET LÉTREHOZÓ SZERZŐDÉST MÓDOSÍTÓ RENDELKEZÉSEK

10. cikk

(a cikk szövege nem kerül kiadásra)

V. CÍM

A KÖZÖS KÜL- ÉS BIZTONSÁGPOLITIKÁRA VONATKOZÓ RENDELKEZÉSEK

11. cikk

(1) Az Unió közös kül- és biztonságpolitikát határoz meg és hajt végre, amely a kül- és biztonságpolitika minden területére kiterjed, és amelynek célkitűzései a következők:

- az Unió közös értékeinek, alapvető érdekeinek, függetlenségének és integritásának védelme az Egyesült Nemzetek Alapokmányának alapelveivel összhangban;
- az Unió biztonságának megerősítése minden formában;
- a béke megőrzése és a nemzetközi biztonság megerősítése az Egyesült Nemzetek Alapokmányának alapelveivel, valamint a Helsinkai Záróokmány elveivel és a Párizsi Charta célkitűzéseivel összhangban, beleértve azokat is, amelyek a külső határokra vonatkoznak;
- a nemzetközi együttműködés előmozdítása;
- a demokrácia és a jogállamiság fejlesztése és megerősítése, valamint az emberi jogok és alapvető szabadságok tiszteletben tartása.

(2) A tagállamok az Unió kül- és biztonságpolitikáját a lojalitás és a kölcsönös szolidaritás jegyében tevékenyen és fenntartások nélkül támogatják.

A tagállamok együtt munkálkodnak kölcsönös politikai szolidaritásuk erősítésén és továbbfejlesztésén. Tartózkodnak minden olyan cselekvéstől, amely ellentétes az Unió érdekeivel, illetve ronthatja az Unió mint kohéziós erő eredményességét a nemzetközi kapcsolatokban.

A Tanács gondoskodik ezeknek az elveknek a tiszteletben tartásáról.

12. cikk

A 11. cikkben meghatározott célkitűzések elérésére az Unió a következő eszközökkel törekszik:

- a közös kül- és biztonságpolitika elveinek és az arra vonatkozó általános iránymutatásoknak a meghatározása;
- közös stratégiákra vonatkozó határozatok;
- együttes fellépések elfogadása;
- közös álláspontok elfogadása;
- a rendszeres együttműködés erősítése a tagállamok között politikájuk folytatásában.

13. cikk

(1) Az Európai Tanács meghatározza a közös kül- és biztonságpolitika, beleértve a védelmi vonatkozású kérdések elveit és az arra vonatkozó általános iránymutatásokat.

(2) Az Európai Tanács határoz az Unió által végrehajtandó közös stratégiákról azokon a területeken, ahol a tagállamoknak fontos közös érdekeik vannak.

A közös stratégiákban meg kell határozni azok céljait, időtartamát, valamint az Unió és a tagállamok által rendelkezésre bocsátandó eszközöket.

(3) A Tanács az Európai Tanács által meghatározott általános iránymutatások alapján meghozza a közös kül- és biztonságpolitika meghatározásához és végrehajtásához szükséges határozatokat.

A Tanács ajánlást tesz az Európai Tanácsnak a közös stratégiákra, és végrehajtja azokat, különösen együttes fellépések és közös álláspontok elfogadásával.

A Tanács biztosítja az Unió fellépésének egységességét, koherenciáját és eredményességét.

14. cikk

(1) A Tanács együttes fellépéseket fogad el. Az együttes fellépések olyan meghatározott helyzetekre vonatkoznak, ahol az Unió műveleti fellépését szükségesnek ítélik. Az együttes fellépésben meg kell határozni annak céljait, hatókörét, az Unió rendelkezésére bocsátandó eszközöket és szükség esetén időtartamát, valamint végrehajtásának feltételeit.

(2) Amennyiben a körülmények változása lényeges kihatással van az együttes fellépést érintő valamely kérdésre, a Tanács felülvizsgálja a fellépés elveit és célkitűzéseit, és meghozza a szükséges határozatokat. Az együttes fellépést a Tanács határozatának meghozataláig fenntartják.

(3) Az együttes fellépések kötik a tagállamokat álláspontjaik elfogadásakor és tevékenységük folytatása során.

(4) A Tanács felkérheti a Bizottságot, hogy valamely együttes fellépés végrehajtásának biztosítása érdekében terjesszen elő megfelelő javaslatokat a közös kül- és biztonságpolitikával kapcsolatosan.

(5) Valamennyi, együttes fellépés keretében tervezett nemzeti álláspontról vagy nemzeti fellépésről időben tájékoztatást kell adni, hogy szükség esetén arról a Tanácsban előzetesen tanácskozni lehessen. Az előzetes tájékoztatási kötelezettség nem vonatkozik azokra az intézkedésekre, amelyek csupán a Tanács határozatait ültetik át nemzeti szinten.

(6) A helyzet megváltozásából eredő kényszerítő szükség esetén, és amennyiben a Tanács nem határozott, a tagállamok — szem előtt tartva az együttes fellépés általános célkitűzéseit — megtehetik a szükséges halaszthatatlan intézkedéseket. Az érintett tagállam haladéktalanul tájékoztatja a Tanácsot az ilyen intézkedésekről.

(7) Amennyiben az együttes fellépés végrehajtása során jelentős nehézségek merülnek fel, a tagállam azokat a Tanács elé utalja, amely ezeket a nehézségeket megvitatja, és megfelelő megoldásokat keres. A megoldások nem állhatnak ellentétben az együttes fellépés célkitűzéseivel, és nem ronthatják annak eredményességét.

15. cikk

A Tanács közös álláspontokat fogad el. A közös álláspontok meghatározzák, hogy az Unió hogyan viszonyul egy adott földrajzi vagy tematikus természetű kérdéshez. A tagállamok biztosítják, hogy nemzeti politikáik megfeleljenek a közös álláspontoknak.

16. cikk

A Tanácson belül a tagállamok kölcsönösen tájékoztatják egymást és tanácskoznak minden általános érdekű kül- és biztonságpolitikai kérdésről annak biztosítása érdekében, hogy összehangolt és egy irányba mutató cselekvésük útján az Unió befolyása a lehető legeredményesebben érvényesüljön.

17. cikk

(1) A közös kül- és biztonságpolitika magában foglalja az Unió biztonságát érintő valamennyi kérdést, beleértve egy közös védelmi politika fokozatos kialakítását, amely az Európai Tanács ilyen értelmű határozata esetén közös védelemhez vezethet. Ebben az esetben az Európai Tanács a tagállamoknak ajánlja egy ilyen határozatnak az alkotmányos követelményeiknek megfelelő elfogadását.

Az Unió e cikk szerinti politikája nem érinti egyes tagállamok biztonság- és védelmi politikájának egyedi jellegét, tiszteletben tartja azoknak a tagállamoknak az Észak-atlanti Szerződés alapján vállalt kötelezettségeit, amelyek közös védelmüket az Észak-atlanti Szerződés Szervezetében (NATO) látják megvalósítottak, és összeegyeztethető az annak keretében meghatározott közös biztonság- és védelmi politikával.

A közös védelmi politika fokozatos kialakítását — a tagállamok által megfelelőnek ítélt mértékben — a közöttük a fegyverkezés terén megvalósuló együttműködés is támogatni fogja.

(2) Az ebben a cikkben szereplő kérdések magukban foglalják a humanitárius és mentési feladatokat, a békefenntartó feladatokat és a harcoló erők válságkezelésben kifejtett feladatait, beleértve a béketeremtést is.

(3) Az e cikkben szabályozott védelmi vonatkozású határozatok nem sérthetik az (1) bekezdés második albekezdésében említett politikákat és kötelezettségeket.

(4) E cikk rendelkezései nem akadályozzák szorosabb együttműködés kialakítását két vagy több tagállam között kétoldalú szinten, a Nyugat-Európai Unió (NYEU), illetve a NATO keretében, feltéve hogy az együttműködés nem sérti, illetve nem hátráltatja az e címben foglalt együttműködést.

(5) Az ebben a cikkben foglalt célkitűzések előmozdítása érdekében e cikk rendelkezéseinek felülvizsgálatára kerül sor a 48. cikknek megfelelően.

18. cikk

(1) A közös kül- és biztonságpolitikával kapcsolatos ügyekben az Uniót az elnökség képviseli.

(2) Az elnökség felel az e cím alapján meghozott határozatok végrehajtásáért; ebben a minőségében alapvetően ő képviseli az Unió álláspontját nemzetközi szervezetekben és konferenciákon.

(3) Az elnökséget a Tanács főtitkára segíti, aki a közös kül- és biztonságpolitika főképviseelőjének feladatát látja el.

(4) A Bizottság teljes mértékben részt vesz az (1)–(2) bekezdésben meghatározott feladatokban. Az elnökséget ezekben a feladatokban szükség esetén segíti a soron következő elnökséget betöltő tagállam.

(5) A Tanács, amikor azt szükségesnek ítéli, meghatározott politikai kérdésekben felhatalmazással rendelkező különleges képviselőt nevezhet ki.

19. cikk

(1) A tagállamok összehangolják cselekvésüket a nemzetközi szervezetekben és nemzetközi konferenciákon. Ezekben a fórumokon képviselik a közös álláspontokat.

Az olyan nemzetközi szervezetekben, illetve nemzetközi konferenciákon, ahol nem vesz részt minden tagállam, a részt vevő tagállamok képviselik a közös álláspontokat.

(2) Az (1) bekezdés és a 14. cikk (3) bekezdésének sérelme nélkül azok a tagállamok, amelyek olyan nemzetközi szervezetekben, illetve konferenciákon vesznek részt, ahol nem vesz részt minden tagállam, folyamatosan tájékoztatják a többi tagállamot a közös érdekű kérdésekről.

Azok a tagállamok, amelyek az Egyesült Nemzetek Biztonsági Tanácsának is tagjai, egyeztetnek egymással, illetve teljeskörűen tájékoztatják a többi tagállamot. Azok a tagállamok, amelyek állandó tagjai a Biztonsági Tanácsnak, feladataik ellátása során — az Egyesült Nemzetek Alapokmányának rendelkezései alapján fennálló kötelezettségeik sérelme nélkül — gondoskodnak az Unió álláspontjainak, illetve érdekeinek védelméről.

20. cikk

A tagállamok diplomáciai és konzuli képviseletei, valamint a Bizottság harmadik országokban működő és nemzetközi konferenciákon részt vevő küldöttségei, továbbá nemzetközi szervezetek melletti képviseleteik együttműködnek a Tanács által elfogadott közös álláspontok és együttes fellépések tiszteletben tartásának, illetve végrehajtásának biztosításában.

Együttműködésüket információcserével, közös értékelések készítésével és az Európai Közösséget létrehozó szerződés 20. cikkében említett rendelkezések végrehajtásához való hozzájárulásukkal erősítik.

21. cikk

Az elnökség konzultál az Európai Parlamenttel a közös kül- és biztonságpolitika főbb vonatkozásairól és alapvető választási lehetőségeiről, továbbá gondoskodik arról, hogy az Európai Parlament nézeteit kellőképpen figyelembe vegyék. Az elnökség és a Bizottság rendszeresen tájékoztatja az Európai Parlamentet az Unió közös kül- és biztonságpolitikájának alakulásáról.

Az Európai Parlament kérdésekkel fordulhat a Tanácshoz, illetve számára ajánlásokat tehet. Az Európai Parlament évente megvitatja a közös kül- és biztonságpolitika végrehajtása terén elért előrehaladást.

22. cikk

(1) Bármely tagállam, illetve a Bizottság a közös kül- és biztonságpolitikát érintő bármely kérdést a Tanács elé utalhat, és javaslatokat terjeszthet a Tanács elé.

(2) Gyors döntést igénylő esetekben az elnökség hivatalból vagy a Bizottság, illetve valamely tagállam kérelmére negyvennyolc órán, illetve sürgőshelyzetben rövidebb időn belül összehívja a Tanács rendkívüli ülését.

23. cikk ⁽¹⁾

(1) Az e címben szabályozott határozatokat a Tanács egyhangúlag eljárva hozza meg. A személyesen jelen lévő vagy képviselt tagok tartózkodása nem akadályozza az ilyen határozatok elfogadásának.

A szavazástól való tartózkodás esetén tartózkodásához a Tanács bármely tagja ezen albekezdés szerint egy formális nyilatkozatot fűzhet. Ebben az esetben nem köteles a határozatot alkalmazni, de elfogadja, hogy a határozat köti az Uniót. A kölcsönös szolidaritás szellemében az érintett tagállam tartózkodik minden olyan tevékenységtől, amely ellentétes lehet az Uniónak a kérdéses határozaton alapuló fellépésével vagy azt hátráltathatja, a többi tagállam pedig ezt az álláspontját tiszteletben tartja. Amennyiben a Tanácsnak azok a tagjai, akik tartózkodásukhoz ilyen nyilatkozatot fűztek, az Európai Közösséget létrehozó szerződés 205. cikkének (2) bekezdése szerint súlyozott szavazatok több mint egyharmadát képviselik, a határozatot nem lehet elfogadni.

(2) Az (1) bekezdés rendelkezéseitől eltérve, a Tanács minősített többséggel határoz:

- amikor közös stratégia alapján együttes fellépéseket, közös álláspontokat fogad el, vagy bármilyen más határozatot hoz;
- amikor együttes fellépés vagy közös álláspont megvalósítására vonatkozó bármilyen határozatot fogad el;
- amikor a 18. cikk (5) bekezdésének megfelelően különleges képviselőt nevez ki.

⁽¹⁾ A cikket a 2003-as csatlakozási okmány módosította. Lásd a függelék a kiadvány végén.

Ha a Tanács valamely tagja kijelenti, hogy fontos és általa megnevezett nemzeti politikai okokból ellenezni kívánja a minősített többséggel meghozandó határozat elfogadását, a szavazásra nem kerül sor. A Tanács minősített többséggel eljárva kérheti, hogy az ügyet egyhangú határozathozatalra terjesszék az Európai Tanács elé.

A Tanács tagjainak szavazatait az Európai Közösséget létrehozó szerződés 205. cikke (2) bekezdésének megfelelően kell súlyozni. A határozatok elfogadásához legalább a tagok kétharmada által leadott, legalább 232 igen szavazat szükséges. Ha a Tanács valamely határozatát minősített többséggel kell elfogadni, a Tanács tagjai annak megvizsgálását kérhetik, hogy a minősített többséget adó tagállamok képviselik-e az Unió népességének legalább 62 % -át. Amennyiben ez a feltétel nem teljesül, a kérdéses határozat nem kerül elfogadásra.

Ez a bekezdés nem vonatkozik a katonai vagy védelmi vonatkozású határozatokra.

(3) Eljárási kérdésekben a Tanács tagjainak többségével határoz.

24. cikk

(1) Amennyiben e cím végrehajtásához egy vagy több állammal vagy nemzetközi szervezettel megállapodást szükséges kötni, a Tanács felhatalmazhatja az elnökséget arra, hogy — adott esetben a Bizottság segítségével — kezdjen tárgyalásokat ebből a célból. Az ilyen megállapodásokat az elnökség ajánlása alapján a Tanács köti meg.

(2) A Tanács egyhangúlag határoz, ha a megállapodás olyan kérdésre vonatkozik, amelynél a belső határozatok elfogadásához egyhangúságra van szükség.

(3) Ha a megállapodást egy együttes fellépés vagy közös álláspont végrehajtása érdekében tervezik, a Tanács a 23. cikk (2) bekezdésének megfelelően minősített többséggel határoz.

(4) E cikk rendelkezéseit a VI. cím hatálya alá tartozó kérdésekre is alkalmazni kell. Ha a megállapodás olyan kérdésre vonatkozik, amelynél a belső határozatok vagy intézkedések elfogadásához minősített többségre van szükség, a Tanács minősített többséggel határoz a 34. cikk (3) bekezdésének megfelelően.

(5) A megállapodás nem kötelezi azt a tagállamot, amelynek képviselője a Tanácsban kijelenti, hogy a megállapodásnak meg kell felelnie saját alkotmányos eljárási követelményeinek; a Tanács többi tagja megegyezhet abban, hogy a megállapodást mindazonáltal ideiglenesen alkalmazni kell.

(6) Az e cikkben megállapított feltételek szerint megkötött megállapodások az Unió intézményeire kötelezőek.

25. cikk

Az Európai Közösséget létrehozó szerződés 207. cikkének sérelme nélkül a Politikai és Biztonsági Bizottság figyelemmel kíséri a nemzetközi helyzet alakulását a közös kül- és biztonságpolitika alá tartozó területeken, és hozzájárul a politikák meghatározásához azáltal, hogy a Tanács kérelmére vagy saját kezdeményezésére véleményeket terjeszt a Tanács elé. Az elnökség és a Bizottság hatásköreinek sérelme nélkül a Politikai és Biztonsági Bizottság figyelemmel kíséri továbbá az elfogadott politikák végrehajtását.

E cím keretén belül a Tanács felelőssége mellett ez a bizottság gyakorolja a válságkezelési műveletek politikai ellenőrzését és stratégiai irányítását.

A válságkezelési művelet céljára és időtartamára, amelyet a Tanács határoz meg, a Tanács — a 47. cikk sérelme nélkül — felhatalmazhatja a bizottságot, hogy meghozza a művelet politikai ellenőrzésére és stratégiai irányítására vonatkozó megfelelő határozatokat.

26. cikk

A Tanács főtitkára, a közös kül- és biztonságpolitika főképviselője segíti a Tanácsot a közös kül- és biztonságpolitika hatálya alá tartozó kérdésekben, különösen azáltal, hogy részt vesz a politikai döntések kialakításában, előkészítésében és végrehajtásában, valamint adott esetben az elnökség kérésére a Tanács nevében eljárva harmadik felekkel politikai párbeszédet folytat.

27. cikk

A Bizottság teljes mértékben részt vesz a közös kül- és biztonságpolitika terén végzett munkában.

27a. cikk

(1) Az e címben említett területek bármelyikén folytatott megerősített együttműködésnek az Unió mint koherens erő identitásának nemzetközi szintű megerősítése által az egész Unió értékeinek védelmére és érdekeinek szolgálatára kell irányulnia. Az ilyen együttműködés során tiszteletben kell tartani:

— a közös kül- és biztonságpolitika elveit, célkitűzéseit, általános iránymutatásait és koherenciáját, valamint az e politika keretében hozott határozatokat,

- az Európai Közösség hatásköreit, valamint
- az Unió politikáinak összessége és a külső tevékenységei közötti összhangot.

(2) Az e cikk szerinti megerősített együttműködésre — ha a 27c. cikk, illetve a 43–45. cikk másként nem rendelkezik — a 11–27. cikket és a 27b–28. cikket kell alkalmazni.

27b. cikk

Az e cím alapján folytatott megerősített együttműködésnek valamely együttes fellépés vagy közös álláspont végrehajtására kell irányulnia. Az együttműködés nem vonatkozhat katonai vagy védelmi vonatkozású ügyekre.

27c. cikk

Azoknak a tagállamoknak, amelyek egymás között a 27b. cikk szerinti megerősített együttműködést kívánnak létrehozni, erre irányuló kérelmet kell a Tanács elé terjeszteniük.

A kérelmet továbbítani kell a Bizottságnak, és tájékoztatásul meg kell küldeni az Európai Parlamentnek. A Bizottság különösen arról nyilvánít véleményt, hogy a javasolt megerősített együttműködés összhangban van-e az Unió politikáival. A felhatalmazást a 23. cikk (2) bekezdésének második és harmadik albekezdésének megfelelően és a 43–45. cikkben foglaltak tiszteletben tartásával eljárva a Tanács adja meg.

27d. cikk

Az elnökség, illetve a Bizottság hatásköreinek sérelme nélkül a Tanács főtitkára, a közös kül- és biztonságpolitika főképviselője gondoskodik különösen arról, hogy az Európai Parlamentet és a Tanács valamennyi tagját teljeskörűen tájékoztassák a közös kül- és biztonságpolitika területén folytatott megerősített együttműködés végrehajtásáról.

27e. cikk

Bármely tagállam, amely a 27c. cikknek megfelelően létrehozott megerősített együttműködésben részt kíván venni, erről a szándékáról értesíti a Tanácsot és tájékoztatja a Bizottságot. A Bizottság ezen értesítés kézhezvételétől számított három hónapon belül véleményt terjeszt a Tanács elé. Az értesítés kézhezvételének időpontjától számított négy hónapon belül a Tanács határozatot hoz a kérelemről és az általa esetlegesen szükségesnek ítélt különleges rendelkezésekről. A határozatot meghozottnak kell tekinteni, kivéve ha a Tanács — ugyanezen határidőn belül — minősített többséggel úgy határoz, hogy azt függőben tartja; ebben az esetben a Tanács közli döntésének indokait, és annak felülvizsgálatára határidőt állapít meg.

E cikk alkalmazása során a Tanács minősített többséggel határoz. A minősített többséget a Tanács érintett tagjai súlyozott szavazatainak, illetve a Tanács érintett tagjai számának a 23. cikk (2) bekezdésének harmadik albekezdése szerinti arányával azonos arányban kell megállapítani.

28. cikk

(1) Az Európai Közösséget létrehozó szerződés 189., 190., 196–199., 203., 204., 206–209., 213–219., 255. és 290. cikkét az e címben említett területekre vonatkozó rendelkezésekre is alkalmazni kell.

(2) Az intézményeknek az e címben említett területekre vonatkozó rendelkezések következtében felmerülő igazgatási kiadásai az Európai Közösségek költségvetését terhelik.

(3) A fenti rendelkezések végrehajtása során felmerülő működési kiadások szintén az Európai Közösségek költségvetését terhelik, kivéve a katonai vagy védelmi vonatkozású műveletekből eredő kiadásokat, illetve azokat az eseteket, amikor a Tanács egyhangúlag másként határoz.

Azokban az esetekben, amikor a kiadások nem az Európai Közösségek költségvetését terhelik, azok a bruttó nemzeti termék-kulcs szerint a tagállamokat terhelik, kivéve ha a Tanács egyhangúlag másként határoz. A katonai vagy védelmi vonatkozású műveletekből eredő kiadások esetén azok a tagállamok, amelyek képviselői a 23. cikk (1) bekezdésének második albekezdése szerinti formális nyilatkozatot tettek a Tanácsban, ezeknek a költségeknek a finanszírozásához nem kötelesek hozzájárulni.

(4) Az Európai Közösségek költségvetését terhelő kiadásokra az Európai Közösséget létrehozó szerződésben megállapított költségvetési eljárást kell alkalmazni.

VI. CÍM

A BÜNTETŐÜGYEKBE FOLYTATOTT RENDŐRSÉGI ÉS IGAZSÁGÜGYI EGYÜTTMŰKÖDÉSRE VONATKOZÓ RENDELKEZÉSEK

29. cikk

Az Európai Közösség hatásköreinek sérelme nélkül, az Unió célja, hogy, a büntetőügyekben folytatott rendőrségi és igazságügyi együttműködés területein a tagállamok közös fellépésének kidolgozásával, valamint a rasszizmus és idegengyűlölet megelőzésével és az ezek elleni küzdelemmel biztosítsa a polgárok magas szintű biztonságát egy olyan térségben, amely a szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapul.

Az Unió ezt a célkitűzést a szervezett vagy egyéb bűnözés, így különösen a terrorizmus, az emberkereskedelem és a gyermekek sérelmére elkövetett bűncselekmények, a tiltott kábítószerkereskedelem és a tiltott fegyverkereskedelem, a korrupció és a csalás megelőzésével és az ezek elleni küzdelemmel valósítja meg a következőképpen:

- a tagállamok rendőri szerveinek, vámhatóságainak és egyéb, hatáskörrel rendelkező hatóságainak közvetlenül, valamint az Európai Rendőrségi Hivatalon (Europol) keresztül történő szorosabb együttműködése a 30. és 32. cikk rendelkezéseinek megfelelően;
- a tagállamok igazságügyi hatóságainak és egyéb, hatáskörrel rendelkező hatóságainak szorosabb együttműködése, beleértve az Európai Igazságügyi Együttműködési Egységen (Eurojust) keresztül történő együttműködést is, a 31. és 32. cikk rendelkezéseinek megfelelően;
- ahol szükséges, a tagállamok büntetőjogi szabályainak közelítése a 31. cikk e) pontja rendelkezéseinek megfelelően.

30. cikk

- (1) A rendőrségi együttműködés terén megvalósítandó közös fellépés magában foglalja:
  - a) a hatáskörrel rendelkező hatóságoknak, köztük a tagállamok rendőrségeinek, vám- és egyéb bűnüldözési szakszolgálatainak operatív együttműködését a bűncselekmények megelőzésében, felderítésében és nyomozásában;
  - b) a releváns információk, köztük a bűnüldözési szolgálatok birtokában lévő, a gyanús pénzügyi műveletekről szóló jelentésekre vonatkozó információknak elsősorban az Europolon keresztül történő összegyűjtését, tárolását, feldolgozását, elemzését és cseréjét, amelynek során a személyes adatok védelmére vonatkozó rendelkezéseket is figyelembe kell venni;
  - c) a képzés, az összekötő tisztviselők cseréje, a kirendelések, a felszerelések használata és a kriminalisztikai kutatások terén való együttműködést és közös kezdeményezéseket;
  - d) a szervezett bűnözés súlyos formáinak felderítésére vonatkozó különleges nyomozási technikák közös értékelését.
- (2) A Tanács előmozdítja az Europolon keresztül történő együttműködést, és — az Amszterdami Szerződés hatálybalépésének időpontját követő öt éven belül — mindenekelőtt:
  - a) lehetővé teszi az Europol számára, hogy a tagállamok hatáskörrel rendelkező hatóságai által végzett meghatározott nyomozati cselekmények, köztük az Europol képviselőinek támogató részvételével működő közös csoportok operatív tevékenységeinek előkészítését megkönnyítse és támogassa, valamint hogy ezek összehangolását és végrehajtását ösztönözze;

- b) intézkedéseket fogad el, amelyek lehetővé teszik az Europol számára, hogy a tagállamok hatáskörrel rendelkező hatóságait meghatározott esetekben nyomozás lefolytatására és nyomozásaik összehangolására kérje fel, valamint hogy olyan különleges szaktudást alakítson ki, amelyet a tagállamok rendelkezésére lehet bocsátani annak érdekében, hogy segítse azokat a szervezett bűnözéshez tartozó ügyek nyomozása során;
- c) elősegíti a szervezett a bűnözés elleni küzdelemre szakosodott és az Europollal szoros együttműködésben dolgozó ügyészégi és nyomozóhatósági tisztviselők közötti kapcsolatokat;
- d) egy, a határokon átnyúló bűnözésre vonatkozó kutatási, dokumentációs és statisztikai hálózatot hoz létre.

31. cikk

(1) A büntetőügyekben folytatott igazságügyi együttműködésre vonatkozó közös fellépés magában foglalja:

- a) a tagállamok hatáskörrel rendelkező minisztériumai és igazságügyi vagy annak megfelelő hatóságai közötti együttműködés megkönnyítését és meggyorsítását az eljárások lefolytatása és a határozatok végrehajtása terén, beleértve — amikor az helyénvalónak bizonyul — az Eurojuston keresztül történő együttműködést is;
- b) a kiadatás megkönnyítését a tagállamok között;
- c) a tagállamokban alkalmazandó szabályok olyan mértékű összeegyeztethetőségének biztosítását, amely az ilyen együttműködés javításához szükséges;
- d) a tagállamok közötti joghatósági összeütközések megelőzését;
- e) olyan intézkedések fokozatos elfogadását, amelyek a szervezett bűnözés, a terrorizmus, valamint a tiltott kábítószer-kereskedelem területén szabályozási minimumokat határoznak meg a bűncselekmények tényállási elemeire és a büntetési tételekre vonatkozóan.

(2) A Tanács ösztönzi az Eurojuston keresztül folytatott együttműködést azáltal, hogy:

- a) lehetővé teszi az Eurojust számára, hogy a tagállamok nemzeti bűnüldöző hatóságai közötti megfelelő koordinációhoz hozzájáruljon;
- b) támogatja az Eurojust közreműködését a határokon átnyúló súlyosabb bűnügyek, különösen a szervezett bűnözéssel kapcsolatos bűncselekmények ügyében folytatott nyomozásokban, figyelembe véve különösen az Europol által végzett elemzéseket;
- c) megkönnyíti az Eurojust és az Európai Igazságügyi Hálózat közötti szoros együttműködést, különösen a jogsegélykérelmek és a kiadatási kérelmek teljesítésének megkönnyítése érdekében.

32. cikk

A Tanács megállapítja azokat a feltételeket és korlátozásokat, amelyek szerint a 30. és 31. cikkben említett hatáskörrel rendelkező hatóságok egy másik tagállam területén, az adott állam hatóságaival kapcsolatot tartva és velük egyetértésben tevékenykedhetnek.

33. cikk

E cím nem érinti a közrend fenntartásával, illetve a belső biztonság megőrzésével kapcsolatos tagállami hatáskörök gyakorlását.

34. cikk ⁽¹⁾

(1) Az ebben a címben említett területeken a tagállamok cselekvésük összehangolása céljából a Tanácson belül tájékoztatják egymást, illetve tanácskoznak egymással. E célból közigazgatásuk megfelelő szervezeti egységei között együttműködést építenek ki.

(2) A Tanács az e címben megállapított megfelelő forma és eljárás alkalmazásával intézkedéseket tesz, és előmozdítja az együttműködést, hozzájárulva ezzel az Unió célkitűzéseinek megvalósításához. Ebből a célból a Tanács bármely tagállam vagy a Bizottság kezdeményezésére egyhangúlag eljárva:

- a) közös álláspontokat fogadhat el, amelyekben meghatározza, hogy az Unió hogyan viszonyul egyes kérdésekhez;
- b) kerethatározatokat fogadhat el a tagállamok törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezéseinek közelítése céljából. A kerethatározatok az elérendő célokat illetően kötelezőek a tagállamokra, azonban a forma és az eszközök megválasztását a nemzeti hatóságokra hagyják. A kerethatározatoknak nincs közvetlen hatálya;
- c) határozatokat fogadhat el — a tagállamok törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezéseinek közelítését kivéve — bármely egyéb olyan célból, amely e cím célkitűzéseivel összhangban van. Ezek a határozatok kötelezőek és nem rendelkeznek közvetlen hatállyal; a Tanács minősített többséggel elfogadja az ezeknek a határozatoknak az Unió szintjén történő végrehajtásához szükséges intézkedéseket;
- d) egyezményeket dolgozhat ki, amelyeket a tagállamoknak alkotmányos követelményeiknek megfelelő elfogadásra ajánl. A tagállamok a Tanács által meghatározott határidőn belül megindítják az alkalmazandó eljárásokat.

Ha az egyezmények másképp nem rendelkeznek, amint azokat a tagállamoknak legalább a fele elfogadta, e tagállamokra nézve hatályba lépnek. Az egyezményeket végrehajtó intézkedéseket a Tanácson belül a Szerződő Felek kétharmados többséggel fogadják el.

⁽¹⁾ A cikket a 2003-as csatlakozási okmány módosította. Lásd a függelék a kiadvány végén.

(3) Ha a Tanács valamely határozatához minősített többség szükséges, tagjainak szavazatait az Európai Közösséget létrehozó szerződés 205. cikke (2) bekezdésének megfelelően kell súlyozni, és a határozat elfogadásához legalább a tagok kétharmada által leadott, legalább 232 igen szavazat szükséges. Ha a Tanács valamely határozatát minősített többséggel kell elfogadni, a Tanács tagjai annak megvizsgálását kérhetik, hogy a minősített többséget adó tagállamok képviselik-e az Unió népességének legalább 62 % -át. Amennyiben ez a feltétel nem teljesül, a kérdéses határozat nem kerül elfogadásra.

(4) Eljárási kérdésekben a Tanács tagjainak többségével határoz.

35. cikk

(1) Az Európai Közösségek Bírósága az e cikkben előírt feltételek mellett hatáskörrel rendelkezik a kerethatározatok és határozatok érvényességére és értelmezésére vonatkozó, valamint az e cím alapján létrejött egyezmények értelmezésére és az azokat végrehajtó intézkedések érvényességére és értelmezésére vonatkozó előzetes döntések meghozatalára.

(2) Az Amszterdami Szerződés aláírásának időpontjában vagy ezt követően bármikor megtett nyilatkozatával bármely tagállam elfogadhatja a Bíróság hatáskörét az (1) bekezdésben meghatározott előzetes döntések meghozatalára.

(3) A (2) bekezdés szerint nyilatkozatot tevő tagállam meghatározza, hogy:

- a) az állam bármely olyan bírósága, amelynek határozatai ellen a nemzeti jog értelmében nincs jogorvoslati lehetőség, a Bíróság előzetes döntését kérheti egyelőre folyamatban lévő ügyben felmerülő és az (1) bekezdésben említett valamely jogi aktus érvényességére vagy értelmezésére vonatkozó kérdésben, ha ez a bíróság úgy ítéli meg, hogy ítéletének meghozatalához szükség van a kérdés eldöntésére, vagy
- b) az állam bármely bírósága a Bíróság előzetes döntését kérheti egyelőre folyamatban lévő ügyben felmerülő és az (1) bekezdésben említett valamely jogi aktus érvényességére vagy értelmezésére vonatkozó kérdésben, ha ez a bíróság úgy ítéli meg, hogy ítéletének meghozatalához szükség van a kérdés eldöntésére.

(4) Függetlenül attól, hogy tett-e a (2) bekezdés szerinti nyilatkozatot vagy nem, bármely tagállam jogosult az (1) bekezdés alapján felmerülő esetekben a Bíróság részére beadványokat vagy írásbeli észrevételeket benyújtani.

(5) A Bíróság nem rendelkezik hatáskörrel egy tagállam rendőrsége vagy más bűnüldözési szolgálata által végrehajtott intézkedések érvényességének vagy arányosságának, illetve a közrend fenntartásával és a belső biztonság megőrzésével kapcsolatos tagállami hatáskörök gyakorlásának felülvizsgálatára.

(6) A Bíróság hatáskörrel rendelkezik a kerethatározatok, illetve határozatok jogszerűségének felülvizsgálatára olyan keresetek tekintetében, amelyeket valamely tagállam vagy a Bizottság nyújt be hatáskör hiánya, lényeges eljárási szabályok megsértése, e szerződés vagy az alkalmazására vonatkozó bármely jogi rendelkezés megsértése vagy hatáskörrel való visszaélés miatt. Az ebben a bekezdésben szabályozott eljárásokat az intézkedés kihirdetésétől számított két hónapon belül kell megindítani.

(7) A Bíróság hatáskörrel rendelkezik a tagállamok közötti, a 34. cikk (2) bekezdése szerint elfogadott jogi aktusok értelmezésére vagy alkalmazására vonatkozó minden vita eldöntésére, amennyiben az ilyen vitát a Tanács, attól számított hat hónapon belül, hogy egy tagállam a vitás kérdést a Tanács elé utalta, nem tudja rendezni. A Bíróság hatáskörrel rendelkezik továbbá a tagállamok és a Bizottság közötti, a 34. cikk (2) bekezdésének d) pontja szerint létrejött egyezmények értelmezésére vagy alkalmazására vonatkozó minden vita eldöntésére.

36. cikk

(1) Létrejön egy magas beosztású tisztviselőkből álló koordinációs bizottság. A koordinációs tevékenységen kívül a bizottság feladatai a következők:

- a Tanács kérésére vagy saját kezdeményezésére véleményt nyilvánít a Tanácsnak;
- az Európai Közösséget létrehozó szerződés 207. cikkének sérelme nélkül hozzájárul a Tanács 29. cikkben említett területeken folytatott munkájának előkészítéséhez.

(2) A Bizottság teljes mértékben részt vesz az e címben említett területeken végzett munkában.

37. cikk

Nemzetközi szervezetekben, illetve nemzetközi konferenciákon a részt vevő tagállamok képviselik az e cím rendelkezései szerint elfogadott közös álláspontokat.

A 18. és 19. cikket az e cím hatálya alá tartozó ügyekre megfelelően alkalmazni kell.

38. cikk

A 24. cikkben említett megállapodások az e cím hatálya alá tartozó ügyekre is kiterjedhetnek.

39. cikk

(1) A Tanács a 34. cikk (2) bekezdésének b), c) és d) pontjában említett bármely intézkedés elfogadása előtt konzultál az Európai Parlamenttel. Az Európai Parlament véleményét a Tanács által megállapított határidőn belül közli, amely határidő három hónapnál rövidebb nem lehet. Ha ezen a határidőn belül nem nyilvánít véleményt, a Tanács határozhat.

(2) Az elnökség és a Bizottság rendszeresen tájékoztatja az Európai Parlamentet az e cím hatálya alá tartozó területeken folytatott munkáról.

(3) Az Európai Parlament kérdésekkel fordulhat a Tanácshoz, illetve számára ajánlásokat tehet. Az Európai Parlament évente megvitatja az e címben említett területeken elért előrehaladást.

40. cikk

(1) Az e címben említett területek bármelyikén folytatott megerősített együttműködésnek arra kell irányulnia, hogy az Unió még gyorsabban a szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térséggé válhasson, tiszteletben tartva ennek során az Európai Közösség hatásköreit és az ebben a címben megállapított célkitűzéseket.

(2) Az e cikk szerinti megerősített együttműködésre — ha a 40a. cikk, illetve a 43–45. cikk másként nem rendelkezik — a 29–39. cikket és a 40a–41. cikket kell alkalmazni.

(3) Az Európai Közösséget létrehozó szerződésnek a Bíróság hatáskörére, valamint az e hatáskör gyakorlására vonatkozó rendelkezéseit erre cikkre, valamint a 40a és 40b. cikkre is alkalmazni kell.

40a. cikk

(1) Azoknak a tagállamoknak, amelyek egymás között a 40. cikk szerinti megerősített együttműködést kívánnak létrehozni, kérelmet kell a Bizottság elé terjeszteniük, amely ilyen értelmű javaslatot nyújthat be a Tanácsnak. Amennyiben a Bizottság nem nyújt be javaslatot, tájékoztatja az érintett tagállamokat ennek okairól. A tagállamok ezt követően kezdeményezést nyújthatnak be a Tanácsnak, amely arra irányul, hogy az érintett megerősített együttműködéshez felhatalmazást nyerjenek.

(2) Az (1) bekezdésben említett felhatalmazást a 43–45. cikkel összhangban a Tanács a Bizottság javaslata vagy legalább nyolc tagállam kezdeményezése alapján, valamint az Európai Parlamenttel folytatott konzultációt követően minősített többséggel adja meg. A Tanács tagjainak szavazatait az Európai Közösséget létrehozó szerződés 205. cikke (2) bekezdésének megfelelően kell súlyozni.

A Tanács bármely tagja kérheti, hogy az ügyet terjesszék az Európai Tanács elé. Miután az ügyet az Európai Tanács megtárgyalta, a Tanács e bekezdés első albekezdésének megfelelően határozatot hozhat.

40b. cikk

Bármely tagállam, amely a 40.a. cikknek megfelelően létrehozott megerősített együttműködésben részt kíván venni, erről a szándékáról értesíti a Tanácsot és a Bizottságot, amely az értesítés kézhezvételétől számított három hónapon belül — esetlegesen az adott tagállamnak a kérdéses együttműködésben való részvételéhez általa szükségesnek ítélt különleges rendelkezésekre vonatkozó ajánlásával együtt — véleményt terjeszt a Tanács elé. A Tanács az értesítés kézhezvételétől számított négy hónapon belül határoz a kérelemről. A határozatot meghozottnak kell tekinteni, kivéve ha a Tanács — ugyanezen határidőn belül — minősített többséggel úgy határoz, hogy azt függőben tartja; ebben az esetben a Tanács közli döntésének indokait, és annak felülvizsgálatára határidőt állapít meg.

E cikk alkalmazásakor a Tanács a 44. cikk (1) bekezdésében előírt feltételek szerint jár el.

41. cikk

(1) Az Európai Közösséget létrehozó szerződés 189., 190., 195., 196–199., 203., 204., 205 (3), 206–209., 213–219., 255. és 290. cikkét az e címben említett területekre vonatkozó rendelkezésekre is alkalmazni kell.

(2) Az intézményeknek az e címben említett területekre vonatkozó rendelkezések következtében felmerülő igazgatási kiadásai az Európai Közösségek költségvetését terhelik.

(3) A fenti rendelkezések végrehajtása során felmerülő működési kiadások szintén az Európai Közösségek költségvetését terhelik, kivéve ha a Tanács egyhangúlag másként határoz. Azokban az esetekben, amikor a kiadások nem az Európai Közösségek költségvetését terhelik, azok a bruttó nemzeti termék-kulcs szerint a tagállamokat terhelik, kivéve ha a Tanács egyhangúlag másként határoz.

(4) Az Európai Közösségek költségvetését terhelő kiadásokra az Európai Közösséget létrehozó szerződésben megállapított költségvetési eljárást kell alkalmazni.

42. cikk

A Bizottság vagy valamely tagállam kezdeményezésére a Tanács az Európai Parlamenttel folytatott konzultációt követően egyhangúlag úgy határozhat, hogy a 29. cikkben említett területeken való fellépésre az Európai Közösséget létrehozó szerződés IV. címét kell alkalmazni, és ezzel egyidejűleg meghatározhatja az ezekre vonatkozó szavazási szabályokat. E határozatot a tagállamoknak alkotmányos követelményeiknek megfelelő elfogadásra ajánlja.

VII. CÍM

A MEGERŐSÍTETT EGYÜTTMŰKÖDÉSRE VONATKOZÓ RENDELKEZÉSEK

43. cikk

Azok a tagállamok, amelyek egymás között megerősített együttműködést kívánnak létrehozni, igénybe vehetik az e szerződésben és az Európai Közösséget létrehozó szerződésben meghatározott intézményeket, eljárásokat és mechanizmusokat, feltéve hogy a javasolt együttműködés:

- a) az Unió és a Közösség célkitűzéseinek előmozdítását, illetve érdekeinek védelmét és szolgálatát, valamint integrációjuk folyamatának erősítését célozza;
- b) tiszteletben tartja az említett szerződéseket és az Unió egységes intézményi keretét;
- c) tiszteletben tartja a közösségi vívmányokat és az említett szerződések egyéb rendelkezései szerint elfogadott intézkedéseket;
- d) az Unió, illetve a Közösség hatásköreinek keretén belül marad, és nem érinti azokat a területeket, amelyek a Közösség kizárólagos hatáskörébe tartoznak;
- e) az Európai Közösséget létrehozó szerződés 14. cikkének (2) bekezdésében meghatározott belső piacot, illetve az említett szerződés XVII. címe szerinti gazdasági és társadalmi kohéziót nem befolyásolja hátrányosan;
- f) nem jelent megkülönböztetést vagy akadályt a tagállamok közötti kereskedelemben, és nem torzítja a tagállamok közötti versenyt;
- g) legalább nyolc tagállam vesz benne részt;

- h) tiszteletben tartja azoknak a tagállamoknak a hatásköreit, jogait és kötelezettségeit, amelyek az együttműködésben nem vesznek részt;
- i) nem érinti a schengeni vívmányoknak az Európai Unió keretébe történő beillesztéséről szóló jegyzőkönyv rendelkezéseit;
- j) a 43b. cikknek megfelelően valamennyi tagállam számára nyitva áll.

43a. cikk

Megerősített együttműködésre csak végső eszközként kerülhet sor, ha a Tanácsban megállapítást nyert, hogy a szerződések megfelelő rendelkezéseinek alkalmazásával az együttműködés célkitűzései ésszerű határidőn belül nem érhetők el.

43b. cikk

A megerősített együttműködés létrehozásakor valamennyi tagállam számára nyitva áll. A megerősített együttműködés ezt követően is valamennyi tagállam számára nyitva áll e szerződés 27e. és 40b. cikkével, valamint az Európai Közösséget létrehozó szerződés 11a. cikkével összhangban, feltéve hogy az alaphatározatot és az annak keretében elfogadott határozatokat tiszteletben tartják. A Bizottság és a megerősített együttműködésben részt vevő tagállamok gondoskodnak arról, hogy a lehető legtöbb tagállamot az abban való részvételre ösztönözzék.

44. cikk

(1) A 43. cikkben említett megerősített együttműködés végrehajtásához szükséges jogi aktusok és határozatok elfogadására e szerződés és az Európai Közösséget létrehozó szerződés megfelelő intézményi rendelkezéseit kell alkalmazni. Amíg azonban a vitákban a Tanács minden tagja részt vehet, addig a határozatok meghozatalában csak a megerősített együttműködésben részt vevő tagállamok képviselői vehetnek részt. A minősített többséget a Tanács érintett tagjai súlyozott szavazatainak, illetve a Tanács érintett tagjai számának az Európai Közösséget létrehozó szerződés 205. cikke (2) bekezdése, valamint a 27c. cikk alapján létrehozott megerősített együttműködés esetén az e szerződés 23. cikk (2) bekezdésének második és harmadik albekezdése szerinti arányával azonos arányban kell megállapítani. Az egyhangúság eléréséhez csak a Tanács érintett tagjainak szavazatait kell figyelembe venni.

Az ilyen jogi aktusok és határozatok nem részei az uniós vívmányoknak.

(2) A tagállamok — az őket érintő mértékben — alkalmazzák azokat a jogi aktusokat és határozatokat, amelyeket annak a megerősített együttműködésnek a végrehajtása céljából fogadtak el, amelyben részt vesznek. Az ilyen jogi aktusok és határozatok csak azokat a tagállamokat kötelezik, amelyek a megerősített együttműködésben részt vesznek, és — a megfelelő esetben — csak ezekben a tagállamokban alkalmazandók közvetlenül. Azok a tagállamok, amelyek a megerősített együttműködésben nem vesznek részt, nem akadályozhatják ezeknek a részt vevő tagállamok által történő végrehajtását.

44a. cikk

A megerősített együttműködés végrehajtásából eredő, az intézményeknél felmerülő igazgatási költségeken kívüli kiadások a részt vevő tagállamokat terhelik, kivéve ha az Európai Parlamenttel folytatott konzultációt követően a Tanács valamennyi tagja egyhangúlag másként határoz.

45. cikk

A Tanács és a Bizottság biztosítja az e cím alapján kifejtett tevékenységek közötti, valamint az ilyen tevékenységek és az Unió, illetve a Közösség politikái közötti összhangot, és ennek érdekében együttműködnek egymással.

VIII. CÍM

ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

46. cikk

Az Európai Közösséget létrehozó szerződésnek, az Európai Szén- és Acélközösséget létrehozó szerződésnek és az Európai Atomenergia-közösséget létrehozó szerződésnek az Európai Közösségek Bíróságának hatáskörére és az e hatáskör gyakorlására vonatkozó rendelkezéseit e szerződésnek kizárólag a következő rendelkezéseire kell alkalmazni:

- a) az Európai Gazdasági Közösséget létrehozó szerződést az Európai Közösség létrehozása céljából módosító rendelkezések, továbbá az Európai Szén- és Acélközösséget létrehozó szerződést és az Európai Atomenergia-közösséget létrehozó szerződést módosító rendelkezések;
- b) a VI. cím rendelkezései, a 35. cikkben meghatározott feltételek szerint;
- c) a VII. cím rendelkezései, az Európai Közösséget létrehozó szerződés 11. és 11a. cikkében, valamint az e szerződés 40. cikkében meghatározott feltételek szerint;

- d) az intézmények tevékenysége tekintetében a 6. cikk (2) bekezdése annyiban, amennyiben az Európai Közösségeket létrehozó szerződések és e szerződés szerint a Bíróság hatáskörrel rendelkezik;
- e) 7. cikk tisztán eljárási rendelkezései, amely esetben a Bíróság az érintett tagállam kérelmére, a Tanácsnak az említett cikkben foglalt megállapításától számított egy hónapon belül határoz;
- f) a 46–53. cikk.

47. cikk

Az Európai Gazdasági Közösséget létrehozó szerződést az Európai Közösség létrehozása céljából módosító rendelkezések, továbbá az Európai Szén- és Acélközösséget létrehozó szerződést és az Európai Atomenergia-közösséget létrehozó szerződést módosító rendelkezések, valamint e záró rendelkezések fenntartásával, e szerződés rendelkezései nem érintik az Európai Közösségeket létrehozó szerződéseket, illetve az azokat módosító vagy kiegészítő további szerződéseket és okmányokat.

48. cikk

Bármely tagállam kormánya vagy a Bizottság javaslatot nyújthat be a Tanácsnak az Unió alapját képező szerződések módosítására.

Ha a Tanács az Európai Parlamenttel, illetve adott esetben a Bizottsággal folytatott konzultációt követően a tagállamok kormányai képviselőinek részvételével tartandó konferencia összehívását támogató véleményt bocsát ki, a Tanács elnöke összehívja a konferenciát abból a célból, hogy közös megegyezéssel meghatározzák a fenti szerződések módosításait. A monetáris területet érintő intézményi módosítások esetében az Európai Központi Bankkal is konzultálni kell.

A módosítások azt követően lépnek hatályba, hogy azokat alkotmányos követelményeinek megfelelően valamennyi tagállam megerősítette.

49. cikk

Bármely olyan európai állam kérheti felvételét az Unióba, amely tiszteletben tartja a 6. cikk (1) bekezdésében megállapított alapelveket. Kérelmét a Tanácshoz kell benyújtania, amely a Bizottsággal folytatott konzultációt és az Európai Parlament tagjainak abszolút többségével elfogadott hozzájárulását követően arról egyhangúlag határoz.

A felvétel feltételeit és az Unió alapját képező szerződéseknek a felvétel miatt szükségessé váló kiigazításait a tagállamok és a felvételét kérő állam közötti megállapodás rendezi. Ezt a megállapodást alkotmányos követelményeinek megfelelően valamennyi szerződő államnak meg kell erősítenie.

50. cikk

(1) Az Európai Közösségek egységes Tanácsának és egységes Bizottságának létrehozásáról szóló, 1965. április 8-án Brüsszelben aláírt szerződés 2–7. és 10–19. cikke hatályát veszti.

(2) Az 1986. február 17-én Luxemburgban és 1986. február 28-án Hágában aláírt Egységes Európai Okmány 2. cikke, 3. cikkének (2) bekezdése és III. címe hatályát veszti.

51. cikk

E szerződés határozatlan időre jön létre.

52. cikk

(1) E szerződést a Magas Szerződő Felek alkotmányos követelményeiknek megfelelően megerősítik. A megerősítő okiratokat az Olasz Köztársaság Kormányánál helyezik letétbe.

(2) E szerződés 1993. január 1-jén lép hatályba, feltéve hogy valamennyi megerősítő okiratot letétbe helyezték, illetve ennek hiányában az azt követő hónap első napján, hogy az utolsó aláíró állam is letétbe helyezte megerősítő okiratát.

53. cikk ⁽¹⁾

E szerződést, amely egyetlen eredeti példányban angol, dán, francia, görög, holland, ír, német, olasz, portugál és spanyol nyelven készült, és amelynek az e nyelveken készült szövegeinek mindegyike egyaránt hiteles, az Olasz Köztársaság Kormányának irattárában helyezik letétbe, amely minden további aláíró állam kormányának eljuttat egy-egy hitelesített másolatot.

Az 1994. évi csatlakozási szerződés értelmében e szerződés finn és svéd változata szintén hiteles. A 2003. évi csatlakozási szerződés értelmében e szerződés cseh, észt, lengyel, lett, litván, magyar, máltai, szlovák és szlovén változata szintén hiteles.

⁽¹⁾ Lásd a függelék a kiadvány végén.

FENTIEK HITELEÜL alulírott meghatalmazottak aláírták ezt a szerződést.

Kelt Maastrichtban, az ezerkilencszázkilencvenkettedik év február havának hetedik napján.

(az aláírók felsorolása nem kerül kiadásra)

**AZ EURÓPAI KÖZÖSSÉGET
LÉTREHOZÓ SZERZŐDÉS
EGYSÉGES SZERKEZETBE FOGLALT VÁLTOZATA**

TARTALOMJEGYZÉK**A SZERZŐDÉS SZÖVEGE**

	<i>Oldal</i>
Preambulum	43
Első rész — Alapelvek	44
Második rész — Uniós polgárság	49
Harmadik rész — Közösségi politikák	51
I. CÍM — Az áruk szabad mozgása	51
1. fejezet — Vámunió	52
2. fejezet — A tagállamok közötti mennyiségi korlátozások tilalma	52
II. CÍM — Mezőgazdaság	53
III. CÍM — A személyek, a szolgáltatások és a tőke szabad mozgása	57
1. fejezet — Munkavállalók	57
2. fejezet — Letelepedési jog	59
3. fejezet — Szolgáltatások	62
4. fejezet — Tőke- és fizetési műveletek	63
IV. CÍM — Vízumok, menekültügy, bevándorlás és a személyek szabad mozgására vonatkozó egyéb politikák	65
V. CÍM — Közlekedés	70
VI. CÍM — A versenyre, az adózásra és a jogszabályok közelítésére vonatkozó közös szabályok	73
1. fejezet — Versenyszabályok	73
1. szakasz — Vállalkozásokra vonatkozó szabályok	73
2. szakasz — Állami támogatások	76
2. fejezet — Adórendelkezések	78
3. fejezet — Jogszabályok közelítése	79
VII. CÍM — Gazdaság- és monetáris politika	82
1. fejezet — Gazdaságpolitika	82
2. fejezet — Monetáris politika	87
3. fejezet — Intézményi rendelkezések	90
4. fejezet — Átmeneti rendelkezések	93

VIII. CÍM — Foglalkoztatás	101
IX. CÍM — Közös kereskedelempolitika	103
X. CÍM — Vámügyi együttműködés	106
XI. CÍM — Szociálpolitika, oktatás, szakképzés és ifjúság	106
1. fejezet— Szociális rendelkezések	106
2. fejezet — Az Európai Szociális Alap	111
3. fejezet — Oktatás, szakképzés és ifjúság	112
XII. CÍM — Kultúra	113
XIII. CÍM — Népegészségügy	114
XIV. CÍM — Fogyasztóvédelem	115
XV. CÍM — Transzeurópai hálózatok	116
XVI. CÍM — Ipar	117
XVII. CÍM — Gazdasági és társadalmi kohézió	118
XVIII. CÍM — Kutatás és technológiai fejlesztés	120
XIX. CÍM — Környezet	123
XX. CÍM — Fejlesztési együttműködés	125
XXI. CÍM — Harmadik országokkal folytatott gazdasági, pénzügyi és műszaki együttműködés	127
Negyedik rész — A tengerentúli országok és területek társulása	128
Ötödik rész — A közösség intézményei	130
I. CÍM — Intézményi rendelkezések	130
1. fejezet — Az intézmények	130
1. szakasz — Az Európai Parlament	130
2. szakasz — A Tanács	135
3. szakasz — A Bizottság	138
4. szakasz — A Bíróság	141
5. szakasz — A Számvevőszék	150
2. fejezet — Több intézményre vonatkozó közös rendelkezések	153
3. fejezet — A Gazdasági és Szociális Bizottság	157
4. fejezet — A Régiók Bizottsága	160
5. fejezet — Az Európai Beruházási Bank	162

II. CÍM — Pénzügyi rendelkezések	163
Hatodik rész — Általános és záró rendelkezések	170
Záró rendelkezések	180
I. melléklet — A Szerződés 32. cikkében hivatkozott lista	183
II. melléklet — Tengerentúli országok és területek amelyekre e szerződés negyedik részének rendelkezéseit kell alkalmazni	186

ŐFELSÉGE A BELGÁK KIRÁLYA, A NÉMETORSZÁGI SZÖVETSÉGI KÖZTÁRSASÁG ELNÖKE, A FRANCIA KÖZTÁRSASÁG ELNÖKE, AZ OLASZ KÖZTÁRSASÁG ELNÖKE, Ő KIRÁLYI FENSÉGE A LUXEMBURGI NAGYHERCEGNŐ, ŐFELSÉGE HOLLANDIA KIRÁLYNŐJE ⁽¹⁾

AZZAL AZ ELTÖKÉLT SZÁNDÉKKAL, hogy megteremtik az Európa népei közötti mind szorosabb egység alapjait,

AZZAL AZ ELHATÁROZÁSSAL, hogy az Európát megosztó határok megszüntetésére irányuló közös cselekvéssel biztosítják országaik gazdasági és társadalmi fejlődését,

MEGERŐSÍTVE, hogy erőfeszítéseik alapvető célja népeik élet- és munkakörülményeinek folyamatos javítása,

FELISMERVE, hogy a meglévő akadályok elhárítása összehangolt cselekvést igényel annak érdekében, hogy garantálják az egyenletes gazdasági növekedést, a kiegyensúlyozott kereskedelmet és a tisztességes piaci versenyt,

TÖREKEDVE ARRA, hogy erősítsék gazdaságaik egységét és biztosítsák harmonikus fejlődésüket a különböző régiók között meglévő különbségek és a hátrányos helyzetű régiók elmaradottságának csökkentésével,

AZZAL AZ ÓHAJJAL, hogy egy közös kereskedelempolitika segítségével hozzájáruljanak a nemzetközi kereskedelemben érvényesülő korlátozások fokozatos megszüntetéséhez,

AZZAL A SZÁNDÉKKAL, hogy megerősítik az Európát és a tengerentúli országokat összekötő szolidaritást, továbbá azzal az óhajjal, hogy az Egyesült Nemzetek Alapokmányával összhangban biztosítsák ezek jólétének fejlődését,

AZZAL AZ ELHATÁROZÁSSAL, hogy gazdasági erőforrásaik egyesítésével megőrzik és erősítik a békét és a szabadságot és felhívják az eszményeikben osztozó többi európai népet, hogy csatlakozzanak erőfeszítéseikhez,

AZZAL A SZÁNDÉKKAL, hogy az oktatáshoz való széles körű hozzáférés és az ismeretek folyamatos frissítése által népeik számára elősegítsék a lehető legmagasabb szintű tudás elérését,

ÚGY HATÁROZTAK, hogy létrehozzák az EURÓPAI KÖZÖSSÉGET és e célból meghatalmazottjaiként jelölték ki:

(a meghatalmazottak felsorolása nem kerül kiadásra)

AKIK kicserélve jó és kellő alakban talált meghatalmazásaikat, a következőkben állapodtak meg:

⁽¹⁾ A Cseh Köztársaság, a Dán Királyság, az Észt Köztársaság, a Görög Köztársaság, a Spanyol Királyság, Írország, a Ciprusi Köztársaság, a Lett Köztársaság, a Litván Köztársaság, a Magyar Köztársaság, a Máltai Köztársaság, az Osztrák Köztársaság, a Lengyel Köztársaság, a Portugál Köztársaság, a Szlovén Köztársaság, a Szlovák Köztársaság, a Finn Köztársaság, a Svéd Királyság és Nagy-Britannia és Észak-Írország Egyesült Királysága, azóta az Európai Közösség tagjává váltak.

ELSŐ RÉSZ

ALAPELVEK

1. cikk

E szerződéssel a MAGAS SZERZŐDŐ FELEK egymás között létrehozzák az EURÓPAI KÖZÖSSÉGET.

2. cikk

A Közösség feladata, hogy közös piac, valamint gazdasági és monetáris unió létrehozásával, továbbá a 3. és a 4. cikkben meghatározott közös politikák, illetve intézkedések végrehajtásával a Közösség egész területén előmozdítsa a gazdasági tevékenységek harmonikus, kiegyensúlyozott és fenntartható fejlődését, a foglalkoztatottság és a szociális védelem magas szintjét, a férfiak és nők egyenlőségét, a fenntartható és inflációt nem gerjesztő növekedést, a gazdasági teljesítmények nagyfokú versenyképességét és konvergenciáját, a környezet minőségének magas szintű védelmét és javítását, az életszínvonal és életminőség emelését, valamint a tagállamok közötti gazdasági és társadalmi kohéziót és szolidaritást.

3. cikk

(1) A 2. cikkben foglaltak megvalósítása céljából a Közösség tevékenysége — e szerződés rendelkezései és az abban meghatározott ütemezés szerint — a következőket foglalja magában:

- a) a tagállamok között az áruk behozatalára és kivitelére vonatkozó vámok és mennyiségi korlátozások, valamint minden más, azokkal azonos hatású intézkedés tilalma;
- b) közös kereskedelempolitika;
- c) belső piac, amelyet az áruk, a személyek, a szolgáltatások és a tőke tagállamok közötti szabad mozgását gátló akadályok eltörlése jellemez;
- d) a személyek belépésére és mozgására vonatkozó intézkedések a IV. címbe foglaltak értelmében;
- e) közös politika a mezőgazdaság és a halászat területén;
- f) közös politika a közlekedés területén;
- g) olyan rendszer, amely megakadályozza a belső piaci verseny torzulását;
- h) a tagállamok jogszabályainak közelítése a közös piac működéséhez szükséges mértékben;

- i) a tagállamok foglalkoztatáspolitikája közötti koordináció előmozdítása abból a célból, hogy egy összehangolt foglalkoztatási stratégia kialakítása által növeljék eredményességüket;
- j) szociálpolitika, amely magában foglalja az Európai Szociális Alapot;
- k) a gazdasági és társadalmi kohézió erősítése;
- l) környezetpolitika;
- m) a közösségi ipar versenyképességének erősítése;
- n) a kutatás és a technológiai fejlesztés előmozdítása;
- o) a transzeurópai hálózatok létesítésének és fejlesztésének ösztönzése;
- p) hozzájárulás az egészségvédelem magas szintjének eléréséhez;
- q) hozzájárulás a minőségi oktatáshoz és szakképzéshez, valamint a tagállamok kultúrájának virágzásához;
- r) fejlesztési együttműködési politika;
- s) a tengerentúli országok és területek társulása a kereskedelmi forgalom növelése és a gazdasági és társadalmi fejlődés közös elősegítése érdekében;
- t) hozzájárulás a fogyasztóvédelem erősítéséhez;
- u) intézkedések az energiaügy, a polgári védelem és az idegenforgalom területén.

(2) A Közösség az e cikkben említett valamennyi tevékenység folytatása során törekszik az egyenlőtlenségek kiküszöbölésére, valamint a férfiak és nők közötti egyenlőség előmozdítására.

4. cikk

(1) A 2. cikkben meghatározott célok megvalósítása érdekében a tagállamok és a Közösség tevékenysége — az e szerződésben előírtak és az abban meghatározott ütemezés szerint — magában foglalja egy olyan gazdaságpolitika bevezetését, amely a tagállamok gazdaságpolitikájának szoros összehangolásán, a belső piacon és a közös célkitűzések meghatározásán alapul, és amelyet a szabad versenyen alapuló nyitott piacgazdaság elvével összhangban valósítanak meg.

(2) Az előzőekkel párhuzamosan, továbbá az e szerződésben előírtak és az abban meghatározott ütemezés és eljárások szerint ez a tevékenység magában foglalja az árfolyamok visszavonhatatlan rögzítését, ami egy közös valuta, az ECU bevezetéséhez vezet, valamint egy egységes monetáris és árfolyam-politika meghatározását és megvalósítását, amelyek elsődleges célja az árstabilitás fenntartása és — e célkitűzés sérelme nélkül — az általános gazdaságpolitika támogatása a Közösségen belül, a szabad versenyen alapuló nyitott piacgazdaság elvével összhangban.

(3) A tagállamok és a Közösség ezen tevékenységei feltételezik a következő irányadó elvek betartását: stabil árak, rendezett államháztartás és monetáris feltételek, valamint fenntartható fizetési mérleg.

5. cikk

A Közösség az e szerződésben ráruházott hatáskörök és a számára kijelölt célkitűzések keretén belül jár el.

Azokon a területeken, amelyek nem tartoznak kizárólagos hatáskörébe, a szubszidiaritás elvének megfelelően a Közösség csak akkor és annyiban jár el, amennyiben a tervezett intézkedés céljait a tagállamok nem tudják kielégítően megvalósítani, és ezért a tervezett intézkedés terjedelme vagy hatása miatt azok közösségi szinten jobban megvalósíthatók.

A Közösség intézkedései nem léphetik túl az e szerződés célkitűzéseinek eléréséhez szükséges mértéket.

6. cikk

A környezetvédelmi követelményeket — különösen a fenntartható fejlődés előmozdítására tekintettel — be kell illeszteni a 3. cikkben említett közösségi politikák és tevékenységek meghatározásába és végrehajtásába.

7. cikk

(1) A Közösségre bízott feladatokat a következő intézmények hajtják végre:

- az EURÓPAI PARLAMENT,
- a TANÁCS,
- a BIZOTTSÁG,
- a BÍRÓSÁG,
- a SZÁMVEVŐSZÉK.

Az egyes intézmények az e szerződésben rájuk ruházott hatáskörök keretén belül járnak el.

(2) A Tanácsot és a Bizottságot a Gazdasági és Szociális Bizottság és a Régiók Bizottsága segíti tanácsadói minőségben.

8. cikk

Az e szerződésben megállapított eljárásoknak megfelelően létrejön a Központi Bankok Európai Rendszere (a továbbiakban: KBER) és az Európai Központi Bank (a továbbiakban: EKB), amelyek az e szerződésben, valamint a KBER és az EKB e szerződéshez csatolt alapokmányában (a továbbiakban: a KBER alapokmánya) rájuk ruházott hatáskörök keretén belül járnak el.

9. cikk

Létrejön az Európai Beruházási Bank, amely az e szerződésben, valamint az e szerződéshez csatolt alapokmányában ráruházott hatáskörök keretén belül jár el.

10. cikk

A tagállamok az e szerződésből, illetve a Közösség intézményeinek intézkedéseiből eredő kötelezettségek teljesítésének biztosítása érdekében megteszik a megfelelő általános vagy különös intézkedéseket. A tagállamok elősegítik a Közösség feladatainak teljesítését.

A tagállamok tartózkodnak minden olyan intézkedéstől, amely veszélyeztetheti e szerződés célkitűzéseinek megvalósítását.

11. cikk

(1) Azoknak a tagállamoknak, amelyek egymás között megerősített együttműködést kívánnak létrehozni az e szerződésben említett területek valamelyikén, egy kérelmet kell a Bizottság elé terjeszteniük, amely ilyen értelmű javaslatot nyújthat be a Tanácsnak. Amennyiben a Bizottság nem nyújt be javaslatot, tájékoztatja az érintett tagállamokat ennek okairól.

(2) Az (1) bekezdésben említett megerősített együttműködés létrehozására vonatkozó felhatalmazást az Európai Unióról szóló szerződés 43–45. cikkével összhangban a Tanács a Bizottság javaslata alapján és az Európai Parlamenttel folytatott konzultációt követően minősített többséggel adja meg. Ha a megerősített együttműködés olyan területre vonatkozik, amely az e szerződés 251. cikkében szabályozott eljárás alá tartozik, az Európai Parlament hozzájárulására van szükség.

A Tanács bármely tagja kérheti, hogy az ügyet terjesszék az Európai Tanács elé. Miután az ügyet az Európai Tanács megtárgyalta, a Tanács e bekezdés első albekezdésének megfelelően határozatot hozhat.

(3) Ha ez a cikk, valamint az Európai Unióról szóló szerződés 43-45. cikke eltérően nem rendelkezik, a megerősített együttműködés keretében végzett tevékenységek végrehajtásához szükséges jogi aktusokra és határozatokra e szerződés megfelelő rendelkezéseit kell alkalmazni.

11a. cikk

Bármely tagállam, amely a 11. cikknek megfelelően létrehozott megerősített együttműködésben részt kíván venni, erről a szándékáról értesíti a Tanácsot és a Bizottságot, amely az értesítés kézhezvételétől számított három hónapon belül véleményt terjeszt a Tanács elé. Az értesítés kézhezvételének időpontjától számított négy hónapon belül a Bizottság határozatot hoz a kérelemről és az általa esetlegesen szükségesnek ítélt különleges rendelkezésekről.

12. cikk

E szerződés alkalmazási körében és az abban foglalt különös rendelkezések sérelme nélkül, tilos az állampolgárság alapján történő bármely megkülönböztetés.

A Tanács a 251. cikkben megállapított eljárásnak megfelelően az ilyen megkülönböztetés tilalmára vonatkozó szabályokat fogadhat el.

13. cikk

(1) E szerződés egyéb rendelkezéseinek sérelme nélkül és a szerződés által a Közösségre átruházott hatáskörök keretén belül a Tanács, a Bizottság javaslata alapján és az Európai Parlamenttel folytatott konzultációt követően, egyhangúlag megfelelő intézkedéseket tehet a nem, faji vagy etnikai származáson, valláson vagy meggyőződésen, fogyatékonyságon, koron vagy szexuális irányultságon alapuló megkülönböztetés leküzdésére.

(2) Az (1) bekezdéstől eltérve, a Tanács a 251. cikkben megállapított eljárás szerint jár el, ha a tagállamok által az (1) bekezdésben említett célkitűzések elérése érdekében tett intézkedések támogatására közösségi ösztönző intézkedéseket fogad el, kizárva azonban a tagállamok törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezéseinek bármilyen összehangolását.

14. cikk

(1) A Közösség meghozza a szükséges intézkedéseket azzal a céllal, hogy e cikk, valamint a 15. és 26. cikk, a 47. cikk (2) bekezdése, a 49., 80., 93. és 95. cikk rendelkezéseinek megfelelően és e szerződés egyéb rendelkezéseinek sérelme nélkül 1992. december 31-éig fokozatosan létrehozza a belső piacot.

(2) A belső piac egy olyan, belső határok nélküli térség, amelyben e szerződés rendelkezéseivel összhangban biztosított az áruk, a személyek, a szolgáltatások és a tőke szabad mozgása.

(3) A Tanács a Bizottság javaslata alapján, minősített többséggel meghatározza az összes érintett ágazat kiegyensúlyozott fejlődésének biztosításához szükséges iránymutatásokat és feltételeket.

15. cikk

A Bizottság a 14. cikkben meghatározott célkitűzések megvalósítására irányuló javaslatainak kialakításánál figyelembe veszi azoknak az erőfeszítéseknek a mértékét, amelyeket a különböző fejlettségi szintű gazdaságoknak a belső piac létrehozása során meg kell tenniük, és megfelelő rendelkezéseket javasolhat.

Ha az ilyen rendelkezések eltéréseként jelennek meg, azoknak ideiglenes jellegűeknek kell lenniük, és a közös piac működését csak a lehető legkisebb mértékben zavarhatják.

16. cikk

A 73., 86. és 87. cikk sérelme nélkül és figyelemmel az általános gazdasági érdekű szolgáltatásoknak az Unió közös értékrendjében elfoglalt helyére, valamint a társadalmi és területi kohézióban játszott szerepére, a Közösség és a tagállamok saját hatáskörükben és e szerződés alkalmazási körén belül gondoskodnak arról, hogy ezek a szolgáltatások olyan elvek alapján és feltételek mellett működjenek, amelyek lehetővé teszik rendeltetésük teljesítését.

MÁSODIK RÉSZ

UNIÓS POLGÁRSÁG

17. cikk

(1) Létrejön az uniós polgárság. Uniós polgár mindenki, aki valamely tagállam állampolgára. Az uniós polgárság kiegészíti és nem helyettesíti a nemzeti állampolgárságot.

(2) Az uniós polgárokat megilletik az e szerződés által rájuk ruházott jogok, és terhelik az e szerződésben előírt kötelezettségek.

18. cikk

(1) Az e szerződésben és a végrehajtására hozott intézkedésekben megállapított korlátozásokkal és feltételekkel minden uniós polgárnak joga van a tagállamok területén való szabad mozgáshoz és tartózkodáshoz.

(2) Ha a Közösség fellépése bizonyul szükségesnek ahhoz, hogy e célkitűzés megvalósuljon, és e szerződés nem biztosítja a szükséges hatáskört, az (1) bekezdésben említett jogok gyakorlásának megkönnyítése érdekében a Tanács rendelkezéseket fogadhat el. Ennek során a Tanács a 251. cikkben megállapított eljárásnak megfelelően jár el.

(3) A (2) bekezdés az útiokmányokra, személyazonosító igazolványokra, a tartózkodási engedélyekre vagy bármely egyéb ilyen okmányra vonatkozó rendelkezésekre, továbbá a szociális biztonságra vagy a szociális védelemre vonatkozó rendelkezésekre nem alkalmazható.

19. cikk

(1) Minden uniós polgár, akinek lakóhelye olyan tagállamban van, amelynek nem állampolgára, a lakóhelye szerinti tagállam helyhatósági választásain választójoggal rendelkezik és választható ugyanolyan feltételekkel, mint az adott tagállam állampolgárai. E jog gyakorlásának részletes szabályait a Tanács a Bizottság javaslata alapján és az Európai Parlamenttel folytatott konzultációt követően egyhangú határozattal fogadja el; ezek a szabályok eltérést állapíthatnak meg, amennyiben valamely tagállam sajátos problémái ezt indokolják.

(2) A 190. cikk (4) bekezdése és az annak végrehajtására elfogadott rendelkezések sérelme nélkül minden uniós polgár, akinek a lakóhelye olyan tagállamban van, amelynek nem állampolgára, a lakóhelye szerinti tagállamban az európai parlamenti választásokon választójoggal rendelkezik és választható ugyanolyan feltételekkel, mint az adott tagállam állampolgárai. E jog gyakorlásának részletes szabályait a Tanács a Bizottság javaslata alapján és az Európai Parlamenttel folytatott konzultációt követően egyhangú határozattal fogadja el; ezek a szabályok eltérést állapíthatnak meg, amennyiben valamely tagállam sajátos problémái ezt indokolják.

20. cikk

Olyan harmadik ország területén, ahol az állampolgársága szerinti tagállam nem rendelkezik képvisellel, bármely uniós polgár jogosult bármely tagállam diplomáciai vagy konzuli hatóságainak védelmét igénybe venni ugyanolyan feltételekkel, mint az adott tagállam állampolgárai. A tagállamok kialakítják egymás között a szükséges szabályokat, és megkezdik az ilyen védelem biztosításához szükséges nemzetközi tárgyalásokat.

21. cikk

Minden uniós polgárnak joga van petíciót benyújtani az Európai Parlamenthez a 194. cikknek megfelelően.

Minden uniós polgárnak joga van a 195. cikkben intézményesített ombudsmanhoz fordulni.

Minden uniós polgárnak lehetősége van arra, hogy a 314. cikkben említett nyelvek valamelyikén írásban forduljon az e cikkben vagy a 7. cikkben említett bármely intézményhez vagy szervhez, és ugyanazon a nyelven kapjon választ.

22. cikk

A Bizottság minden harmadik évben jelentést nyújt be az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak és a Gazdasági és Szociális Bizottságnak e rész rendelkezéseinek alkalmazásáról. Ez a jelentés beszámol az Unió fejlődéséről.

Ennek alapján és e szerződés egyéb rendelkezéseinek sérelme nélkül a Tanács, a Bizottság javaslata alapján és az Európai Parlamenttel folytatott konzultációt követően egyhangú határozattal rendelkezéseket fogadhat el az e részben megállapított jogok megerősítésére és kibővítésére, amelyeket a tagállamoknak alkotmányos követelményeiknek megfelelő elfogadásra ajánl.

HARMADIK RÉSZ

KÖZÖSSÉGI POLITIKÁK

I. CÍM

AZ ÁRUK SZABAD MOZGÁSA

23. cikk

(1) A Közösség vámunió alapul, amely a teljes árukereskedelemre kiterjed, és magában foglalja a behozatali és kiviteli vámok, valamint az azokkal azonos hatású díjak tilalmát a tagállamok között, továbbá közös vámtarifa bevezetését harmadik országokkal fenntartott kapcsolataikban.

(2) A 25. cikk és e cím 2. fejezetének rendelkezéseit a tagállamokból származó, továbbá a harmadik országokból érkező és a tagállamokban szabad forgalomban lévő termékekre kell alkalmazni.

24. cikk

A harmadik országokból érkező termékek akkor tekinthetők egy tagállamban szabad forgalomban lévőnek, ha az adott tagállamban eleget tettek a behozatal alaki követelményeinek, és a fizetendő vámot vagy az azzal azonos hatású díjakat az adott tagállamban e termékekre beszedték, és azt sem teljes egészében, sem részben nem térítették vissza.

1. FEJEZET

VÁMUNIÓ

25. cikk

A tagállamok között tilos bármilyen behozatali vagy kiviteli vám és azzal azonos hatású díj. Ezt a tilalmat a fiskális vámokra is alkalmazni kell.

26. cikk

A közös vámtarifa vámtételeit a Tanács a Bizottság javaslata alapján minősített többséggel állapítja meg.

27. cikk

Az e fejezetben rábízott feladatok végrehajtása során a Bizottság a következőket tartja szem előtt:

- a) a tagállamok és harmadik országok közötti kereskedelem előmozdításának szükségessége;
- b) a Közösségen belüli verseny feltételeinek fejlesztése olyan mértékben, amely a vállalkozások versenyképességének javulásához vezet;
- c) a Közösség nyersanyag- és félkésztermék-ellátásával kapcsolatos követelmények; ebben a vonatkozásban a Bizottság ügyel arra, hogy elkerülje a tagállamok közötti verseny feltételeinek torzulását a késztermékek esetében;
- d) a tagállamok gazdaságaiban bekövetkező komoly zavarok elkerülésének, valamint a Közösségen belüli ésszerű termelésfejlesztés és fogyasztásbővítés biztosításának szükségessége.

2. FEJEZET

A TAGÁLLAMOK KÖZÖTTI MENNYISÉGI KORLÁTOZÁSOK TILALMA

28. cikk

A tagállamok között tilos a behozatalra vonatkozó minden mennyiségi korlátozás és azzal azonos hatású intézkedés.

29. cikk

A tagállamok között tilos a kivitelre vonatkozó minden mennyiségi korlátozás és azzal azonos hatású intézkedés.

30. cikk

A 28. és a 29. cikk rendelkezései nem zárják ki a behozatalra, a kivitelre vagy a tranzitárakra vonatkozó olyan tilalmakat vagy korlátozásokat, amelyeket a közerkölcs, a közrend, a közbiztonság, az emberek, az állatok és növények egészségének és életének védelme, a művészi, történelmi vagy régészeti értéket képviselő nemzeti kincsek védelme vagy az ipari és kereskedelmi tulajdon védelme indokol. Ezek a tilalmak és korlátozások azonban nem lehetnek önkényes megkülönböztetés vagy a tagállamok közötti kereskedelem rejtett korlátozásának eszközei.

31. cikk

(1) A tagállamok minden kereskedelmi jellegű állami monopóliumot kiigazítanak oly módon, hogy az áruk beszerzési és értékesítési feltételeire vonatkozóan a tagállamok állampolgárai között ne álljon fenn megkülönböztetés.

E cikk rendelkezései minden olyan szervre vonatkoznak, amelyen keresztül valamely tagállam jogilag vagy ténylegesen, közvetlenül vagy közvetve ellenőrzi, irányítja vagy érzékelhetően befolyásolja a tagállamok közötti behozatalt vagy kivitelt. Ezeket a rendelkezéseket az állam által másokra átruházott monopóliumokra ugyanúgy alkalmazni kell.

(2) A tagállamok tartózkodnak minden olyan új intézkedés bevezetésétől, amely ellentétes az (1) bekezdésben megállapított elvekkel, vagy amely korlátozza a tagállamok közötti vámok és mennyiségi korlátozások tilalmára vonatkozó cikkek hatályát.

(3) Ha egy kereskedelmi jellegű állami monopólium szabályainak az a célja, hogy megkönnyítse a mezőgazdasági termékek forgalomba hozatalát vagy legjobb áron történő értékesítését, az e cikkben foglalt szabályok alkalmazásakor lépéseket kell tenni annak érdekében, hogy az érintett termelők foglalkoztatására és életszínvonalára vonatkozóan egyenértékű biztosítékot nyújtsanak.

II. CÍM

MEZŐGAZDASÁG

32. cikk

(1) A közös piac kiterjed a mezőgazdaságra és a mezőgazdasági termékek kereskedelmére. „Mezőgazdasági termékek” a termőföld, az állattenyésztés és a halászat termékei, valamint az ezekhez a termékekhez közvetlenül kapcsolódó első feldolgozási szint termékei.

(2) Ha a 33–38. cikk másként nem rendelkezik, a közös piac létrehozására megállapított szabályokat a mezőgazdasági termékekre is alkalmazni kell.

(3) A 33–38. cikk rendelkezéseinek hatálya alá tartozó termékeket az e szerződéshez csatolt I. melléklet sorolja fel.

(4) A mezőgazdasági termékek közös piaca működésének és fejlődésének együtt kell járnia egy közös agrárpolitika létrehozásával.

33. cikk

(1) A közös agrárpolitika célkitűzései a következők:

- a) a mezőgazdasági termelékenység növelése a műszaki fejlődés előmozdításával, valamint a mezőgazdasági termelés ésszerű fejlesztésének és a termelési tényezők, így különösen a munkaerő lehető legjobb hasznosításának biztosításával;
- b) ily módon a mezőgazdasági népesség megfelelő életszínvonalának biztosítása, különösen a mezőgazdaságban dolgozók egy főre jutó jövedelmének növelésével;
- c) a piacok stabilizálása;
- d) az ellátás hozzáférhetőségének biztosítása;
- e) a fogyasztók elfogadható ár ellenében történő ellátásának biztosítása;

(2) A közös agrárpolitika és az alkalmazásához szükséges különleges módszerek kidolgozása során figyelembe kell venni:

- a) a mezőgazdasági tevékenységnek a mezőgazdaság társadalmi szerkezetéből és a különböző mezőgazdasági régiók közötti szerkezeti és természeti egyenlőtlenségekből adódó sajátos természetét;
- b) a megfelelő kiigazítások fokozatos megvalósításának szükségességét;
- c) azt a tényt, hogy a tagállamokban a mezőgazdaság a gazdaság egészéhez szorosan kapcsolódó ágazat.

34. cikk

(1) A 33. cikkben megfogalmazott célkitűzések elérése érdekében létre kell hozni a mezőgazdasági piacok közös szervezését.

Ez a piacszervezés, az érintett terméktől függően, az alábbi formák valamelyikét ölti:

- a) közös versenyszabályok;

- b) a különböző nemzeti piaci rendtartások kötelező összehangolása;
- c) egy európai piaci rendtartás.

(2) Az (1) bekezdés értelmében létrehozott közös piacszervezés a 33. cikkben megfogalmazott célkitűzések eléréséhez szükséges minden intézkedést magában foglalhat, így különösen árszabályozást, különböző termékek előállításához és piaci értékesítéséhez nyújtott támogatást, raktározási és készletgazdálkodási szabályokat, valamint közös mechanizmust a behozatal és a kivitel stabilizálására.

A közös piacszervezés a 33. cikkben meghatározott célkitűzések megvalósítására korlátozódik, és a termelők vagy a fogyasztók közötti minden megkülönböztetést kizár a Közösségen belül.

Egy esetleges közös árpolitikának közös ismérveken és egységes számítási módszereken kell alapulnia.

(3) Az (1) bekezdésben említett közös piacszervezés célkitűzéseinek elérése érdekében egy vagy több mezőgazdasági orientációs és garanciaalap hozható létre.

35. cikk

A 33. cikkben megfogalmazott célkitűzések elérése érdekében a közös agrárpolitika keretében rendelkezni lehet különösen:

- a) a szakképzés, a kutatás és a mezőgazdasági ismeretek terjesztésének területén az erőfeszítések eredményes összehangolásáról, amely magában foglalhatja projektek vagy intézmények közös finanszírozását;
- b) közös intézkedésekről bizonyos termékek fogyasztásának előmozdítására.

36. cikk

A versenyszabályokról szóló fejezet rendelkezései a mezőgazdasági termékek termelésére és kereskedelmére csak olyan mértékben vonatkoznak, ahogyan azt a 33. cikkben megfogalmazott célkitűzések figyelembevételével a Tanács a 37. cikk (2) és (3) bekezdésének rendelkezései keretében és az ott megállapított eljárással összhangban meghatározza.

A Tanács támogatás nyújtását engedélyezheti különösen:

- a) szerkezeti vagy természeti feltételek miatt hátrányos helyzetben lévő üzemek védelméhez;
- b) gazdaságfejlesztési programok keretében.

37. cikk

(1) A közös agrárpolitika irányvonalának meghatározása érdekében a Bizottság e szerződés hatálybalépését követően haladéktalanul konferenciára hívja össze a tagállamokat azzal a céllal, hogy agrárpolitikájukat — különösen forrásaik és szükségleteik mérlegének felállításával — összehasonlítsák.

(2) Az (1) bekezdésben említett konferencia munkájának figyelembevételével a Bizottság e szerződés hatálybalépésétől számított két éven belül, a Gazdasági és Szociális Bizottsággal folytatott konzultációt követően javaslatokat terjeszt elő a közös agrárpolitika kidolgozására és végrehajtására, beleértve a nemzeti rendtartásoknak a 34. cikk (1) bekezdésében említett közös piacszerzés egyik formájával történő felváltását, továbbá az e címben meghatározott intézkedések végrehajtására.

Ezekben a javaslatokban figyelembe kell venni az e címben említett mezőgazdasági kérdések egymással való kölcsönös összefüggését.

A Tanács, az általa adott esetben kibocsátott ajánlások sérelme nélkül, a Bizottság javaslata alapján és az Európai Parlamenttel folytatott konzultációt követően minősített többséggel rendeleteket, irányelveket vagy határozatokat fogad el.

(3) A Tanács minősített többséggel és a (2) bekezdésnek megfelelően a nemzeti piaci rendtartásokat a 34. cikk (1) bekezdése szerinti közös piacszerzéssel válthatja fel, ha

- a) a közös piacszerzés azoknak az ilyen intézkedést ellenző tagállamoknak, amelyek a kérdéses termeléssel kapcsolatban saját nemzeti piaci rendtartással rendelkeznek, az érintett termelők foglalkoztatására és életszínvonalára vonatkozóan egyenértékű biztosítékot nyújt; ennek során a lehetséges alkalmazkodás és a szükséges szakosodás ütemét is figyelembe kell venni, és
- b) ez a közös piacszerzés a nemzeti piacon fennálló feltételekhez hasonló feltételeket biztosít a Közösségen belüli kereskedelem számára.

(4) Ha egyes nyersanyagokra vonatkozóan a közös piacszerzést azt megelőzően hozzák létre, hogy a megfelelő feldolgozott termékekre már létezne közös piacszerzés, a harmadik országokba irányuló kivitelre szánt feldolgozott termékekhez felhasznált nyersanyagok a Közösségen kívülről is behozhatók.

38. cikk

Ha egy tagállamban valamely termék olyan nemzeti piaci rendtartás vagy azzal azonos hatású nemzeti szabályozás hatálya alá tartozik, amely egy másik tagállam hasonló termékének versenyhelyzetét hátrányosan befolyásolja, a tagállamok kiegyenlítő díjat számolnak fel az abból a tagállamból érkező behozatalra, amelyben ilyen rendtartás vagy szabályozás létezik, kivéve ha ez utóbbi állam a kivitelre kiegyenlítő díjat alkalmaz.

A Bizottság ezeknek a díjaknak az összegét az egyensúly helyreállításához szükséges mértékben állapítja meg, és egyéb intézkedéseket is engedélyezhet, amelyeknek feltételeit és részleteit maga határozza meg.

III. CÍM

A SZEMÉLYEK, A SZOLGÁLTATÁSOK ÉS A TŐKE SZABAD MOZGÁSA

1. FEJEZET

MUNKAVÁLLALÓK

39. cikk

- (1) A Közösségen belül biztosítani kell a munkavállalók szabad mozgását.
- (2) A munkavállalók szabad mozgása magában foglalja az állampolgárság alapján történő minden megkülönböztetés megszüntetését a tagállamok munkavállalói között a foglalkoztatás, a javadalmazás, valamint az egyéb munka- és foglalkoztatási feltételek tekintetében.
- (3) A közrendi, közbiztonsági vagy közegészségügyi okok alapján indokolt korlátozásokra is figyelemmel, a munkavállalók szabad mozgása jogot biztosít a munkavállalónak arra, hogy:
  - a) tényleges állásajánlatokra jelentkezzen;
  - b) e célból a tagállamok területén szabadon mozogjon;
  - c) munkavállalás céljából valamely tagállamban tartózkodjon az adott tagállam állampolgárainak foglalkoztatására vonatkozó törvényi, rendeleti vagy közigazgatási rendelkezéseknek megfelelően;
  - d) egy tagállamban történő alkalmazását követően a Bizottság által végrehajtott rendeletekben meghatározott feltételek mellett az adott tagállam területén maradjon.

(4) E cikk rendelkezései nem vonatkoznak a közszolgálatban történő foglalkoztatásra.

40. cikk

A Tanács a 251. cikkben megállapított eljárásnak megfelelően és a Gazdasági és Szociális Bizottsággal folytatott konzultációt követően irányelvek vagy rendeletek formájában megállapítja azokat az intézkedéseket, amelyek ahhoz szükségesek, hogy a munkavállalók 39. cikkben meghatározott szabad mozgását megvalósítsák, különösen:

- a) a nemzeti foglalkoztatási szolgálatok közötti szoros együttműködés biztosításával;
- b) azoknak a közigazgatási eljárásoknak és gyakorlatnak, valamint a betölthető állások megszerzéséhez előírt időtartamoknak a megszüntetésével, amelyek nemzeti jogszabályokon vagy a tagállamok között korábban megkötött megállapodásokon alapulnak, és amelyek fenntartása a munkavállalók szabad mozgásának megvalósulását akadályozná;
- c) azoknak a betölthető állások megszerzéséhez előírt időtartamoknak és egyéb korlátozásoknak a megszüntetésével, amelyek nemzeti jogszabályokon vagy a tagállamok között korábban megkötött megállapodásokon alapulnak, és amelyek más tagállamok munkavállalói részére a saját munkavállalókra irányadóktól eltérő feltételeket írnak elő a munkahely szabad megválasztására vonatkozóan;
- d) megfelelő mechanizmusok kialakításával, amelyek összekapcsolják a munkaerő-piaci keresletet és kínálatot, valamint elősegítik e téren az egyensúly kialakítását oly módon, hogy a különböző régiókban és iparágakban elkerülhető legyen az életszínvonal és a foglalkoztatási szint komoly veszélyeztetése.

41. cikk

A tagállamok közös program keretében ösztönzik a fiatal munkavállalók cseréjét.

42. cikk

A Tanács a 251. cikkben megállapított eljárásnak megfelelően a szociális biztonság területén elfogadja azokat az intézkedéseket, amelyek a munkavállalók szabad mozgásának biztosításához szükségesek; e célból olyan eszközrendszert hoz létre, amely a migráns munkavállalók és az azok jogán jogosultak számára biztosítja

- a) a különböző országok jogszabályai szerint figyelembe vehető összes időszak összevonását a juttatásokhoz való jog megszerzése és fenntartása, valamint a juttatások összegének kiszámítása céljából;
- b) a juttatások kifizetését a tagállamok területén lakó személyek számára.

A Tanács a 251. cikkben megállapított eljárás során mindvégig egyhangúlag határoz.

2. FEJEZET

LETELEPEDÉSI JOG

43. cikk

Az alábbiakban megállapított rendelkezéseknek megfelelően tilos a valamely tagállam állampolgárainak egy másik tagállam területén történő szabad letelepedésére vonatkozó minden korlátozás. Ezt a rendelkezést azokra a korlátozásokra is alkalmazni kell, amelyek képviseletnek, fióktelepnek vagy leányvállalatnak egy tagállam valamely tagállamban letelepedett állampolgára által történő alapítására vonatkoznak.

A szabad letelepedés magában foglalja a jogot gazdasági tevékenység önálló vállalkozóként történő megkezdésére és folytatására, vállalkozások, így különösen a 48. cikk második bekezdése szerinti társaságok alapítására és irányítására, a letelepedés országának joga által a saját állampolgáira előírt feltételek szerint, figyelemmel a tőkére vonatkozó fejezet rendelkezéseire is.

44. cikk

(1) A Tanács a 251. cikkben megállapított eljárásnak megfelelően és a Gazdasági és Szociális Bizottsággal folytatott konzultációt követően irányelveket bocsát ki a letelepedési szabadság valamely meghatározott tevékenység tekintetében történő megvalósítása érdekében.

(2) A Tanács, illetve a Bizottság a fenti rendelkezésekben számára megállapított feladatokat különösen azáltal látja el, hogy:

- a) főszabályként elsőbbségi elbánást biztosít olyan tevékenységek számára, amelyeknél a letelepedés szabadsága különös mértékben előmozdítja a termelés és a kereskedelem fejlődését;

- b) szoros együttműködést biztosít a tagállamok hatáskörrel rendelkező hatóságai között a különböző tevékenységek Közösségen belüli sajátos helyzetének megismerése érdekében;
- c) eltörli azokat a nemzeti jogszabályokon vagy a tagállamok között korábban kötött megállapodásokon alapuló közigazgatási eljárásokat és gyakorlatot, amelyek fenntartása a letelepedés szabadságának akadályát képezné;
- d) biztosítja, hogy valamely tagállamnak egy másik tagállam területén alkalmazott munkavállalói önálló vállalkozói tevékenység folytatása céljából ez utóbbi állam területén maradhassanak, amennyiben megfelelnek azoknak a feltételeknek, amelyeket teljesíteniük kellene, ha abban az időpontban lépnének a másik tagállam területére, amikor az ilyen tevékenységet meg kívánják kezdeni;
- e) lehetővé teszi valamely tagállam állampolgára számára, hogy egy másik tagállam területén ingatlantulajdont szerezzen és használjon, amennyiben ez nem ellentétes a 33. cikk (2) bekezdésében megállapított elvekkel;
- f) megvalósítja a letelepedési szabadság korlátozásainak fokozatos eltörlését minden érintett tevékenységi ágban, egyrészt a képviseltek, fióktelepek vagy leányvállalatok valamely tagállam területén történő létrehozásának feltételeit, másrészt az ilyen képviseltek, fióktelepek és leányvállalatok irányító és ellenőrző tisztségeinek az anyalétesítmény személyzete által történő betöltésére vonatkozó feltételeket illetően;
- g) a szükséges mértékben összehangolja azokat a biztosítékokat, amelyeket a tagállamok a 48. cikk második bekezdése szerinti társaságoktól a tagok és harmadik személyek érdekeinek védelme céljából megkövetelnek, annak érdekében, hogy az ilyen biztosítékokat egyenértékűvé tegyék a Közösségen belül;
- h) megbizonyosodik arról, hogy a tagállamok által nyújtott támogatások nem torzítják-e a letelepedés feltételeit.

45. cikk

Valamely tagállamban a közhatalom gyakorlásához tartósan vagy időlegesen kapcsolódó tevékenységekre e fejezet rendelkezései az adott tagállam vonatkozásában nem alkalmazhatók.

A Bizottság javaslata alapján a Tanács minősített többséggel úgy rendelkezhet, hogy e fejezet rendelkezései bizonyos tevékenységekre nem alkalmazhatók.

46. cikk

(1) E fejezet rendelkezései és az azok alapján hozott intézkedések nem érintik azoknak a törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezéseknek az alkalmazhatóságát, amelyek közrendi, közbiztonsági vagy közegészségügyi okokból különleges elbánást írnak elő a külföldi állampolgárokra nézve.

(2) A Tanács a 251. cikkben megállapított eljárásnak megfelelően irányelveket bocsát ki a fent említett rendelkezések összehangolása céljából.

47. cikk

(1) A Tanács az önálló vállalkozói tevékenység megkezdésének és folytatásának megkönnyítése érdekében a 251. cikkben megállapított eljárásnak megfelelően irányelveket bocsát ki az oklevelek, a bizonyítványok és a képesítés megszerzéséről szóló egyéb tanúsítványok kölcsönös elismerése céljából.

(2) Ugyanebből a célból a Tanács a 251. cikkben megállapított eljárásnak megfelelően irányelveket bocsát ki a tagállamok önálló vállalkozói tevékenység megkezdésére és folytatására vonatkozó törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezéseinek összehangolására. A Tanács a 251. cikkben megállapított eljárás során mindvégig egyhangúlag határoz az olyan irányelvekről, amelyek végrehajtása legalább egy tagállamban a természetes személyek képzésére és a szakma gyakorlásának feltételeire vonatkozó, az egyes szakmákra irányadó jogi szabályozás meglévő alapelveinek módosítását vonná maga után. Egyéb esetekben a Tanács minősített többséggel határoz.

(3) Az orvosi és egyéb gyógyító, valamint a gyógyszerészeti szakmák esetében a korlátozások fokozatos eltörlése az e szakmáknak a különböző tagállamokban történő gyakorlására vonatkozó feltételek összehangolásától függ.

48. cikk

Valamely tagállam jogszabályai alapján létrehozott olyan társaság, amelynek létesítő okirat szerinti székhelye, központi ügyvezetése vagy üzleti tevékenységének fő helye a Közösség területén van, e fejezet alkalmazása szempontjából ugyanolyan elbánásban részesül, mint azok a természetes személyek, akik a tagállamok állampolgárai.

„Társaság” a polgári vagy kereskedelmi jog alapján létrejött társaság, beleértve a szövetkezeteket és a közjog vagy a magánjog hatálya alá tartozó más jogi személyeket, kivéve a nonprofit szervezeteket.

3. FEJEZET

SZOLGÁLTATÁSOK

49. cikk

Az alábbiakban megállapított rendelkezéseknek megfelelően tilos a Közösségen belüli szolgáltatásnyújtás szabadságára vonatkozó minden korlátozás a tagállamok olyan állampolgárai tekintetében, akik a Közösségnek nem abban a tagállamában letelepedettek, mint a szolgáltatást igénybe vevő személy.

A Tanács a Bizottság javaslata alapján, minősített többséggel e fejezet rendelkezéseit kiterjesztheti harmadik országok olyan állampolgáira, akik szolgáltatásokat nyújtanak és a Közösség területén letelepedettek.

50. cikk

E szerződés alkalmazásában „szolgáltatás” a rendszerint díjazás ellenében nyújtott szolgáltatás, ha nem tartozik az áruk, a tőke és a személyek szabad mozgására vonatkozó rendelkezések hatálya alá.

Szolgáltatásnak minősülnek különösen:

- a) az ipari jellegű tevékenységek;
- b) a kereskedelmi jellegű tevékenységek;
- c) a kézműipari tevékenységek;
- d) a szabadfoglalkozásúként végzett tevékenységek.

A letelepedési jogra vonatkozó fejezet rendelkezéseinek sérelme nélkül a szolgáltatást nyújtó személy a szolgáltatásnyújtás érdekében tevékenységét ideiglenesen a szolgáltatásnyújtás helye szerinti államban is folytathatja az ezen állam saját állampolgáira irányadó feltételek szerint.

51. cikk

(1) A közlekedés területén a szolgáltatásnyújtás szabadságára a közlekedésre vonatkozó cím rendelkezései az irányadók.

(2) A tőke mozgásokkal kapcsolatos banki és biztosítási szolgáltatások liberalizációja a tőke mozgások liberalizációjával összhangban valósul meg.

52. cikk

(1) A Tanács a Bizottság javaslata alapján, a Gazdasági és Szociális Bizottsággal és az Európai Parlamenttel folytatott konzultációt követően minősített többséggel irányelveket bocsát ki valamely meghatározott szolgáltatás liberalizációjának az elérése érdekében.

(2) Az (1) bekezdésben említett irányelvek tekintetében főszabályként azok a szolgáltatások élveznek elsőbbséget, amelyek közvetlen hatást gyakorolnak a termelési költségekre, vagy amelyek liberalizációja hozzájárul a termékek kereskedelmének előmozdításához.

53. cikk

A tagállamok kinyilvánítják készségüket arra, hogy az 52. cikk (1) bekezdése alapján kibocsátott irányelvek által előírányzott mértéken túl is vállalják a szolgáltatások liberalizációját, amennyiben általános gazdasági helyzetük és az érintett gazdasági ágazat helyzete ezt lehetővé teszi.

A Bizottság ennek érdekében ajánlásokat tesz az érintett tagállamoknak.

54. cikk

A szolgáltatásnyújtás szabadságára vonatkozó korlátozások eltörléséig a tagállamok ezeket a korlátozásokat állampolgárság vagy lakóhely alapján történő különbségtétel nélkül alkalmazzák a 49. cikk első bekezdése értelmében szolgáltatást nyújtó minden személyre.

55. cikk

A 45–48. cikk rendelkezéseit az e fejezet által szabályozott kérdésekre is alkalmazni kell.

4. FEJEZET

TŐKE- ÉS FIZETÉSI MŰVELETEK

56. cikk

(1) E fejezet rendelkezéseinek keretei között tilos a tagállamok, valamint a tagállamok és harmadik országok közötti tőkemozgásra vonatkozó minden korlátozás.

(2) E fejezet rendelkezéseinek keretei között tilos a tagállamok, valamint a tagállamok és harmadik országok közötti fizetési műveletekre vonatkozó minden korlátozás.

57. cikk ⁽¹⁾

(1) Az 56. cikk rendelkezései nem érintik azoknak a nemzeti vagy közösségi jogszabályok alapján 1993. december 31-én hatályban lévő korlátozásoknak a harmadik országokra történő alkalmazását, amelyeket a harmadik országokba irányuló vagy onnan származó olyan tőke mozgás tekintetében fogadtak el, amely közvetlen befektetéssel — az ingatlanbefektetéseket is beleértve —, letelepedéssel, pénzügyi szolgáltatások nyújtásával vagy értékpapírok tőkepiacokra történő bevezetésével függ össze. Az Észtország és Magyarország nemzeti jogszabályai alapján hatályban lévő korlátozások vonatkozásában ez az időpont 1999. december 31.

(2) A tagállamok és harmadik országok közötti szabad tőke mozgás lehető legnagyobb mértékű megvalósítására törekedve és e szerződés egyéb fejezeteinek sérelme nélkül a Tanács a Bizottság javaslata alapján, minősített többséggel intézkedéseket hozhat a harmadik országokba irányuló vagy onnan származó olyan tőke mozgásra vonatkozóan, amely közvetlen befektetéssel — az ingatlanbefektetéseket is beleértve —, letelepedéssel, pénzügyi szolgáltatások nyújtásával vagy értékpapírok tőkepiacra történő bevezetésével függ össze. Egyhangúság szükséges az e bekezdés szerinti olyan intézkedésekhez, amelyek visszalépést jelentenek a közösségi jogban a harmadik országokba irányuló vagy onnan származó tőke mozgás liberalizációja tekintetében.

58. cikk

(1) Az 56. cikk rendelkezései nem érintik a tagállamoknak azt a jogát, hogy:

- a) alkalmazzák adójoguk azon vonatkozó rendelkezéseit, amelyek a lakóhely vagy a tőkebefektetés helye alapján az adózók között különbséget tesznek;
- b) meghozzák a szükséges intézkedéseket a nemzeti törvények és rendeletek megsértésének megakadályozására, különösen az adózás és a pénzügyi szervezetek prudenciális felügyelete terén, vagy hogy eljárásokat alakítsanak ki a tőke mozgások igazgatási vagy statisztikai célú bejelentésére, illetve hogy a közrend vagy a közbiztonság által indokolt intézkedéseket hozzanak.

(2) E fejezet rendelkezései nem érintik a letelepedési jogra vonatkozó és e szerződéssel összeegyeztethető korlátozások alkalmazhatóságát.

(3) Az (1) és (2) bekezdésben említett intézkedések és eljárások nem szolgálhatnak az 56. cikkben meghatározott szabad tőke mozgásra és fizetési műveletekre vonatkozó önkényes megkülönböztetés vagy rejtett korlátozás eszközéül.

⁽¹⁾ A cikket a 2003-as csatlakozási okmány módosította. Lásd a függelék a kiadvány végén.

59. cikk

Ha rendkívüli körülmények fennállása esetén a harmadik országokba irányuló vagy onnan származó tőkemozgás a gazdasági és monetáris unió működésében súlyos nehézségeket okoz vagy azzal fenyeget, a Tanács a Bizottság javaslata alapján, az EKB-val folytatott konzultációt követően minősített többséggel védintézkedéseket hozhat harmadik országokkal szemben hat hónapot meg nem haladó időszakra, amennyiben ezek az intézkedések feltétlenül szükségesek.

60. cikk

(1) Ha a 301. cikkben előírányzott esetben a Közösség fellépése szükséges, a Tanács a 301. cikkben meghatározott eljárás szerint az érintett harmadik országokkal szemben megteheti a szükséges sürgős intézkedéseket a tőkemozgásokra és fizetési műveletekre vonatkozóan.

(2) A 297. cikk sérelme nélkül és mindaddig, amíg a Tanács az (1) bekezdés értelmében nem tett intézkedéseket, komoly politikai okból és sürgősségi alapon bármely tagállam egyoldalú intézkedéseket hozhat harmadik országokkal szemben a tőkemozgásra és a fizetési műveletekre vonatkozóan. A Bizottságot és a többi tagállamot az ilyen intézkedésekről legkésőbb azok hatálybalépésének időpontjában tájékoztatni kell.

A Tanács a Bizottság javaslata alapján, minősített többséggel határozhat arról, hogy az érintett tagállam módosítsa vagy törölje el ezeket az intézkedéseket. A Tanács elnöke a Tanács által hozott ilyen határozatról tájékoztatja az Európai Parlamentet.

IV. CÍM

VÍZUMOK, MENEKÜLTÜGY, BEVÁNDORLÁS ÉS A SZEMÉLYEK SZABAD MOZGÁSÁRA VONATKOZÓ EGYÉB POLITIKÁK

61. cikk

A szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térség fokozatos létrehozása céljából a Tanács:

- a) az Amszterdami Szerződés hatálybalépését követő ötéves időszakon belül a 14. cikknek megfelelően a személyek szabad mozgásának biztosítását célzó intézkedéseket fogad el az azzal közvetlenül összefüggő, a külső határok ellenőrzésével, a menekültüggyel és a bevándorlással kapcsolatos kísérő intézkedésekkel együtt a 62. cikk 2. és 3. pontja, valamint a 63. cikk 1. a) és 2. a) pontja rendelkezéseinek megfelelően, továbbá a bűnmegelőzésre és a bűnüldözésre vonatkozó intézkedéseket fogad el az Európai Unióról szóló szerződés 31. cikk e) pontja rendelkezéseinek megfelelően;

- b) egyéb intézkedéseket fogad el a menekültügy, a bevándorlás és a harmadik országok állampolgárai jogainak védelme terén a 63. cikk rendelkezéseinek megfelelően;
- c) intézkedéseket fogad el a polgári ügyekben folytatott igazságügyi együttműködés terén a 65. cikkben előírtak szerint;
- d) megfelelő intézkedéseket fogad el a 66. cikkben említett közigazgatási együttműködés ösztönzésére és erősítésére;
- e) intézkedéseket fogad el a büntetőügyekben folytatott rendőrségi és igazságügyi együttműködés terén, amelyek célja az Európai Unióról szóló szerződés rendelkezéseinek megfelelően a biztonság magas szintjének elérése az Unión belüli bűnmegelőzés és bűnüldözés által.

62. cikk

A Tanács a 67. cikkben megállapított eljárásnak megfelelően az Amszterdami Szerződés hatálybalépését követő ötéves időszakon belül:

1. intézkedéseket fogad el azzal a céllal, hogy a 14. cikknek megfelelően mind az uniós polgárokra, mind harmadik országok állampolgáira vonatkozóan biztosítsa, hogy a személyeket a belső határok átlépésekor ne ellenőrizzék;
2. intézkedéseket fogad el a tagállamok külső határainak átlépésére vonatkozóan, amelyek meghatározzák:
  - a) az ilyen határoknál a személyek ellenőrzése során a tagállamok által követendő szabályokat és eljárásokat;
  - b) a legfeljebb három hónaposra tervezett tartózkodásokra vonatkozó vízumok szabályait, beleértve:
    - i. azon harmadik országok listáját, amelyek állampolgárainak a külső határok átlépésekor vízummal kell rendelkezniük, és azon országokét, amelyek állampolgárai mentesek e követelmény alól;
    - ii. a tagállamok vízumkiadási eljárásait és ezek feltételeit;
    - iii. az egységes vízumformátumot;
    - iv. az egységes vízumra vonatkozó szabályokat;

3. intézkedéseket fogad el azoknak a feltételeknek a meghatározásáról, amelyek mellett harmadik országok állampolgárai legfeljebb három hónapon keresztül szabadon utazhatnak a tagállamok területén.

63. cikk

A Tanács a 67. cikkben megállapított eljárásnak megfelelően az Amszterdami Szerződés hatálybalépését követő ötéves időszakon belül:

1. intézkedéseket fogad el a menekültügyre vonatkozóan a menekültek jogállásáról szóló 1951. július 28-ai genfi egyezményrel és az 1967. január 31-ei jegyzőkönyvvel, valamint az egyéb irányadó egyezményekkel összhangban a következő területeken:
  - a) egy harmadik ország állampolgárának a tagállamok valamelyikében benyújtott menedéjog iránti kérelmének elbírálására köteleles tagállam meghatározására vonatkozó kritériumok és mechanizmusok,
  - b) a menedékkérők tagállamokban történő befogadására vonatkozó minimumszabályok,
  - c) a harmadik országok állampolgárainak menekültkénti elismerésére vonatkozó minimumszabályok,
  - d) a menekültstátusz tagállamokban történő megadására vagy visszavonására vonatkozóan eljárási minimumszabályok;
2. intézkedéseket fogad el a menekültekre és lakóhelyüket elhagyni kényszerült személyekre vonatkozóan a következő területeken:
  - a) minimumszabályok ideiglenes védelem nyújtására vonatkozóan harmadik országból származó lakóhelyüket elhagyni kényszerült és származási országukba visszatérni nem tudó személyek számára, valamint az egyéb okból nemzetközi védelemre szoruló személyek számára,
  - b) a menekültek és a lakóhelyüket elhagyni kényszerült személyek befogadásával és befogadásuk következményeinek viselésével kapcsolatban a tagállamokra háruló terhek kiegyensúlyozott elosztásának előmozdítása;
3. intézkedéseket fogad el a bevándorláspolitikára vonatkozóan a következő területeken:
  - a) a belépés és a tartózkodás feltételei, valamint eljárási szabályok a huzamos tartózkodásra jogosító vízumok és huzamos tartózkodási engedélyek tagállamok által történő kiadására vonatkozóan, beleértve a családegyesítési célúakat is,
  - b) illegális bevándorlás és illegális tartózkodás, beleértve az illegálisan tartózkodók repatriálását is;

4. intézkedéseket fogad el azoknak a jogoknak és feltételeknek a meghatározására vonatkozóan, amelyek mellett harmadik országoknak a tagállamok valamelyikében jogszerűen tartózkodó állampolgárai más tagállamokban tartózkodhatnak.

A Tanács által a 3. és 4. pont alapján elfogadott intézkedések egyik tagállamot sem akadályozzák abban, hogy az érintett területeken olyan nemzeti rendelkezéseket tartsanak fenn vagy vezessenek be, amelyek összeegyeztethetők ezzel a szerződéssel és a nemzetközi megállapodásokkal.

A fent említett ötéves időtartam nem vonatkozik a 2. b) pont, a 3. a) pont és a 4. pont alapján elfogadandó intézkedésekre.

64. cikk

(1) Ez a cím nem érinti a közrend fenntartásával és a belső biztonság megőrzésével kapcsolatos tagállami hatáskörök gyakorlását.

(2) Abban az esetben, ha egy vagy több tagállam olyan sürgősségi helyzetet szembesül, amelyet harmadik országok állampolgárainak hirtelen beáramlása jellemez, az (1) bekezdés sérelme nélkül a Tanács a Bizottság javaslata alapján, minősített többséggel az érintett tagállamok javára hat hónapot meg nem haladó időtartamra átmeneti intézkedéseket fogadhat el.

65. cikk

A több államra kiterjedő vonatkozású polgári ügyekben folytatott igazságügyi együttműködés területén a 67. cikknek megfelelően és a belső piac megfelelő működéséhez szükséges mértékben elfogadásra kerülő intézkedések magukban foglalják:

a) fejlesztést és egyszerűsítést a következő területeken:

- a bírósági és bíróságon kívüli iratok határokon túlra történő kézbesítésének rendszere;
- együttműködés a bizonyításvétel terén;
- a polgári és kereskedelmi ügyekben hozott határozatok, köztük a nem bírósági ügyekben hozott határozatok elismerése és végrehajtása,

b) a tagállamokban alkalmazandó kollíziós, illetve joghatóságra vonatkozó szabályok összeegyeztethetőségének előmozdítását;

- c) a polgári eljárások megfelelő lefolytatását akadályozó tényezők kiküszöbölését, szükség esetén a tagállamokban alkalmazandó polgári eljárási szabályok összeegyeztethetőségének előmozdításával.

66. cikk

A Tanács a 67. cikkben megállapított eljárásnak megfelelően intézkedéseket tesz a tagállamok közigazgatásának megfelelő szervezeti egységei, valamint ezen egységek és a Bizottság között az e cím által szabályozott területeken történő együttműködés biztosítására.

67. cikk

(1) Az Amszterdami Szerződés hatálybalépését követő ötéves átmeneti időszak során a Tanács a Bizottság javaslata vagy valamely tagállam kezdeményezése alapján, az Európai Parlamenttel folytatott konzultációt követően egyhangúlag határoz.

(2) Ennek az ötéves időszaknak a letelte után:

- a Tanács a Bizottság javaslatai alapján határoz; a Bizottság megvizsgálja a bármely tagállam által arra vonatkozóan benyújtott kérelmet, hogy a Bizottság terjesszen javaslatot a Tanács elé;
- a Tanács az Európai Parlamenttel folytatott konzultációt követően egyhangúlag határoz arról, hogy az e cím alá tartozó valamennyi területre vagy egyes területekre a 251. cikkben említett eljárást alkalmazzák, valamint a Bíróság hatáskörével kapcsolatos rendelkezéseket kiigazításáról.

(3) Az (1) és (2) bekezdéstől eltérve, a 62. cikk 2. b) pontjának i. és iii. alpontjában említett intézkedéseket a Tanács az Amszterdami Szerződés hatálybalépésétől kezdődően a Bizottság javaslata alapján és az Európai Parlamenttel folytatott konzultációt követően minősített többséggel fogadja el.

(4) A (2) bekezdéstől eltérve, a 62. cikk 2. b) pontjának ii. és iv. alpontjában említett intézkedéseket az Amszterdami Szerződés hatálybalépését követő ötéves időszak letelte után a Tanács a 251. cikkben említett eljárásnak megfelelően fogadja el.

(5) Az (1) bekezdéstől eltérve, a Tanács a 251. cikkben megállapított eljárásnak megfelelően fogadja el:

- a 63. cikk 1. pontjában és 2. a) pontjában foglalt intézkedéseket, feltéve hogy a Tanács — az (1) bekezdéssel összhangban — előzőleg már elfogadta az ezen ügyekben irányadó közös szabályokat és alapelveket meghatározó közösségi jogszabályokat.

— a 65. cikkben foglalt rendelkezéseket, kivéve azokat, amelyek családjogi vonatkozásúak.

68. cikk

(1) A 234. cikket erre a címre a következő körülmények között és feltételekkel kell alkalmazni: ha kérdés merül fel e cím értelmezésével, vagy a közösségi intézmények e címen alapuló jogi aktusainak érvényességével vagy értelmezésével kapcsolatban egy tagállam olyan bírósága előtt folyamatban lévő ügyben, amelynek határozatai ellen a nemzeti jog értelmében nincs jogorvoslati lehetőség, ennek a bíróságnak, amennyiben úgy ítéli meg, hogy ítélete meghozatalához a kérdésre vonatkozóan döntésre van szüksége, kérnie kell a Bíróságot, hogy hozzon ebben a kérdésben döntést.

(2) A Bíróság semmilyen körülmények között nem rendelkezik hatáskörrel a 62. cikk 1. pontja alapján a közrend fenntartásával és a belső biztonság megőrzésével kapcsolatosan hozott intézkedésekre vagy határozatokra vonatkozóan.

(3) A Tanács, a Bizottság vagy valamely tagállam kérheti a Bíróságot, hogy döntsön az e címmel vagy valamely közösségi intézmény e cím alapján hozott jogi aktusával kapcsolatos értelmezési kérdésről. A Bíróságnak az ilyen kérelem alapján hozott döntése nem alkalmazható a tagállamok bíróságainak jogerős ítéleteire.

69. cikk

E cím alkalmazása függ az Egyesült Királyság és Írország helyzetéről szóló jegyzőkönyv, valamint a Dánia helyzetéről szóló jegyzőkönyv rendelkezéseitől, és nem érinti az Európai Közösséget létrehozó szerződés 14. cikke egyes vonatkozásainak az Egyesült Királyságra és Írországra történő alkalmazásáról szóló jegyzőkönyvet.

V. CÍM

KÖZLEKEDÉS

70. cikk

E szerződés célkitűzéseit a tagállamok az e címben szabályozott területen egy közös közlekedéspolitikai keretében hajtják végre.

71. cikk

(1) A 70. cikk végrehajtása céljából és a közlekedés sajátosságainak figyelembevételével a Tanács a 251. cikkben megállapított eljárásnak megfelelően, a Gazdasági és Szociális Bizottsággal és a Régiók Bizottságával folytatott konzultációt követően meghatározza:

- a) a valamely tagállam területére irányuló vagy onnan kiinduló, illetve egy vagy több tagállam területén áthaladó nemzetközi közlekedésre alkalmazandó közös szabályokat;
- b) azokat a feltételeket, amelyek mellett valamely tagállamban egy ott nem honos fuvarozó közlekedési szolgáltatásokat végezhet;
- c) a közlekedés biztonságát javító intézkedéseket;
- d) az egyéb megfelelő rendelkezéseket.

(2) Amennyiben a közlekedési szabályrendszer elveire vonatkozó rendelkezések alkalmazása egyes térségekben az életszínvonalat és foglalkoztatást, valamint a közlekedési eszközök kihasználását feltehetően súlyosan befolyásolja, e rendelkezéseket a Tanács — az (1) bekezdésben előírt eljárástól eltérve — a Bizottság javaslata alapján, a Gazdasági és Szociális Bizottsággal és az Európai Parlammal folytatott konzultációt követően egyhangúlag állapítja meg. Ennek során a Tanács figyelembe veszi a közös piac létrehozásából eredő gazdasági fejlődéshez való igazodás szükségességét.

72. cikk

A 71. cikk (1) bekezdésében említett rendelkezések meghozataláig az erre a területre 1958. január 1-jén, illetve csatlakozó államoknál a csatlakozásuk időpontjában irányadó különböző rendelkezéseket a Tanács egyhangú jóváhagyása nélkül egyetlen tagállam sem változtathatja meg oly módon, hogy azok más tagállamok fuvarozóit a belföldi fuvarozóknál — akár közvetlenül, akár közvetve — hátrányosabban érintsék.

73. cikk

E szerződéssel összeegyeztethetők azok a támogatások, amelyek megfelelnek a közlekedés összehangolására irányuló igényeknek, vagy amelyek a közszolgáltatás fogalmában benne rejlő bizonyos kötelezettségek terheinek megtérítését szolgálják.

74. cikk

Az e szerződés keretei között a fuvarozási díjakra és feltételekre vonatkozóan elfogadott intézkedéseknek figyelembe kell venniük a fuvarozók gazdasági körülményeit.

75. cikk

(1) A Közösségen belüli közlekedés terén meg kell szüntetni azokat a megkülönböztetéseket, amelyek abban nyilvánulnak meg, hogy a fuvarozók azonos áruk azonos viszonylatban történő fuvarozása esetén különböző díjakat és feltételeket állapítanak meg az áru származási országa vagy rendeltetési helye alapján.

(2) Az (1) bekezdés nem zárja ki, hogy a Tanács a 71. cikk (1) bekezdése alapján egyéb intézkedéseket fogadjon el.

(3) A Tanács a Bizottság javaslata alapján, a Gazdasági és Szociális Bizottsággal folytatott konzultációt követően minősített többséggel megállapítja az (1) bekezdés rendelkezéseinek végrehajtására vonatkozó szabályokat.

A Tanács mindenekelőtt megállapíthatja azokat a rendelkezéseket, amelyek ahhoz szükségesek, hogy a Közösség intézményei az (1) bekezdésben megállapított szabály betartását biztosítani tudják, továbbá hogy az ebből származó előnyöket a felhasználók teljes mértékben élvezhessék.

(4) A Bizottság saját kezdeményezésére vagy valamely tagállam kérelmére az (1) bekezdés hatálya alá tartozó valamennyi megkülönböztetést megvizsgálja, és az érintett tagállamokkal folytatott konzultációt követően, a (3) bekezdés rendelkezéseinek megfelelően megállapított szabályok keretei között meghozza a szükséges határozatokat.

76. cikk

(1) A tagállamok a Közösségen belüli közlekedés tekintetében nem állapíthatnak meg olyan díjat vagy feltételt, amely egy vagy több vállalkozás vagy iparág támogatásának vagy védelmének valamely elemét foglalja magában, kivéve ha a Bizottság ezt engedélyezi.

(2) A Bizottság saját kezdeményezésére vagy valamely tagállam kérelmére megvizsgálja az (1) bekezdésben említett díjakat és feltételeket, figyelembe véve különösen a megfelelő regionális gazdaságpolitika követelményeit, a gazdasági fejlődésben elmaradt területek szükségleteit és a politikai körülmények által súlyosan érintett területek problémáit egyrészt, valamint a díjaknak és feltételeknek a különböző közlekedési módok közötti versenyre gyakorolt hatását másrészt.

A valamennyi érintett tagállammal folytatott konzultációt követően a Bizottság meghozza a szükséges határozatokat.

(3) Az (1) bekezdésben előírt tilalom nem vonatkozik a versenytarifákra.

77. cikk

A fuvarozók által a határátlépéssel összefüggésben a fuvardíjakon felül felszámított költségek vagy díjak nem léphetnek túl egy ésszerű szintet, figyelembe véve a határátlépéssel ténylegesen felmerült költségeket is.

A tagállamok törekednek ezeknek a költségeknek a fokozatos csökkentésére.

A Bizottság e cikk alkalmazására ajánlásokat tehet a tagállamoknak.

78. cikk

E cím rendelkezései nem akadályozzák a Németországi Szövetségi Köztársaságban hozott intézkedések alkalmazását, amennyiben azokra olyan gazdasági hátrányok ellensúlyozása érdekében van szükség, amelyeket Németország felosztása okozott a Szövetségi Köztársaság e felosztás által érintett egyes területeinek gazdaságában.

79. cikk

A Bizottság mellett a tagállamok kormányai által kijelölt szakértőkből álló tanácsadó bizottságot kell létrehozni. A Bizottság, amennyiben szükségesnek tartja, konzultál ezzel a bizottsággal a közlekedési kérdésekről; ez a Gazdasági és Szociális Bizottság hatáskörét nem érinti.

80. cikk

(1) E cím rendelkezéseit a vasúti, közúti és belvízi közlekedésre kell alkalmazni.

(2) A Tanács minősített többséggel határozhat arról, hogy lehet-e, és ha igen, milyen mértékben és milyen eljárással, a tengeri és légi közlekedésre vonatkozóan megfelelő rendelkezéseket hozni.

A 71. cikk eljárási rendelkezéseit alkalmazni kell.

VI. CÍM

A VERSENYRE, AZ ADÓZÁSRA ÉS A JOGSZABÁLYOK KÖZELÍTÉSÉRE VONATKOZÓ KÖZÖS SZABÁLYOK

1. FEJEZET

VERSENYSZABÁLYOK

1. SZAKASZ

VÁLLALKOZÁSOKRA VONATKOZÓ SZABÁLYOK

81. cikk

(1) A közös piaccal összeegyeztethetetlen és tilos minden olyan vállalkozások közötti megállapodás, vállalkozások társulásai által hozott döntés és összehangolt magatartás, amely hatással lehet a tagállamok közötti kereskedelemre, és amelynek célja vagy hatása a közös piacon belüli verseny megakadályozása, korlátozása vagy torzítása, így különösen:

- a) a beszerzési vagy eladási árak, illetve bármely egyéb üzleti feltétel közvetlen vagy közvetett rögzítése;
  - b) a termelés, az értékesítés, a műszaki fejlesztés vagy a befektetés korlátozása vagy ellenőrzése;
  - c) a piacok vagy a beszerzési források felosztása;
  - d) egyenértékű ügyletek esetén eltérő feltételek alkalmazása az üzletfelekkel szemben, ami által azok hátrányos versenyhelyzetbe kerülnek;
  - e) a szerződések megkötésének függővé tétele olyan kiegészítő kötelezettségeknek a másik fél részéről történő vállalásától, amelyek sem természetüknél fogva, sem a kereskedelmi szokások szerint nem tartoznak a szerződés tárgyához.
- (2) Az e cikk alapján tiltott megállapodás vagy döntés semmis.
- (3) Az (1) bekezdés rendelkezéseinek alkalmazásától azonban el lehet tekinteni az olyan esetekben, amikor
- a vállalkozások közötti megállapodás vagy megállapodások csoportja;
  - a vállalkozások társulásai által hozott döntés vagy döntések csoportja;
  - az összehangolt magatartás vagy összehangolt magatartások csoportja

hozzájárul az áruk termelésének vagy forgalmazásának javításához, illetve a műszaki vagy gazdasági fejlődés előmozdításához, ugyanakkor lehetővé teszi a fogyasztók méltányos részesedését a belőle eredő előnyből anélkül, hogy:

- a) az érintett vállalkozásokra olyan korlátozásokat róna, amelyek e célok eléréséhez nem nélkülözhetetlenek;
- b) lehetővé tenné ezeknek a vállalkozásoknak, hogy a kérdéses áruk jelentős része tekintetében megszüntessék a versenyt.

82. cikk

A közös piaccal összeegyeztethetetlen és tilos egy vagy több vállalkozásnak a közös piacon vagy annak jelentős részén meglévő erőfölényével való visszaélése, amennyiben ez hatással lehet a tagállamok közötti kereskedelemre.

Ilyen visszaélésnek minősül különösen:

- a) tisztességtelen beszerzési vagy eladási árak, illetve egyéb tisztességtelen üzleti feltételek közvetlen vagy közvetett kikötése;

- b) a termelés, az értékesítés vagy a műszaki fejlesztés korlátozása a fogyasztók kárára;
- c) egyenértékű ügyletek esetén eltérő feltételek alkalmazása az üzletfelekkel szemben, ami által azok hátrányos versenyhelyzetbe kerülnek;
- d) a szerződések megkötésének függővé tétele olyan kiegészítő kötelezettségeknek a másik fél részéről történő vállalásától, amelyek sem természetüknél fogva, sem a kereskedelmi szokások szerint nem tartoznak a szerződés tárgyához.

83. cikk

- (1) A 81. és 82. cikkben meghatározott elvek érvényre juttatását szolgáló megfelelő rendeleteket vagy irányelveket a Tanács a Bizottság javaslata alapján, az Európai Parlamenttel folytatott konzultációt követően minősített többséggel állapítja meg.
- (2) Az (1) bekezdésben említett rendeletek vagy irányelvek célja különösen:
  - a) a 81. cikk (1) bekezdésében és a 82. cikkben megállapított tilalmak betartásának biztosítása pénzbírság vagy kényszerítő bírság előírásával;
  - b) a 81. cikk (3) bekezdésének alkalmazására részletes szabályok megállapítása, figyelembe véve egyrészt a hatékony felügyelet biztosításának, másrészt a hatósági ellenőrzés lehető legnagyobb mértékű egyszerűsítésének szükségességét;
  - c) szükség esetén a 81. és 82. cikk rendelkezései hatályának meghatározása a gazdaság különböző ágazataiban;
  - d) a Bizottság, illetve a Bíróság e bekezdés rendelkezéseinek alkalmazása terén betöltendő feladatainak meghatározása;
  - e) a nemzeti jogszabályok és az e szakaszban foglalt, illetve az e cikk alapján elfogadott rendelkezések közötti kapcsolat meghatározása.

84. cikk

A 83. cikk alapján elfogadott rendelkezések hatálybalépéséig a tagállamok hatósági országuk jogának megfelelően, valamint a 81. cikk, különösen annak (3) bekezdése, és a 82. cikk rendelkezéseinek megfelelően döntenek a megállapodások, döntések és összehangolt magatartások megengedhetőségéről, valamint a közös piacon meglévő erőfölénnyel való visszaélésről.

85. cikk

(1) A 84. cikk sérelme nélkül a Bizottság biztosítja a 81. és 82. cikkben megállapított elvek alkalmazását. Egy tagállam kérelmére vagy hivatalból — együttműködve a tagállamok hatáskörrel rendelkező hatóságaival, amelyek segítséget nyújtanak számára — megvizsgálja azokat az eseteket, ahol fennáll ezen elvek megsértésének a gyanúja. Amennyiben jogsértést állapít meg, javaslatot tesz a jogsértés megszüntetésére irányuló megfelelő intézkedésekre.

(2) Amennyiben a jogsértést nem szüntetik meg, a Bizottság indokolással ellátott határozatában állapítja meg az elvek megsértését. A Bizottság határozatát nyilvánosságra hozhatja, és felhatalmazhatja a tagállamokat arra, hogy megtegyék a helyzet orvosolásához szükséges intézkedéseket, amelyek feltételeit és részleteit a Bizottság határozza meg.

86. cikk

(1) A közvállalkozások és az olyan vállalkozások esetében, amelyeknek a tagállamok különleges vagy kizárólagos jogokat biztosítanak, a tagállamok nem hozhatnak és nem tarthatnak fenn az e szerződéssel, különösen az annak 12. és 81–89. cikkében foglalt szabályokkal ellentétes intézkedéseket.

(2) Az általános gazdasági érdekű szolgáltatások működtetésével megbízott vagy a jövedelemtermelő monopólium jellegű vállalkozások olyan mértékben tartoznak e szerződés szabályai, különösen a versenyszabályok hatálya alá, amennyiben ezek alkalmazása sem jogilag, sem ténylegesen nem akadályozza a rájuk bízott sajátos feladatok végrehajtását. A kereskedelem fejlődését ez nem befolyásolhatja olyan mértékben, amely ellentétes a Közösség érdekeivel.

(3) A Bizottság biztosítja e cikk rendelkezéseinek alkalmazását, és szükség esetén megfelelő irányelveket vagy határozatokat intéz a tagállamokhoz.

2. SZAKASZ

ÁLLAMI TÁMOGATÁSOK

87. cikk

(1) Ha e szerződés másként nem rendelkezik, a közös piaccal összeegyeztethetetlen a tagállamok által vagy állami forrásból bármilyen formában nyújtott olyan támogatás, amely bizonyos vállalkozásoknak vagy bizonyos áruk termelésének előnyben részesítése által torzítja a versenyt, vagy azzal fenyeget, amennyiben ez érinti a tagállamok közötti kereskedelmet.

(2) A közös piaccal összeegyeztethető:

- a) a magánszemély fogyasztóknak nyújtott szociális jellegű támogatás, feltéve hogy azt a termék származásán alapuló megkülönböztetés nélkül nyújtják;
- b) a természeti csapások vagy más rendkívüli események által okozott károk helyreállítására nyújtott támogatás;
- c) a Németországi Szövetségi Köztársaság Németország felosztása által érintett egyes területei gazdaságának nyújtott támogatás, amennyiben a támogatásra a felosztásból eredő gazdasági hátrányok ellensúlyozásához szükség van.

(3) A közös piaccal összeegyeztethetőnek tekinthető:

- a) az olyan térségek gazdasági fejlődésének előmozdítására nyújtott támogatás, ahol rendkívül alacsony az életszínvonal vagy jelentős az alulfoglalkoztatottság;
- b) valamely közös európai érdeket szolgáló fontos projekt megvalósításának előmozdítására vagy egy tagállam gazdaságában bekövetkezett komoly zavar megszüntetésére nyújtott támogatás;
- c) az egyes gazdasági tevékenységek vagy gazdasági területek fejlődését előmozdító támogatás, amennyiben az ilyen támogatás nem befolyásolja hátrányosan a kereskedelmi feltételeket a közös érdekekkel ellentétes mértékben;
- d) a kultúrát és a kulturális örökség megőrzését előmozdító támogatás, ha az a Közösségen belüli kereskedelmi és versenyfeltételeket nem befolyásolja a közös érdekekkel ellentétes mértékben;
- e) a támogatás olyan egyéb fajtái, amelyeket a Tanács a Bizottság javaslata alapján, minősített többséggel hozott határozatával határoz meg.

88. cikk

(1) A Bizottság a tagállamokkal együttműködve folyamatosan vizsgálja a tagállamokban létező támogatási programokat. A Bizottság javaslatot tesz a tagállamoknak a közös piac fokozatos fejlődése vagy működése által megkövetelt megfelelő intézkedések meghozatalára.

(2) Ha a Bizottság — azt követően, hogy felhívta az érintett feleket észrevételeik megtételére — megállapítja, hogy egy állam által vagy állami forrásból nyújtott támogatás a 87. cikk értelmében nem egyeztethető össze a közös piaccal, vagy hogy az ilyen támogatást visszaélészerűen használják fel, úgy határoz, hogy az érintett állam köteles a Bizottság által kitűzött határidőn belül a támogatást megszüntetni vagy módosítani.

Ha az érintett állam a kitűzött határidőn belül nem tesz eleget ennek a határozatnak, a Bizottság vagy bármely érdekelt állam — a 226. és 227. cikk rendelkezéseitől eltérve — közvetlenül a Bírósághoz fordulhat.

Valamely tagállam kérelmére a Tanács egyhangúlag úgy határozhat, hogy a tagállam által nyújtott vagy nyújtani kívánt támogatást — a 87. cikk rendelkezéseitől vagy a 89. cikk alapján elfogadott rendeletektől eltérve — a közös piaccal összeegyeztethetőnek kell tekinteni, ha az ilyen határozatot rendkívüli körülmények indokolják. Ha a Bizottság e támogatást illetően már megindította az e bekezdés első albekezdésében említett eljárást, a kérelem tagállam általi benyújtása a Tanácshoz a Tanács álláspontjának kinyilvánításáig az eljárás felfüggesztését eredményezi.

Ha azonban a Tanács a kérelem benyújtásától számított három hónapon belül nem nyilatkozik, az ügyben a Bizottság határoz.

(3) A Bizottságot az észrevételei megtételéhez szükséges időben tájékoztatni kell minden támogatás nyújtására és módosítására irányuló szándékról. Ha a Bizottság úgy ítéli meg, hogy ez a szándék a 87. cikk értelmében nem egyeztethető össze a közös piaccal, haladéktalanul megindítja a (2) bekezdés szerinti eljárást. Amíg ebben az eljárásban végső határozat nem születik, az érintett tagállam a tervezett intézkedéseket nem hajthatja végre.

89. cikk

A Tanács a Bizottság javaslata alapján és az Európai Parlamenttel folytatott konzultációt követően minősített többséggel megfelelő rendeleteket alkothat a 87. és 88. cikk alkalmazására, és meghatározhatja különösen a 88. cikk (3) bekezdésének alkalmazási feltételeit, valamint az ez alól az eljárás alól mentesülő támogatási fajtákat.

2. FEJEZET

ADÓRENDELKEZÉSEK

90. cikk

A tagállamok sem közvetlenül, sem közvetve nem vetnek ki más tagállamok termékeire a hasonló jellegű hazai termékekre közvetlenül vagy közvetve kivetett adónál magasabb belső adót.

A tagállamok továbbá nem vetnek ki más tagállamok termékeire olyan természetű belső adót, amely más termékek közvetett védelmét szolgálhatja.

91. cikk

Egy termék valamely tagállamba történő kivitele esetén a belső adó visszatérítése nem haladhatja meg az erre közvetlenül vagy közvetve kivetett belső adók összegét.

92. cikk

A forgalmi adóktól, jövedéki adóktól és a közvetett adók egyéb formáitól eltérő közterhek esetén a többi tagállamba irányuló kivitellel összefüggésben nem adhatók mentességek és visszatérítések, valamint a tagállamokból történő behozatallal összefüggésben nem vehetők ki kiegyenlítő díjak, kivéve ha a Tanács a tervezett intézkedéseket a Bizottság javaslata alapján, minősített többséggel, korlátozott időtartamra előzetesen jóváhagyta.

93. cikk

A Tanács a Bizottság javaslata alapján és az Európai Parlamenttel, valamint a Gazdasági és Szociális Bizottsággal folytatott konzultációt követően egyhangúlag rendelkezéseket fogad el a forgalmi adók, a jövedéki adók és a közvetett adók egyéb formáira vonatkozó jogszabályok olyan mértékű harmonizálására, amennyire az ilyen harmonizáció a belső piacnak a 14. cikkben megállapított határidőn belüli megteremtéséhez és működéséhez szükséges.

3. FEJEZET

JOGSZABÁLYOK KÖZELÍTÉSE

94. cikk

A Tanács a Bizottság javaslata alapján és az Európai Parlamenttel, valamint a Gazdasági és Szociális Bizottsággal folytatott konzultációt követően egyhangúlag irányelveket fogad el a tagállamok olyan törvényi, rendeleti vagy közigazgatási rendelkezéseinek közelítésére, amelyek közvetlenül érintik a közös piac megteremtését vagy működését.

95. cikk

(1) Ha e szerződés másként nem rendelkezik, a 14. cikkben meghatározott célkitűzések megvalósítására — a 94. cikktől eltérve — a következő rendelkezéseket kell alkalmazni. A Tanács a 251. cikkben megállapított eljárásnak megfelelően és a Gazdasági és Szociális Bizottsággal folytatott konzultációt követően elfogadja azokat a tagállamok törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezéseinek közelítésére vonatkozó intézkedéseket, amelyek tárgya a belső piac megteremtése és működése.

(2) Az (1) bekezdés nem vonatkozik az adózásra, a személyek szabad mozgására, valamint a munkavállalók jogaira és érdekeire vonatkozó rendelkezésekre.

(3) A Bizottság az (1) bekezdésben előírányzott, az egészségügyre, a biztonságra, a környezetvédelemre és a fogyasztóvédelemre vonatkozó javaslataiban a védelem magas szintjét veszi alapul, különös figyelemmel a tudományos tényeken alapuló új fejleményekre. Az Európai Parlament és a Tanács saját hatáskörén belül szintén törekszik e célkitűzés megvalósítására.

(4) Ha azt követően, hogy a Tanács vagy a Bizottság harmonizációs intézkedést fogadott el, egy tagállam a 30. cikkben említett lényeges követelmények alapján vagy a környezet, illetve a munkakörnyezet védelmével kapcsolatosan szükségesnek tartja nemzeti rendelkezések fenntartását, ezekről a rendelkezésekről és a fenntartásuk indokairól értesíti a Bizottságot.

(5) Ezen felül, a (4) bekezdés sérelme nélkül, amennyiben egy harmonizációs intézkedésnek a Tanács vagy Bizottság által történő elfogadását követően valamely tagállam új tudományos bizonyítékon alapuló, a környezet vagy a munkakörnyezet védelmével kapcsolatos nemzeti rendelkezések bevezetését tartja szükségesnek az adott tagállamra jellemző olyan probléma miatt, amely a harmonizációs intézkedés elfogadása után merült fel, ezekről az előírányzott rendelkezésekről és bevezetésük indokairól értesíti a Bizottságot.

(6) A Bizottság a (4) és (5) bekezdésben említett értesítésektől számított hat hónapon belül a vonatkozó nemzeti rendelkezéseket jóváhagyja vagy elutasítja, miután ellenőrizte, hogy az érintett rendelkezések nem képezik-e a tagállamok közötti önkényes megkülönböztetés eszközét vagy a kereskedelem rejtett korlátozását, valamint hogy nem jelentenek-e akadályt a belső piac működésében.

Amennyiben a Bizottság e határidőn belül nem hoz határozatot, a (4) és (5) bekezdésben említett nemzeti rendelkezéseket jóváhagyottnak kell tekinteni.

Ha az ügy összetettsége indokolja, és az emberi egészséget fenyegető veszély nem áll fenn, a Bizottság értesítheti az érintett tagállamot arról, hogy az ebben a bekezdésben említett határidő legfeljebb további hat hónappal meghosszabbítható.

(7) Ha a (6) bekezdés alapján egy tagállamnak engedélyezték valamely harmonizációs intézkedéstől eltérő nemzeti rendelkezések fenntartását vagy bevezetését, a Bizottság haladéktalanul megvizsgálja, hogy javasolja-e az adott intézkedés kiigazítását.

(8) Ha egy olyan területen, amely korábban harmonizációs intézkedések tárgyát képezte, valamely tagállam különleges közegészségügyi problémát vet fel, erről tájékoztatja a Bizottságot, amely haladéktalanul megvizsgálja, hogy javasoljon-e megfelelő intézkedéseket a Tanácsnak.

(9) A 226. és 227. cikkben megállapított eljárástól eltérve, a Bizottság vagy bármely tagállam közvetlenül a Bírósághoz fordulhat, ha megítélése szerint egy másik tagállam az e cikkben biztosított hatáskörével visszaél.

(10) A fentiekben említett harmonizációs intézkedések indokolt esetben védzáradékot tartalmaznak, amely felhatalmazza a tagállamokat arra, hogy a 30. cikkben említett egy vagy több nem gazdasági okból, közösségi ellenőrzési eljárás alá tartozó ideiglenes intézkedéseket hozzanak.

96. cikk

Ha a Bizottság azt állapítja meg, hogy a tagállamok törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezései közötti különbségek torzítják a közös piaci verseny feltételeit, és hogy ezt a torzulást ki kell küszöbölni, konzultál az érintett tagállamokkal.

Ha ez a konzultáció nem eredményez a torzulás kiküszöbölésére vonatkozó megállapodást, a Tanács a Bizottság javaslata alapján, minősített többséggel elfogadja a szükséges irányelveket. A Bizottság és a Tanács bármely egyéb, e szerződésben előírányzott megfelelő intézkedést megtehet.

97. cikk

(1) Amennyiben okkal lehet tartani attól, hogy törvényi, rendeleti vagy közigazgatási rendelkezések elfogadása vagy módosítása a 96. cikk értelmében vett torzulást okoz, az így eljárni kívánó tagállam konzultál a Bizottsággal. A tagállamokkal folytatott konzultációt követően a Bizottság ajánlást tesz az érintett államoknak a szóban forgó torzulás elkerülésére alkalmas intézkedésekre vonatkozóan.

(2) Ha az az állam, amely nemzeti rendelkezéseket kíván bevezetni vagy módosítani, nem tesz eleget a neki címzett bizottsági ajánlásnak, a többi tagállamtól nem követelhető meg, hogy e torzulás kiküszöbölése érdekében saját nemzeti rendelkezéseit a 96. cikk értelmében módosítsa. Ha az a tagállam, amely figyelmen kívül hagyta a Bizottság ajánlását, olyan torzulást okoz, amely csak saját magára nézve hátrányos, a 96. cikk rendelkezései nem alkalmazhatók.

VII. CÍM

GAZDASÁG- ÉS MONETÁRIS POLITIKA

1. FEJEZET

GAZDASÁGPOLITIKA

98. cikk

A tagállamok azzal a szándékkal folytatják gazdaságpolitikájukat, hogy a 99. cikk (2) bekezdésében említett átfogó iránymutatások szerint hozzájáruljanak a Közösség 2. cikkben meghatározott célkitűzéseinek megvalósításához. A tagállamok és a Közösség a szabad versenyen alapuló nyitott piacgazdaság elvével összhangban tevékenykednek, ezáltal elősegítve az erőforrások hatékony elosztását és tiszteletben tartva a 4. cikkben meghatározott elveket.

99. cikk

(1) A tagállamok közös érdekű ügynek tekintik és összehangolják gazdaságpolitikájukat a Tanácsban a 98. cikk rendelkezéseinek megfelelően.

(2) A Tanács a Bizottság ajánlása alapján, minősített többséggel tervezetet készít a tagállamok és a Közösség gazdaságpolitikájára vonatkozó átfogó iránymutatásokról, és erről jelentést tesz az Európai Tanácsnak.

Az Európai Tanács a Tanács jelentése alapján a tagállamok és a Közösség gazdaságpolitikájára vonatkozó átfogó iránymutatásokról kialakítja következtetését.

E következtetés alapján a Tanács minősített többséggel ajánlást fogad el, amelyben meghatározza ezeket az átfogó iránymutatásokat. A Tanács ajánlásáról tájékoztatja az Európai Parlamentet.

(3) A tagállamok gazdaságpolitikájának szorosabb összehangolása és gazdasági teljesítményének tartós egymáshoz közelítése érdekében a Tanács a Bizottság által benyújtott jelentések alapján figyelemmel kíséri az egyes tagállamok és a Közösség gazdasági fejlődését, valamint a gazdaságpolitikák összeegyeztethetőségét a (2) bekezdésben említett átfogó iránymutatásokkal, és erről rendszeresen átfogó értékelést készít.

E többoldalú felügyelet céljából a tagállamok tájékoztatják a Bizottságot a gazdaságpolitikájuk terén hozott fontos intézkedéseikről, valamint az általuk szükségesnek tartott egyéb adatokról.

(4) Ha a (3) bekezdésben említett eljárásban megállapításra kerül, hogy egy tagállam gazdaságpolitikája nem felel meg a (2) bekezdésben említett átfogó iránymutatásoknak, vagy veszélyeztetheti a gazdasági és monetáris unió megfelelő működését, a Tanács a Bizottság ajánlása alapján, minősített többséggel, megteheti a szükséges ajánlásokat az érintett tagállamnak. A Tanács a Bizottság javaslata alapján, minősített többséggel, úgy határozhat, hogy ajánlásait nyilvánosságra hozza.

A Tanács elnöke és a Bizottság jelentést tesz az Európai Parlamentnek a többoldalú felügyelet eredményeiről. Amennyiben a Tanács ajánlásait nyilvánosságra hozta, a Tanács elnökét fel lehet kérni arra, hogy jelenjen meg az Európai Parlament hatáskörrel rendelkező bizottsága előtt.

(5) A Tanács a 252. cikkben megállapított eljárásnak megfelelően részletes szabályokat fogadhat el az e cikk (3) és (4) bekezdésében említett többoldalú felügyeleti eljárásra vonatkozóan.

100. cikk

(1) A Tanács, az e szerződésben előírt egyéb eljárások sérelme nélkül, a Bizottság javaslata alapján, minősített többséggel határozhat a gazdasági helyzetnek megfelelő intézkedésekről, különösen ha egyes termékekkel való ellátásban súlyos nehézségek merülnek fel.

(2) Ha egy tagállam természeti csapások vagy általa nem befolyásolható rendkívüli események folytán nehézségekkel küzd, vagy súlyos nehézségek komoly veszélye áll fenn, a Tanács a Bizottság javaslata alapján, minősített többséggel az érintett tagállamnak bizonyos feltételek mellett közösségi pénzügyi támogatást nyújthat. A Tanács elnöke a meghozott határozatról tájékoztatja az Európai Parlamentet.

101. cikk

(1) Az EKB, illetve a tagállamok központi bankjai (a továbbiakban: nemzeti központi bankok) nem nyújthatnak folyószámlahitelt vagy bármely más hitelt a közösségi intézmények vagy szervek, a tagállamok központi kormányzata, regionális vagy helyi közigazgatási szervei, közjogi testületei, egyéb közintézményei vagy közvállalkozásai részére, továbbá ezektől közvetlenül nem vásárolhatnak adósságinstrumentumokat.

(2) Az (1) bekezdés nem alkalmazható a köztulajdonban lévő hitelintézetekre, amelyeket a jegybanki pénzkínálat vonatkozásában a nemzeti központi bankoknak és az EKB-nak a magántulajdonban lévő hitelintézetekkel azonos elbánásban kell részesíteniük.

102. cikk

(1) Tilos minden olyan intézkedés, amely nem prudenciális megfontoláson alapul, és amely a Közösség intézményeinek vagy szerveinek, a tagállamok központi kormányzatának, regionális vagy helyi közigazgatási szerveinek, közjogi testületeinek, egyéb közintézményeinek vagy közvállalkozásainak kiváltságos hozzáférést biztosít a pénzügyi szervezetekhez.

(2) A Tanács a 252. cikkben megállapított eljárásnak megfelelően 1994. január 1-je előtt meghatározza az (1) bekezdésben előírt tilalom alkalmazásával kapcsolatos fogalmakat.

103. cikk

(1) A Közösség nem felel a tagállamok központi kormányzatának, regionális vagy helyi közigazgatási szerveinek, közjogi testületeinek, egyéb közintézményeinek vagy közvállalkozásainak kötelezettségeiért, és nem vállalja át azokat; ez nem sértheti a valamely meghatározott projekt közös megvalósítására vonatkozó kölcsönös pénzügyi garanciákat. A tagállamok nem felelnek egymásik tagállam központi kormányzatának, regionális vagy helyi közigazgatási szerveinek, közjogi testületeinek, egyéb közintézményeinek vagy közvállalkozásainak kötelezettségeiért, és nem vállalják át azokat; ez nem sértheti a valamely meghatározott projekt közös megvalósítására vonatkozó kölcsönös pénzügyi garanciákat.

(2) Ha szükséges, a Tanács a 252. cikkben megállapított eljárásnak megfelelően meghatározhatja a 101. cikkben és az ebben a cikkben előírt tilalmak alkalmazására vonatkozó fogalmakat.

104. cikk

(1) A tagállamok kerülnek a túlzott költségvetési hiányt.

(2) A Bizottság figyelemmel kíséri a tagállamok költségvetési helyzetének, államadósság-állományának alakulását a jelentős mértékű eltérések feltárása érdekében. Különösen a költségvetési fegyelem betartását vizsgálja az alábbi két kritérium alapján:

a) a tervezett vagy tényleges költségvetési hiánynak a bruttó hazai termékhez viszonyított aránya túllép-e egy meghatározott referenciaértéket, kivéve ha:

— az arány jelentős mértékben és folyamatosan csökkent, és elért egy, a referenciaértékhez közeli szintet; vagy

- a referenciaérték túllépése csak kivételes és átmeneti, és az arány közel marad a referenciaértékhez;
- b) az államadósságnak a bruttó hazai termékhez viszonyított aránya túllép-e egy meghatározott referenciaértéket, kivéve ha az arány elegendő mértékben csökken, és kielégítő ütemben közelít a referenciaértékhez.

A referenciaértékeket az e szerződéshez csatolt, a túlzott hiány esetén követendő eljárásról szóló jegyzőkönyv határozza meg.

(3) Ha egy tagállam nem felel meg az egyik vagy mindkét kritériummal kapcsolatos követelményeknek, a Bizottság erről jelentést készít. A Bizottság jelentése figyelembe veszi, hogy a költségvetési hiány meghaladja-e az állami beruházások kiadásait, valamint minden egyéb érdemleges tényezőt, beleértve a tagállam középtávú gazdasági és költségvetési helyzetét.

A Bizottság jelentést készíthet akkor is, ha a kritériumokkal kapcsolatos követelmények teljesítésétől függetlenül azon a véleményen van, hogy egy tagállamban túlzott hiány kialakulásának veszélye áll fenn.

(4) A 114. cikkben említett bizottság véleményezi a Bizottság jelentését.

(5) Ha a Bizottság úgy ítéli meg, hogy egy tagállamban túlzott hiány áll fenn vagy következhet be, erről véleményt küld a Tanácsnak.

(6) A Tanács, a Bizottság ajánlása alapján és az érintett tagállam esetleges észrevételeit figyelembe véve, egy általános értékelést követően minősített többséggel határoz arról, hogy fennáll-e túlzott hiány.

(7) Ha a (6) bekezdésnek megfelelően a Tanács túlzott hiányt állapít meg, ajánlásokat tesz az érintett tagállamnak azzal a céllal, hogy ezt az állapotot meghatározott időn belül szüntesse meg. A (8) bekezdés rendelkezéseire is figyelemmel, ezek az ajánlások nem hozhatók nyilvánosságra.

(8) Ha a Tanács megállapítja, hogy ajánlásait a meghatározott időn belül nem követte eredményes intézkedés, azokat nyilvánosságra hozhatja.

(9) Ha a Tanács ajánlásainak egy tagállam továbbra sem tesz eleget, a Tanács úgy határozhat, hogy a tagállamot felszólítja arra, hogy meghatározott időn belül hozzon intézkedéseket a hiány olyan mértékű csökkentésére, amelyet a Tanács a helyzet orvoslásához szükségesnek ítél.

Ilyen esetben a Tanács kérheti az érintett tagállamtól, hogy egy meghatározott ütemezés szerint jelentéseket nyújtson be annak érdekében, hogy a Tanács felülvizsgálhassa a tagállam kiigazításra irányuló erőfeszítéseit.

(10) A 226. és a 227. cikkben biztosított eljárás-indítási jog e cikk (1)–(9) bekezdésének keretei között nem gyakorolható.

(11) Mindaddig, amíg egy tagállam nem tesz eleget a (9) bekezdés szerinti határozatnak, a Tanács a következő intézkedések közül egynek vagy többnek az alkalmazásáról vagy adott esetben megszigorításáról dönthet:

- megköveteli, hogy az érintett tagállam a kötvények és értékpapírok kibocsátását megelőzően a Tanács által meghatározandó további adatokat hozzon nyilvánosságra;
- felkéri az Európai Beruházási Bankot, hogy vizsgálja felül hitelezési politikáját az érintett tagállam vonatkozásában;
- megköveteli, hogy az érintett tagállam megfelelő mértékű, nem kamatozó letétet helyezzen el a Közösségnél mindaddig, amíg a Tanács megítélése szerint nem történt meg a túlzott hiány kiigazítása;
- megfelelő mértékű pénzbírságokat szab ki.

A Tanács elnöke a határozatokról tájékoztatja az Európai Parlamentet.

(12) A Tanács hatályon kívül helyezi a (6)–(9) és a (11) bekezdésben említett határozatok valamelyikét vagy mindegyikét annyiban, amennyiben a Tanács megítélése szerint az érintett tagállamban megtörtént a túlzott hiány kiigazítása. Amennyiben a Tanács előzőleg ajánlásokat hozott nyilvánosságra, a (8) bekezdés szerinti határozat hatályon kívül helyezését követően nyilvános közleményben állapítja meg, hogy az érintett tagállamban megszűnt a túlzott hiány.

(13) A (7)–(9), a (11) és a (12) bekezdésben említett határozatok meghozatalánál a Tanács a Bizottság ajánlása alapján, tagjainak a 205. cikk (2) bekezdésének megfelelően súlyozott szavazatai kétharmados többségével jár el, nem számítva az érintett tagállam képviselőjének szavazatát.

(14) Az ebben a cikkben leírt eljárás végrehajtására vonatkozó további rendelkezéseket az e szerződéshez csatolt, a túlzott hiány esetén követendő eljárásról szóló jegyzőkönyv határozza meg.

A Tanács a Bizottság javaslata alapján, és az Európai Parlamenttel, valamint az EKB-val folytatott konzultációt követően egyhangúlag fogadja el az említett jegyzőkönyv helyébe lépő megfelelő rendelkezéseket.

E bekezdés egyéb rendelkezéseire is figyelemmel, a Tanács 1994. január 1-jéig, a Bizottság javaslata alapján és az Európai Parlamenttel folytatott konzultációt követően minősített többséggel meghatározza az említett jegyzőkönyv rendelkezéseinek végrehajtására vonatkozó szabályokat és fogalmakat.

2. FEJEZET

MONETÁRIS POLITIKA

105. cikk

(1) A KBER elsődleges célja az árstabilitás fenntartása. Az árstabilitási cél veszélyeztetése nélkül a KBER támogatja a Közösségen belüli általános gazdaságpolitikát azzal a céllal, hogy hozzájáruljon a 2. cikkben megállapított közösségi célkitűzések megvalósításához. A KBER a szabad versenyen alapuló nyitott piacgazdaság elvével összhangban tevékenykedik, ezáltal elősegítve az erőforrások hatékony elosztását és tiszteletben tartva a 4. cikkben meghatározott alapelveket.

(2) A KBER alapvető feladatai a következők:

- a Közösség monetáris politikájának meghatározása és végrehajtása;
- devizaműveletek végzése a 111. cikk rendelkezéseinek megfelelően;
- a tagállamok hivatalos devizatartalékainak tartása és kezelése;
- a fizetési rendszerek zavartalan működésének előmozdítása.

(3) A (2) bekezdés harmadik francia bekezdése nem érinti a devizában tartott technikai egyenlegeknek a tagállamok kormányai által történő tartását és kezelését.

(4) Az EKB-val konzultálni kell:

- a hatáskörébe tartozó valamennyi közösségi jogi aktusra irányuló javaslattal kapcsolatban;
- a nemzeti hatóságok részéről az EKB hatáskörébe tartozó valamennyi jogszabálytervezettel kapcsolatban a Tanács által a 107. cikk (6) bekezdésében megállapított eljárásnak megfelelően meghatározott kereteken belül és feltételek mellett.

Az EKB a hatáskörébe tartozó területeken véleményt terjeszthet a megfelelő közösségi intézmények és szervek, illetve a nemzeti hatóságok elé.

(5) A KBER támogatja a hatáskörrel rendelkező hatóságokat a hitelintézetek prudenciális felügyeletére és a pénzügyi rendszer stabilitására vonatkozó politikáik zavartalan megvalósításában.

(6) A Tanács a Bizottság javaslata alapján, az EKB-val folytatott konzultációt és az Európai Parlament hozzájárulásának elnyerését követően egyhangú határozatával külön feladatokat bízhat az EKB-ra a hitelintézetek és — a biztosítóiintézetek kivételével — az egyéb pénzügyi szervezetek prudenciális felügyeletére vonatkozó politikákkal kapcsolatban.

106. cikk

(1) A Közösségen belül kizárólag az EKB jogosult bankjegyek kibocsátásának az engedélyezésére. Ilyen bankjegyek kibocsátására az EKB és a nemzeti központi bankok jogosultak. Kizárólag az EKB és a nemzeti központi bankok által kibocsátott bankjegyek minősülnek törvényes fizetőeszköznek a Közösségen belül.

(2) A tagállamok pénzürméket bocsáthatnak ki az EKB által jóváhagyott mennyiségben. A Tanács a 252. cikkben megállapított eljárásnak megfelelően és az EKB-val folytatott konzultációt követően intézkedéseket fogadhat el, hogy a Közösségen belüli zavartalan forgalomhoz szükséges mértékben harmonizálják minden forgalomba hozatalra szánt pénzürme címletét és műszaki előírásait.

107. cikk

(1) A KBER az EKB-ból és a nemzeti központi bankokból áll.

(2) Az EKB jogi személy.

(3) A KBER-t az EKB döntéshozó szervei, a Kormányzótanács és az Igazgatóság irányítják.

(4) A KBER alapokmányát az e szerződéshez csatolt jegyzőkönyv állapítja meg.

(5) A Tanács az EKB ajánlása alapján és a Bizottsággal folytatott konzultációt követően minősített többséggel, illetve a Bizottság javaslata alapján és az EKB-val folytatott konzultációt követően egyhangúlag módosíthatja a KBER alapokmányának 5.1., 5.2., 5.3., 17., 18., 19.1., 22., 23., 24., 26., 32.2., 32.3., 32.4., 32.6., cikkét, 33.1. cikkének a) pontját és 36. cikkét. Mindkét esetben szükség van az Európai Parlament hozzájárulására.

(6) A Tanács a Bizottság javaslata alapján, az Európai Parlamenttel és az EKB-val folytatott konzultációt követően, illetve az EKB ajánlása alapján, az Európai Parlamenttel és a Bizottsággal folytatott konzultációt követően, minősített többséggel fogadja el a KBER alapokmányának 4., 5.4., 19.2., 20., 28.1., 29.2., 30.4. és 34.3. cikkében említett rendelkezéseket.

108. cikk

Az e szerződés és a KBER alapokmánya által rájuk ruházott hatáskörök gyakorlása, valamint az ilyen feladatok és kötelezettségek végrehajtása során sem az EKB, sem a nemzeti központi bankok, sem döntéshozó szerveik valamely tagja nem kérhet vagy fogadhat el utasítást a közösségi intézményektől vagy szervektől, a tagállamok kormányaitól vagy bármely egyéb szervtől. A közösségi intézmények és szervek, valamint a tagállamok kormányai kötelezettséget vállalnak arra, hogy tiszteletben tartják ezt az elvet, és nem kísérik meg az EKB vagy a nemzeti központi bankok döntéshozó szervei tagjainak befolyásolását feladataik ellátása során.

109. cikk

Valamennyi tagállam biztosítja, hogy legkésőbb a KBER létrehozásának időpontjáig nemzeti jogszabályai — nemzeti központi bankjának státútumát is beleértve — összeegyeztethetők legyenek e szerződéssel és a KBER alapokmányával.

110. cikk

(1) A KBER-re bízott feladatok teljesítése érdekében az EKB e szerződés rendelkezéseinek megfelelően és a KBER alapokmányában megállapított feltételek mellett

- rendeleteket alkot a KBER alapokmánya 3.1. cikkének első francia bekezdésében, 19.1. cikkében, 22. cikkében és 25.2. cikkében meghatározott feladatok végrehajtásához szükséges mértékben, valamint a Tanácsnak a 107. cikk (6) bekezdésében említett jogi aktusaiban megállapítandó esetekben;
- meghozza az e szerződés és a KBER alapokmánya értelmében a KBER-re ruházott feladatok végrehajtásához szükséges határozatokat;
- ajánlásokat tesz és véleményeket ad.

(2) A rendelet általános hatállyal bír. Teljes egészében kötelező és közvetlenül alkalmazandó valamennyi tagállamban.

Az ajánlások és a vélemények nem kötelezőek.

A határozat teljes egészében kötelező azokra nézve, akiket címzettként megjelöl.

A 253., 254. és 256. cikket alkalmazni kell az EKB által elfogadott rendeletekre és határozatokra.

Az EKB úgy határozhat, hogy határozatait, ajánlásait és véleményeit nyilvánosságra hozza.

(3) A 107. cikk (6) bekezdésében megállapított eljárásnak megfelelően a Tanács által meghatározott kereteken belül és feltételek mellett az EKB pénzbírságot vagy kényszerítő bírságot szabhat ki azokra a vállalkozásokra, amelyek nem tesznek eleget a rendeleteiből és határozataiból fakadó kötelezettségeknek.

111. cikk

(1) A 300. cikktől eltérve, a Tanács az EKB vagy a Bizottság ajánlása alapján, az EKB-val az árstabilitás célkitűzésével összhangban álló konszenzus elérése céljából folytatott konzultációt követően, valamint az Európai Parlamenttel folytatott konzultációt követően, a (3) bekezdésben leírt eljárásnak megfelelően az ott említett részletes szabályok meghatározására egyhangúlag hivatalos megállapodásokat köthet az ECU és a Közösségen kívüli valuták közötti árfolyamrendszerrel. A Tanács az EKB vagy a Bizottság ajánlása alapján, az EKB-val az árstabilitás célkitűzésével összhangban álló konszenzus elérése céljából folytatott konzultációt követően, minősített többséggel elfogadhatja, kiigazíthatja vagy megszüntetheti az ECU középárfolyamait az árfolyamrendszeren belül. A Tanács elnöke tájékoztatja az Európai Parlamentet az ECU középárfolyamainak elfogadásáról, kiigazításáról vagy megszüntetéséről.

(2) Ha egy vagy több Közösségen kívüli valutára vonatkozóan nem létezik az (1) bekezdésben említettek szerinti árfolyamrendszer, a Tanács a Bizottság javaslata alapján és az EKB-val folytatott konzultációt követően, illetve az EKB ajánlása alapján, minősített többséggel kialakíthatja e valuták vonatkozásában az árfolyam-politika általános irányait. Az általános irányok nem sérthetik a KBER-nek az árstabilitás fenntartására irányuló elsődleges célját.

(3) Ha a Közösségnek egy vagy több állammal vagy nemzetközi szervezettel monetáris vagy devizagazdálkodási szabályozási kérdéseket érintő megállapodásokat kell megtárgyalnia, a Tanács — a 300. cikktől eltérve — a Bizottság javaslata alapján, az EKB-val folytatott konzultációt követően minősített többséggel határoz az ilyen megállapodásokra vonatkozó tárgyalásoknak és e megállapodások megkötésének részletes szabályairól. Ezek a részletes szabályok biztosítják, hogy a Közösség egységes álláspontot képviseljen. A Bizottság teljes mértékben részt vesz a tárgyalásokban.

Az e bekezdésnek megfelelően megkötött megállapodások kötelezőek a Közösség intézményeire, az EKB-ra és a tagállamokra.

(4) Az (1) bekezdésre is figyelemmel, a Tanács a Bizottság javaslata alapján és az EKB-val folytatott konzultációt követően minősített többséggel határoz a Közösség nemzetközi szinten képviselendő álláspontjáról a gazdasági és monetáris unió szempontjából különösen jelentős kérdéseket illetően, és — a 99. és 105. cikkben megállapított hatáskörmegosztást tiszteletben tartva — a Közösség képviseletéről.

(5) A tagállamok — a gazdasági és monetáris unióra vonatkozó közösségi hatáskörök és közösségi megállapodások sérelme nélkül — nemzetközi fórumokon tárgyalásokat folytathatnak és nemzetközi megállapodásokat köthetnek.

3. FEJEZET

INTÉZMÉNYI RENDELKEZÉSEK

112. cikk

(1) Az EKB Kormányzótanácsa az EKB Igazgatóságának tagjaiból és a nemzeti központi bankok elnökeiből áll.

(2) a) Az Igazgatóság az elnökből, az alelnökből és négy további tagból áll.

b) Az elnököt, az alelnököt és az Igazgatóság többi tagját a tagállamok kormányai állam-, illetve kormányfői szinten, közös megegyezéssel, a Tanácsnak az Európai Parlamenttel és az EKB Kormányzótanácsával folytatott konzultációt követő ajánlása alapján olyan személyek közül nevezik ki, akik monetáris vagy banki területen elismert szakmai tekintéllyel és tapasztalattal rendelkeznek.

Megbízatusuk nyolc évre szól és nem újítható meg.

Az Igazgatóság tagjai csak a tagállamok állampolgárai lehetnek.

113. cikk

(1) A Tanács elnöke és a Bizottság egy tagja szavazati jog nélkül részt vehet az EKB Kormányzótanácsának ülésein.

A Tanács elnöke megvitatás céljából indítványt terjeszthet az EKB Kormányzótanácsa elé.

(2) Az EKB elnökét meg kell hívni a Tanács üléseire, ha a Tanács a KBER céljaival és feladataival kapcsolatos kérdéseket vitat meg.

(3) Az EKB a KBER tevékenységéről, valamint az előző és a folyó év monetáris politikájáról éves jelentést készít az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak és a Bizottságnak, valamint az Európai Tanácsnak. Ezt a jelentést az EKB elnöke nyújtja be a Tanácsnak és az Európai Parlamentnek, mely utóbbi ez alapján általános vitát tarthat.

Az EKB elnökét és az Igazgatóság többi tagját az Európai Parlament kérésére vagy saját kezdeményezésükre az Európai Parlament hatáskörrel rendelkező bizottságai meghallgatják.

114. cikk

(1) A tagállamok politikáinak a belső piac működéséhez szükséges legteljesebb mértékű összehangolásának elősegítése érdekében egy tanácsadói jogkörrel rendelkező Monetáris Bizottság jön létre.

Ez a bizottság a következő feladatokat látja el:

- figyelemmel kíséri a tagállamok és a Közösség monetáris és pénzügyi helyzetét, valamint a tagállamok általános fizetési rendszerét, és rendszeresen jelentést készít erről a Tanács és a Bizottság részére;
- a Tanács vagy a Bizottság kérésére, illetve saját kezdeményezésére véleményt ad ezen intézmények részére;
- a 207. cikk sérelme nélkül hozzájárul a Tanácsnak az 59. és 60. cikkben, a 99. cikk (2), (3), (4) és (5) bekezdésében, a 100., 102., 103., 104. cikkben, a 116. cikk (2) bekezdésében, a 117. cikk (6) bekezdésében, a 119., 120. cikkben, a 121. cikk (2) bekezdésében és a 122. cikk (1) bekezdésében említett munkája előkészítéséhez;

- évente legalább egyszer megvizsgálja az e szerződés és a Tanács által elfogadott intézkedések alkalmazásának eredményeként a tőkemozgás és a fizetési műveletek szabadsága tekintetében előálló helyzetet; a vizsgálat kiterjed a tőkemozgással és fizetési műveletekkel kapcsolatos összes intézkedésre; e vizsgálat eredményéről a Gazdasági és Pénzügyi Bizottság jelentést tesz a Bizottság és a Tanács részére.

Minden egyes tagállam és a Bizottság két-két tagot nevez ki a Monetáris Bizottságba.

(2) A harmadik szakasz kezdetén egy Gazdasági és Pénzügyi Bizottságot kell felállítani. Az (1) bekezdésben előírt Monetáris Bizottságot fel kell oszlatni.

A Gazdasági és Pénzügyi Bizottság a következő feladatokat látja el:

- a Tanács vagy a Bizottság kérésére, illetve saját kezdeményezésére véleményt ad ezen intézmények részére;
- figyelemmel kíséri a tagállamok és a Közösség gazdasági és pénzügyi helyzetét és rendszeresen jelentést készít erről a Tanács és a Bizottság részére, különös tekintettel a harmadik országokkal és a nemzetközi intézményekkel fennálló pénzügyi kapcsolatokra;
- a 207. cikk sérelme nélkül hozzájárul a Tanácsnak az 59., 60. cikkben, a 99. cikk (2), (3), (4) és (5) bekezdésében, a 100., 102., 103., 104. cikkben, a 105. cikk (6) bekezdésében, a 106. cikk (2) bekezdésében, a 107. cikk (5) és (6) bekezdésében, a 111., 119., 120. cikk (2) és (3) bekezdésében, a 122. cikk (2) bekezdésében, a 123. cikk (4) és (5) bekezdésében említett munkája előkészítéséhez, és ellátja a Tanács által ráruházott egyéb tanácsadói és előkészítő feladatokat;
- évente legalább egyszer megvizsgálja az e szerződés és a Tanács által elfogadott intézkedések alkalmazásának eredményeként a tőkemozgás és a fizetési műveletek szabadsága tekintetében előálló helyzetet; a vizsgálat kiterjed a tőkemozgással és fizetési műveletekkel kapcsolatos összes intézkedésre; e vizsgálat eredményéről a Gazdasági és Pénzügyi Bizottság jelentést tesz a Bizottság és a Tanács részére.

Minden egyes tagállam, a Bizottság és az EKB legfeljebb két-két tagot nevez ki a Gazdasági és Pénzügyi Bizottságba.

(3) A Tanács a Bizottság javaslata alapján, valamint az EKB-val és az e cikkben említett bizottsággal folytatott konzultációt követően minősített többséggel meghatározza a Gazdasági és Pénzügyi Bizottság összetételére vonatkozó részletes rendelkezéseket. A Tanács elnöke erről a határozatról tájékoztatja az Európai Parlamentet.

(4) A (2) bekezdésben meghatározott feladatokon túl, amennyiben és amíg vannak olyan tagállamok, amelyek a 122. és 123. cikk alapján eltéréssel rendelkeznek, a Gazdasági és Pénzügyi Bizottság figyelemmel kíséri az ilyen tagállamok monetáris és pénzügyi helyzetét, valamint általános fizetési rendszerét, és ezekről rendszeresen jelentést készít a Tanács és a Bizottság számára.

115. cikk

A 99. cikk (4) bekezdésének, a 104. cikknek — kivéve a (14) bekezdését —, a 111., 121., 122. cikknek és a 123. cikk (4) és (5) bekezdésének a hatálya alá tartozó ügyekben a Tanács vagy egy tagállam kérheti a Bizottságot, hogy szükség szerint ajánlásokat vagy javaslatokat tegyen. A Bizottság megvizsgálja ezt a kérelmet, és következtetéseit haladéktalanul benyújtja a Tanácsnak.

4. FEJEZET

ÁTMENETI RENDELKEZÉSEK

116. cikk

(1) A gazdasági és monetáris unió megvalósításának második szakasza 1994. január 1-jén kezdődik.

(2) Ezt megelőzően:

a) valamennyi tagállam:

- szükség szerint megfelelő intézkedéseket fogad el az 56. cikkben, valamint a 101. cikkben és a 102. cikk (1) bekezdésében megállapított tilalmak betartása érdekében;
- amennyiben a b) pontban előírt értékelés lehetővé tételére tekintettel szükséges, többéves programokat fogad el, amelyek célja, hogy biztosítsák a gazdasági és monetáris unió megvalósításához szükséges tartós konvergenciát, különös tekintettel az árstabilitásra és a rendezett államháztartásra;

b) a Tanács a Bizottság jelentése alapján felméri a gazdasági és monetáris konvergencia, így különösen az árstabilitás és a rendezett államháztartás tekintetében, valamint a belső piacra vonatkozó közösségi jog végrehajtása terén elért előrehaladást.

(3) A 101. cikknek, a 102. cikk (1) bekezdésének, a 103. cikk (1) bekezdésének és — az (1), (9), (11) és (14) bekezdés kivételével — a 104. cikknek a rendelkezéseit a második szakasz kezdetétől kell alkalmazni.

A 100. cikk (2) bekezdésének, a 104. cikk (1), (9) és (11) bekezdésének, a 105., 106., 108., 111., 112., 113. cikknek és a 114. cikk (2) és (4) bekezdésének a rendelkezéseit a harmadik szakasz kezdetétől kell alkalmazni.

- (4) A második szakaszban a tagállamok törekednek a túlzott költségvetési hiány elkerülésére.
- (5) A második szakaszban a 109. cikknek megfelelően minden tagállam szükség szerint megindítja a központi bankjának függetlenségéhez vezető folyamatot.

117. cikk

(1) A második szakasz kezdetén létrejön az Európai Monetáris Intézet (a továbbiakban: EMI) és megkezdí tevékenységét; jogi személyiséggel rendelkezik, és egy tanács irányítja és igazgatja, amely elnökből és a nemzeti központi bankok elnökeiből áll, akik közül az egyik az alelnök.

Az elnököt a tagállamok kormányai állam-, illetve kormányfői szinten, közös megegyezéssel nevezik ki az EMI Tanácsának ajánlása alapján, az Európai Parlamenttel és a Tanáccsal folytatott konzultációt követően. Az elnököt olyan személyek közül választják ki, akik monetáris vagy banki területen elismert szakmai tekintéllyel és tapasztalattal rendelkeznek. Az EMI elnökének tisztjét kizárólag a tagállamok állampolgárai tölthetik be. Az alelnököt az EMI Tanácsa nevezi ki.

Az EMI alapokmányát az e szerződéshez csatolt jegyzőkönyv állapítja meg.

(2) Az EMI a következő feladatokat látja el:

- erősíti a nemzeti központi bankok közötti együttműködést;
- erősíti a tagállamok monetáris politikáinak összehangolását az árstabilitás biztosítása céljából;
- felügyeli az Európai Monetáris Rendszer működését;
- konzultációkat tart a nemzeti központi bankok hatáskörébe tartozó, a pénzügyi szervezetek és piacok stabilitását érintő kérdésekben;
- átveszi a megszüntetendő Európai Monetáris Együttműködési Alap feladatait; a megszüntetés részletes szabályait az EMI alapokmánya állapítja meg;
- elősegíti az ECU használatát, és felügyeli alakulását, beleértve az ECU-elszámolási rendszer zavartalan működését.

(3) A harmadik szakasz előkészítése céljából az EMI a következő feladatokat látja el:

- kidolgozza azokat az eszközöket és eljárásokat, amelyek a harmadik szakaszban az egységes monetáris politika megvalósításához szükségesek;

- szükség szerint előmozdítja a hatáskörébe tartozó területeken a statisztikai adatok gyűjtésére, összeállítására és terjesztésére vonatkozó szabályok és gyakorlatok összehangolását;
- kidolgozza a KBER keretében a nemzeti központi bankok által végzendő műveletek szabályait;
- előmozdítja a határokon átnyúló fizetési műveletek hatékonyságát;
- felügyeli az ECU-bankjegyek technikai előkészületeit.

Az EMI legkésőbb 1996. december 31-éig kialakítja azt a szabályozási, szervezeti és logisztikai keretet, amely a harmadik szakaszban a KBER feladatainak ellátásához szükséges. Ezt a keretet az EKB-hoz létrehozásának időpontjában határozathozatalra be kell nyújtani.

(4) Az EMI Tanácsa tagjainak kétharmados többségével:

- véleményt vagy ajánlásokat fogalmazhat meg az egyes tagállamok monetáris és árfolyampolitikájának általános irányáról, valamint az általuk hozott kapcsolódó intézkedésekről;
- véleményt vagy ajánlásokat terjeszthet a tagállamok kormányai és a Tanács elé az olyan politikákra vonatkozóan, amelyek befolyásolhatják a Közösség belső vagy külső monetáris helyzetét, és különösen az Európai Monetáris Rendszer működését;
- ajánlásokat tehet a tagállamok monetáris hatóságainak monetáris politikájuk folytatására vonatkozóan.

(5) Az EMI egyhangúlag úgy határozhat, hogy véleményeit és ajánlásait nyilvánosságra hozza.

(6) A Tanács konzultál az EMI-vel a hatáskörébe tartozó minden közösségi jogi aktusra irányuló javaslattal kapcsolatban.

A tagállamok hatóságai — a Tanács által a Bizottság javaslata alapján, valamint az Európai Parlamenttel és az EMI-vel folytatott konzultációt követően minősített többséggel meghatározott kereten belül és feltételek mellett — konzultálnak az EMI-vel a hatáskörébe tartozó minden jogszabálytervezetről.

(7) A Tanács a Bizottság javaslata alapján, valamint az Európai Parlamenttel és az EMI-vel folytatott konzultációt követően egyhangúlag további feladatokat ruházhat az EMI-re a harmadik szakasz előkészítésével kapcsolatban.

(8) Ahol e szerződés az EKB tanácsadói szerepéről rendelkezik, az EKB létrehozását megelőzően az EKB alatt az EMI-t kell érteni.

(9) A második szakaszban a 230., 232., 233., 234., 237. és 288. cikkben az „EKB” kifejezés alatt az EMI-t kell érteni.

118. cikk

Az ECU-kosár valuta-összetétele nem változik.

A harmadik szakasz kezdetétől az ECU értékét a 123. cikk (4) bekezdésének megfelelően visszavonhatatlanul rögzítik.

119. cikk

(1) Ha egy tagállam a fizetési mérlege tekintetében a fizetési mérleg egészének egyensúlyhiányából vagy a rendelkezésére álló deviza típusából adódóan nehézségekkel küzd vagy ilyen nehézségek bekövetkezése komolyan fenyegeti, és ezek a nehézségek alkalmasak különösen a közös piac működésének vagy a közös kereskedelempolitika fokozatos megvalósításának veszélyeztetésére, a Bizottság haladéktalanul megvizsgálja az érintett állam helyzetét és azokat az intézkedéseket, amelyeket ez az állam e szerződés rendelkezéseinek megfelelően minden rendelkezésére álló eszközzel megtett vagy megtehet. A Bizottság megjelöli, hogy milyen intézkedések megtételét javasolja az érintett államnak.

Ha a tagállam által hozott és a Bizottság által javasolt intézkedések elégtelennek bizonyulnak a felmerült vagy fenyegető nehézségek leküzdéséhez, a Bizottság a 114. cikkben említett bizottsággal folytatott konzultációt követően kölcsönös segítségnyújtásra és ehhez megfelelő módszerekre tesz javaslatot a Tanácsnak.

A Bizottság rendszeresen tájékoztatja a Tanácsot a helyzetről és annak alakulásáról.

(2) A Tanács minősített többséggel ilyen kölcsönös segítséget nyújt; irányelveket vagy határozatokat fogad el, amelyek meghatározzák az ilyen segítségnyújtás feltételeit és részleteit. A kölcsönös segítségnyújtás megvalósulhat:

- a) összehangolt fellépés útján olyan más nemzetközi szervezetek irányába vagy keretében, amelyekhez a tagállamok fordulhatnak;
- b) olyan intézkedések útján, amelyek a kereskedelem eltérülésének elkerüléséhez szükségesek, ha a nehézségekkel küzdő állam harmadik országokkal szemben mennyiségi korlátozásokat tart fenn vagy vezet be újra;
- c) más tagállamok által nyújtott korlátozott mértékű hitelek útján, amihez ezek egyetértése szükséges.

(3) Ha a Tanács nem adja meg a Bizottság által ajánlott kölcsönös segítségnyújtást, vagy ha a kölcsönös segítségnyújtás és a meghozott intézkedések nem elégségesek, a Bizottság felhatalmazza a nehézségekkel küzdő államot arra, hogy védintézkedéseket tegyen, amelyek feltételeit és részletes szabályait a Bizottság határozza meg.

A Tanács minősített többséggel visszavonhatja ezt a felhatalmazást, illetve megváltoztathatja annak feltételeit és részletes szabályait.

(4) A 122. cikk (6) bekezdésére is figyelemmel, e cikk a harmadik szakasz kezdetétől nem alkalmazható.

120. cikk

(1) Ha egy tagállamban hirtelen fizetésimérleg-válság lép fel, és a 119. cikk (2) bekezdése szerinti határozat meghozatalára haladéktalanul nem kerül sor, az érintett tagállam elővigyázatosságból megteheti a szükséges védintézkedéseket. Ezek az intézkedések csak a lehető legkisebb zavart okozhatják a közös piac működésében, és nem haladhatják meg a hirtelen felmerült nehézségek orvoslásához feltétlenül szükséges mértéket.

(2) A Bizottságot és a többi tagállamot az ilyen védintézkedésekről legkésőbb azok hatálybalépésének időpontjában tájékoztatni kell. A Bizottság javaslatot tehet a Tanácsnak a 119. cikk szerinti kölcsönös segítségnyújtásra.

(3) A Bizottság véleményadását és a 114. cikkben említett bizottsággal folytatott konzultációt követően a Tanács minősített többséggel határozhat arról, hogy az érintett tagállam módosítsa, fügessze fel vagy törölje el a fent említett védintézkedéseket.

(4) A 122. cikk (6) bekezdésére is figyelemmel, e cikk a harmadik szakasz kezdetétől nem alkalmazható.

121. cikk

(1) A Bizottság és az EMI jelentést tesz a Tanácsnak arról, milyen előrehaladást tettek a tagállamok kötelezettségeik teljesítésében a gazdasági és monetáris unió megvalósítása terén. Ezek a jelentések kiterjednek annak vizsgálatára is, hogy a tagállamok nemzeti jogszabályai — nemzeti központi bankjaik statútumait is beleértve — összeegyeztethetőek-e e szerződés 108. és 109. cikkével és a KBER alapokmányával. A jelentések vizsgálják továbbá a fenntartható konvergencia magas fokának elérését, elemezve, hogy a tagállamok milyen mértékben feleltek meg a következő kritériumoknak:

- az árstabilitás magas fokának elérése; ez olyan inflációs ráta esetén áll fenn, amely közel esik az árstabilitás tekintetében legjobb eredményt felmutató legfeljebb három tagállaméhoz;
- az állam pénzügyi helyzetének fenntarthatósága; ezt olyan költségvetési egyenleg elérése mutatja, amely nem rendelkezik a 104. cikk (6) bekezdése értelmében vett túlzott hiánnyal;
- az Európai Monetáris Rendszer árfolyam-mechanizmusa által előírt normál ingadozási sávok betartása legalább két évig anélkül, hogy egy másik tagállam valutájával szemben leértékelésre kerülne sor;
- a tagállam által elért konvergencia és a tagállamnak az Európai Monetáris Rendszer árfolyam-mechanizmusában való részvételének fenntarthatósága, ami a hosszútávú kamatszintben tükröződik.

Az e bekezdésben említett négy kritériumot és azt az időtartamot, amelyen keresztül azokat be kell tartani, az e szerződéshez csatolt jegyzőkönyv határozza meg részletesen. A Bizottság és az EMI jelentései figyelembe veszik az ECU alakulását, a piacok integrációjának eredményeit, a folyó fizetési mérleg helyzetét és alakulását, továbbá a fajlagos bérköltségek alakulását és az egyéb árindexeket is.

(2) E jelentések alapján a Tanács a Bizottság ajánlása alapján, minősített többséggel megállapítja, hogy:

- az egyes tagállamok teljesítik-e a közös valuta bevezetéséhez szükséges feltételeket;
- a tagállamok többsége teljesíti-e a közös valuta bevezetéséhez szükséges feltételeket,

és megállapításait az állam-, illetve kormányfői összetételben üléselő Tanács figyelmébe ajánlja. Ennek során konzultálni kell az Európai Parlamenttel, amely véleményét továbbítja az állam-, illetve kormányfői összetételben üléselő Tanácsnak.

(3) Az (1) bekezdésben említett jelentéseknek, valamint az Európai Parlament (2) bekezdésben említett véleményének kellő figyelembevételével, az állam-, illetve kormányfői összetételben üléselő Tanács legkésőbb 1996. december 31-éig minősített többséggel:

- határoz a Tanács (2) bekezdésben említett ajánlásai alapján arról, hogy a tagállamok többsége teljesíti-e a közös valuta bevezetéséhez szükséges feltételeket;

— határoz arról, hogy helyénvaló-e, hogy a Közösség a harmadik szakaszba lépjen,

és amennyiben így dönt:

— meghatározza a harmadik szakasz kezdetének időpontját.

(4) Ha 1997 végéig a harmadik szakasz kezdetének időpontja nem kerül meghatározásra, a harmadik szakasz 1999. január 1-jén kezdődik. 1998. július 1-je előtt az állam-, illetve kormányfői összetételben üléselő Tanács — a (2) bekezdés második francia bekezdésének kivételével az (1) és (2) bekezdésben megállapított eljárás megismétlése után, az (1) bekezdésben említett jelentéseket, valamint az Európai Parlament véleményét figyelembe véve — minősített többséggel megerősíti a Tanács (2) bekezdésben említett ajánlásai alapján, hogy mely tagállamok teljesítik a közös valuta bevezetéséhez szükséges feltételeket.

122. cikk

(1) Ha a 121. cikk (3) bekezdésének megfelelően meghozták az időpontot megállapító határozatot, a Tanács a 121. cikk (2) bekezdésében említett ajánlásait alapul véve, a Bizottság ajánlása alapján, minősített többséggel határoz arról, hogy részesül-e, és ha igen, mely tagállam az e cikk (3) bekezdése szerinti eltérésben. E tagállamok megjelölése e szerződésben a továbbiakban: eltéréssel rendelkező tagállamok.

Ha a Tanács a 121. cikk (4) bekezdésének megfelelően megerősítette, hogy mely tagállamok teljesítik a közös valuta bevezetéséhez szükséges feltételeket, a feltételeket nem teljesítő tagállamok az e cikk (3) bekezdése szerinti eltérésben részesülnek. E tagállamok megjelölése e szerződésben a továbbiakban: eltéréssel rendelkező tagállamok.

(2) A Bizottság és az EKB legalább két évente egyszer, illetve valamely eltéréssel rendelkező tagállam kérelmére jelentést tesz a Tanácsnak a 121. cikk (1) bekezdésében megállapított eljárásnak megfelelően. A Tanács a Bizottság javaslata alapján, az Európai Parlamenttel folytatott konzultációt és az állam-, illetve kormányfői összetételben üléselő Tanácsban folytatott vitát követően minősített többséggel határoz arról, hogy mely eltéréssel rendelkező tagállamok teljesítik a szükséges feltételeket a 121. cikk (1) bekezdésében megállapított szempontok alapján, és az érintett tagállamokra vonatkozó eltérést megszünteti.

(3) Az (1) bekezdésben megállapított eltérés következtében az érintett tagállamra nem alkalmazhatók a következő cikkek: a 104. cikk (9) és (11) bekezdése, a 105. cikk (1), (2), (3) és (5) bekezdése, a 106., 110., 111. cikk és a 112. cikk (2) bekezdésének b) pontja. A KBER alapokmányának IX. fejezete határozza meg az ilyen tagállam és nemzeti központi bankja kizárását a KBER keretében fennálló jogokból és kötelezettségekből.

(4) A 105. cikk (1), (2) és (3) bekezdésében, a 106., a 110., a 111. cikkben és 112. cikk (2) bekezdésének b) pontjában „tagállamok” alatt az eltéréssel nem rendelkező tagállamokat kell érteni.

(5) Az e szerződésnek a (3) bekezdésben említett cikkei szerinti tanácsi határozatok meghozatalánál az eltéréssel rendelkező tagállamok szavazati jogát felfüggesztik. Ebben az esetben — a 205. cikktől és a 250. cikk (1) bekezdésétől eltérve — a minősített többséget az eltérésben nem részesülő tagállamok képviselői által leadott, a 205. cikk (2) bekezdésének megfelelően súlyozott szavazatok kétharmada jelenti, és az egyhangúságot igénylő jogi aktusoknál e tagállamok egyhangú szavazatára van szükség.

(6) A 119. és 120. cikket az eltéréssel rendelkező tagállamokra továbbra is alkalmazni kell.

123. cikk

(1) Közvetlenül azt követően, hogy a 121. cikk (3) bekezdésének megfelelően meghozták a harmadik szakasz kezdetének időpontjára vonatkozó határozatot, illetve adott esetben közvetlenül 1998. július 1-jét követően:

— a Tanács elfogadja a 107. cikk (6) bekezdésében említett rendelkezéseket;

— az eltéréssel nem rendelkező tagállamok kormányai a KBER alapokmányának 50. cikkében megállapított eljárásnak megfelelően kinevezik az EKB elnökét, alelnökét és az Igazgatóság többi tagját. Ha vannak eltéréssel rendelkező tagállamok, az Igazgatóság tagjainak száma kevesebb lehet a KBER alapokmányának 11.1. cikkében meghatározottnál, de semmilyen körülmények között sem lehet négyenél kevesebb.

Közvetlenül az Igazgatóság kinevezését követően e szerződésnek és a KBER alapokmányának megfelelően létrejön és előkészíti teljes körű működését a KBER és az EKB. A harmadik szakasz első napjától hatáskörüket teljes mértékben gyakorolják.

(2) Közvetlenül létrehozását követően az EKB szükség szerint átveszi az EMI feladatait. Az EMI az EKB létrehozásakor felszámolásra kerül; a felszámolás részletes szabályait az EMI alapokmánya határozza meg.

(3) Amennyiben és amíg vannak eltéréssel rendelkező tagállamok, e szerződés 107. cikke (3) bekezdésének sérelme nélkül, az EKB harmadik döntéshozó szerveként fel kell állítani a KBER alapokmányának 45. cikkében említett Általános Tanácsot.

(4) A harmadik szakasz kezdetének napján a Tanács a Bizottság javaslata alapján és az EKB-val folytatott konzultációt követően az eltéréssel nem rendelkező tagállamok egyhangú határozatával elfogadja azokat az átváltási arányokat, amelyeken valutájukat visszavonhatatlanul rögzítik, és amelyeken az ECU e valuták helyébe lép és önálló valutává válik. Ez az intézkedés önmagában nem módosítja az ECU külső értékét. A Tanács a Bizottság javaslata alapján és az EKB-val folytatott konzultációt követően az említett tagállamok minősített többségével eljárva meghozza az ECU-nek az említett tagállamok közös valutájaként történő gyors bevezetéséhez szükséges egyéb intézkedéseket. A 122. cikk (5) bekezdésének második mondatát alkalmazni kell.

(5) Ha a 122. cikk (2) bekezdésében megállapított eljárásnak megfelelően határozatot hoznak az eltérés megszüntetéséről, a Tanács a Bizottság javaslata alapján és az EKB-val folytatott konzultációt követően az eltéréssel nem rendelkező tagállamok és az érintett tagállam egyhangú határozatával elfogadja azt az átváltási arányt, amelyen az ECU az érintett tagállam valutájának helyébe lép, és meghozza az ECU-nek mint közös valutának az érintett tagállamban történő bevezetéséhez szükséges egyéb intézkedéseket.

124. cikk

(1) A harmadik szakasz kezdetéig a tagállamok árfolyam-politikájukat közös érdekű ügyként kezelik. Eközben a tagállamok figyelembe veszik az Európai Monetáris Rendszer (EMR) keretén belüli együttműködés és az ECU alakulása terén szerzett tapasztalatokat, és tiszteletben tartják az e területen fennálló hatásköröket.

(2) A harmadik szakasz kezdetétől mindaddig, amíg valamely tagállam eltéréssel rendelkezik, az ilyen tagállam árfolyam-politikájára az (1) bekezdés rendelkezéseit értelemszerűen alkalmazni kell.

VIII. CÍM

FOGLALKOZTATÁS

125. cikk

A tagállamok és a Közösség az Európai Unióról szóló szerződés 2. cikkében, valamint az e szerződés 2. cikkében meghatározott célkitűzések megvalósítása érdekében e címnek megfelelően egy összehangolt stratégia kialakítására törekednek a foglalkoztatás, és különösen a szakképzett, képzett és alkalmazkodásra képes munkaerő, valamint a gazdasági változásokra reagálni képes munkaerőpiacok fejlesztése terén.

126. cikk

(1) A tagállamok foglalkoztatáspolitikájuk révén hozzájárulnak a 125. cikkben említett célkitűzések eléréséhez olyan módon, amely összhangban áll a tagállamok és a Közösség gazdaságpolitikájának a 99. cikk (2) bekezdése alapján elfogadott átfogó iránymutatásaival.

(2) A tagállamok a szociális partnerek kötelezettségeire vonatkozó nemzeti gyakorlat figyelembevételével közös érdekű ügynek tekintik a foglalkoztatás előmozdítását, és az ilyen irányú fellépésüket a Tanácsban a 128. cikk rendelkezéseinek megfelelően összehangolják.

127. cikk

(1) A Közösség hozzájárul a foglalkoztatás magas szintjéhez azáltal, hogy bátorítja a tagállamok közötti együttműködést, támogatja és szükség esetén kiegészíti tevékenységüket. Ennek során tiszteletben tartja a tagállamok hatáskörét.

(2) A közösségi politikák és intézkedések meghatározásánál és végrehajtásánál figyelembe kell venni a foglalkoztatás magas szintjének célkitűzését.

128. cikk

(1) A Tanács és a Bizottság által készített együttes éves jelentés alapján az Európai Tanács évente megvizsgálja a foglalkoztatottság helyzetét a Közösségben, és következtetéseket fogad el arra vonatkozóan.

(2) Az Európai Tanács következtetéseiből kiindulva a Tanács a Bizottság javaslata alapján és az Európai Parlamenttel, a Gazdasági és Szociális Bizottsággal, a Régiók Bizottságával és a 130. cikkben említett Foglalkoztatási Bizottsággal folytatott konzultációt követően minősített többséggel évente iránymutatásokat dolgoz ki, amelyeket a tagállamok foglalkoztatáspolitikájukban figyelembe vesznek. Ezeknek az iránymutatásoknak összhangban kell állniuk a 99. cikk (2) bekezdése alapján elfogadott átfogó iránymutatásokkal.

(3) Minden tagállam éves jelentést nyújt be a Tanácsnak és a Bizottságnak azokról a főbb intézkedésekről, amelyeket a (2) bekezdésben említett foglalkoztatási iránymutatások fényében a foglalkoztatáspolitikája végrehajtása céljából hozott.

(4) A Tanács a (3) bekezdésben említett jelentések alapján és a Foglalkoztatási Bizottság véleményének kézhezvételét követően a foglalkoztatási iránymutatások fényében évente megvizsgálja a tagállamok foglalkoztatáspolitikájának végrehajtását. A Tanács a Bizottság ajánlása alapján, minősített többséggel ajánlásokat tehet a tagállamok számára, amennyiben ezt a vizsgálat nyomán célszerűnek tartja.

(5) A vizsgálat eredményei alapján a Tanács és a Bizottság együttes éves jelentést készít az Európai Tanács számára a Közösség foglalkoztatási helyzetéről és a foglalkoztatási iránymutatások végrehajtásáról.

129. cikk

A Tanács a 251. cikkben megállapított eljárásnak megfelelően és a Gazdasági és Szociális Bizottsággal, valamint a Régiók Bizottságával folytatott konzultációt követően ösztönző intézkedéseket fogadhat el, amelyek arra szolgálnak, hogy bátorítsák az együttműködést a tagállamok között és támogassák fellépésüket a foglalkoztatás terén olyan kezdeményezések révén, amelyek célja az információk és a bevált gyakorlatok cseréjének fejlesztése, összehasonlító elemzések és tanácsok szolgáltatása, valamint az innovatív megközelítések támogatása és a tapasztalatok kiértékelése, különösen kísérleti projektek útján.

Ezek az intézkedések nem foglalják magukban a tagállamok törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezéseinek összehangolását.

130. cikk

A Tanács az Európai Parlamenttel folytatott konzultációt követően létrehozza a tanácsadói jogkörrel rendelkező Foglalkoztatási Bizottságot annak érdekében, hogy elősegítse a tagállamok közötti koordinációt a foglalkoztatási és munkaerő-piaci politikák területén. A bizottság a következő feladatokat látja el:

- figyelemmel kíséri a foglalkoztatási helyzetet és a foglalkoztatáspolitikát a tagállamokban és a Közösségben;
- a 207. cikk sérelme nélkül a Tanács vagy a Bizottság kérésére vagy saját kezdeményezésére véleményeket dolgoz ki, és hozzájárul a Tanács 128. cikkben említett tevékenységének előkészítéséhez.

Feladatának teljesítése során a bizottság konzultál a szociális partnerekkel.

Minden egyes tagállam és a Bizottság két-két bizottsági tagot nevez ki.

IX. CÍM

KÖZÖS KERESKEDELEMPOLITIKA

131. cikk

Az egymás közötti vámunió létrehozásával a tagállamok arra törekednek, hogy közös érdeküknek megfelelően hozzájáruljanak a világkereskedelem harmonikus fejlődéséhez, a nemzetközi kereskedelmi korlátozások fokozatos megszüntetéséhez és a vámakadályok csökkentéséhez.

A közös kereskedelempolitika folytatása során figyelembe kell venni azt a kedvező hatást, amelyet a tagállamok közötti vámok eltörlése ezekben az államokban a vállalkozások versenyképességének növekedésére gyakorolhat.

132. cikk

(1) A tagállamok — más nemzetközi szervezetek keretében vállalt kötelezettségeik sérelme nélkül — fokozatosan összehangolják a harmadik országokba irányuló kivitelre nyújtott támogatásaik rendszerét a közösségi vállalkozások közötti verseny torzulásának elkerüléséhez szükséges mértékben.

E célból a Tanács a Bizottság javaslata alapján minősített többséggel irányelveket bocsát ki.

(2) A fenti rendelkezések nem vonatkoznak a vámok és az azokkal azonos hatású díjak visszatérítésére, valamint az egyéb közvetett adók visszatérítésére, beleértve a tagállamból valamely harmadik országba irányuló kivitel esetén kivethető forgalmi adót, jövedéki adót és egyéb közvetett adókat, amennyiben ez a visszatérítés nem haladja meg a kivitt árura közvetlenül vagy közvetve kivetett terhek összegét.

133. cikk

(1) A közös kereskedelempolitika egységes elveken alapul; ez vonatkozik különösen a vámtarifák módosításaira, a vámtarifa- és kereskedelmi megállapodások megkötésére, a liberalizációs intézkedések egységesítésére, az exportpolitikára, valamint az olyan kereskedelempolitikai védintézkedésekre, mint a dömping vagy szubvenció esetén meghozandó intézkedések.

(2) A Bizottság javaslatokat terjeszt a Tanács elé a közös kereskedelempolitika végrehajtására vonatkozóan.

(3) Ha egy vagy több állammal vagy nemzetközi szervezettel kötendő megállapodásról kell tárgyalásokat folytatni, a Bizottság ajánlást tesz a Tanácsnak, a Tanács pedig felhatalmazza a Bizottságot a szükséges tárgyalások megkezdésére. A Tanács és a Bizottság feladata annak biztosítása, hogy a megtárgyalt megállapodások a belső közösségi politikákkal és szabályokkal összeegyeztethetőek legyenek.

A Bizottság ezeket a tárgyalásokat a Tanács által e feladatának támogatására kijelölt különbizottsággal konzultálva, a Tanács által számára kibocsátott irányelvek keretei között folytatja le. A Bizottság rendszeresen jelentést tesz a különbizottságnak a tárgyalások előrehaladásáról.

A 300. cikk vonatkozó rendelkezéseit alkalmazni kell.

(4) Az e cikkben ráruházott hatáskörök gyakorlása során a Tanács minősített többséggel jár el.

(5) Az (1)–(4) bekezdést — a (6) bekezdés sérelme nélkül — a szolgáltatások kereskedelmére és a szellemi tulajdonjogok kereskedelmi vonatkozásaira vonatkozó megállapodások tárgyalására és megkötésére is alkalmazni kell annyiban, amennyiben azokra az említett bekezdések hatálya nem terjed ki.

A (4) bekezdéstől eltérve, a Tanács egyhangúlag határoz az előző albekezdésben említett területekre vonatkozó megállapodások tárgyalásáról és megkötéséről, ha a megállapodás olyan rendelkezéseket tartalmaz, amelyek elfogadásához a belső szabályok esetében egyhangúságra van szükség, vagy ha valamely ilyen megállapodás olyan területet érint, ahol az e szerződéssel ráruházott hatásköröket a Közösség belső szabályok elfogadásával még nem gyakorolta.

A horizontális megállapodások tárgyalásáról és megkötéséről a Tanács egyhangúlag határoz annyiban, amennyiben az ilyen megállapodás az előző albekezdést vagy a (6) bekezdés második albekezdését is érinti.

E bekezdés nem érinti a tagállamok azon jogát, hogy harmadik országokkal vagy nemzetközi szervezetekkel nemzetközi megállapodásokat tartsanak fenn vagy kössenek, amennyiben az ilyen megállapodások összhangban vannak a közösségi joggal és az egyéb vonatkozó nemzetközi megállapodásokkal.

(6) A Tanács nem kötheti meg a megállapodást, ha az olyan rendelkezéseket tartalmaz, amelyek túlterjeszkednének a Közösség belső hatáskörén, különösen ha a tagállamok törvényeinek vagy rendeleteinek harmonizációját eredményeznék olyan területeken, amelyekben e szerződés az ilyen harmonizációt kizárja.

E tekintetben, a kulturális és audiovizuális szolgáltatások, az oktatási szolgáltatások, valamint a szociális és humán-egészségügyi szolgáltatások kereskedelmére vonatkozó megállapodások, az (5) bekezdés első albekezdésétől eltérve, a Közösség és a tagállamok megosztott hatáskörébe tartoznak.

Ennek megfelelően az ilyen megállapodások megtárgyalásához, a 300. cikk megfelelő rendelkezéseivel összhangban meghozott közösségi határozaton felül, a tagállamok közös egyetértésére is szükség van. Az így megtárgyalt megállapodásokat a Közösség és a Tagállamok együttesen kötik meg.

A közlekedés területén a nemzetközi megállapodások megtárgyalására és megkötésére továbbra is az V. cím és a 300. cikk rendelkezései az irányadóak.

(7) A (6) bekezdés első albekezdésének sérelme nélkül, a Tanács a Bizottság javaslata alapján és az Európai Parlamenttel folytatott konzultációt követően az (1)–(4) bekezdés alkalmazását egyhangúlag kiterjesztheti a szellemi tulajdonra vonatkozó nemzetközi tárgyalásokra és megállapodásokra annyiban, amennyiben azokra az (5) bekezdés hatálya nem terjed ki.

134. cikk

Annak biztosítása érdekében, hogy a kereskedelem eltérése ne akadályozza a tagállamok által az e szerződéssel összhangban hozott kereskedelempolitikai intézkedések végrehajtását, vagy abban az esetben, ha az ilyen intézkedések közötti eltérések egy vagy több tagállamban gazdasági nehézségekhez vezetnek, a Bizottság ajánlást tesz a tagállamok között szükséges együttműködés mód-szerére. Ha ez nem elegendő, a Bizottság felhatalmazhatja a tagállamokat a szükséges védintézkedések megtételére, amelyek feltételeit és részletes szabályait meghatározza.

Sürgősség esetén a tagállamok a szükséges intézkedések megtételére felhatalmazást kérnek a Bizottságtól, amely erről a lehető leghamarabb határoz; az érintett tagállamok ezt követően intézkedéseikről értesítik a többi tagállamot. A Bizottság bármikor úgy határozhat, hogy az érintett tagállamok ezeket az intézkedéseket módosítsák vagy töröljék el.

Az intézkedések megválasztásánál elsőbbséget élveznek azok, amelyek a közös piac működésében a legkevesebb zavart okozzák.

X. CÍM

VÁMÜGYI EGYÜTTMŰKÖDÉS

135. cikk

E szerződés alkalmazási körében a Tanács a 251. cikkben megállapított eljárásnak megfelelően intézkedéseket tesz a tagállamok közötti, valamint a tagállamok és a Bizottság közötti vámügyi együttműködés erősítésére. Ezek az intézkedések nem érintik sem a nemzeti büntetőjog alkalmazását, sem a nemzeti igazságszolgáltatást.

XI. CÍM

SZOCIÁLPOLITIKA, OKTATÁS, SZAKKÉPZÉS ÉS IFJÚSÁG

1. FEJEZET

SZOCIÁLIS RENDELKEZÉSEK

136. cikk

Az alapvető szociális jogokat, többek között az 1961. október 18-án Torinóban aláírt Európai szociális chartában, valamint a munkavállalók alapvető szociális jogairól szóló 1989. évi közösségi chartában meghatározott jogokat szem előtt tartva, a Közösség és a tagállamok célkitűzése a foglalkoztatás, az élet- és munkakörülmények javítása — lehetővé téve ezáltal a fejlődési folyamat fenntartása mellett ezek összehangolását —, a megfelelő szociális védelem, a szociális partnerek közötti párbeszéd és az emberi erőforrások fejlesztésének elősegítése a tartósan magas foglalkoztatás és a kirekesztés elleni küzdelem érdekében.

E célból a Közösség és a tagállamok olyan intézkedéseket hajtanak végre, amelyek figyelembe veszik — különösen a szerződéses kapcsolatok terén — a nemzeti gyakorlatok sokszínűségét, valamint a Közösség gazdasági versenyképessége fenntartásának szükségességét.

Úgy vélik, hogy ez a fejlődés nemcsak a szociális rendszerek összehangolását előnyben részesítő közös piac működéséből következik, hanem az e szerződésben megállapított eljárásokból, valamint a törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezések közelítéséből is.

137. cikk

(1) A 136. cikkben foglalt célkitűzések megvalósítása érdekében a Közösség támogatja és kiegészíti a tagállamok tevékenységeit a következő területeken:

- a) különösen a munkakörnyezet javítása a munkavállalók egészségének és biztonságának védelme érdekében;
- b) munkafeltételek;
- c) a munkavállalók szociális biztonsága és szociális védelme;
- d) a munkavállalók védelme munkaviszonyuk megszüntetése esetén;
- e) a munkavállalók tájékoztatása és véleményük meghallgatása;
- f) a munkavállalók és munkaadók érdekeinek képviselete és kollektív védelme, beleértve — a (5) bekezdésre is figyelemmel — a vállalatvezetésben való részvételt;
- g) a Közösség területén jogszerűen tartózkodó harmadik országbeli állampolgárok foglalkoztatásának feltételei;
- h) a munkaerőpiacról kirekesztett személyek beilleszkedésének lehetővé tétele a 150. cikk sérelme nélkül;
- i) a férfiak és nők munkaerő-piaci esélyegyenlősége és az egyenlő munkahelyi bánásmód;
- j) a társadalmi kirekesztés elleni küzdelem;
- k) a szociális védelmi rendszerek modernizálása a c) pontban foglaltak sérelme nélkül.

(2) Ennek érdekében a Tanács

- a) kizárva azonban a tagállamok törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezéseinek bármilyen összehangolását, olyan intézkedéseket fogadhat el, amelyek arra szolgálnak, hogy ösztönözzék az együttműködést a tagállamok között olyan kezdeményezések révén, amelyek célja az ismeretek gyarapítása, az információk és a bevált gyakorlatok cseréjének fejlesztése, az innovatív megközelítések támogatása és a tapasztalatok kiértékelése;

b) az (1) bekezdés a)–i) pontjában említett területeken irányelvek útján fokozatosan alkalmazandó minimumkövetelményeket fogadhat el, figyelembe véve az egyes tagállamokban fennálló feltételeket és műszaki szabályokat. Ezek az irányelvek nem írhatnak elő olyan közigazgatási, pénzügyi vagy jogi korlátozásokat, amelyek gátolnák a kis- és középvállalkozások alapítását és fejlődését.

A Tanács a 251. cikkben megállapított eljárásnak megfelelően, a Gazdasági és Szociális Bizottsággal és a Régiók Bizottságával folytatott konzultációt követően jár el, kivéve az e cikk (1) bekezdésének c), d), f) és g) pontjában említett területeket, ahol a Tanács a Bizottság javaslata alapján, valamint az Európai Parlamenttel és az említett bizottságokkal folytatott konzultációt követően egyhangúlag határoz. A Tanács a Bizottság javaslata alapján és az Európai Parlamenttel folytatott konzultációt követően egyhangúlag úgy határozhat, hogy e cikk (1) bekezdésének d), f) és g) pontjára a 251. cikkben megállapított eljárást kell alkalmazni.

(3) A szociális partnereket együttes kérelmükre bármely tagállam megbízhatja a (2) bekezdés alapján elfogadott irányelvek végrehajtásával.

Ebben az esetben e tagállamnak meg kell bizonyosodnia arról, hogy legkésőbb az irányelv 249. cikk szerinti átültetésének napjáig a szociális partnerek a szükséges intézkedéseket megállapodás útján bevezették, miközben minden szükséges intézkedést meg kell tennie annak érdekében, hogy az irányelv által előírt eredmények elérését mindenkor biztosítani tudja.

(4) Az e cikk alapján elfogadott rendelkezések

- nem érinthetik a tagállamok azon jogát, hogy szociális biztonsági rendszerük alapelveit meghatározzák és nem érinthetik jelentősen e rendszerek pénzügyi egyensúlyát;
- nem akadályozhatják a tagállamokat abban, hogy olyan szigorúbb védintézkedéseket tartsanak fenn vagy vezessenek be, amelyek e szerződéssel összeegyeztethetőek.

(5) E cikk rendelkezései a díjazásra, az egyesülési jogra, a sztrájkjogra vagy a kizárás jogára nem alkalmazhatók.

138. cikk

(1) A Bizottság feladata elősegíteni a szociális partnerek közösségi szintű konzultációját, és megtenni minden szükséges intézkedést, hogy megkönnyítse a felek közötti párbeszédet a számukra nyújtott kiegyensúlyozott támogatás biztosításával.

(2) E célból a Bizottság a szociálpolitika területére vonatkozó javaslatok benyújtása előtt konzultál a szociális partnerekkel a közösségi fellépés lehetséges irányáról.

(3) Ha az ilyen konzultációt követően a Bizottság közösségi fellépést tart kívánatosnak, a tervezett javaslat tartalmáról konzultál a szociális partnerekkel. A szociális partnerek a Bizottsághoz véleményt vagy — adott esetben — ajánlást juttatnak el.

(4) Az ilyen konzultáció alkalmával a szociális partnerek tájékoztathatják a Bizottságot arról, hogy a 139. cikkben említett eljárás megindítását igénylik. Az eljárás időtartama nem haladhatja meg a kilenc hónapot, kivéve ha az érintett szociális partnerek, valamint a Bizottság együttesen úgy határoznak, hogy azt meghosszabbítják.

139. cikk

(1) A szociális partnerek közötti közösségi szintű párbeszéd, amennyiben úgy kívánják, szerződéses kapcsolatokhoz, így megállapodásokhoz vezethet.

(2) A közösségi szinten megkötött megállapodásokat a szociális partnerek és a tagállamok sajátos eljárásainak és gyakorlatának megfelelően, vagy pedig — a 137. cikk hatálya alá tartozó kérdésekben — az aláíró felek együttes kérelmére, a Tanács által a Bizottság javaslata alapján hozott határozattal kell végrehajtani.

A Tanács minősített többséggel jár el, kivéve ha a kérdéses megállapodás egy vagy több, valamely olyan területre vonatkozó rendelkezést tartalmaz, amelyre nézve a 137. cikk (2) bekezdése értelmében egyhangúságra van szükség. Ebben az esetben a Tanács egyhangúlag határoz.

140. cikk

A 136. cikkben foglalt célkitűzések megvalósítása érdekében és e szerződés egyéb rendelkezéseinek sérelme nélkül, a Bizottság a szociális politikának az e fejezet hatálya alá tartozó minden területén ösztönzi a tagállamok együttműködését és megkönnyíti intézkedéseik összehangolását, különösen a következő területeken:

- foglalkoztatás;
- munkajog és munkafeltételek;
- alap- és magasabb szintű szakképzés;
- szociális biztonság;
- munkahelyi balesetek és foglalkozási megbetegedések megelőzése;
- munkahelyi egészségvédelem;
- egyesülési jog, valamint a munkaadók és munkavállalók közötti kollektív tárgyalások.

E célból a Bizottság a tagállamokkal szoros kapcsolatot tartva tanulmányokat készít, véleményeket ad és konzultációkat szervez mind a nemzeti szinten felmerülő, mind pedig a nemzetközi szervezetek érdeklődésére is számot tartó problémakörökben.

Az e cikkben említett véleményeinek közreadását megelőzően a Bizottság konzultációt folytat a Gazdasági és Szociális Bizottsággal.

141. cikk

(1) Minden tagállam biztosítja annak az elvnek az alkalmazását, hogy a férfiak és a nők egyenlő vagy egyenlő értékű munkáért egyenlő díjazást kapjanak.

(2) E cikk alkalmazásában „díjazás” a rendes alap- vagy minimálbér, illetve illetmény, valamint minden egyéb olyan juttatás, amelyet a munkavállaló a munkáltatójától közvetlenül vagy közvetve, készpénzben vagy természetben a munkaviszonyára tekintettel kap.

A nemen alapuló megkülönböztetés nélküli egyenlő díjazás azt jelenti, hogy:

- a) teljesítménybér esetén az azonos munkáért járó díjazást azonos mértékegység alapján állapítják meg;
- b) időbér esetén azonos munkakörben azonos díjazás jár.

(3) A Tanács a 251. cikkben megállapított eljárásnak megfelelően és a Gazdasági és Szociális Bizottsággal folytatott konzultációt követően intézkedéseket fogad el annak érdekében, hogy biztosítsa a férfiak és nők között az egyenlő esélyek és az egyenlő bánásmód elvének alkalmazását a foglalkoztatás és a munka területén, beleértve az egyenlő vagy egyenlő értékű munkáért járó egyenlő díjazás alapelvét is.

(4) Annak érdekében, hogy ténylegesen biztosítsák a teljes egyenlőséget a férfiak és nők között a munka világában, az egyenlő bánásmód elve nem akadályozza a tagállamokat abban, hogy bizonyos előnyöket nyújtó intézkedéseket tartsanak fenn vagy fogadjanak el abból a célból, hogy az alulreprezentált nem számára a szakmai tevékenységek folytatását megkönnyítsék, vagy hogy a szakmai előmenetelükben őket érő hátrányokat megakadályozzák vagy kiegyenlítsék.

142. cikk

A tagállamok törekednek arra, hogy fenntartsák a fizetett szabadságra vonatkozó szabályozási rendszerek fennálló egyenértékűségét.

143. cikk

A Bizottság évente jelentést készít a 136. cikk célkitűzéseinek megvalósításában elért előrehaladásról, beleértve a Közösségen belüli demográfiai helyzetet. Jelentését megküldi az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak és a Gazdasági és Szociális Bizottságnak.

Az Európai Parlament felkérheti a Bizottságot, hogy készítsen jelentést a szociális helyzetet érintő egyes problémákról.

144. cikk

A Tanács az Európai Parlamenttel folytatott konzultációt követően létrehozza a tanácsadói jogkörrel rendelkező szociális védelemmel foglalkozó bizottságot annak érdekében, hogy a szociális védelmi politikák területén elősegítse az együttműködést a tagállamok között és a Bizottsággal. A bizottság a következő feladatokat látja el:

- figyelemmel kíséri a szociális helyzetet és a szociális védelmi politikák alakulását a tagállamokban és a Közösségben;
- elősegíti az információk, a tapasztalatok és a bevált gyakorlatok cseréjét a tagállamok között, valamint a tagállamok és a Bizottság között;
- a 207. cikk sérelme nélkül a Tanács vagy a Bizottság kérésére vagy saját kezdeményezésére jelentéseket készít, véleményeket dolgoz ki vagy egyéb feladatokat végez a hatáskörébe tartozó területeken.

Feladatának teljesítése során a bizottság megfelelő kapcsolatokat alakít ki a szociális partnerekkel.

Minden egyes tagállam és a Bizottság két-két bizottsági tagot nevez ki.

145. cikk

A Bizottság az Európai Parlamentnek készített éves jelentésében külön fejezetet szentel a Közösségen belül szociális téren bekövetkezett fejleményeknek.

Az Európai Parlament felkérheti a Bizottságot, hogy készítsen jelentést a szociális körülményeket érintő bármely sajátos problémáról.

2. FEJEZET

AZ EURÓPAI SZOCIÁLIS ALAP

146. cikk

A belső piacon a munkavállalók foglalkoztatási lehetőségeinek javítása és ezáltal az életszínvonal emeléséhez való hozzájárulás érdekében az alábbiakban megállapított rendelkezések szerint létrejön az Európai Szociális Alap, amelynek célja a Közösségen belül a munkavállalók foglalkoztatásának megkönnyítése, földrajzi és foglalkozási mobilitásuk növelése, továbbá az ipari és a termelési rendszerben bekövetkező változásokhoz való alkalmazkodásuk megkönnyítése, különösen szakképzés és átképzés útján.

147. cikk

Az Alapot a Bizottság kezeli.

Ebben a feladatában a Bizottságot egy bizottság segíti, amelynek elnöke a Bizottság egyik tagja, és amely a kormányok, szakszervezetek és munkaadói szervezetek képviselőiből áll.

148. cikk

A Tanács a 251. cikkben megállapított eljárásnak megfelelően, a Gazdasági és Szociális Bizottsággal és a Régiók Bizottságával folytatott konzultációt követően elfogadja az Európai Szociális Alapra vonatkozó végrehajtási határozatokat.

3. FEJEZET

OKTATÁS, SZAKKÉPZÉS ÉS IFJÚSÁG

149. cikk

(1) A Közösség a tagállamok közötti együttműködés ösztönzésével és szükség esetén tevékenységük támogatásával és kiegészítésével hozzájárul a minőségi oktatás fejlesztéséhez, ugyanakkor teljes mértékben tiszteletben tartja a tagállamoknak az oktatás tartalmára és szervezeti felépítésére vonatkozó hatáskörét, valamint kulturális és nyelvi sokszínűségüket.

(2) A Közösség fellépésének célja:

- az európai dimenzió fejlesztése az oktatásban, különösen a tagállamok nyelveinek oktatása és terjesztése útján;
- a diákok és a tanárok mobilitásának ösztönzése, többek között az oklevelek és résztanulmányok tanulmányi célú elismerésének ösztönzésével;
- az oktatási intézmények közötti együttműködés előmozdítása;
- a tagállamok oktatási rendszereit egyaránt érintő kérdésekre vonatkozó információ- és tapasztalatcsere fejlesztése;
- a fiatalok és a szociálpedagógusok csereprogramjainak ösztönzése;
- a távoktatás fejlesztésének ösztönzése.

(3) A Közösség és a tagállamok erősítik az együttműködést harmadik országokkal és az oktatás területén hatáskörrel rendelkező nemzetközi szervezetekkel, különösen az Európa Tanáccsal.

(4) Annak érdekében, hogy hozzájáruljon az e cikkben említett célkitűzések eléréséhez, a Tanács:

- a 251. cikkben megállapított eljárásnak megfelelően, a Gazdasági és Szociális Bizottsággal és a Régiók Bizottságával folytatott konzultációt követően ösztönző intézkedéseket fogad el, kizárva azonban a tagállamok törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezéseinek bármilyen összehangolását;

— a Bizottság javaslata alapján, minősített többséggel ajánlásokat fogad el.

150. cikk

(1) A Közösség olyan szakképzési politikát folytat, amely támogatja és kiegészíti a tagállamok ezirányú tevékenységét, ugyanakkor teljes mértékben tiszteletben tartja a tagállamoknak a szakképzés tartalmára és szervezeti felépítésére vonatkozó hatáskörét.

(2) A Közösség fellépésének célja:

— az ipari változásokhoz való alkalmazkodás megkönnyítése, különösen szakképzés és átképzés útján;

— a szakmai alapképzés és továbbképzés javítása a munkaerő-piaci szakmai beilleszkedés és újrabeilleszkedés megkönnyítése érdekében;

— a szakképzésbe történő bejutás megkönnyítése, továbbá az oktatók és a szakképzésben részt vevők, különösen a fiatalok mobilitásának ösztönzése;

— az oktatási vagy szakképző intézmények és a vállalkozások közötti együttműködés ösztönzése a képzés területén;

— a tagállamok képzési rendszereit egyaránt érintő kérdésekre vonatkozó információ- és tapasztalatcsere fejlesztése.

(3) A Közösség és a tagállamok erősítik az együttműködést harmadik országokkal és a szakképzés területén hatáskörrel rendelkező nemzetközi szervezetekkel.

(4) A Tanács a 251. cikkben megállapított eljárásnak megfelelően, a Gazdasági és Szociális Bizottsággal és a Régiók Bizottságával folytatott konzultációt követően intézkedéseket fogad el, hogy hozzájáruljon az e cikkben említett célkitűzések eléréséhez, kizárva azonban a tagállamok törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezéseinek bármilyen összehangolását.

XII. CÍM

KULTÚRA

151. cikk

(1) A Közösség hozzájárul a tagállamok kultúrájának virágzásához, tiszteletben tartva nemzeti és regionális sokszínűségüket, ugyanakkor előtérbe helyezve a közös kulturális örökséget.

(2) A Közösség fellépésének célja a tagállamok közötti együttműködés előmozdítása és szükség esetén tevékenységük támogatása és kiegészítése a következő területeken:

- az európai népek kultúrája és történelme ismeretének és terjesztésének javítása;
- az európai jelentőségű kulturális örökség megőrzése és védelme;
- nem kereskedelmi jellegű kulturális cserék;
- művészeti és irodalmi alkotás, beleértve az audiovizuális szektort is.

(3) A Közösség és a tagállamok erősítik az együttműködést harmadik országokkal és a kultúra területén hatáskörrel rendelkező nemzetközi szervezetekkel, különösen az Európa Tanáccsal.

(4) A Közösség az e szerződés egyéb rendelkezései alá tartozó tevékenysége során, különösen kulturái sokszínűségének tiszteletben tartása és támogatása érdekében, figyelembe veszi a kulturális szempontokat.

(5) Annak érdekében, hogy hozzájáruljon az e cikkben említett célkitűzések eléréséhez, a Tanács:

- a 251. cikkben megállapított eljárásnak megfelelően, a Régiók Bizottságával folytatott konzultációt követően ösztönző intézkedéseket fogad el, kizárva azonban a tagállamok törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezéseinek bármilyen összehangolását. A Tanács a 251. cikkben megállapított eljárás során mindvégig egyhangúlag határoz;
- a Bizottság javaslata alapján, egyhangúlag ajánlásokat fogad el.

XIII. CÍM

NÉPEGÉSZSÉGÜGY

152. cikk

(1) Valamennyi közösségi politika és tevékenység meghatározása és végrehajtása során biztosítani kell az emberi egészségvédelem magas szintjét.

A Közösség fellépése, amely kiegészíti a nemzeti politikákat, a népegészségügyi helyzet javítására, az emberi megbetegedések és betegségek, valamint az emberi egészséget fenyegető veszélyek okainak megelőzésére irányul. Az ilyen fellépés magában foglalja a széles körben terjedő súlyos betegségek elleni küzdelmet az azok okaira, terjedésére és megelőzésére vonatkozó kutatások, valamint az egészségügyi tájékoztatás és oktatás által.

A Közösség kiegészíti a tagállamok fellépését a kábítószer-fogyasztással kapcsolatos egészségkárosodás csökkentése érdekében, beleértve a felvilágosítást és a megelőzést is.

(2) A Közösség bátorítja a tagállamok közötti együttműködést az e cikkben említett területeken, és szükség esetén támogatást nyújt a tagállamok fellépéséhez.

A tagállamok a Bizottsággal együttműködve összehangolják politikáikat és programjaikat az (1) bekezdésben említett területeken. A Bizottság a tagállamokkal szorosan együttműködve megtehet minden hasznos kezdeményezést az összehangolás előmozdítására.

(3) A Közösség és a tagállamok elősegítik az együttműködést harmadik országokkal és a népegészségügy területén hatáskörrel rendelkező nemzetközi szervezetekkel.

(4) A Tanács a 251. cikkben megállapított eljárásnak megfelelően, valamint a Gazdasági és Szociális Bizottsággal és a Régiók Bizottságával folytatott konzultációt követően az e cikkben említett célok eléréséhez a következők elfogadásával járul hozzá:

- a) az emberi eredetű szervek és szövetek, a vér és vérszérumszintézis magas szintű minőségi és biztonsági előírásainak megállapítására vonatkozó intézkedések; ezek az intézkedések nem akadályozhatják a tagállamokat abban, hogy szigorúbb védintézkedéseket tartsanak fenn vagy vezessenek be;
- b) a 37. cikktől eltérve, intézkedések az állat- és növényegészségügy terén, amelyek közvetlen célja a közegészség védelme;
- c) az emberi egészség védelmére és javítására szolgáló ösztönző intézkedések, kizárva azonban a tagállamok törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezéseinek bármilyen összehangolását.

A Tanács a Bizottság javaslata alapján, minősített többséggel ajánlásokat is elfogadhat az e cikkben meghatározott célok érdekében.

(5) A népegészségügy terén való közösségi fellépés során teljes mértékben tiszteletben kell tartani a tagállamoknak az egészségügyi szolgáltatások és az orvosi ellátás szervezésére és nyújtására vonatkozó hatáskörét. Különösen a (4) bekezdés a) pontjában említett intézkedések nem érintik a szervek és vér adására vagy gyógyászati célú felhasználására vonatkozó nemzeti rendelkezéseket.

XIV. CÍM

FOGYASZTÓVÉDELEM

153. cikk

(1) A fogyasztói érdekek érvényesülésének előmozdítása és a fogyasztóvédelem magas szintjének biztosítása érdekében a Közösség hozzájárul a fogyasztók egészségének, biztonságának és gazdasági érdekeinek védelméhez, valamint a tájékoztatáshoz, oktatáshoz és az érdekeik védelmét célzó önszerveződéshez való jogaik megerősítéséhez.

- (2) A fogyasztóvédelmi követelményeket figyelembe kell venni az egyéb közösségi politikák és tevékenységek meghatározásakor és végrehajtásakor.
- (3) A Közösség a következőkkel járul hozzá az (1) bekezdésben említett célok eléréséhez:
- a) a 95. cikk alapján a belső piac megvalósításával összefüggésben elfogadott intézkedések;
  - b) a tagállami politikákat támogató, kiegészítő és figyelemmel kísért intézkedések.
- (4) A Tanács a 251. cikkben megállapított eljárásnak megfelelően, a Gazdasági és Szociális Bizottsággal folytatott konzultációt követően elfogadja a (3) bekezdés b) pontjában említett intézkedéseket.
- (5) A (4) bekezdés szerint elfogadott intézkedések nem akadályozzák a tagállamokat szigorúbb védintézkedések fenntartásában vagy bevezetésében. Ezeknek az intézkedéseknek összeegyeztethetőnek kell lenniük e szerződéssel. Az intézkedésekről értesíteni kell a Bizottságot.

XV. CÍM

TRANSZEURÓPAI HÁLÓZATOK

154. cikk

(1) A 14. és 158. cikkben említett célkitűzések elérése, valamint annak lehetővé tétele érdekében, hogy az uniós polgárok, a gazdasági szereplők, valamint a regionális és helyi közösségek a belső határok nélküli térség kialakításának előnyeit teljes mértékben élvezhessék, a Közösség hozzájárul a transzeurópai hálózatok létrehozatalához és fejlesztéséhez a közlekedési, a távközlési és az energiaipari infrastruktúra területén.

(2) A nyitott és versengő piacok rendszerének keretén belül a Közösség fellépésének az a célja, hogy elősegítse a nemzeti hálózatok összekapcsolódását és átjárhatóságát, valamint a hálózatokhoz történő hozzáférést. A Közösség különös figyelmet fordít annak szükségességére, hogy a szigeteket, a tengerparttal nem rendelkező területeket és a peremterületeket összekössék a Közösség központi területeivel.

155. cikk

(1) A 154. cikkben említett célkitűzések elérése érdekében a Közösség:

- iránymutatás-csomagot dolgoz ki, amely a transzeurópai hálózatok területén a tervezett intézkedések célkitűzéseire, prioritásaira és főbb vonalaira vonatkozik; ezek az iránymutatások közös érdekű projekteket határoznak meg;

- végrehajt minden olyan intézkedést, különösen a műszaki szabványok összehangolásának területén, amely a hálózatok átjárhatóságának biztosításához szükséges;
- támogathatja — különösen megvalósíthatósági tanulmányok, hitelgaranciák vagy kamattámogatások formájában — a tagállamok által támogatott, az első francia bekezdésben említett iránymutatások által meghatározott közös érdekű projekteket; a Közösség emellett a 161. cikk értelmében felállított Kohéziós Alapon keresztül hozzájárulhat a közlekedési infrastruktúra területén egyedi projektek finanszírozásához a tagállamokban.

A Közösség tevékenységei során figyelembe kell venni a projektek potenciális gazdasági életképességét.

(2) A tagállamok a Bizottsággal kapcsolatot tartva összehangolják azokat a nemzeti szinten folytatott politikáikat, amelyek jelentős hatással lehetnek a 154. cikkben említett célkitűzések elérésére. A Bizottság a tagállamokkal szorosan együttműködve megtehet minden hasznos kezdeményezést az összehangolás előmozdítására.

(3) A Közösség határozhat úgy, hogy együttműködik harmadik országokkal a közös érdekű projektek előmozdítása és a hálózatok átjárhatóságának biztosítása érdekében.

156. cikk

A 155. cikk (1) bekezdésében említett iránymutatásokat és egyéb intézkedéseket a Tanács a 251. cikkben említett eljárásnak megfelelően, valamint a Gazdasági és Szociális Bizottsággal és a Régiók Bizottságával folytatott konzultációt követően fogadja el.

A valamely tagállam területét érintő iránymutatásokhoz és közös érdekű projektekhez az érintett tagállam jóváhagyása szükséges.

XVI. CÍM

IPAR

157. cikk

(1) A Közösség és a tagállamok biztosítják a közösségi ipar versenyképességéhez szükséges feltételek meglétét.

E célból — összhangban a nyitott és versengő piacok rendszerével — fellépésük arra irányul, hogy:

- felgyorsítsák az ipar alkalmazkodását a strukturális változásokhoz;
- ösztönözzék egy olyan környezet kialakítását, amely a Közösség egész területén kedvez a kezdeményezéseknek és a vállalkozások — különösen a kis- és középvállalkozások — fejlődésének;

- ösztönözzék egy olyan környezet kialakítását, amely kedvez a vállalkozások közötti együttműködésnek;
- elősegítsék az innovációs, kutatási és technológiafejlesztési politikákban rejlő ipari lehetőségek jobb kihasználását.

(2) A tagállamok a Bizottsággal kapcsolatot tartva konzultálnak egymással, és amennyiben szükséges, összehangolják fellépésüket. A Bizottság megtehet minden hasznos kezdeményezést az összehangolás előmozdítása érdekében.

(3) A Közösség az e szerződés egyéb rendelkezései alapján folytatott politikái és tevékenysége útján hozzájárul az (1) bekezdésben meghatározott célkitűzések eléréséhez. A Tanács a 251. cikkben megállapított eljárásnak megfelelően, a Gazdasági és Szociális Bizottsággal folytatott konzultációt követően egyedi intézkedéseket hozhat a tagállamokban végrehajtott olyan fellépések támogatására, amelyek az (1) bekezdésben kitűzött célok megvalósítására irányulnak.

E cím nem szolgáltat alapot ahhoz, hogy a Közösség bármilyen olyan intézkedést vezessen be, amely a verseny torzulásához vezethet, vagy amely adórendelkezéseket vagy a munkavállalók jogait és érdekeit érintő rendelkezéseket tartalmaz.

XVII. CÍM

GAZDASÁGI ÉS TÁRSADALMI KOHÉZIÓ

158. cikk

Átfogó harmonikus fejlődésének előmozdítása érdekében a Közösség úgy alakítja és folytatja tevékenységét, hogy az a gazdasági és társadalmi kohézió erősítését eredményezze.

A Közösség különösen a különböző régiók fejlettségi szintje közötti egyenlőtlenségek és a legkedvezőtlenebb helyzetű régiók vagy szigetek — a vidéki térségeket is beleértve — lemaradásának csökkentésére törekszik.

159. cikk

A tagállamok úgy folytatják és hangolják össze gazdaságpolitikájukat, hogy a 158. cikkben meghatározott célokat is elérjék. A közösségi politikák és fellépések kialakításánál és végrehajtásánál, valamint a belső piac megvalósításánál figyelembe kell venni a 158. cikkben meghatározott célokat, és azoknak hozzá kell járulniuk ezek eléréséhez. A Közösség e célok elérését a strukturális alapok (Európai Mezőgazdasági Orientációs és Garanciaalap Orientációs Részlege; Európai Szociális Alap; Európai Regionális Fejlesztési Alap), az Európai Beruházási Bank és az egyéb meglévő pénzügyi eszközök révén megvalósított fellépésével is támogatja.

A Bizottság három évente jelentést nyújt be az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, a Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának a gazdasági és társadalmi kohézió elérése terén megvalósított előrehaladásról, és arról, hogy az e cikkben előírt különböző eszközök ehhez hogyan járultak hozzá. A jelentéshez szükség szerint megfelelő javaslatokat kell csatolni.

Ha az alapokon kívül és az egyéb közösségi politikák keretében elhatározott intézkedések sérelme nélkül egyedi fellépések bizonyulnak szükségesnek, akkor az ilyen fellépéseket a Tanács a Gazdasági és Szociális Bizottsággal és a Régiók Bizottságával folytatott konzultációt követően a 251. cikkben megállapított eljárásnak megfelelően fogadhatja el.

160. cikk

Az Európai Regionális Fejlesztési Alap rendeltetése, hogy elősegítse a Közösségen belüli legjelentősebb regionális egyenlőtlenségek orvoslását a fejlődésben lemaradt térségek fejlesztésében és strukturális alkalmazkodásában, valamint a hanyatló ipari térségek átalakításában való részvétel útján.

161. cikk

A Tanács — a 162. cikk sérelme nélkül — a Bizottság javaslata alapján, az Európai Parlament hozzájárulásának elnyerését, valamint a Gazdasági és Szociális Bizottsággal és a Régiók Bizottságával folytatott konzultációt követően egyhangúlag meghatározza a strukturális alapok feladatait, elsődleges célkitűzéseit és megszervezését, amely magában foglalhatja az alapok átcsoportosítását. A Tanács ugyanennek az eljárásnak megfelelően meghatározza az alapokra alkalmazandó általános szabályokat, továbbá azokat a rendelkezéseket, amelyek az alapok eredményes működésének, valamint az egymás közötti és az egyéb meglévő pénzügyi eszközökkel történő összehangolásának biztosításához szükségesek.

A Tanács által ugyanennek az eljárásnak megfelelően létrehozott Kohéziós Alap pénzügyi hozzájárulást nyújt a környezetvédelmi, illetve a közlekedési infrastruktúra területén a transzeurópai hálózatokra vonatkozó projektekhez.

2007. január 1-jétől a Tanács a Bizottság javaslata alapján, az Európai Parlament hozzájárulásának elnyerését, valamint a Gazdasági és Szociális Bizottsággal és a Régiók Bizottságával folytatott konzultációt követően minősített többséggel határoz, ha a 2007. január 1-jétől alkalmazandó többéves pénzügyi tervet és az ahhoz kapcsolódó intézményközi megállapodást ezen időpontra elfogadták. Ennek hiányában az e bekezdésben megállapított eljárás ezek elfogadásának időpontjától alkalmazandó.

162. cikk

Az Európai Regionális Fejlesztési Alapra vonatkozó végrehajtási határozatokat a Tanács hozza meg a 251. cikkben megállapított eljárásnak megfelelően, valamint a Gazdasági és Szociális Bizottsággal és a Régiók Bizottságával folytatott konzultációt követően.

Az Európai Mezőgazdasági Orientációs és Garanciaalap Orientációs Részlegére a 37. cikket, az Európai Szociális Alapra pedig a 148. cikket továbbra is alkalmazni kell.

XVIII. CÍM

KUTATÁS ÉS TECHNOLÓGIAI FEJLESZTÉS

163. cikk

(1) A Közösség célkitűzése, hogy erősítse a közösségi ipar tudományos és technológiai alapjait, ösztönözze nemzetközi versenyképességének fejlődését, ugyanakkor támogassa az e szerződés egyéb fejezetei alapján szükségesnek ítélt kutatási tevékenységeket.

(2) E célból a Közösség az egész területén ösztönzi a vállalkozásokat — a kis- és középvállalkozásokat is beleértve —, a kutatási központokat és egyetemeket a magas színvonalú kutatási és technológiafejlesztési tevékenységeik terén; támogatja azokat az együttműködésüket célzó erőfeszítéseiket, amelyek célja elsősorban az, hogy a vállalkozások teljes mértékben kihasználhassák a belső piac lehetőségeit, különösen a nemzeti közbeszerzések megnyitása, a közös szabványok meghatározása és az együttműködés jogi és adóügyi akadályainak felszámolása útján.

(3) A Közösségnek a kutatás és a technológiai fejlesztés terén az e szerződés alapján végzett minden tevékenységét — a demonstrációs projekteket is beleértve — e cím rendelkezéseinek megfelelően kell meghatározni és végrehajtani.

164. cikk

E célkitűzések megvalósítása érdekében a Közösség a tagállamokban végzett tevékenységeket kiegészítő alábbi tevékenységeket folytatja:

- a) kutatási, technológiafejlesztési és demonstrációs programok végrehajtása a vállalkozásokkal, kutatási központokkal és egyetemekkel való és az azok közötti együttműködés előmozdításával;

- b) a harmadik országokkal és nemzetközi szervezetekkel történő együttműködés előmozdítása a közösségi kutatás, technológiai fejlesztés és demonstráció területén;
- c) a közösségi kutatási, technológiafejlesztési és demonstrációs tevékenységek eredményeinek terjesztése és hasznosítása;
- d) a közösségi kutatók képzésének és mobilitásának ösztönzése.

165. cikk

- (1) A Közösség és a tagállamok a nemzeti politikák és a közösségi politika kölcsönös összhangjának biztosítása érdekében összehangolják kutatási és technológiafejlesztési tevékenységeiket.
- (2) A Bizottság a tagállamokkal szorosan együttműködve megteheti minden hasznos kezdeményezést az (1) bekezdésben említett összehangolás előmozdítása érdekében.

166. cikk

- (1) A Tanács a 251. cikkben megállapított eljárásnak megfelelően, a Gazdasági és Szociális Bizottsággal folytatott konzultációt követően többéves keretprogramot fogad el, amely felöleli a Közösség valamennyi tevékenységét.

A keretprogram

- meghatározza azokat a tudományos és technológiai célkitűzéseket, amelyeket a 164. cikkben előírt tevékenységekkel kell megvalósítani, és rögzíti az ezekkel kapcsolatos prioritásokat;
  - kijelöli e tevékenységek irányvonalait;
  - rögzíti a Közösség keretprogramban való pénzügyi részvételének legmagasabb teljes összegét és részletes szabályait, valamint az egyes előírt tevékenységekre vonatkozó részösszegeket.
- (2) A keretprogramot a helyzet változásának megfelelően ki kell igazítani, illetve ki kell egészíteni.
  - (3) A keretprogram végrehajtása az egyes tevékenységeken belül kialakított egyedi programok útján történik. Minden egyedi programban meg kell határozni végrehajtásának részletes szabályait, rögzíteni kell időtartamát és rendelkezni kell a szükségesnek ítélt eszközökről. Az egyedi programokban rögzített, szükségesnek ítélt összegek nem léphetik túl a keretprogramra és az egyes tevékenységekre megállapított teljes összeg felső határát.

(4) A Tanács a Bizottság javaslata alapján, valamint az Európai Parlamenttel és a Gazdasági és Szociális Bizottsággal folytatott konzultációt követően minősített többséggel fogadja el az egyedi programokat.

167. cikk

A többéves keretprogram végrehajtása érdekében a Tanács meghatározza:

- a vállalkozások, kutatási központok és egyetemek részvételére vonatkozó szabályokat;
- a kutatási eredmények terjesztésére vonatkozó szabályokat.

168. cikk

A többéves keretprogram végrehajtása során dönteni lehet olyan kiegészítő programokról, amelyekben csak bizonyos tagállamok vesznek részt, és amelyeket — az esetleges közösségi részvételre is figyelemmel — a részt vevő tagállamok finanszíroznak.

A Tanács elfogadja a kiegészítő programokra, különösen az ismeretek terjesztésére és a más tagállamok általi hozzáférésre vonatkozó szabályokat.

169. cikk

A többéves keretprogram végrehajtása során a Közösség az érintett tagállamokkal egyetértésben részvételt irányozhat elő a több tagállam által indított kutatási és fejlesztési programokban, beleértve az e programok végrehajtására kialakított struktúrákban való részvételt is.

170. cikk

A többéves keretprogram végrehajtása során a Közösség harmadik országokkal vagy nemzetközi szervezetekkel történő együttműködést irányozhat elő a közösségi kutatás, technológiai fejlesztés és demonstrációs programok területén.

Az ilyen együttműködésre vonatkozó részletes szabályok a Közösség és az érintett harmadik felek közötti, a 300. cikknek megfelelően megtárgyalt és megkötött megállapodások tárgyát képezhetik.

171. cikk

A Közösség közös vállalkozásokat vagy egyéb olyan struktúrákat hozhat létre, amelyek a közösségi kutatási, technológiafejlesztési és demonstrációs programok szabályszerű végrehajtásához szükségesek.

172. cikk

A Tanács a Bizottság javaslata alapján, valamint az Európai Parlamenttel és a Gazdasági és Szociális Bizottsággal folytatott konzultációt követően minősített többséggel fogadja el a 171. cikkben említett rendelkezéseket.

A Tanács a 251. cikkben megállapított eljárásnak megfelelően, a Gazdasági és Szociális Bizottsággal folytatott konzultációt követően fogadja el a 167., 168. és 169. cikkben említett rendelkezéseket. A kiegészítő programok elfogadásához az érintett tagállamok egyetértése szükséges.

173. cikk

A Bizottság minden év elején jelentést nyújt be az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak. A jelentés különösen a megelőző évi kutatási és technológiafejlesztési tevékenységre, e tevékenységek eredményének terjesztésére, valamint a folyó év munkaprogramjára terjed ki.

XIX. CÍM

KÖRNYEZET

174. cikk

(1) A Közösség környezetpolitikája hozzájárul a következő célkitűzések eléréséhez:

- a környezet minőségének megőrzése, védelme és javítása;
- az emberi egészség védelme;
- a természeti erőforrások körültekintő és ésszerű hasznosítása;
- a regionális vagy világméretű környezeti problémák leküzdésére irányuló intézkedések ösztönzése nemzetközi szinten.

(2) A Közösség környezetpolitikájának célja a magas szintű védelem, figyelembe véve ugyanakkor a Közösség különböző régióinak helyzetében mutatkozó különbségeket. Ez a politika az elővigyázatosság és a megelőzés elvén, a környezeti károk elsődlegesen a forrásuknál történő elhárításának elvén, valamint a „szennyező fizet”-elven alapul.

Ebben az összefüggésben a környezetvédelmi követelményeknek megfelelő harmonizációs intézkedések adott esetben egy védzáradékot foglalnak magukban, amely felhatalmazza a tagállamokat arra, hogy nem gazdasági jellegű környezetvédelmi okokból közösségi ellenőrzési eljárás alá tartozó ideiglenes intézkedéseket hozzanak.

(3) Környezetpolitikája kidolgozása során a Közösség figyelembe veszi:

- a rendelkezésre álló tudományos és műszaki adatokat;
- a Közösség különböző régióinak környezeti feltételeit;
- a beavatkozás, illetve a be nem avatkozás lehetséges hasznait és költségeit;
- a Közösség egészének gazdasági és társadalmi fejlődését, valamint régióinak kiegyensúlyozott fejlődését.

(4) A Közösség és a tagállamok hatáskörük keretén belül együttműködnek harmadik országokkal és a hatáskörrel rendelkező nemzetközi szervezetekkel. A közösségi együttműködésre vonatkozó részletes szabályok a Közösség és az érintett harmadik felek közötti, a 300. cikknek megfelelően megtárgyalt és megkötött megállapodások tárgyát képezhetik.

Az előző albekezdés nem érinti a tagállamok arra vonatkozó hatáskörét, hogy nemzetközi fórumokon tárgyalásokat folytassanak és nemzetközi megállapodásokat kössenek.

175. cikk

(1) A Tanács a 251. cikkben megállapított eljárásnak megfelelően, valamint a Gazdasági és Szociális Bizottsággal és a Régiók Bizottságával folytatott konzultációt követően határoz arról, hogy a Közösségnek milyen lépéseket kell tennie a 174. cikkben említett célok elérése érdekében.

(2) Az (1) bekezdésben előírt döntéshozatali eljárástól eltérve és a 95. cikk sérelme nélkül a Tanács a Bizottság javaslata alapján, valamint az Európai Parlamenttel, a Gazdasági és Szociális Bizottsággal és a Régiók Bizottságával folytatott konzultációt követően egyhangúlag fogadja el:

- a) az elsődlegesen adózási természetű rendelkezéseket;
- b) azokat az intézkedéseket, amelyek érintik:
  - a területrendezést;
  - a mennyiségi vízkészlet-gazdálkodást, illetve amelyek az e készletek rendelkezésre állását akár közvetlenül, akár közvetve befolyásolják;

- c) a tagállamok valamelyikének különböző energiaforrások közötti választását és energiaellátásának általános szerkezetét jelentős mértékben érintő intézkedéseket.

A Tanács az előző albekezdésben megállapított feltételek szerint meghatározhatja az e bekezdésben említett kérdések közül azokat, amelyekben minősített többséggel kell határozatot hozni.

(3) Más területeken a Tanács a 251. cikkben megállapított eljárásnak megfelelően, valamint a Gazdasági és Szociális Bizottsággal és a Régiók Bizottságával folytatott konzultációt követően fogadja el azokat az általános cselekvési programokat, amelyek az elérendő elsődleges célkitűzéseket meghatározzák.

A Tanács az adott esettől függően az (1) vagy a (2) bekezdésben foglaltak szerint fogadja el az e programok végrehajtásához szükséges intézkedéseket.

(4) Egyes közösségi természetű intézkedések sérelme nélkül a tagállamok gondoskodnak a környezetpolitika finanszírozásáról és megvalósításáról.

(5) Ha az (1) bekezdés rendelkezésein alapuló valamely intézkedés egy tagállam hatóságai számára aránytalanul magas költségekkel járna, a Tanács — a „szennyező fizet”-elv sérelme nélkül — az ilyen intézkedés elfogadásáról szóló jogi aktusban megfelelő rendelkezéseket állapít meg:

— átmeneti eltérés és/vagy

— a 161. cikk alapján létrehozott Kohéziós Alapból nyújtott pénzügyi támogatás formájában.

176. cikk

A 175. cikk alapján elfogadott védintézkedések nem akadályozzák a tagállamokat szigorúbb védintézkedések fenntartásában vagy bevezetésében. Ezeknek az intézkedéseknek összeegyeztethetőnek kell lenniük e szerződéssel. Az intézkedésekről értesíteni kell a Bizottságot.

XX. CÍM

FEJLESZTÉSI EGYÜTTMŰKÖDÉS

177. cikk

(1) A Közösségnek a fejlesztési együttműködés terén folytatott politikája, amely kiegészíti a tagállamok által folytatott politikákat, ösztönzi:

— a fejlődő országok — különösen a legkedvezőtlenebb helyzetűek — fenntartható gazdasági és társadalmi fejlődését;

- a fejlődő országok zökkenőmentes és fokozatos integrációját a világgazdaságba;
- a szegénység elleni küzdelmet a fejlődő országokban.

(2) Az e területen folytatott közösségi politika hozzájárul a demokrácia és a jogállamiság fejlesztésének és megerősítésének általános célkitűzéséhez csakúgy, mint az emberi jogok és az alapvető szabadságok tiszteletben tartásának célkitűzéséhez.

(3) A Közösség és a tagállamok teljesítik azokat a kötelezettségeket és figyelembe veszik azokat a célkitűzéseket, amelyeket az Egyesült Nemzetek Szervezete és a hatáskörrel rendelkező egyéb nemzetközi szervezetek keretében fogadtak el.

178. cikk

A Közösség figyelembe veszi a 177. cikkben említett célkitűzéseket az általa végrehajtott olyan politikákban, amelyek hatással lehetnek a fejlődő országokra.

179. cikk

(1) E szerződés egyéb rendelkezéseinek sérelme nélkül a Tanács a 251. cikkben megállapított eljárásnak megfelelően elfogadja a 177. cikkben említett célkitűzések elérésének előmozdításához szükséges intézkedéseket. Ezek az intézkedések többéves programok formáját is ölthetik.

(2) Az Európai Beruházási Bank az alapokmányában megállapított feltételek szerint hozzájárul az (1) bekezdésben említett intézkedések végrehajtásához.

(3) E cikk rendelkezései nem érintik az afrikai, karibi és csendes-óceáni országokkal az AKCS–EK-egyezmény keretében folytatott együttműködést.

180. cikk

(1) A Közösség és a tagállamok — nemzetközi szervezetek és nemzetközi konferenciák keretében is — összehangolják a fejlesztési együttműködésre irányuló politikáikat, és konzultálnak egymással segélyprogramjaikról. Együttesen is felléphetnek. A tagállamok szükség szerint hozzájárulnak a közösségi segélyprogramok végrehajtásához.

(2) A Bizottság megteheti minden hasznos kezdeményezést az (1) bekezdésben említett összehangolás előmozdítása érdekében.

181. cikk

A Közösség és a tagállamok hatáskörük keretén belül együttműködnek harmadik országokkal és a hatáskörrel rendelkező nemzetközi szervezetekkel. A közösségi együttműködésre vonatkozó részletes szabályok a Közösség és az érintett harmadik felek közötti, a 300. cikknek megfelelően megtárgyalt és megkötött megállapodások tárgyát képezhetik.

Az előző bekezdés nem érinti a tagállamok arra vonatkozó hatáskörét, hogy nemzetközi fórumokon tárgyalásokat folytassanak és nemzetközi megállapodásokat kössenek.

XXI. CÍM**HARMADIK ORSZÁGOKKAL FOLYTATOTT GAZDASÁGI, PÉNZÜGYI ÉS MŰSZAKI EGYÜTTMŰKÖDÉS***181a. cikk*

(1) E szerződés egyéb rendelkezéseinek, különösen a XX. címbe foglaltaknak a sérelme nélkül a Közösség — hatáskörének keretén belül — intézkedéseket tesz a harmadik országokkal való gazdasági, pénzügyi és műszaki együttműködés terén. Ezeknek az intézkedéseknek a tagállamok intézkedéseit kell kiegészíteniük, és összhangban kell lenniük a Közösség fejlesztési politikájával.

Az e területen folytatott közösségi politika hozzájárul a demokrácia és a jogállamiság fejlesztésének és megerősítésének általános célkitűzéséhez csakúgy, mint az emberi jogok és az alapvető szabadságok tiszteletben tartásának célkitűzéséhez.

(2) A Tanács a Bizottság javaslata alapján és az Európai Parlamenttel folytatott konzultációt követően minősített többséggel elfogadja az (1) bekezdés végrehajtásához szükséges intézkedéseket. A Tanács egyhangúlag jár el a 310. cikkben említett társulási megállapodások, valamint az Unióhoz való csatlakozásukat kérő államokkal kötendő megállapodások esetén.

(3) A Közösség és a tagállamok hatáskörük keretén belül együttműködnek harmadik országokkal és a hatáskörrel rendelkező nemzetközi szervezetekkel. A Közösség által folytatott együttműködésre vonatkozó részletes szabályok a Közösség és az érintett harmadik felek közötti, a 300. cikknek megfelelően megtárgyalt és megkötött megállapodások tárgyát képezhetik.

Az első albekezdés nem érinti a tagállamok arra vonatkozó hatáskörét, hogy nemzetközi fórumokon tárgyalásokat folytassanak és nemzetközi megállapodásokat kössenek.

NEGYEDIK RÉSZ

A TENGERENTÚLI ORSZÁGOK ÉS TERÜLETEK TÁRSULÁSA

182. cikk

A tagállamok egyetértenek azzal, hogy a Dániával, Franciaországgal, Hollandiával és az Egyesült Királysággal különleges kapcsolatban álló, Európán kívüli országok és területek társuljanak a Közösséggel. Ezeket az országokat és területeket (a továbbiakban: országok és területek) e szerződés II. melléklete sorolja fel.

A társulás célja az országok és területek gazdasági és társadalmi fejlődésének előmozdítása, valamint közöttük és a Közösség egésze között szoros gazdasági kapcsolatok létrehozása.

Az e szerződés preambulumban foglalt elveknek megfelelően a társulás elsődlegesen ezen országok és területek lakosai érdekeinek és jólétének előmozdítását szolgálja annak érdekében, hogy hozzásegítse őket az általuk kívánt gazdasági, társadalmi és kulturális fejlődéshez.

183. cikk

A társulás célkitűzései a következők:

1. A tagállamok az országokkal és területekkel folytatott kereskedelmükben ugyanolyan elbánást alkalmaznak, mint amelyet e szerződés értelmében egymásnak biztosítanak.
2. Minden ország vagy terület a tagállamokkal, illetve a többi országgal és területtel folytatott kereskedelmében ugyanolyan elbánást alkalmaz, mint amelyet a vele különleges kapcsolatban álló európai állammal szemben.
3. A tagállamok hozzájárulnak az ezen országok és területek fokozatos fejlődéséhez szükséges beruházásokhoz.
4. A Közösség által finanszírozott beruházások esetén a pályázati eljárásokban és a beszerzésekben egyenlő feltételekkel vehet részt minden olyan természetes és jogi személy, aki vagy amely valamely tagállam vagy valamely ország, illetve terület állampolgára, illetve ott honos.
5. A tagállamok, illetve az országok és területek közötti kapcsolatokban az állampolgárok és társaságok letelepedését a letelepedési jogra vonatkozó fejezetben megállapított rendelkezéseknek és eljárásoknak megfelelően és megkülönböztetéstől mentesen szabályozzák, a 187. cikk alapján megállapított különös rendelkezésekre is figyelemmel.

184. cikk

(1) A tagállamok közötti vámoknak az e szerződés rendelkezéseinek megfelelő tilalmával összhangban tilos az országokból és területekről származó áruknek a tagállamokba történő behozatala esetén fizetendő vámok alkalmazása.

(2) A 25. cikk rendelkezéseinek megfelelően tilos a tagállamokból, illetve az országokból vagy területekről bármely más országba vagy területre irányuló behozatal esetén fizetendő vámok alkalmazása.

(3) Az országok és területek ugyanakkor kivethetnek olyan vámokat, amelyek fejlesztési és iparosítási szükségleteiket elégítik ki, vagy amelyek fiskális természetüknél fogva költségvetési bevételül szolgálnak.

Az előző albekezdésben említett vámok nem haladhatják meg az azon tagállamból származó termékek behozatalára kivetett vámok szintjét, amellyel az egyes országok vagy területek különleges kapcsolatot tartanak fenn.

(4) A (2) bekezdést nem kell alkalmazni az olyan országokra és területekre, amelyek az őket kötő külön nemzetközi kötelezettségek alapján már egy nem diszkriminatív vámtarifát alkalmaznak.

(5) Az országokba és területekre behozott árut terhelő vámok bevezetése vagy megváltoztatása sem jogilag, sem ténylegesen nem eredményezhet közvetlen vagy közvetett megkülönböztetést a különböző tagállamokból származó behozatok között.

185. cikk

Ha egy harmadik országból származó árura a valamely országba vagy területre történő belépésekor alkalmazandó vám mértéke a 184. cikk (1) bekezdésének alkalmazása folytán feltehetően a kereskedelem eltérülését okozza valamely tagállam hátrányára, ez a tagállam kérheti a Bizottságot, hogy a helyzet orvoslásához szükséges intézkedéseket javasoljon a többi tagállamnak.

186. cikk

A közegészségügyre, közbiztonságra vagy közrendre vonatkozó rendelkezésekre is figyelemmel, az országokból és területekről származó munkavállalóknak a tagállamokon belüli, valamint a tagállamokból származó munkavállalóknak az országokban és területeken történő szabad mozgását a tagállamok egyhangú jóváhagyásával a jövőben megkötendő megállapodások szabályozzák.

187. cikk

A Tanács az országok és területek Közösséggel való társulása keretében szerzett tapasztalatok és az e szerződésben meghatározott elvek alapján egyhangúlag megállapítja az országok és területek Közösséggel való társulására vonatkozó részletes szabályokkal és eljárással kapcsolatos rendelkezéseket.

188. cikk

A 182–187. cikk rendelkezéseit Grönlandra is alkalmazni kell, figyelemmel az e szerződéshez csatolt, a Grönlandra vonatkozó különös szabályokról szóló jegyzőkönyvbe foglalt Grönlandra alkalmazandó sajátos rendelkezésekre is.

ÖTÖDIK RÉSZ**A KÖZÖSSÉG INTÉZMÉNYEI****I. CÍM****INTÉZMÉNYI RENDELKEZÉSEK****1. FEJEZET****AZ INTÉZMÉNYEK****1. SZAKASZ****AZ EURÓPAI PARLAMENT***189. cikk*

Az Európai Parlament, amely a Közösségben egyesült államok népeinek képviselőiből áll, az e szerződésben ráruházott hatásköröket gyakorolja.

Az Európai Parlament tagjainak száma nem haladhatja meg a 732-t.

190. cikk ⁽¹⁾

(1) A Közösségben egyesült államok népeinek európai parlamenti képviselőit közvetlen és általános választójog alapján választják.

⁽¹⁾ A cikket a 2003-as csatlakozási okmány módosította. Lásd a függelék a kiadvány végén.

(2) Az egyes tagállamokban megválasztott képviselők száma a következő:

Belgium	24
Cseh Köztársaság	24
Dánia	14
Németország	99
Észtország	6
Görögország	24
Spanyolország	54
Franciaország	78
Írország	13
Olaszország	78
Ciprus	6
Lettország	9
Litvánia	13
Luxemburg	6
Magyarország	24
Málta	5
Hollandia	27
Ausztria	18
Lengyelország	54
Portugália	24
Szlovénia	7
Szlovákia	14
Finnország	14
Svédország	19
Egyesült Királyság	78

E bekezdés módosítása esetén az egyes tagállamokban választott képviselők száma által biztosítani kell a Közösségben egyesült államok népeinek megfelelő képviseletét.

(3) A képviselőket ötéves időtartamra választják.

(4) Az Európai Parlament javaslatot dolgoz ki a közvetlen és általános választójog alapján valamennyi tagállamban egységes eljárás szerint vagy valamennyi tagállamban közös elveknek megfelelően tartandó választásokra vonatkozóan.

Az Európai Parlament tagjai többségével elfogadott hozzájárulásának elnyerését követően a Tanács egyhangúlag megfelelő rendelkezéseket fogad el, amelyeket a tagállamoknak alkotmányos követelményeiknek megfelelő elfogadásra ajánl.

(5) Az Európai Parlament a Bizottság véleményének kikérése után és a Tanács minősített többséggel megadott jóváhagyásával meghatározza a tagjai feladatainak ellátására vonatkozó szabályokat és általános feltételeket. A tagok vagy volt tagok adózására vonatkozó bármilyen szabály vagy feltétel esetén a Tanács egyhangú határozata szükséges.

191. cikk

Az európai szintű politikai pártok az Unión belüli integráció fontos tényezői. Hozzájárulnak az európaiságtudat kialakításához és az uniós polgárok politikai akaratának kinyilvánításához.

A Tanács, a 251. cikkben megállapított eljárásnak megfelelően eljárva, meghatározza az európai szintű politikai pártokra irányadó szabályokat, így különösen a finanszírozásukra vonatkozó előírásokat.

192. cikk

Az Európai Parlament az e szerződésben meghatározott mértékben, hatáskörének a 251. és 252. cikkben megállapított eljárások keretében történő gyakorlásával, valamint hozzájárulásának vagy tanácsadói véleményének megadása útján vesz részt a közösségi jogi aktusok elfogadásához vezető folyamatban.

Az Európai Parlament tagjainak többségével felkérheti a Bizottságot olyan kérdésre vonatkozó megfelelő javaslat előterjesztésére, amely az Európai Parlament megítélése szerint e szerződés végrehajtása céljából közösségi jogi aktus kidolgozását teszi szükségessé.

193. cikk

Feladatai teljesítése során az Európai Parlament, tagjai egynegyedének kérelmére, ideiglenes vizsgálóbizottságot állíthat fel, hogy kivizsgálja — az e szerződés által más intézményekre vagy szervekre ruházott hatáskörök sérelme nélkül — a közösségi jog végrehajtása során felmerülő állítólagos jogsértéseket vagy hivatali visszásságokat, kivéve ha az állítólagos tényállást bíróság vizsgálja, a bírósági eljárás lezárásáig.

Jelentésének benyújtása után az ideiglenes vizsgálóbizottság feloszlik.

A vizsgálati jog gyakorlására vonatkozó részletes szabályokat az Európai Parlament, a Tanács és a Bizottság közös megegyezéssel határozza meg.

194. cikk

Bármely uniós polgár, valamint valamely tagállamban lakóhellyel, illetve létesítő okirat szerinti székhellyel rendelkező természetes vagy jogi személy egyénileg vagy más polgárokkal vagy személyekkel közösen petíciót nyújthat be az Európai Parlamenthez a Közösség tevékenységi területére tartozó és őt közvetlenül érintő ügyben.

195. cikk

(1) Az Európai Parlament ombudsmant nevez ki, aki jogosult a bármely uniós polgártól vagy valamely tagállamban lakóhellyel, illetve létesítő okirat szerinti székhellyel rendelkező természetes vagy jogi személytől érkező, a közösségi intézmények vagy szervek — kivéve az igazságszolgáltatási hatáskörében eljáró Bíróságot és Elsőfokú Bíróságot — tevékenysége során felmerülő hivatali visszásságokra vonatkozó panaszok átvételére.

Az ombudsman megbízatásának megfelelően, saját kezdeményezésére vagy a hozzá közvetlenül vagy az Európai Parlament valamely tagján keresztül benyújtott panaszok alapján, lefolytatja az általa indokoltnak ítélt vizsgálatokat, kivéve ha az állítólagos tényállás bírósági eljárás tárgyát képezi vagy képezte. Ha az ombudsman hivatali visszásságot állapít meg, az ügyben megkeresi az érintett intézményt, amelynek három hónap áll rendelkezésére, hogy tájékoztassa őt álláspontjáról. Ezt követően az ombudsman jelentést küld az Európai Parlamentnek és az érintett intézménynek. A panaszt benyújtó személyt tájékoztatni kell a vizsgálatok eredményéről.

Vizsgálatainak eredményeiről az ombudsman évente jelentést nyújt be az Európai Parlamentnek.

(2) Az ombudsmant minden európai parlamenti választást követően, a Parlament megbízatásának időtartamára nevezik ki. Az ombudsman megbízatása megújítható.

Az ombudsmant a Bíróság az Európai Parlament kérelmére felmentheti, ha már nem felel meg a feladatai ellátásához szükséges feltételeknek, vagy ha súlyos kötelezettségszegést követett el.

(3) Feladatainak ellátása során az ombudsman teljes mértékben független. E feladatok ellátása során nem kérhet vagy fogadhat el utasításokat más szervtől. Az ombudsman a megbízatása ideje alatt semmilyen egyéb — akár kereső, akár ingyenesen végzett — foglalkozást nem folytathat.

(4) Az Európai Parlament a Bizottság véleményének kikérése után és a Tanács minősített többséggel megadott jóváhagyásával meghatározza az ombudsman feladatainak ellátására vonatkozó szabályokat és általános feltételeket.

196. cikk

Az Európai Parlament évente egy ülészakot tart. Minden március második keddjén külön összehívás nélkül ül össze.

Az Európai Parlament a tagjai többségének kérelmére, valamint a Tanács vagy a Bizottság kérelmére rendkívüli ülészakot tarthat.

197. cikk

Az Európai Parlament a tagjai közül megválasztja elnökét és tisztségviselőit.

A Bizottság tagjai bármely ülésen részt vehetnek, és kérésükre a Bizottság nevében bármikor felszólalhatnak.

A Bizottság szóban vagy írásban válaszol az Európai Parlament vagy annak tagjai által hozzá intézett kérdésekre.

A Tanács az eljárási szabályzatában általa megállapított feltételeknek megfelelően szólalhat fel az Európai Parlamentben.

198. cikk

Ha e szerződés másként nem rendelkezik, az Európai Parlament a leadott szavazatok abszolút többségével határoz.

A határozatképesség feltételeit az eljárási szabályzat határozza meg.

199. cikk

Az Európai Parlament tagjai szavazatainak többségével elfogadja eljárási szabályzatát.

Az Európai Parlament üléseinek jegyzőkönyveit az eljárási szabályzatában megállapított feltételeknek megfelelően kell közzétenni.

200. cikk

Az Európai Parlament nyilvános ülésen megvitatja a Bizottság által hozzá benyújtott éves általános jelentést.

201. cikk

Az Európai Parlament, ha a Bizottság tevékenysége miatt bizalmatlansági indítványt terjesztenek elé, arról legkorábban az indítvány beterjesztése után három nappal, nyílt szavazással határoz.

Ha a bizalmatlansági indítványt a leadott szavazatok kétharmadával és az Európai Parlament tagjainak többségével elfogadják, a Bizottság tagjainak testületileg le kell mondaniuk. A folyamatban lévő ügyeket utódaiknak a 214. cikknek megfelelő kinevezéséig továbbra is ellátják. Ebben az esetben a Bizottság utódul kinevezett tagjainak hivatali ideje azon a napon jár le, amikor a testületileg lemondásra kötelezett bizottsági tagok hivatali ideje lejárt volna.

2. SZAKASZ

A TANÁCS

202. cikk

Az e szerződésben foglalt célkitűzések elérése érdekében és az abban megállapított rendelkezéseknek megfelelően a Tanács

- biztosítja a tagállamok általános gazdaságpolitikájának összehangolását;
- döntéshozatali hatáskörrel rendelkezik;
- az általa elfogadott jogi aktusokban hatáskörrel ruházza fel a Bizottságot az általa megállapított szabályok végrehajtására. A Tanács meghatározhatja e hatáskör gyakorlásának egyes feltételeit. A Tanács fenntarthatja a jogot, hogy meghatározott esetekben közvetlenül maga gyakorolja a végrehajtási hatáskört. A fent említett feltételeknek összhangban kell lenniük azokkal az elvekkel és szabályokkal, amelyeket a Tanács előzetesen, a Bizottság javaslata alapján és az Európai Parlament véleményének kikérését követően, egyhangúlag meghatározott.

203. cikk

A Tanács a tagállamok egy-egy olyan miniszteri szintű képviselőjéből áll, aki felhatalmazással rendelkezik arra, hogy az adott tagállam kormánya nevében kötelezettséget vállaljon.

A tagállamok a Tanácsban az elnökséget hat hónapos időtartamon át, felváltva töltik be a Tanács által egyhangúlag meghatározott sorrendben.

204. cikk

A Tanácsot saját kezdeményezésére, illetve a Tanács valamely tagja vagy a Bizottság kérésére a Tanács elnöke hívja össze.

205. cikk ⁽¹⁾

- (1) Ha e szerződés másként nem rendelkezik, a Tanács tagjainak többségével jár el.
- (2) Amennyiben a Tanács határozatához minősített többség szükséges, tagjainak szavazatait a következőképpen kell súlyozni:

Belgium	5
Cseh Köztársaság	5
Dánia	3
Németország	10
Észtország	3
Görögország	5
Spanyolország	8
Franciaország	10
Írország	3
Olaszország	10
Ciprus	2
Lettország	3
Litvánia	3
Luxemburg	2

⁽¹⁾ A cikket a 2003-as csatlakozási okmány módosította. Lásd a függelék a kiadvány végén.

Magyarország	5
Málta	2
Hollandia	5
Ausztria	4
Lengyelország	8
Portugália	5
Szlovénia	3
Szlovákia	3
Finnország	3
Svédország	4
Egyesült Királyság	10

A Tanács határozatainak elfogadásához a tagok többsége által leadott, legalább 232 igen szavazat szükséges, ha azokat e szerződés értelmében a Bizottság javaslata alapján kell elfogadni.

Egyéb esetekben a Tanács határozatainak elfogadásához legalább a tagok kétharmada által leadott, legalább 232 igen szavazat szükséges.

(3) A jelen lévő vagy képviselt tagok tartózkodása nem akadályozza a Tanács egyhangúságot igénylő jogi aktusai elfogadásának.

(4) Ha a Tanács valamely határozatát minősített többséggel kell elfogadni, a Tanács tagjai annak megvizsgálását kérhetik, hogy a minősített többséget adó tagállamok képviselik-e az Unió népességének legalább 62 % -át. Amennyiben ez a feltétel nem teljesül, a kérdéses határozat nem kerül elfogadásra.

206. cikk

Szavazás esetén a Tanács bármely tagja legfeljebb még egy másik tag képviselőjében is eljárhat.

207. cikk

(1) A tagállamok állandó képviselőiből álló bizottság feladata a Tanács munkájának előkészítése és a Tanács által adott megbízatások teljesítése. A bizottság a Tanács eljárási szabályzatában előírt esetekben eljárási határozatokat fogadhat el.

(2) A Tanácsot a főtitkár irányítása alatt álló Főtitkárság segíti; a főtitkár egyben a közös kül- és biztonságpolitika főképviselője, akit a Főtitkárság működéséért felelős főtitkárhelyettes segít. A főtitkárt és a főtitkárhelyettest a Tanács nevezi ki minősített többséggel.

A Főtitkárság szervezetét a Tanács határozza meg.

(3) A Tanács elfogadja eljárási szabályzatát.

A 255. cikk (3) bekezdésének alkalmazása céljából a Tanács ebben a szabályzatban kidolgozza azokat a feltételeket, amelyek mellett a Tanács dokumentumai a nyilvánosság számára hozzáférhetőek. E bekezdés alkalmazása céljából a Tanács meghatározza azokat az eseteket, amikor jogalkotói minőségében eljárónak kell tekinteni, abból a célból, hogy ezekben az esetekben a dokumentumokhoz való hozzáférést — a döntéshozatali folyamat hatékonyságának megőrzése mellett — szélesebb körűvé tegye. Amikor a Tanács jogalkotói minőségében jár el, a szavazások eredményét és a szavazás indokolását, valamint a jegyzőkönyvben rögzített megjegyzéseket minden esetben nyilvánosságra kell hozni.

208. cikk

A Tanács felkérheti a Bizottságot, hogy végezze el a Tanács által a közös célkitűzések eléréséhez szükségesnek tartott vizsgálatokat, és terjesszen be hozzá megfelelő javaslatokat.

209. cikk

A Tanács a Bizottság véleményének kézhezvételét követően meghatározza az e szerződés által előírt bizottságokra vonatkozó szabályokat.

210. cikk

A Tanács minősített többséggel meghatározza a Bizottság elnökének és tagjainak, valamint a Bíróság elnökének, bíráinak, főtanácsnokainak és hivatalvezetőjének és az Elsőfokú Bíróság tagjainak és hivatalvezetőjének illetményét, juttatásait és nyugdíját. Szintén minősített többséggel határoz meg minden egyéb, javadalmazás helyett fizetendő juttatást.

3. SZAKASZ

A BIZOTTSÁG

211. cikk

A közös piac megfelelő működésének és fejlődésének biztosítása érdekében a Bizottság:

— gondoskodik e szerződés rendelkezéseinek és az e szerződés alapján az intézmények által hozott rendelkezéseknek az alkalmazásáról;

- ajánlásokat fogalmaz meg vagy véleményt ad az e szerződésben szabályozott kérdésekben, ha ezt e szerződés kifejezetten előírja vagy ő maga szükségesnek tartja;
- az e szerződésben előírt módon saját döntéshozatali hatáskörrel rendelkezik, és részt vesz a Tanács és az Európai Parlament jogi aktusainak kialakításában;
- gyakorolja a Tanács által a Tanács rendelkezéseinek végrehajtása céljából ráruházott hatáskört.

212. cikk

A Bizottság évente, legkésőbb az Európai Parlament ülészakának megnyitása előtt egy hónappal általános jelentést tesz közzé a Közösség tevékenységéről.

213. cikk ⁽¹⁾

(1) A Bizottság tagjait általános alkalmasságuk alapján olyan személyek közül kell kiválasztani, akiknek függetlenségéhez nem férhet kétség.

A Bizottság a tagállamok egy-egy állampolgárából áll.

A Bizottság tagjainak számát a Tanács egyhangúlag megváltoztathatja.

(2) A Bizottság tagjai feladataik ellátása során teljes mértékben függetlenek, és a Közösség általános érdekében járnak el.

Feladataik ellátása során nem kérhetnek és fogadhatnak el utasításokat kormányoktól vagy más szervektől. Tartózkodnak a feladataikkal összeegyeztethetetlen cselekedetektől. Valamennyi tagállam vállalja, hogy tiszteletben tartja ezt az elvet és nem kísérli meg a Bizottság tagjainak befolyásolását feladataik ellátása során.

A Bizottság tagjai hivatali idejük alatt nem folytathatnak semmilyen egyéb — akár kereső, akár ingyenesen végzett — foglalkozást. Hivatalba lépésükkor ünnepélyesen kötelezettséget vállalnak arra, hogy hivatali idejük alatt és után tiszteletben tartják a hivatalukból eredő kötelezettségeiket és különösen azt, hogy megbízatásuk megszűnését követően feddhetetlenül és tartózkodóan járnak el kinevezések vagy előnyök elfogadásával kapcsolatban. E kötelezettségek megsértése esetén a Bíróság a Tanács vagy a Bizottság kérelmére az érintett tagot, a körülményektől függően, a 216. cikknek megfelelően felmentheti, vagy megvonhatja tőle nyugdíjjogosultságát vagy az ezt helyettesítő egyéb juttatásokhoz való jogát.

214. cikk

(1) A Bizottság tagjait a (2) bekezdésben megállapított eljárásnak megfelelően, adott esetben a 201. cikkre is figyelemmel, ötéves időtartamra nevezik ki.

Megbízatásuk megújítható.

⁽¹⁾ A cikket az Európai Unió bővítéséről szóló jegyzőkönyv módosította.

(2) Az állam-, illetve kormányfői összetételben üléselő Tanács jelöli minősített többséggel azt a személyt, akit a Bizottság elnökévé kíván kinevezni; a jelölést az Európai Parlamentnek jóvá kell hagynia.

A Tanács, minősített többséggel eljárva és az elnökjelölttel egyetértésben, elfogadja az egyes tagállamok javaslatai alapján összeállított, azon további személyeket tartalmazó listát, akiket a Bizottság tagjaivá kíván kinevezni.

A Bizottság így jelölt elnökét és többi tagját mint testületet az Európai Parlamentnek szavazatával jóvá kell hagynia. Az Európai Parlament jóváhagyását követően a Bizottság elnökét és többi tagját a Tanács nevezi ki minősített többséggel.

215. cikk

A Bizottság tagjainak megbízatása — a megbízatás lejártától vagy az elhalálozástól eltekintve — lemondással vagy felmentéssel szűnik meg.

A lemondó, hivatalából felmentett vagy elhalálozott tag helyébe hivatali idejének fennmaradó részére a Tanács minősített többséggel új tagot nevez ki. A Tanács egyhangúlag úgy is határozhat, hogy a távozó tag helyébe nem szükséges új tagot kinevezni.

Az elnök lemondása, felmentése vagy halála esetén hivatali idejének fennmaradó részére új elnököt kell kinevezni. Az új elnök kinevezésére a 214. cikk (2) bekezdésében megállapított eljárást kell alkalmazni.

A 216. cikk szerinti felmentés esetét kivéve, a Bizottság tagjai addig maradnak hivatalukban, amíg helyükbe új tagokat nem neveznek ki, vagy ameddig a Tanács e cikk második bekezdése szerint úgy nem határozott, hogy a távozó tag helyébe nem szükséges új tagot kinevezni.

216. cikk

Ha a Bizottság valamely tagja már nem felel meg a feladatai ellátásához szükséges feltételeknek, vagy ha súlyos kötelezettségszegést követett el, a Bíróság a Tanács vagy a Bizottság kérelmére felmentheti hivatalából.

217. cikk

(1) A Bizottság elnökének politikai irányítása alatt működik; az elnök határozza meg a Bizottság belső szervezetét annak biztosítása érdekében, hogy az koherens módon, hatékonyan és a kollegialitás szellemében tevékenykedjen.

(2) A Bizottságra háruló feladatok csoportosításáról és a Bizottság tagjai közötti elosztásáról az elnök dönt. Az elnök e feladatok elosztását a Bizottság hivatali ideje alatt megváltoztathatja. A Bizottság tagjai az elnök által számukra megállapított feladatokat az elnök irányításával látják el.

(3) A bizottsági testület jóváhagyásának elnyerését követően az elnök a Bizottság tagjai közül alelnököket nevez ki.

(4) A Bizottság tagja köteles benyújtani lemondását, ha a testület jóváhagyását követően az elnök őt erre felhívja.

218. cikk

(1) A Tanács és a Bizottság konzultálnak egymással és közös megegyezéssel meghatározzák együttműködésük módját.

(2) A Bizottság eljárási szabályzatot fogad el annak biztosítása érdekében, hogy ő maga és szervezeti egységei e szerződés rendelkezéseinek megfelelően működjenek. A Bizottság gondoskodik e szabályzat közzétételéről.

219. cikk

A Bizottság a 213. cikkben előírt számú tagjainak többségével jár el.

A Bizottság csak akkor ülésezhet érvényesen, ha az eljárási szabályzatában meghatározott számú tag jelen van.

4. SZAKASZ

A BÍRÓSÁG

220. cikk

A Bíróság és az Elsőfokú Bíróság — saját hatáskörük keretén belül — biztosítják a jog tiszteletben tartását e szerződés értelmezése és alkalmazása során.

Ezen túlmenően az Elsőfokú Bíróság mellett a 225a. cikkben megállapított feltételek szerint bírói különtanácsok létesülhetnek azzal a céllal, hogy bizonyos különleges területeken az e szerződésben meghatározott bírói hatáskört gyakorolják.

221. cikk

A Bíróság tagállamonként egy-egy bíróból áll.

A Bíróság az alapokmányában erre vonatkozóan megállapított szabályoknak megfelelően tanácsokban vagy nagytanácsban jár el.

Ha az alapokmány úgy rendelkezik, a Bíróság teljes ülésben is eljárhat.

222. cikk

A Bíróságot nyolc főtanácsnok segíti. Amennyiben a Bíróság kéri, a főtanácsnokok számát a Tanács egyhangú határozattal megnövelheti.

A főtanácsnok feladata, hogy teljesen pártatlanul és függetlenül eljárva, nyilvános tárgyaláson indokolással ellátott indítványt terjesszen elő azokban az ügyekben, amelyek esetében a Bíróság alapokmánya szerint a főtanácsnok részvételére van szükség.

223. cikk

A Bíróság bíráit és főtanácsnokait olyan személyek közül választják ki, akiknek függetlenségéhez nem férhet kétség, és akik megfelelnek az országukban a legfelsőbb bírói tisztségekbe történő kinevezéshez szükséges feltételeknek, vagy akik elismert szakértelemmel rendelkező jogtudósok; a bírákat és a főtanácsnokokat a tagállamok kormányai közös megegyezéssel hatéves időtartamra nevezik ki.

Három évente a bírói és a főtanácsnoki kar részleges megújítására kerül sor a Bíróság alapokmányában megállapított feltételek szerint.

A Bíróság elnökét a bírák maguk közül választják meg hároméves időtartamra. Az elnök újraválasztható.

A távozó bírák és főtanácsnokok újra kinevezhetők.

A Bíróság kinevezi hivatalvezetőjét, és meghatározza a tevékenységére vonatkozó szabályokat.

A Bíróság elfogadja eljárási szabályzatát. E szabályzat elfogadásához a Tanács minősített többséggel hozott jóváhagyása szükséges.

224. cikk

Az Elsőfokú Bíróság tagállamonként legalább egy-egy bíróból áll. A bírák számát a Bíróság alapokmánya határozza meg. Az alapokmány előírhatja, hogy az Elsőfokú Bíróságot főtanácsnokok segítik.

Az Elsőfokú Bíróság tagjait olyan személyek közül választják ki, akiknek függetlenségéhez nem férhet kétség, és akik megfelelnek a felsőbb bírói tisztségbe történő kinevezéshez szükséges alkalmassági feltételeknek. A bírákat a tagállamok kormányai közös megegyezéssel hat éves időtartamra nevezik ki. A tagság háromévenként részlegesen megújul. A távozó tagok újra kinevezhetők.

Az Elsőfokú Bíróság elnökét a bírák maguk közül választják meg hároméves időtartamra. Az elnök újraválasztható.

Az Elsőfokú Bíróság kinevezi hivatalvezetőjét, és megállapítja a hivatalvezető tevékenységére vonatkozó szabályokat.

Az Elsőfokú Bíróság a Bírósággal egyetértésben meghatározza eljárási szabályzatát. E szabályzat elfogadásához a Tanács minősített többséggel hozott jóváhagyása szükséges.

Ha a Bíróság alapokmánya másként nem rendelkezik, az Elsőfokú Bíróságra e szerződésnek a Bíróságra vonatkozó rendelkezéseit kell alkalmazni.

225. cikk

(1) Az Elsőfokú Bíróság rendelkezik hatáskörrel első fokon a 230., 232., 235., 236. és 238. cikkben említett keresetek elbírálására, kivéve azokat, amelyeket bírói különtanácsok hatáskörébe utaltak, illetve amelyek az alapokmány értelmében a Bíróság hatáskörében maradnak. Az alapokmány úgy rendelkezhet, hogy az Elsőfokú Bíróság egyéb keresetfajták tekintetében is hatáskörrel rendelkezik.

Az Elsőfokú Bíróság e bekezdés szerinti határozataival szemben az alapokmányban megállapított feltételek mellett és korlátokon belül, kizárólag jogi kérdésekben a Bírósághoz lehet fellebbezni.

(2) Az Elsőfokú Bíróság hatáskörébe tartozik a 225a. cikk szerint létrehozott bírói különtanács határozatai ellen benyújtott jogorvoslati kérelmek elbírálása.

Az Elsőfokú Bíróság e bekezdés szerinti határozatait az alapokmányban megállapított feltételek mellett és korlátokon belül a Bíróság kivételesen felülvizsgálhatja, ha fennáll a komoly veszélye annak, hogy a közösségi jog egységessége vagy koherenciája sérül.

(3) Az Elsőfokú Bíróság az alapokmányban meghatározott egyes ügycsoportokban hatáskörrel rendelkezik a 234. cikk szerinti előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések eldöntésére.

Ha az Elsőfokú Bíróság úgy ítéli meg, hogy az ügyben olyan elvi döntés meghozatalára van szükség, amely a közösségi jog egységességét és koherenciáját befolyásolhatja, az ügyet eldöntés végett a Bíróság elé utalhatja.

Az Elsőfokú Bíróság előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdéseket eldöntő határozatait az alapokmányban megállapított feltételek mellett és korlátokon belül a Bíróság kivételesen felülvizsgálhatja, ha fennáll a komoly veszélye annak, hogy a közösségi jog egységessége vagy koherenciája sérül.

225a. cikk

A Tanács a Bizottság javaslata alapján és az Európai Parlamenttel, valamint a Bírósággal folytatott konzultációt követően, vagy a Bíróság kérelmére és az Európai Parlamenttel, valamint a Bizottsággal folytatott konzultációt követően egyhangú határozattal bírói különtanácsokat hozhat létre egyes különleges területeken benyújtott meghatározott keresetfajták első fokon történő elbírálására.

A bírói különtanács létrehozásáról szóló határozatban meg kell határozni a különtanács összetételére vonatkozó szabályokat és a különtanácsra ruházott hatáskör pontos terjedelmét.

A bírói különtanácsok határozataival szemben kizárólag jogi kérdésekben, illetve — ha a különtanácsot létrehozó határozat úgy rendelkezik — jogi és ténykérdésekben az Elsőfokú Bírósághoz lehet fellebbezni.

A bírói különtanácsok tagjait olyan személyek közül választják ki, akiknek függetlenségéhez nem férhet kétség, és akik rendelkeznek a bírói tisztségbe történő kinevezéshez szükséges alkalmassággal. A bírói különtanácsok tagjait a Tanács nevezi ki egyhangú határozattal.

A bírói különtanácsok a Bírósággal egyetértésben meghatározzák eljárási szabályzatukat. E szabályzatok elfogadásához a Tanács minősített többséggel hozott jóváhagyása szükséges.

Ha a bírói különtanács létrehozásáról szóló határozat másként nem rendelkezik, a bírói különtanácsokra e szerződésnek a Bíróságra vonatkozó rendelkezéseit és a Bíróság alapokmányának rendelkezéseit kell alkalmazni.

226. cikk

Ha a Bizottság megítélése szerint egy tagállam az e szerződésből eredő valamely kötelezettségét nem teljesítette, az ügyről indokolással ellátott véleményt ad, miután az érintett államnak lehetőséget biztosított észrevételei megtételére.

Ha az érintett állam a Bizottság által meghatározott határidőn belül nem tesz eleget a véleményben foglaltaknak, a Bizottság a Bírósághoz fordulhat.

227. cikk

Bármely tagállam a Bírósághoz fordulhat, ha megítélése szerint egy másik tagállam az e szerződésből eredő valamely kötelezettségét nem teljesítette.

Mielőtt egy tagállam keresetet nyújt be egy másik tagállam ellen az e szerződésből eredő valamely kötelezettség állítólagos megsértése miatt, az ügyet a Bizottság elé kell terjesztenie.

A Bizottság indokolással ellátott véleményt ad, miután az érintett államoknak lehetőséget biztosított arra, hogy kontradiktórius eljárás keretében szóban és írásban nyilatkozzanak.

Ha a Bizottság az ügy előterjesztésétől számított három hónapon belül nem ad véleményt, a vélemény hiányától függetlenül az ügyben a Bírósághoz lehet fordulni.

228. cikk

(1) Ha a Bíróság megállapítja, hogy egy tagállam nem teljesítette az e szerződésből eredő valamely kötelezettségét, az adott államnak meg kell tennie a Bíróság ítéletében foglaltak teljesítéséhez szükséges intézkedéseket.

(2) Ha a Bizottság megítélése szerint az érintett tagállam nem tette meg ezeket az intézkedéseket, miután a tagállamnak lehetőséget biztosított észrevételei megtételére, indokolással ellátott véleményt ad, amelyben megjelöli, hogy az érintett tagállam mely pontokban nem tett eleget a Bíróság ítéletének.

Ha az érintett tagállam a Bizottság által meghatározott határidőn belül nem teszi meg a Bíróság ítéletében foglaltak teljesítéséhez szükséges intézkedéseket, a Bizottság a Bírósághoz fordulhat. Egyúttal meghatározza az érintett tagállam által fizetendő átalányösszeg vagy kényszerítő bírság összegét, amelyet az adott körülmények között megfelelőnek ítél.

Ha a Bíróság megállapítja, hogy az érintett tagállam nem tett eleget az ítéletében foglaltaknak, a tagállamot átalányösszeg vagy kényszerítő bírság fizetésére kötelezheti.

Ez az eljárás nem érinti a 227. cikket.

229. cikk

Az Európai Parlament és a Tanács által közösen, illetve a Tanács által e szerződés rendelkezéseinek értelmében elfogadott rendeletek a bennük előírt szankciók tekintetében teljes körű mérlegelési jogkört ruházhatnak a Bíróságra.

229a. cikk

E szerződés egyéb rendelkezéseinek sérelme nélkül a Tanács, a Bizottság javaslata alapján és az Európai Parlamenttel folytatott konzultációt követően, egyhangú határozattal úgy rendelkezhet, hogy a Bíróságot — a Tanács által meghatározott mértékben — hatáskörrel ruházza fel az e szerződés alapján elfogadott, közösségi ipari tulajdonjogokat alapító jogi aktusok alkalmazásával kapcsolatos jogviták elbírálására. A Tanács e rendelkezéseket a tagállamoknak alkotmányos követelményeiknek megfelelő elfogadásra ajánlja.

230. cikk

A Bíróság megvizsgálja az Európai Parlament és a Tanács által közösen elfogadott jogi aktusok jogszerűségét, valamint a Tanács, a Bizottság és az EKB jogi aktusait, kivéve az ajánlásokat és a véleményeket, továbbá az Európai Parlament harmadik személyekre joghatással járó aktusait.

E célból a Bíróság hatáskörrel rendelkezik az olyan keresetek tekintetében, amelyeket valamely tagállam, az Európai Parlament, a Tanács vagy a Bizottság nyújt be hatáskör hiánya, lényeges eljárási szabályok megsértése, e szerződés vagy az alkalmazására vonatkozó bármely jogi rendelkezés megsértése vagy hatáskörrel való visszaélés miatt.

A Bíróság azonos feltételek mellett rendelkezik hatáskörrel a Számvevőszék és az EKB által előjogaik megóvása érdekében indított keresetek tekintetében.

Bármely természetes vagy jogi személy azonos feltételek mellett indíthat eljárást a neki címzett határozat vagy az olyan határozat ellen, amelyet ugyan rendeletként vagy egy másik személyhez címzett határozatként hoztak, de őt közvetlenül és személyében érinti.

Az e cikkben szabályozott eljárásokat, az esettől függően, az intézkedés kihirdetésétől vagy a felperessel történő közlésétől, illetve ennek hiányában attól a naptól számított két hónapon belül kell megindítani, amikor arról a felperes tudomást szerzett.

231. cikk

Ha a kereset megalapozott, a Bíróság a megtámadott jogi aktust semmisnek nyilvánítja.

Rendeletek esetében, ha a Bíróság szükségesnek ítéli, megjelöli a semmisnek nyilvánított rendeletnek azokat a joghatásait, amelyek továbbra is fennmaradnak.

232. cikk

Ha az Európai Parlament, a Tanács vagy a Bizottság e szerződést megsértve elmulasztja a döntéshozatalt, a tagállamok és a Közösség többi intézménye keresettel fordulhatnak a Bírósághoz a jogsértés megállapítása iránt.

A kereset csak akkor elfogadható, ha az érintett intézményt előzetesen felkérték, hogy járjon el. Ha a felkéréstől számított két hónapon belül az érintett intézmény nem foglal állást, a keresetet további két hónapon belül lehet megindítani.

Bármely természetes vagy jogi személy az előző bekezdésekben foglalt feltételek mellett panasszal fordulhat a Bírósághoz, ha a Közösség valamely intézménye elmulasztott valamely neki címzendő jogi aktust — az ajánlások és vélemények kivételével — meghozni.

A Bíróság azonos feltételek mellett rendelkezik hatáskörrel az EKB által a hatáskörébe tartozó területeken indított, valamint az EKB ellen indított keresetek tekintetében.

233. cikk

Az az intézmény vagy azok az intézmények, amelyek aktusait a Bíróság semmisnek nyilvánította, vagy amelyek mulasztását a Bíróság e szerződéssel ellentétesnek nyilvánította, kötelesek megtenni a Bíróság ítéletében foglaltak teljesítéséhez szükséges intézkedéseket.

Ez a kötelezettség nem érinti azokat a kötelezettségeket, amelyek a 288. cikk második bekezdésének alkalmazásából származhatnak.

Ezt a cikket az EKB-ra is alkalmazni kell.

234. cikk

A Bíróság hatáskörrel rendelkezik előzetes döntés meghozatalára a következő kérdésekben:

- a) e szerződés értelmezése;
- b) a közösségi intézmények és az EKB jogi aktusainak érvényessége és értelmezése;
- c) a Tanács jogi aktusa által létrehozott szervek alapokmányának értelmezése, ha az alapokmány így rendelkezik.

Ha egy tagállam bírósága előtt ilyen kérdés merül fel, és ez a bíróság úgy ítéli meg, hogy ítélete meghozatalához szükség van a kérdés eldöntésére, kérheti a Bíróságot, hogy hozzon ebben a kérdésben döntést.

Ha egy tagállam olyan bírósága előtt folyamatban lévő ügyben merül fel ilyen kérdés, amelynek határozatai ellen a nemzeti jog értelmében nincs jogorvoslati lehetőség, e bíróság köteles a Bírósághoz fordulni.

235. cikk

A Bíróság hatáskörrel rendelkezik a 288. cikk második bekezdésében említett kártérítési vitákban.

236. cikk

A Bíróság hatáskörrel rendelkezik a Közösség és alkalmazottai között felmerülő minden vitás ügyben a személyzeti szabályzatban vagy az alkalmazási feltételekben megállapított keretek között és feltételek mellett.

237. cikk

A Bíróság az itt megállapított kereteken belül hatáskörrel rendelkezik a következő vitás ügyekben:

- a) az Európai Beruházási Bank alapokmányából eredő kötelezettségek teljesítése a tagállamok által. Ebben a vonatkozásban a Bank Igazgatótanácsa rendelkezik a 226. cikk által a Bizottságra ruházott hatáskörrel;
- b) az Európai Beruházási Bank Kormányzótanácsa által elfogadott intézkedések. Ebben a vonatkozásban bármely tagállam, a Bizottság vagy a Bank Igazgatótanácsa indíthat keresetet a 230. cikkben megállapított feltételek mellett;
- c) az Európai Beruházási Bank Igazgatótanácsa által elfogadott intézkedések. Az ilyen intézkedések ellen csak a tagállamok vagy a Bizottság indíthatnak keresetet a 230. cikkben meghatározott feltételek mellett, és kizárólag a Bank alapokmánya 21. cikkének (2), (5)–(7) bekezdésében foglalt eljárási szabályok megsértésére történő hivatkozással;
- d) az e szerződésből és a KBER alapokmányából eredő kötelezettségek teljesítése a nemzeti központi bankok által. Ebben a vonatkozásban a nemzeti központi bankokat illetően az EKB Tanácsa ugyanolyan hatáskörrel rendelkezik, mint amelyet a tagállamokat illetően a 226. cikk a Bizottságra ruház. Ha a Bíróság megállapítja, hogy egy nemzeti központi bank nem teljesítette az e szerződésből eredő valamely kötelezettségét, a bank köteles megtenni a Bíróság ítéletében foglaltak teljesítéséhez szükséges intézkedéseket.

238. cikk

A Bíróság hatáskörrel rendelkezik arra, hogy a Közösség által vagy nevében kötött közjogi vagy magánjogi szerződésekben foglalt választottbírói kikötés alapján határozatot hozzon.

239. cikk

A Bíróság hatáskörrel rendelkezik a tagállamok között felmerülő, az e szerződés tárgyával összefüggő vitás ügyekben, ha az ilyen ügyeket a felek egy külön megállapodás alapján elé terjesztik.

240. cikk

Az olyan vitás ügyeket, amelyekben a Közösség az egyik fél, nem lehet erre hivatkozva kizárni a tagállamok bíróságainak hatásköréből, kivéve ha ezt a hatáskört e szerződés a Bíróságra ruházza.

241. cikk

A 230. cikk ötödik bekezdésében megállapított határidő lejártá ellenére az Európai Parlament és a Tanács által közösen elfogadott rendeletre, illetve a Tanács, a Bizottság vagy az EKB rendeletére vonatkozó jogvitában bármelyik fél hivatkozhat a 230. cikk második bekezdésében meghatározott indokokra annak érdekében, hogy kérje a Bíróságtól a rendelet alkalmazhatatlanságának megállapítását.

242. cikk

A Bírósághoz benyújtott kereseteknek nincs halasztó hatályuk. A Bíróság azonban elrendelheti a megtámadott jogi aktus végrehajtásának felfüggesztését, ha a körülmények alapján azt szükségesnek tartja.

243. cikk

A Bíróság az elé terjesztett ügyekben bármely szükséges ideiglenes intézkedést elrendelhet.

244. cikk

A Bíróság ítéletei a 256. cikkben megállapított feltételek szerint végrehajthatók.

245. cikk

A Bíróság alapokmányát külön jegyzőkönyv állapítja meg.

A Tanács a Bíróság kérelmére, és a Bizottsággal, valamint az Európai Parlamenttel folytatott konzultációt követően vagy a Bizottság kérelmére és az Európai Parlamenttel, valamint a Bírósággal folytatott konzultációt követően, egyhangúlag módosíthatja az alapokmány rendelkezéseit az I. cím kivételével.

5. SZAKASZ

A SZÁMVEVŐSZÉK

246. cikk

A pénzügyi ellenőrzést a Számvevőszék végzi.

247. cikk

- (1) A Számvevőszék a tagállamok egy-egy állampolgárából áll.
- (2) A Számvevőszék tagjait olyan személyek közül választják ki, akik országukban külső ellenőrzést végző szervekhez tartoznak vagy tartoztak, vagy akik rendelkeznek az ehhez a hivatalhoz szükséges különleges képzéssel. Függetlenségükhöz nem férhet kétség.
- (3) A Számvevőszék tagjait hatéves időtartamra nevezik ki. A Tanács az Európai Parlamenttel folytatott konzultációt követően minősített többséggel elfogadja a Számvevőszék tagjainak az egyes tagállamok javaslatai alapján összeállított listáját. A Számvevőszék tagjainak megbízatása megújítható.

A Számvevőszék elnökét a tagok maguk közül választják meg hároméves időtartamra. Az elnök újraválasztható.

- (4) A Számvevőszék tagjai feladataik ellátása során teljes mértékben függetlenek, és a Közösség általános érdekében járnak el.

Feladataik ellátása során nem kérhetnek és fogadhatnak el utasításokat kormányoktól vagy más szervektől. Tartózkodnak a feladataikkal összeegyeztethetetlen cselekedetektől.

- (5) A Számvevőszék tagjai hivatali idejük alatt semmilyen egyéb — akár kereső, akár ingyenesen végzett — foglalkozást nem folytathatnak. Hivatalba lépésükkor ünnepélyesen kötelezettséget vállalnak arra, hogy hivatali idejük alatt és után tiszteletben tartják a hivatalukból eredő kötelezettségeiket és különösen azt, hogy megbízatásuk megszűnését követően feddhetetlenül és tartózkodóan járnak el kinevezések vagy előnyök elfogadásával kapcsolatban.

(6) A Számvevőszék tagjainak megbízatása — a megbízatás lejártától vagy az elhalálozástól eltekintve — lemondással vagy a Bíróság (7) bekezdés alapján hozott ítéletében kimondott felmentéssel szűnik meg.

A távozó tag helyébe hivatali idejének fennmaradó részére új tagot neveznek ki.

A hivatalból történő felmentés esetét kivéve, a Számvevőszék tagjai addig maradnak hivatalukban, amíg helyükbe új tagokat nem neveznek ki.

(7) A Számvevőszék tagját csak akkor lehet hivatalából elmozdítani, illetve nyugdíjjogosultságától vagy az ezt helyettesítő egyéb juttatáshoz való jogosultságától megfosztani, ha a Bíróság a Számvevőszék kérelmére megállapítja, hogy már nem felel meg a megkívánt feltételeknek, vagy nem tesz eleget a hivatalából eredő kötelezettségeknek.

(8) A Tanács minősített többséggel meghatározza a Számvevőszék elnökének és tagjainak alkalmazási feltételeit, különösen illetményét, juttatásait és nyugdíját. Ugyanilyen többséggel határoz meg minden egyéb, javadalmazás helyett fizetett juttatást.

(9) Az Európai Közösségek kiváltságairól és mentességeiről szóló jegyzőkönyvnek a Bíróság bíraira vonatkozó rendelkezéseit a Számvevőszék tagjaira is alkalmazni kell.

248. cikk

(1) A Számvevőszék megvizsgálja a Közösség összes bevételre és kiadásra vonatkozó elszámolását. Megvizsgálja a Közösség által létrehozott valamennyi szerv minden bevételre és kiadásra vonatkozó elszámolását is, amennyiben az ilyen vizsgálatot a létesítő okirat nem zárja ki.

A Számvevőszék az elszámolás megbízhatóságát, valamint az alapjául szolgáló ügyletek jogszerűségét és szabályszerűségét igazoló nyilatkozatot terjeszt az Európai Parlament és a Tanács elé, amelyet az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* közzé kell tenni. Ez a nyilatkozat a Közösség tevékenységének valamennyi főbb területére kiterjedő külön értékelésekkel egészíthető ki.

(2) A Számvevőszék megvizsgálja a bevételek és kiadások jogszerűségét és szabályszerűségét, valamint a pénzgazdálkodás hatékonyságát és eredményességét. Ennek során jelentést tesz, különösen ha bármilyen szabálytalanságot észlel.

A bevételek ellenőrzését az esedékesként megállapított összegek és a Közösség számára ténylegesen kifizetett összegek alapján végzik.

A kiadások ellenőrzését a vállalt kötelezettségek és a teljesített kifizetések alapján végzik.

Ezek az ellenőrzések az adott pénzügyi évre vonatkozó elszámolások lezárása előtt is elvégezhetőek.

(3) Az ellenőrzést a nyilvántartások alapján és szükség esetén a helyszínen, a Közösség többi intézményében, a Közösség nevében bevételt vagy kiadást kezelő szervek helyiségeiben és a tagállamokban — beleértve a költségvetésből kifizetésben részesülő bármely természetes vagy jogi személy helyiségeit is — végzik. A tagállamokban az ellenőrzést a nemzeti ellenőrző szervekkel vagy — ha ezek nem rendelkeznek a szükséges hatáskörrel — a hatáskörrel rendelkező tagállami szervezeti egységekkel kapcsolatot tartva kell elvégezni. A Számvevőszék és a nemzeti ellenőrző szervek függetlenségük megőrzése mellett a bizalom szellemében együttműködnek. Ezek a szervek vagy szervezeti egységek közlik a Számvevőszékkel, hogy részt kívánnak-e venni az ellenőrzésben.

A Közösség többi intézménye, a Közösség nevében bevételt vagy kiadást kezelő szervek, a költségvetésből kifizetésben részesülő bármely természetes vagy jogi személy és a nemzeti ellenőrző szervek, illetve — ha ezek nem rendelkeznek a szükséges hatáskörrel — a hatáskörrel rendelkező tagállami szervezeti egységek a Számvevőszék kérésére megküldik a feladatai elvégzéséhez szükséges valamennyi dokumentumot vagy információt.

Az Európai Beruházási Banknak a közösségi kiadások és bevételek kezelése terén végzett tevékenysége tekintetében a Számvevőszéknek a Bank által őrzött információkhoz való hozzáférési jogát a Számvevőszék, a Bank és a Bizottság közötti megállapodás szabályozza. A Számvevőszék azonban megállapodás hiányában is hozzájuthat azokhoz az információkhoz, amelyek a Bank által kezelt közösségi kiadások és bevételek ellenőrzéséhez szükségesek.

(4) A Számvevőszék minden egyes pénzügyi év lezárását követően éves jelentést készít. A jelentést meg kell küldeni a Közösség többi intézményének, és ezeknek az intézményeknek a Számvevőszék megállapításaira adott válaszával együtt közzé kell tenni az *Európai Unió Hivatalos Lapjában*.

A Számvevőszék továbbá meghatározott kérdésekre vonatkozó megállapításait — elsősorban külön jelentés formájában — bármikor előterjeszheti, és a többi közösségi intézmény bármelyikének kérésére véleményt adhat.

Éves jelentéseit, külön jelentéseit vagy véleményeit tagjainak többségével fogadja el. A Számvevőszék mindazonáltal bizonyos típusú jelentések vagy vélemények elfogadása céljából belső tanácsokat hozhat létre az eljárási szabályzatában meghatározott feltételek szerint.

A Számvevőszék segíti az Európai Parlamentet és a Tanácsot a költségvetés végrehajtásával kapcsolatos ellenőrzési feladataik gyakorlása során.

A Számvevőszék megállapítja eljárási szabályzatát. E szabályzat elfogadásához a Tanács minősített többséggel hozott jóváhagyása szükséges.

2. FEJEZET

TÖBB INTÉZMÉNYRE VONATKOZÓ KÖZÖS RENDELKEZÉSEK

249. cikk

Feladatai ellátása érdekében és e szerződés rendelkezéseinek megfelelően az Európai Parlament és a Tanács közösen eljárva, valamint a Tanács, illetve a Bizottság rendeleteket alkot és irányelveket bocsát ki, határozatokat hoz, ajánlásokat tesz vagy véleményt ad.

A rendelet általános hatállyal bír. Teljes egészében kötelező és közvetlenül alkalmazandó valamennyi tagállamban.

Az irányelv az elérendő célokat illetően minden címzett tagállamra kötelező, azonban a forma és az eszközök megválasztását a nemzeti hatóságokra hagyja.

A határozat teljes egészében kötelező azokra nézve, akiket címzettként megjelöl.

Az ajánlások és a vélemények nem kötelezőek.

250. cikk

(1) Ha e szerződés értelmében a Tanács a Bizottság javaslata alapján jár el, a javaslatot — a 251. cikk (4) és (5) bekezdésére is figyelemmel — csak egyhangúlag módosíthatja.

(2) Amíg a Tanács nem határozott, a Bizottság a közösségi jogi aktus elfogadásához vezető eljárások során javaslatát bármikor módosíthatja.

251. cikk

(1) Ha e szerződés valamely jogi aktus elfogadásával kapcsolatban erre a cikkre hivatkozik, a következő eljárást kell alkalmazni.

(2) A Bizottság javaslatot terjeszt az Európai Parlament és a Tanács elé.

A Tanács az Európai Parlament véleményének kikérését követően minősített többséggel a következők szerint jár el:

- amennyiben az Európai Parlament véleményében foglalt valamennyi módosítást jóváhagyja, elfogadhatja az így módosított jogi aktust;
- amennyiben az Európai Parlament nem javasol semmilyen módosítást, elfogadhatja a javasolt jogi aktust;
- egyéb esetekben közös álláspontra fogad el és azt közli az Európai Parlamenttel. A Tanács teljeskörűen tájékoztatja az Európai Parlamentet a közös álláspontra elfogadásához vezető okokról. A Bizottság teljeskörűen tájékoztatja az Európai Parlamentet álláspontjáról.

Ha a közös álláspontra közzétételétől számított három hónapon belül az Európai Parlament:

- a) jóváhagyja a közös álláspontra vagy nem foglal állást, a szóban forgó jogi aktust a közös álláspontra megfelelően kell elfogadottnak tekinteni;
- b) tagjainak abszolút többségével elutasítja a közös álláspontra, a javasolt jogi aktust el nem fogadottnak kell tekinteni;
- c) tagjainak abszolút többségével módosításokat javasol a közös álláspontra, a módosított szöveget továbbítják a Tanácsnak és a Bizottságnak; a Bizottság véleményt nyilvánít ezekről a módosításokról.

(3) Ha a módosítások kézhezvételétől számított három hónapon belül a Tanács minősített többséggel jóváhagyja az Európai Parlament valamennyi módosítását, a szóban forgó jogi aktust az így módosított közös álláspontra formájában kell elfogadottnak tekinteni; azokról a módosításokról azonban, amelyekről a Bizottság elutasító véleményt adott, a Tanács egyhangúlag határoz. Ha a Tanács nem fogadja el valamennyi módosítást, a Tanács elnöke az Európai Parlament elnökével egyetértésben hat héten belül összehívja az egyeztetőbizottságot.

(4) A Tanács tagjaiból vagy azok képviselőiből és az Európai Parlament azonos számú képviselőiből álló egyeztetőbizottság feladata, hogy a Tanács tagjainak vagy azok képviselőinek minősített többségével és az Európai Parlament képviselőinek többségével megállapodásra jusson egy közös szövegtervezetről. A Bizottság részt vesz az egyeztetőbizottság munkájában, és megtesz minden szükséges kezdeményezést az Európai Parlament és a Tanács álláspontjának közelítése érdekében. E feladat végrehajtása során az egyeztetőbizottság a közös álláspontra az Európai Parlament által javasolt módosítások alapján tárgyalja.

(5) Ha összehívásától számított hat héten belül az egyeztetőbizottság jóváhagy egy közös szövegtervezetet, e jóváhagyástól számítva hat hét áll rendelkezésre, hogy az Európai Parlament a leadott szavazatok abszolút többségével, a Tanács pedig minősített többséggel elfogadja a szóban forgó jogi aktust a közös szövegtervezetnek megfelelően. Ha bármelyik intézmény nem hagyja jóvá a javasolt jogi aktust ezen határidőn belül, azt el nem fogadottnak kell tekinteni.

(6) Ha az egyeztetőbizottság nem hagy jóvá közös szövegtervezetet, a javasolt jogi aktust el nem fogadottnak kell tekinteni.

(7) Az e cikkben említett három hónapos, illetve hathetes határidőt az Európai Parlament vagy a Tanács kezdeményezésére legfeljebb egy hónappal, illetve két héttel meg kell hosszabbítani.

252. cikk

Ha e szerződés valamely jogi aktus elfogadásával kapcsolatban erre a cikkre hivatkozik, a következő eljárást kell alkalmazni:

- a) A Tanács a Bizottság javaslata alapján, az Európai Parlament véleményének kikérését követően minősített többséggel közös álláspontot fogad el.
- b) A Tanács közös álláspontját közli az Európai Parlamenttel. A Tanács és a Bizottság teljeskörűen tájékoztatja az Európai Parlamentet a Tanács közös álláspontjának elfogadásához vezető okokról, valamint a Bizottság álláspontjáról.

Ha a közléstől számított három hónapon belül az Európai Parlament elfogadja a közös álláspontot vagy ezen a határidőn belül nem foglal állást, a Tanács a közös álláspontnak megfelelően véglegesen elfogadja a szóban forgó jogi aktust.

- c) Az Európai Parlament a b) pontban említett három hónapos határidőn belül tagjainak abszolút többségével módosításokat javasolhat a Tanács közös álláspontjához. Ugyanilyen többséggel el is utasíthatja a Tanács közös álláspontját. Az eljárás eredményét közli a Tanáccsal és a Bizottsággal.

Ha az Európai Parlament elutasította a Tanács közös álláspontját, a Tanács a második olvasatban csak egyhangúlag határozhat.

- d) A Bizottság, az Európai Parlament által javasolt módosítások figyelembevételével, egy hónapon belül újra megvizsgálja azt a javaslatot, amelynek alapján a Tanács közös álláspontját elfogadta.

A Bizottság az újra megvizsgált javaslattal egyidejűleg továbbítja a Tanácsnak az Európai Parlament általa el nem fogadott módosításait, és azokról véleményt nyilvánít. A Tanács egyhangúlag elfogadhatja ezeket a módosításokat.

e) A Tanács minősített többséggel elfogadja a Bizottság által újra megvizsgált javaslatot.

A Tanács a Bizottság által újra megvizsgált javaslatot csak egyhangúlag módosíthatja.

f) A c), d) és e) pontokban említett esetekben a Tanácsnak három hónapon belül kell határoznia. Ha ezen a határidőn belül nem hoz határozatot, a Bizottság javaslatát el nem fogadottnak kell tekinteni.

g) A b) és f) pontokban említett határidőket a Tanács és az Európai Parlament közös megegyezéssel legfeljebb egy hónappal meghosszabbíthatja.

253. cikk

Az Európai Parlament és a Tanács által közösen elfogadott, továbbá a Tanács vagy a Bizottság által elfogadott rendeleteknek, irányelveknek és határozatoknak indokolást kell tartalmazniuk, és azokban utalni kell minden olyan javaslatra vagy véleményre, amelyet e szerződés értelmében be kell szerezni.

254. cikk

(1) A 251. cikkben megállapított eljárásnak megfelelően elfogadott rendeleteket, irányelveket és határozatokat az Európai Parlament elnöke és a Tanács elnöke írja alá, és azokat az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* ki kell hirdetni. Ezek a bennük megjelölt napon, illetve ennek hiányában a kihirdetésüket követő huszadik napon lépnek hatályba.

(2) A Tanács és a Bizottság rendeleteit, valamint a valamennyi tagállamnak címzett irányelveket az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* ki kell hirdetni. Ezek a bennük megjelölt napon, illetve ennek hiányában a kihirdetésüket követő huszadik napon lépnek hatályba.

(3) Az egyéb irányelvekről és a határozatokról értesíteni kell a címzettjeiket, és azok az értesítéssel lépnek hatályba.

255. cikk

(1) Bármely uniós polgár, valamint valamely tagállamban lakóhellyel, illetve létesítő okirat szerinti székhellyel rendelkező természetes vagy jogi személy jogosult az Európai Parlament, a Tanács és a Bizottság dokumentumaihoz hozzáférni a (2) és (3) bekezdésnek megfelelően meghatározandó elvek és feltételek szerint.

(2) Az e dokumentumokhoz való hozzáférési jog általános elveit és köz- vagy magánérdeken alapuló korlátozásait az Amszterdami Szerződés hatálybalépésétől számított két éven belül a Tanács határozza meg a 251. cikkben megállapított eljárásnak megfelelően.

(3) Valamennyi fent említett intézmény saját eljárási szabályzatában rögzíti a dokumentumaihoz való hozzáférésre vonatkozó különös rendelkezéseket.

256. cikk

A Tanács vagy a Bizottság olyan határozatai, amelyek — az államokat kivéve — a jogalanyokra vagyoni kötelezettséget rónak, végrehajthatók.

A végrehajtásra annak az államnak a hatályos polgári eljárási szabályai vonatkoznak, amelynek területén a végrehajtásra sor kerül. A határozatot végrehajtási záradékkal az a nemzeti hatóság látja el — az okirat valódiságának vizsgálatán kívül minden más ellenőrzést mellőzve —, amelyet az egyes tagállamok kormányai erre a célra kijelölnek, és amelyről a Bizottságot és a Bíróságot tájékoztatják.

Ha ezeknek az alaki követelményeknek az érintett fél kérelmére eleget tettek, a fél a nemzeti jognak megfelelően közvetlenül az illetékes hatóságtól kérheti a végrehajtást.

A végrehajtást csak a Bíróság határozata alapján lehet felfüggeszteni. A végrehajtási eljárás szabálytalanságára vonatkozó panaszok tekintetében azonban a nemzeti igazságszolgáltatási szervek rendelkeznek hatáskörrel.

3. FEJEZET

A GAZDASÁGI ÉS SZOCIÁLIS BIZOTTSÁG

257. cikk

Létrejön a tanácsadói jogkörrel rendelkező Gazdasági és Szociális Bizottság.

A bizottság a szervezett civil társadalom különböző gazdasági és társadalmi alkotóelemeinek képviselőiből, így különösen a gyártók, a mezőgazdasági termelők, a fuvarozók, a munkavállalók, a kereskedők, a kézművesek, a szabadfoglalkozásúak, a fogyasztók, valamint az általános társadalmi érdekek képviselőiből áll.

258. cikk ⁽¹⁾

A Gazdasági és Szociális Bizottság tagjainak száma nem haladhatja meg a 350-et.

⁽¹⁾ A cikket a 2003-as csatlakozási okmány módosította. Lásd a függelék a kiadvány végén.

A Gazdasági és Szociális Bizottság tagjainak száma a következő:

Belgium	12
Cseh Köztársaság	12
Dánia	9
Németország	24
Észtország	7
Görögország	12
Spanyolország	21
Franciaország	24
Írország	9
Olaszország	24
Ciprus	6
Lettország	7
Litvánia	9
Luxemburg	6
Magyarország	12
Málta	5
Hollandia	12
Ausztria	12
Lengyelország	21
Portugália	12
Szlovénia	7
Szlovákia	9
Finnország	9
Svédország	12
Egyesült Királyság	24

A bizottság tagjai nem utasíthatók. Feladataik ellátása során teljes mértékben függetlenek és a Közösség általános érdekében járnak el.

A Tanács minősített többséggel meghatározza a bizottság tagjainak juttatásait.

259. cikk

(1) A bizottság tagjait a tagállamok javaslatai alapján négy évre nevezik ki. A Tanács minősített többséggel elfogadja a bizottság tagjainak az egyes tagállamok javaslatai alapján összeállított listáját. A bizottság tagjainak megbízatása megújítható.

(2) A Tanács konzultál a Bizottsággal. A Tanács kikérheti a gazdasági és társadalmi életnek a Közösség tevékenységében érdekelt különböző ágazatait képviselő európai szervezetek véleményét.

260. cikk

A bizottság a tagjai közül kétéves időtartamra megválasztja elnökét és tisztségviselőit.

A bizottság elfogadja eljárási szabályzatát.

A bizottságot a Tanács vagy a Bizottság kérésére a bizottság elnöke hívja össze. A bizottság saját kezdeményezésére is üléseshet.

261. cikk

A bizottságnak az e szerződés által szabályozott főbb területek szerint szakosított részlegei vannak.

Ezek a szakosított részlegek a bizottság általános hatáskörének keretén belül működnek. A szakosított részlegekkel a bizottságtól függetlenül nem lehet konzultálni.

A bizottságon belül albizottságokat is létre lehet hozni, amelyek meghatározott kérdésekben vagy meghatározott területeken a bizottságnak megvitátás céljából benyújtandó véleménytervezeteket készítenek.

Az eljárási szabályzat meghatározza a szakosított részlegek és az albizottságok összeállításának módját és a hatáskörüket.

262. cikk

Az e szerződésben meghatározott esetekben a Tanácsnak vagy a Bizottságnak konzultálnia kell a Gazdasági és Szociális Bizottsággal. Ezek az intézmények minden olyan esetben konzultálhatnak a bizottsággal, amikor azt indokoltnak tartják. A bizottság saját kezdeményezésére is adhat véleményt olyan esetekben, amikor ezt indokoltnak tartja.

Ha a Tanács vagy a Bizottság szükségesnek tartja, a bizottság számára véleményének benyújtására határidőt tűzhet ki, amely az erről szóló értesítésnek az elnök általi kézhezvételétől számított legalább egy hónap. A határidő lejártát követően a vélemény hiánya nem képezheti akadályát a további eljárásnak.

A bizottság és a megfelelő szakosított részleg véleményét a tanácskozásokról készült összefoglalóval együtt meg kell küldeni a Tanácsnak és a Bizottságnak.

Az Európai Parlament konzultálhat a bizottsággal.

4. FEJEZET

A RÉGIÓK BIZOTTSÁGA

263. cikk ⁽¹⁾

Létrejön egy tanácsadói jogkörrel rendelkező bizottság (a továbbiakban: Régiók Bizottsága), amely regionális és helyi testületek olyan képviselőiből áll, akik valamely regionális vagy helyi testületben választással nyert képviselői megbízáttal rendelkeznek, vagy valamely választott testületnek politikai felelősséggel tartoznak.

A Régiók Bizottsága tagjainak száma nem haladhatja meg a 350-et.

A Régiók Bizottsága tagjainak száma a következő:

Belgium	12
Cseh Köztársaság	12
Dánia	9
Németország	24
Észtország	7
Görögország	12
Spanyolország	21
Franciaország	24
Írország	9
Olaszország	24
Ciprus	6
Lettország	7

⁽¹⁾ A cikket a 2003-as csatlakozási okmány módosította. Lásd a függelék a kiadvány végén.

Litvánia	9
Luxemburg	6
Magyarország	12
Málta	5
Hollandia	12
Ausztria	12
Lengyelország	21
Portugália	12
Szlovénia	7
Szlovákia	9
Finnország	9
Svédország	12
Egyesült Királyság	24

A bizottság tagjait és azonos számú pótagjait az egyes tagállamok javaslatai alapján négy évre nevezik ki. Megbízatusuk megújítható. A Tanács minősített többséggel elfogadja a bizottság tagjainak és pótagjainak az egyes tagállamok javaslatai alapján összeállított listáját. A bizottsági tag megbízatusa automatikusan megszűnik, ha az az első bekezdésben említett képviselői megbízatus, amely alapján őt tagnak javasolták, megszűnik; helyére a hivatali idő fennmaradó részére ugyanazon eljárásnak megfelelően másik tagot kell kinevezni. A bizottság tagjai nem lehetnek egyszerre az Európai Parlament tagjai is.

A bizottság tagjai nem utasíthatók. Feladataik ellátása során teljes mértékben függetlenek és a Közösség általános érdekében járnak el.

264. cikk

A Régiók Bizottsága a tagjai közül kétéves időtartamra megválasztja elnökét és tisztségviselőit.

A bizottság elfogadja eljárási szabályzatát.

A bizottságot a Tanács vagy a Bizottság kérésére a bizottság elnöke hívja össze. A bizottság saját kezdeményezésére is üléseshet.

265. cikk

A Tanács vagy a Bizottság az e szerződésben meghatározott esetekben, továbbá minden olyan — különösen a határokon átnyúló együttműködést érintő — esetben, amikor ezt a két intézmény valamelyike indokoltnak tartja, konzultál a Régiók Bizottságával.

Ha a Tanács vagy a Bizottság szükségesnek tartja, a bizottság számára véleményének benyújtására határidőt tűzhet ki, amely az erről szóló értesítésnek az elnök általi kézhezvételétől számított legalább egy hónap. A határidő lejártát követően a vélemény hiánya nem képezheti akadályát a további eljárásnak.

Ha a 262. cikk értelmében konzultálni kell a Gazdasági és Szociális Bizottsággal, a Tanács vagy a Bizottság tájékoztatja a Régiók Bizottságát a véleményadás iránti megkeresésről. Ha a Régiók Bizottsága úgy ítéli meg, hogy sajátos regionális érdekekről van szó, véleményt adhat az ügyről.

Az Európai Parlament konzultálhat a Régiók Bizottságával.

A bizottság saját kezdeményezésére is adhat véleményt olyan esetekben, amikor ezt indokoltnak tartja.

A bizottság véleményét a tanácskozásokról készült összefoglalóval együtt megküldik a Tanácsnak és a Bizottságnak.

5. FEJEZET

AZ EURÓPAI BERUHÁZÁSI BANK

266. cikk

Az Európai Beruházási Bank jogi személy.

Az Európai Beruházási Bank tagjai a tagállamok.

Az Európai Beruházási Bank alapokmányát az e szerződéshez csatolt jegyzőkönyv állapítja meg. A Tanács, az Európai Beruházási Bank kérelmére és az Európai Parlamenttel, valamint a Bizottsággal folytatott konzultációt követően vagy a Bizottság kérelmére és az Európai Parlamenttel, valamint az Európai Beruházási Bankkal folytatott konzultációt követően, egyhangúlag módosíthatja a Bank alapokmányának 4., 11. és 12. cikkét, valamint 18. cikke (5) bekezdését.

267. cikk

Az Európai Beruházási Bank feladata, hogy a tőkepiac igénybevételével és saját forrásai felhasználásával a Közösség érdekében hozzájáruljon a közös piac kiegyensúlyozott és egyenletes fejlődéséhez. Ezért a Bank, amely nyereségszerzési cél nélkül működik, olyan kölcsönöket és garanciákat nyújt, amelyek elősegítik a következő projektek finanszírozását a gazdaság valamennyi ágazatában:

- a) projektek a kevésbé fejlett régiók fejlesztésére;
- b) projektek a vállalkozások modernizálására vagy átalakítására, illetve a közös piac fokozatos létrehozása folytán szükségessé váló új tevékenységek kialakítására, ha ezek a projektek olyan terjedelműek vagy természetűek, hogy azokat az egyes tagállamokban rendelkezésre álló különböző eszközökkel nem lehet teljes egészében finanszírozni;
- c) olyan projektek, amelyek több tagállam közös érdekét szolgálják, és olyan terjedelműek vagy természetűek, hogy azokat az egyes tagállamokban rendelkezésre álló különböző eszközökkel nem lehet teljes egészében finanszírozni.

Feladatának ellátása során a Bank, a strukturális alapoktól és egyéb közösségi pénzügyi eszközökből kapott támogatásokhoz kapcsolódva, megkönnyíti beruházási programok finanszírozását.

II. CÍM

PÉNZÜGYI RENDELKEZÉSEK

268. cikk

A Közösség valamennyi bevételi és kiadási tételét — az Európai Szociális Alapra vonatkozókat is beleértve — elő kell irányozni az egyes pénzügyi évekre vonatkozóan és fel kell tüntetni a költségvetésben.

A költségvetést terhelik az olyan igazgatási kiadások, amelyek az Európai Unióról szóló szerződésnek a közös kül- és biztonságpolitikára, valamint a bel- és igazságügyi együttműködésre vonatkozó rendelkezései alapján merülnek fel intézményeknél. Az említett rendelkezések végrehajtásával járó működési kiadások az azokban foglalt feltételekkel szintén terhelhetik a költségvetést.

A költségvetés bevételeinek és kiadásainak egyensúlyban kell lenniük.

269. cikk

Az egyéb bevételek sérelme nélkül, a költségvetést teljes egészében saját forrásokból kell finanszírozni.

A Tanács a Bizottság javaslata alapján, és az Európai Parlamenttel folytatott konzultációt követően egyhangúlag megállapítja a Közösség saját forrásainak rendszerére vonatkozó rendelkezéseket, amelyeket a tagállamoknak alkotmányos követelményeiknek megfelelő elfogadásra ajánl.

270. cikk

A költségvetési fegyelem biztosítása érdekében a Bizottság nem tehet javaslatot közösségi jogi aktusra, nem változtathatja meg javaslatait és nem fogadhat el végrehajtási intézkedést, amennyiben ez jelentős hatást gyakorolhat a költségvetésre, anélkül, hogy biztosítaná, hogy a javaslat vagy intézkedés a Közösségnek a Tanács által a 269. cikk alapján megállapított rendelkezésekből adódó saját forrásai keretén belül finanszírozható.

271. cikk

A 279. cikk alapján elfogadott rendelet eltérő rendelkezése hiányában a költségvetésben feltüntetett kiadásokat egy pénzügyi évre hagyják jóvá.

A 279. cikk alapján megállapítandó feltételeknek megfelelően, a pénzügyi év végén el nem költött előirányzatok — a személyi kiadások előirányzatainak kivételével — csak a következő pénzügyi évre vihetők át.

Az előirányzatokat különböző alcímek alá kell sorolni, ezeken belül a kiadásokat természetük és rendeltetésük szerint csoportosítva, illetve szükség esetén a 279. cikk értelmében elfogadott rendeletnek megfelelően tovább részletezve.

Az Európai Parlament, a Tanács, a Bizottság és a Bíróság kiadásai — az egyes közös kiadásokra vonatkozó külön rendelkezések sérelme nélkül — a költségvetésben önálló részeket képeznek.

272. cikk

(1) A pénzügyi év január 1-jétől december 31-éig tart.

(2) A Közösség valamennyi intézménye július 1-je előtt megtervezi kiadásait. A Bizottság ezeket a javaslatokat előzetes költségvetési tervezetbe foglalja. Ehhez csatolja véleményét, amely eltérő javaslatokat is tartalmazhat.

Az előzetes költségvetési tervezet egy tervezett bevételi előirányzatot és egy tervezett kiadási előirányzatot tartalmaz.

(3) A Bizottságnak az előzetes költségvetési tervezetet legkésőbb az adott pénzügyi évet megelőző év szeptember 1-jéig a Tanács elé kell terjesztenie.

A Tanács konzultál a Bizottsággal és — amennyiben indokolt — a többi érintett intézménnyel minden olyan esetben, amikor el kíván térni az előzetes költségvetési tervezettől.

A Tanács minősített többséggel megállapítja a költségvetési tervezetet, és megküldi az Európai Parlamentnek.

(4) A költségvetési tervezetet legkésőbb az adott pénzügyi évet megelőző év október 5-éig az Európai Parlament elé kell terjeszteni.

Az Európai Parlament tagjainak többségével jogosult módosítani a költségvetési tervezetet, és a leadott szavazatok abszolút többségével javasolni a Tanácsnak az e szerződésből vagy az ennek megfelelően elfogadott jogi aktusokból kötelezően eredő kiadásokra vonatkozóan a költségvetési tervezet megváltoztatását.

Ha az Európai Parlament a költségvetési tervezetet az előterjesztésétől számított 45 napon belül jóváhagyja, a költségvetést véglegesen elfogadottnak kell tekinteni. Ha e határidőn belül az Európai Parlament nem módosítja a költségvetési tervezetet, vagy nem javasolja annak megváltoztatását, a költségvetést véglegesen elfogadottnak kell tekinteni.

Ha e határidőn belül az Európai Parlament módosításokat fogad el, illetve változtatásokat javasol, a költségvetési tervezetet a módosításokkal, illetve a javasolt változtatásokkal együtt megküldi a Tanácsnak.

5) Miután a Tanács a költségvetési tervezetet a Bizottsággal és — amennyiben indokolt — a többi érintett intézménnyel megtárgyalta, a következő feltételek szerint határoz:

a) a Tanács minősített többséggel megváltoztathatja az Európai Parlament által elfogadott bármely módosítást;

b) a javasolt változtatások tekintetében:

— ha az Európai Parlament által javasolt valamely változtatás nem eredményezi egy intézmény kiadási főösszegének növekedését — különösen azért, mert a kiadások ebből adódó növekedését kifejezetten kiegyenlítené a kiadásokat ennek megfelelő mértékben csökkentő egy vagy több javasolt változtatás —, a Tanács minősített többséggel elutasíthatja a javasolt változtatást. Elutasító határozat hiányában a javasolt változtatást elfogadottnak kell tekinteni;

— ha az Európai Parlament által javasolt valamely változtatás egy intézmény kiadási főösszegének növekedését eredményezi, a Tanács minősített többséggel elfogadhatja a javasolt változtatást. Elfogadó határozat hiányában a javasolt változtatást elutasítottottnak kell tekinteni;

— ha az előző két francia bekezdés bármelyike értelmében a Tanács elutasít egy javasolt változtatást, minősített többséggel fenntarthatja a költségvetési tervezetben feltüntetett összeget, vagy másik összeget határozhat meg.

A költségvetési tervezetet a Tanács által elfogadott változtatási javaslatok alapján módosítják.

Ha a Tanács a költségvetési tervezet előterjesztésétől számított 15 napon belül az Európai Parlament által elfogadott egyik módosítást sem változtatja meg, és ha az Európai Parlament által javasolt változtatások elfogadásra kerültek, a költségvetést véglegesen elfogadottnak kell tekinteni. A Tanács tájékoztatja az Európai Parlamentet arról, hogy egyik módosítását sem változtatta meg, és hogy a javasolt változtatások elfogadásra kerültek.

Ha e határidőn belül a Tanács az Európai Parlament által elfogadott módosítások közül egyet vagy többet megváltoztat, illetve ha az Európai Parlament által javasolt változtatások elutasításra vagy megváltoztatásra kerültek, a megváltoztatott költségvetési tervezetet ismét meg kell küldeni az Európai Parlamentnek. A Tanács tájékoztatja az Európai Parlamentet tanácskozásainak eredményéről.

(6) A költségvetési tervezet előterjesztésétől számított 15 napon belül az Európai Parlament — amelyet tájékoztattak az általa javasolt változtatásokkal kapcsolatos eljárás eredményéről — tagjainak többségével és a leadott szavazatok háromötödével módosíthatja vagy elutasíthatja saját módosításainak a Tanács által eszközölt változtatásait, és ennek megfelelően elfogadja a költségvetést. Ha e határidőn belül az Európai Parlament nem határoz, a költségvetést véglegesen elfogadottnak kell tekinteni.

(7) Az e cikkben foglalt eljárás lezárását követően az Európai Parlament elnöke megállapítja, hogy a költségvetést véglegesen elfogadták.

(8) Az Európai Parlament azonban fontos okból tagjainak többségével és a leadott szavazatok kétharmadával elutasíthatja a költségvetési tervezetet, és új tervezet benyújtását kérheti.

(9) Az e szerződésből vagy az annak megfelelően elfogadott jogi aktusokból nem kötelezően eredő kiadások összességére nézve évente meg kell határozni a növekedésnek a folyó év azonos típusú kiadásaihoz viszonyított legmagasabb arányát.

A Bizottság a Gazdaságpolitikai Bizottsággal folytatott konzultációt követően határozza meg ezt a legmagasabb arányt, amely a következőkből adódik:

— a Közösségen belül a bruttó nemzeti termék volumenben kifejezett alakulása;

— a tagállamok költségvetéseinek átlagos változása;

és

— a megélhetési költségek alakulása az előző pénzügyi évben.

A legmagasabb arányt május 1-je előtt közölni kell a Közösség valamennyi intézményével. Az intézmények kötelesek ezt — e bekezdés negyedik és ötödik albekezdésének rendelkezéseire is figyelemmel — a költségvetési eljárás során tiszteletben tartani.

Ha az e szerződésből vagy az ennek megfelelően elfogadott jogi aktusokból nem kötelezően eredő kiadások tekintetében a Tanács által megállapított költségvetési tervezetben szereplő tényleges növekedési arány meghaladja a legmagasabb arány felét, az Európai Parlament módosítási jogát gyakorolva a kiadások főösszegét legfeljebb a legmagasabb arány feléig növelheti.

Ha az Európai Parlament, a Tanács vagy a Bizottság megítélése szerint a Közösségek tevékenysége szükségessé teszi az e bekezdésben megállapított eljárásnak megfelelően meghatározott arány túllépését, új arányt lehet meghatározni a Tanács és az Európai Parlament közötti megállapodás útján; a Tanács minősített többséggel, az Európai Parlament pedig tagjainak többségével és a leadott szavazatok háromötödével határoz.

(10) Az e cikk által ráruházott hatáskörét valamennyi intézmény az e szerződés és az annak megfelelően elfogadott jogi aktusok rendelkezéseire figyelemmel, különösen pedig a Közösségek saját forrásaira, valamint a bevételek és a kiadások közötti egyensúlyra vonatkozó rendelkezésekre figyelemmel gyakorolja.

273. cikk

Ha egy pénzügyi év kezdetén a költségvetést még nem szavazták meg, a 279. cikk értelmében elfogadott rendeletnek megfelelően a költségvetés bármely alcímének vagy további albontásának tekintetében havonta az előző pénzügyi év költségvetési előirányzatainak legfeljebb egytizenketted részét kitevő összeget lehet elkölteni; ez a szabályozás azonban nem járhat azzal, hogy a kidolgozás alatt álló költségvetési tervezetben előírt előirányzatok egytizenketted részét meghaladó tételek álljanak a Bizottság rendelkezésére.

Feltéve hogy az első bekezdésben meghatározott egyéb feltételek teljesülnek, a Tanács minősített többséggel engedélyezheti az egytizenketted részen felüli kiadásokat.

Ha ez a határozat az e szerződésből vagy az annak megfelelően elfogadott jogi aktusokból nem kötelezően eredő kiadásra vonatkozik, a Tanács haladéktalanul megküldi azt az Európai Parlamentnek; az Európai Parlament tagjainak többségével és a leadott szavazatok háromötödével 30 napon belül az első bekezdésben említett egytizenketted részen felüli kiadásokról ettől eltérő határozatot is hozhat. A Tanács határozatának ez a része az Európai Parlament határozatának meghozataláig függőben marad. Ha az említett határidőn belül az Európai Parlament nem hoz a Tanács határozatától eltérő határozatot, a Tanács határozatát véglegesen elfogadottnak kell tekinteni.

A második és harmadik bekezdésben említett határozatokban megállapítják a forrásokra vonatkozó azon intézkedéseket, amelyek e cikk alkalmazásának biztosításához szükségesek.

274. cikk

A Bizottság a költségvetést a 279. cikk értelmében elfogadott rendelet rendelkezéseinek megfelelően, saját felelősségére és az előirányzatok keretein belül hajtja végre a hatékony és eredményes pénzgazdálkodás elveinek tiszteletben tartásával. A tagállamok együttműködnek a Bizottsággal annak érdekében, hogy biztosítsák a költségvetési előirányzatoknak a hatékony és eredményes pénzgazdálkodás alapelveivel összhangban történő felhasználását.

A költségvetési rendelet valamennyi intézmény számára megállapítja a saját kiadásaik végrehajtásában betöltött szerepükre vonatkozó részletes szabályokat.

A költségvetésen belül a Bizottság — a 279. cikk értelmében elfogadott rendeletben megállapított kereten belül és feltételek mellett — előirányzatokat csoportosíthat át egyik alcímből a másikba vagy egyik albontásból a másikba.

275. cikk

A Bizottság évente benyújtja a Tanácsnak és az Európai Parlamentnek az előző pénzügyi év költségvetésének végrehajtására vonatkozó elszámolást. A Bizottság továbbá megküldi számukra a Közösség eszközeit és forrásait tartalmazó mérleget is.

276. cikk

(1) Az Európai Parlament a Tanács minősített többséggel elfogadott ajánlása alapján mentesíti a Bizottságot a költségvetés végrehajtására vonatkozó felelősség alól. E célból a Tanács és azt követően az Európai Parlament megvizsgálja a 275. cikkben említett elszámolásokat és mérleget, a Számvevőszék éves jelentését az ellenőrzés alá vont intézményeknek a Számvevőszék észrevételeire adott válaszaival együtt, a 248. cikk (1) bekezdésének második albekezdésében említett igazoló nyilatkozatot, valamint a Számvevőszék által készített vonatkozó külön jelentéseket.

(2) Az Európai Parlament a Bizottságnak adott mentesítést megelőzően vagy a költségvetés végrehajtására vonatkozó hatáskörének gyakorlásával összefüggő bármely célból felkérheti a Bizottságot, hogy meghallgatás keretében számoljon be a kiadások végrehajtásáról, illetve a pénzügyi ellenőrző rendszerek működéséről. A Bizottság az Európai Parlament kérésére megad számára minden szükséges tájékoztatást.

(3) A Bizottság megtesz minden megfelelő lépést annak érdekében, hogy eleget tegyen a mentesítő határozatban foglalt észrevételeknek és az Európai Parlament kiadások végrehajtására vonatkozó egyéb észrevételeinek, valamint a Tanács mentesítésre vonatkozó ajánlását kísérő megjegyzéseknek.

Az Európai Parlament vagy a Tanács kérésére a Bizottság jelentést készít az ilyen észrevételek és megjegyzések alapján tett intézkedésekről és különösen a költségvetés végrehajtásáért felelős szervezeti egységeknek adott utasításokról. Ezeket a jelentéseket a Számvevőszéknek is meg kell küldeni.

277. cikk

A költségvetést a 279. cikk értelmében elfogadott rendelet rendelkezéseinek megfelelően meghatározott elszámolási egységben kell elkészíteni.

278. cikk

A Bizottság az érintett tagállamok hatáskörrel rendelkező hatóságai értesítésének kötelezettsége mellett átválthatja a tagállamok egyikének pénznemére egy másik tagállam pénznemében lévő eszközeit olyan mértékben, amilyen mértékben ez az e szerződésben foglalt célokra történő felhasználásukhoz szükséges. A Bizottság lehetőség szerint elkerüli az ilyen átváltások alkalmazását, ha rendelkezik a szükséges pénznemben lévő készpénzzel vagy likvid eszközökkel.

A Bizottság az egyes tagállamokkal az érintett állam által kijelölt hatóság útján érintkezik. Pénzügyi műveletek végrehajtása során a Bizottság az adott tagállam jegybankját vagy az adott tagállam által felhatalmazott valamely más pénzügyi szervezetet veszi igénybe.

279. cikk

(1) A Tanács a Bizottság javaslata alapján, az Európai Parlamenttel folytatott konzultációt és a Számvevőszék véleményének kézhezvételét követően egyhangúlag:

- a) költségvetési rendeletet alkot, amelyben meghatározza különösen a költségvetés elkészítésére és végrehajtására, valamint az elszámolások végzésére és ellenőrzésére vonatkozó eljárást;
- b) szabályozza a pénzügyi ellenőrök, engedélyezésre jogosult tisztviselők és számvitelért felelős tisztviselők felelősségét, valamint a felügyelet ellátásának megfelelő rendjét.

2007. január 1-jétől a Tanács a Bizottság javaslata alapján, valamint az Európai Parlamenttel folytatott konzultációt és a Számvevőszék véleményének kézhezvételét követően minősített többséggel határoz.

(2) A Tanács a Bizottság javaslata alapján és az Európai Parlamenttel folytatott konzultációt, továbbá a Számvevőszék véleményének kézhezvételét követően egyhangúlag meghatározza azokat a módszereket és azt az eljárást, amelyek szerint a Közösség saját forrásaira vonatkozó szabályozásban előírt költségvetési bevételt a Bizottság rendelkezésére bocsátják, valamint a készpénzigények teljesítése érdekében szükség esetén alkalmazandó intézkedéseket.

280. cikk

(1) A Közösség és a tagállamok küzdenek a csalás és a Közösség pénzügyi érdekeit sértő minden egyéb jogellenes tevékenység ellen az e cikknek megfelelően meghozandó olyan intézkedésekkel, amelyeknek elrettentő hatásuk van és hathatós védelmet nyújtanak a tagállamokban.

(2) A tagállamok a Közösség pénzügyi érdekeit sértő csalás leküzdésére megteszik ugyanazokat az intézkedéseket, mint amelyeket a saját pénzügyi érdekeiket sértő csalás leküzdésére tesznek.

(3) E szerződés egyéb rendelkezéseinek sérelme nélkül a tagállamok összehangolják a Közösség pénzügyi érdekeinek csalással szembeni védelmét célzó tevékenységüket. Ennek érdekében a Bizottsággal együtt megszervezik a megfelelő hatáskörrel rendelkező hatóságaik közötti szoros és rendszeres együttműködést.

(4) A Tanács a 251. cikkben megállapított eljárásnak megfelelően és a Számvevőszékkel folytatott konzultációt követően meghozza a Közösség pénzügyi érdekeit sértő csalások megelőzése és az azok elleni küzdelem terén a szükséges intézkedéseket azzal a céllal, hogy hathatós és azonos mértékű védelmet nyújtsanak a tagállamokban. Ezek az intézkedések nem érintik sem a nemzeti büntetőjog alkalmazását, sem a nemzeti igazságszolgáltatást.

(5) A Bizottság a tagállamokkal együttműködve évente jelentést nyújt be az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak az e cikk végrehajtása érdekében megtett intézkedésekről.

HATODIK RÉSZ

ÁLTALÁNOS ÉS ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

281. cikk

A Közösség jogi személy.

282. cikk

A Közösség valamennyi tagállamban az adott tagállam jogában a jogi személyeknek biztosított legteljesebb jogképességgel rendelkezik; így különösen ingó és ingatlan vagyont szerezhethet és idegeníthet el, továbbá bíróság előtt eljárhat. E célból a Közösséget a Bizottság képviseli.

283. cikk

A Tanács a Bizottság javaslata alapján, a többi érintett intézménnyel folytatott konzultációt követően minősített többséggel megállapítja az Európai Közösségek tisztviselőinek személyzeti szabályzatát és az e Közösségek egyéb alkalmazottaira vonatkozó alkalmazási feltételeket.

284. cikk

A Tanács által e szerződés rendelkezéseinek megfelelően megállapított kereteken belül és feltételek szerint a Bizottság a rábízott feladatok teljesítéséhez szükséges bármilyen információt megszerezhet és bármilyen ellenőrzést lefolytathat.

285. cikk

(1) A Központi Bankok Európai Rendszere és az Európai Központi Bank alapokmányáról szóló jegyzőkönyv 5. cikkének sérelme nélkül a Tanács a 251. cikkben megállapított eljárásnak megfelelően intézkedéseket fogad el statisztikák készítésére vonatkozóan, amennyiben ez a Közösség tevékenységeinek ellátásához szükséges.

(2) A közösségi statisztikák készítésének a pártatlanság, a megbízhatóság, a tárgyilagosság, a tudományos függetlenség, a költséghatékonyság és a statisztikai adatok bizalmas kezelésének tiszteletben tartásával kell történnie; az nem róhat túlzott terheket a gazdasági szereplőkre.

286. cikk

(1) 1999. január 1-jétől a személyes adatok kezelése tekintetében a természetes személyek védelmére és az ilyen adatok szabad áramlására vonatkozó közösségi jogi aktusokat alkalmazni kell az e szerződés által vagy az e szerződés alapján felállított intézményekre és szervekre.

(2) Az (1) bekezdésben említett időpontot megelőzően a Tanács a 251. cikkben megállapított eljárásnak megfelelően független ellenőrző szervet hoz létre, amely figyelemmel kíséri az ilyen közösségi jogi aktusok közösségi intézményekre és szervekre történő alkalmazását, és szükség szerint egyéb megfelelő rendelkezéseket fogad el.

287. cikk

A Közösség intézményeinek tagjai, a bizottságok tagjai, valamint a Közösség tisztviselői és egyéb alkalmazottai szolgálati jogviszonyuk megszűnését követően sem fedhetik fel a szolgálati titoktartási kötelezettség alá eső információkat, így különösen a vállalkozásokra, az ezek üzleti kapcsolataira vagy költségösszetevőire vonatkozó információkat.

288. cikk

A Közösség szerződéses felelősségét az adott szerződésre alkalmazandó jog szabályozza.

Szerződésen kívüli felelősség esetén a Közösség a tagállamok jogában közös általános elveknek megfelelően megtéríti az intézményei vagy alkalmazottai által feladataik teljesítése során okozott károkat.

A második bekezdést azonos feltételek mellett kell alkalmazni az EKB vagy alkalmazottai által feladataik teljesítése során okozott kárra.

A Közösség alkalmazottainak a Közösséggel szembeni személyes felelősségét a személyzeti szabályzatukban vagy a rájuk vonatkozó alkalmazási feltételekben megállapított rendelkezések szabályozzák.

289. cikk

A Közösség intézményeinek székhelyét a tagállamok kormányai közös megegyezéssel határozzák meg.

290. cikk

A Közösség intézményeinek nyelvhasználatára vonatkozó szabályokat, a Bíróság alapokmányában foglalt rendelkezések sérelme nélkül, a Tanács határozza meg egyhangú határozattal.

291. cikk

A Közösséget a tagállamok területén megilletik a feladatai ellátásához szükséges kiváltságok és mentességek az Európai Közösségek kiváltságairól és mentességeiről szóló 1965. április 8-ai jegyzőkönyvben megállapított feltételek szerint. Ugyanez vonatkozik az Európai Központi Bankra, az Európai Monetáris Intézetre és az Európai Beruházási Bankra.

292. cikk

A tagállamok vállalják, hogy e szerződés értelmezésére vagy alkalmazására vonatkozó vitáikat kizárólag az e szerződésben előírt eljárások útján rendezik.

293. cikk

A tagállamok, amennyiben szükséges, tárgyalásokat folytatnak egymással annak érdekében, hogy állampolgáraik javára biztosítsák:

- a személyek védelmét, valamint a jogok gyakorlását és védelmét ugyanazokkal a feltételekkel, mint amelyeket minden egyes állam a saját állampolgárainak biztosít;
- a kettős adóztatás megszüntetését a Közösségen belül;
- a 48. cikk második bekezdésének értelmében vett társaságok kölcsönös elismerését, a jogi személyiség megtartását székhelyüknek egyik országból egy másikba történő áthelyezése esetén, valamint a különböző tagállamok joga által szabályozott társaságok egyesülésének lehetőségét;
- a bírósági határozatok és a választottbírósági határozatok kölcsönös elismerésére és végrehajtására vonatkozó alakiságok egyszerűsítését.

294. cikk

A tagállamok — az e szerződés egyéb rendelkezései alkalmazásának sérelme nélkül — a 48. cikk értelmében vett társaságok tőkéjében való részesedést illetően ugyanolyan elbánásban részesítik a többi tagállam állampolgárait, mint a saját állampolgáraikat.

295. cikk

E szerződés nem sértheti a tagállamokban fennálló tulajdoni rendet.

296. cikk

- (1) E szerződés rendelkezései nem zárják ki a következő szabályok alkalmazását:
  - a) egyik tagállam sem köteles olyan információt szolgáltatni, amelynek közlését ellentétesnek tartja alapvető biztonsági érdekeivel;
  - b) a tagállamok megtehetik az alapvető biztonsági érdekeik védelme érdekében általuk szükségesnek tartott, fegyverek, lőszeres és hadianyagok előállításával vagy kereskedelmével kapcsolatos intézkedéseket; ezek az intézkedések nem befolyásolhatják hátrányosan a közös piacon belüli versenyfeltételeket a nem kifejezetten katonai célokra szánt termékek tekintetében.
- (2) A Tanács az általa 1958. április 15-én megállapított, az (1) bekezdés b) pontjának hatálya alá tartozó termékekre vonatkozó listát a Bizottság javaslata alapján egyhangú határozattal megváltoztathatja.

297. cikk

A tagállamok konzultálnak egymással annak érdekében, hogy közösen megtegyék a szükséges intézkedéseket annak megakadályozására, hogy a közös piac működését hátrányosan befolyásolják az olyan intézkedések, amelyek megtételére egy tagállam a közrend fenntartását befolyásoló súlyos belső zavarok esetén, háború, háborús fenyegetést jelentő súlyos nemzetközi feszültség esetén vagy a béke és nemzetközi biztonság fenntartása céljából vállalt kötelezettségei teljesítése érdekében kényszerül.

298. cikk

Ha a 296. és 297. cikkben említett esetekben tett intézkedések a közös piacon belüli versenyfeltételekre torzító hatást gyakorolnak, a Bizottság az érintett állammal együtt megvizsgálja, hogyan lehet ezeket az intézkedéseket az e szerződésben megállapított rendelkezésekhez igazítani.

A 226. és 227. cikkben megállapított eljárástól eltérve, a Bizottság vagy bármely tagállam közvetlenül a Bírósághoz fordulhat, ha megítélése szerint egy másik tagállam visszaél a 296. és 297. cikkben megállapított hatáskörével. A Bíróság határozatát zárt ülésen hozza meg.

299. cikk ⁽¹⁾

(1) Ezt a szerződést a Belga Királyságra, a Cseh Köztársaságra, a Dán Királyságra, a Németországi Szövetségi Köztársaságra, az Észt Köztársaságra, a Görög Köztársaságra, a Spanyol Királyságra, a Francia Köztársaságra, Írországra, az Olasz Köztársaságra, a Ciprusi Köztársaságra, a Lett Köztársaságra, a Litván Köztársaságra, a Luxemburgi Nagyhercegségre, a Magyar Köztársaságra, a Máltai Köztársaságra, a Holland Királyságra, az Osztrák Köztársaságra, a Lengyel Köztársaságra, a Portugál Köztársaságra, a Szlovén Köztársaságra, a Szlovák Köztársaságra, a Finn Köztársaságra, a Svéd Királyságra, valamint Nagy-Britannia és Észak-Írország Egyesült Királyságára kell alkalmazni.

(2) E szerződés rendelkezéseit alkalmazni kell Franciaország tengerentúli megyéire, az Azori-szigetekre, Madeirára és a Kanári-szigetekre.

Figyelembe véve azonban Franciaország tengerentúli megyéi, az Azori-szigetek, Madeira és a Kanári-szigetek gazdasági és társadalmi strukturális helyzetét, amit távoli fekvésük, szigetjellegük, kis méretük, kedvezőtlen domborzati és éghajlati viszonyaik és néhány terméktől való gazdasági függésük súlyosbít, amely tényezők állandósága és együttes hatása súlyosan hátráltatja fejlődésüket, a Tanács a Bizottság javaslata alapján és az Európai Parlamenttel folytatott konzultációt követően minősített többséggel egyedi intézkedéseket fogad el, amelyek célja különösen az, hogy meghatározza e szerződés — így a közös politikák — alkalmazásának feltételeit ezekben a régiókban.

⁽¹⁾ A cikket a 2003-as csatlakozási okmány módosította. Lásd a függelék a kiadvány végén.

A Tanács a második albekezdésben említett megfelelő intézkedések elfogadásakor figyelembe veszi az olyan területeket, mint a vám- és kereskedelempolitika, a fiskális politika, a vámszabad területek, a mezőgazdasági és halászati politika, a nyersanyagokkal és alapvető fogyasztási cikkekkel való ellátás feltételei, az állami támogatások, valamint a strukturális alapokhoz és a horizontális közösségi programokhoz való hozzáférés feltételei.

A Tanács a második albekezdésben említett intézkedéseket a legkülső régiók sajátos jellemzőinek és korlátainak figyelembevételével fogadja el anélkül, hogy veszélyeztetné a közösségi jogrend — így a belső piac és a közös politikák — integritását és koherenciáját.

(3) Az e szerződés II. mellékletében felsorolt tengerentúli országokra és területekre az e szerződés negyedik részében a társulásra vonatkozóan meghatározott különleges szabályokat kell alkalmazni.

E szerződés nem alkalmazható azokra a Nagy-Britannia és Észak-Írország Egyesült Királyságával különleges kapcsolatban álló tengerentúli országokra és területekre, amelyeket a fenti felsorolás nem tartalmaz.

(4) E szerződés rendelkezéseit alkalmazni kell azokra az európai területekre, amelyek külkapcsolataiért valamely tagállam felel.

(5) E szerződés rendelkezéseit az Åland-szigetekre az Osztrák Köztársaság, a Finn Köztársaság és a Svéd Királyság csatlakozásának feltételeiről szóló okmányhoz csatolt 2. jegyzőkönyvben foglalt rendelkezéseknek megfelelően kell alkalmazni.

(6) Az előző bekezdésektől eltérően:

- a) e szerződés nem alkalmazható a Feröer-szigetekre;
- b) e szerződés az Egyesült Királyság ciprusi Akrotiri és Dhekelia felségterületeire csak annyiban alkalmazandó, amennyiben arra a Cseh Köztársaság, az Észt Köztársaság, a Ciprusi Köztársaság, a Lett Köztársaság, a Litván Köztársaság, a Magyar Köztársaság, a Máltai Köztársaság, a Lengyel Köztársaság, a Szlovén Köztársaság és a Szlovák Köztársaság Európai Unióhoz történő csatlakozásának feltételeiről szóló okmányhoz csatolt, Nagy-Britannia és Észak-Írország Egyesült Királyságának ciprusi felségterületeiről szóló jegyzőkönyvben megállapított szabályok alkalmazásának az említett jegyzőkönyvben foglaltaknak megfelelően történő biztosítása érdekében szükség van;
- c) e szerződés a Csatorna-szigetekre és a Man-szigetre csak annyiban alkalmazható, amennyiben erre szükség van az új tagállamoknak az Európai Gazdasági Közösséghez és az Európai Atomenergia-közösséghez történő csatlakozásáról szóló, 1972. január 22-én aláírt szerződés e szigetekre vonatkozó szabályainak alkalmazása érdekében.

300. cikk ⁽¹⁾

(1) Ahol e szerződés a Közösség és egy vagy több állam vagy nemzetközi szervezet közötti megállapodás megkötéséről rendelkezik, a Bizottság ajánlásokat készít a Tanács számára; a Tanács felhatalmazza a Bizottságot a szükséges tárgyalások megkezdésére. A Bizottság ezeket a tárgyalásokat az e feladatának segítésére a Tanács által kijelölt különbizottságokkal konzultálva, valamint a Tanács által adott esetben számára kibocsátott irányelvek keretei között folytatja le.

A Tanács az e bekezdésben ráruházott hatáskör gyakorlása során minősített többséggel jár el, kivéve azokat az eseteket, ahol a (2) bekezdés első albekezdése úgy rendelkezik, hogy a Tanács egyhangúlag határoz.

(2) Az e téren a Bizottságra ruházott hatáskörre is figyelemmel, a megállapodások aláírásáról — amelyet a hatálybalépést megelőzően történő ideiglenes alkalmazásról szóló határozat kísérhet — és megkötéséről a Bizottság javaslata alapján, minősített többséggel a Tanács határoz. A Tanács egyhangúlag dönt, ha a megállapodás olyan területre vonatkozik, ahol a belső szabályok elfogadásához egyhangúságra van szükség, valamint a 310. cikkben említett megállapodások esetén.

A (3) bekezdésben megállapított szabályoktól eltérve, ugyanezeket az eljárásokat kell alkalmazni a valamely megállapodás alkalmazását felfüggesztő határozatoknál, valamint a megállapodásokkal felállított szervekben a Közösség által képviselendő álláspontok kialakításánál, amennyiben az ilyen szervnek joghatással bíró határozatot kell hoznia, kivéve a megállapodás intézményi kereteit kiegészítő vagy módosító határozatokat.

Az Európai Parlamentet haladéktalanul és teljeskörűen tájékoztatni kell az e bekezdés alapján hozott minden olyan határozatról, amely megállapodások ideiglenes alkalmazására vagy felfüggesztésére, illetve a megállapodással létrehozott szervekben a Közösség által képviselendő álláspont kialakítására vonatkozik.

(3) A 133. cikk (3) bekezdésében említett megállapodások kivételével a megállapodásokat a Tanács az Európai Parlamenttel folytatott konzultációt követően köti meg, beleértve azokat az eseteket is, amikor a megállapodás olyan területre vonatkozik, ahol a belső szabályok elfogadásához a 251. cikkben vagy a 252. cikkben említett eljárásra van szükség. Az Európai Parlament véleményét a Tanács által az ügy sürgősségétől függően megállapított határidőn belül közli. Ha ezen a határidőn belül nem nyilvánít véleményt, a Tanács határozhat.

Az előző albekezdéstől eltérve, a 310. cikkben említett megállapodásokat, az együttműködési eljárások bevezetése útján külön intézményi keretet létrehozó egyéb megállapodásokat, a Közösségre nézve jelentős költségvetési kihatással járó megállapodásokat, valamint a 251. cikkben megállapított eljárásnak megfelelően elfogadott jogi aktus módosítását igénylő megállapodásokat az Európai Parlament hozzájárulásának elnyerését követően lehet megkötni.

⁽¹⁾ A cikket a 2003-as csatlakozási okmányhoz csatolt, a Nagy-Britannia és Észak-Írország Egyesült Királyságának ciprusi felségterületeiről szóló 3. jegyzőkönyv módosította.

A Tanács és az Európai Parlament sürgős esetben megállapodhat a hozzájárulás megadásának határidejében.

(4) A megállapodás megkötésekor a Tanács — a (2) bekezdéstől eltérve — felhatalmazhatja a Bizottságot arra, hogy a Közösség nevében módosításokat hagyjon jóvá, ha a megállapodás rendelkezése szerint a módosításokat egyszerűsített eljárással kell elfogadni, vagy azokat a megállapodás által létrehozott szervnek kell elfogadnia; a Tanács e felhatalmazást meghatározott feltételekhez kötheti.

(5) Ha a Tanács olyan megállapodás megkötését tervezi, amely szükségessé teszi e szerződés módosítását, a módosításokat először az Európai Unióról szóló szerződés 48. cikkében megállapított eljárásnak megfelelően kell elfogadni.

(6) Az Európai Parlament, a Tanács, a Bizottság vagy bármelyik tagállam kikérheti a Bíróság véleményét a tervezett megállapodás e szerződés rendelkezéseivel való összeegyeztethetőségéről. Ha a Bíróság véleménye kedvezőtlen, a megállapodás csak az Európai Unióról szóló szerződés 48. cikkének megfelelően léphet hatályba.

(7) Az e cikkben megállapított feltételek mellett megkötött megállapodások kötelezőek a Közösség intézményeire és a tagállamokra.

301. cikk

Ha az Európai Unióról szóló szerződés közös kül- és biztonságpolitikára vonatkozó rendelkezéseinek megfelelően elfogadott valamely közös álláspont vagy együttes fellépés egy vagy több harmadik országgal fennálló gazdasági kapcsolatok felfüggesztésére, korlátozására vagy teljes megszakítására irányuló fellépésről rendelkezik, a Tanács megteszi a szükséges sürgős intézkedéseket. A Tanács a Bizottság javaslata alapján, minősített többséggel jár el.

302. cikk

A Bizottság feladata az Egyesült Nemzetek szerveivel és szakosított intézményeivel való megfelelő kapcsolattartás.

A Bizottság továbbá megfelelő kapcsolatokat tart fenn minden nemzetközi szervezettel.

303. cikk

A Közösség az Európa Tanáccsal megfelelő együttműködési formákat alakít ki.

304. cikk

A Közösség a Gazdasági Együttműködési és Fejlesztési Szervezettel szoros együttműködést alakít ki, amelynek részletes szabályait közös megegyezéssel határozzák meg.

305. cikk

(1) E szerződés rendelkezései nem módosítják az Európai Szén- és Acélközösséget létrehozó szerződés rendelkezéseit, különösen a tagállamok jogaira és kötelezettségeire, a Szén- és Acélközösség intézményeinek hatáskörére, valamint az említett szerződésnek a közös szén- és acélpiac működésére vonatkozó szabályait.

(2) E szerződés rendelkezései nem sérthetik az Európai Atomenergia-közösséget létrehozó szerződés rendelkezéseit.

306. cikk

E szerződés rendelkezései nem zárják ki a Belgium és Luxemburg, valamint a Belgium, Luxemburg és Hollandia közötti regionális uniók fennállását és megvalósítását annyiban, amennyiben e regionális uniók célkitűzései e szerződés alkalmazásával nem valósulnak meg.

307. cikk

Az egyrészről egy vagy több tagállam, másrészről egy vagy több harmadik állam által egymás között 1958. január 1-je előtt, illetve a csatlakozó államok esetében a csatlakozásukat megelőzően kötött megállapodásokból eredő jogokat és kötelezettségeket e szerződés rendelkezései nem érintik.

Annyiban, amennyiben ezek a megállapodások nem egyeztethetők össze e szerződéssel, az érintett tagállam vagy tagállamok megteszik a megfelelő lépéseket a megállapított összeegyeztethetlenség kiküszöbölésére. A tagállamok e cél érdekében szükség esetén segítséget nyújtanak egymásnak, és amennyiben indokolt, egységes magatartást tanúsítanak.

Az első bekezdésben említett megállapodások alkalmazása során a tagállamok figyelembe veszik azt, hogy az e szerződés szerint az egyes tagállamok által nyújtott előnyök a Közösség létrehozásának szerves részét képezik, és ezáltal elválaszthatatlanul összekapcsolódnak a közös intézmények létrehozásával, ez utóbbiak hatáskörrel történő felruházásával, valamint ugyanilyen előnyöknek az összes többi tagállam részéről történő biztosításával.

308. cikk

Ha a Közösség fellépése bizonyul szükségesnek ahhoz, hogy a közös piac működése során a Közösség valamely célkitűzése megvalósuljon, és e szerződés nem biztosítja a szükséges hatáskört, a Tanács a Bizottság javaslata alapján és az Európai Parlamenttel folytatott konzultációt követően egyhangúlag meghozza a megfelelő rendelkezéseket.

309. cikk

(1) Ha határozatot hoztak arról, hogy az Európai Unióról szóló szerződés 7. cikke (3) bekezdésének megfelelően egy tagállam kormánya képviselőjének szavazati jogait felfüggesztik, e szavazati jogok felfüggesztése e szerződés vonatkozásában is érvényesül.

(2) Ezen túlmenően, amennyiben az Európai Unióról szóló szerződés 7. cikke (2) bekezdésének megfelelően megállapítják, hogy egy tagállam súlyosan és tartósan megsérti az ugyanazon szerződés 6. cikkének (1) bekezdésében említett alapelveket, a Tanács minősített többséggel úgy határozhat, hogy a kérdéses tagállamnak az e szerződés alkalmazásából származó egyes jogait felfüggeszti. Ebben az esetben a Tanács figyelembe veszi az ilyen felfüggesztésnek a természetes és jogi személyek jogait és kötelezettségeit érintő lehetséges következményeit.

A kérdéses tagállam e szerződés szerinti kötelezettségei minden esetben továbbra is kötik ezt az államot.

(3) A Tanács a későbbiekben minősített többséggel úgy határozhat, hogy a (2) bekezdés alapján hozott intézkedéseket megváltoztatja vagy visszavonja, amennyiben az elrendelésükhöz vezető körülményekben változások következtek be.

(4) A (2) és (3) bekezdésben említett határozatok meghozatalakor a Tanács a kérdéses tagállam kormánya képviselőjének szavazatát figyelmen kívül hagyva jár el. A 205. cikk (2) bekezdésétől eltérve, a minősített többséget a Tanács érintett tagjai súlyozott szavazatainak a 205. cikk (2) bekezdése szerinti arányával azonos arányban kell megállapítani.

Ezt a bekezdést a szavazati jogok (1) bekezdés szerinti felfüggesztése esetén is alkalmazni kell. Ilyen esetekben az egyhangúságot igénylő határozatokat a kérdéses tagállam kormánya képviselőjének szavazata nélkül kell meghozni.

310. cikk

A Közösség egy vagy több állammal vagy nemzetközi szervezettel kölcsönös jogok és kötelezettségek, közös fellépés és különleges eljárások által jellemzett társulást létrehozó megállapodásokat köthet.

311. cikk

A tagállamok közös megegyezésével ehhez a szerződéshez csatolt jegyzőkönyvek e szerződés szerves részét képezik.

312. cikk

E szerződés határozatlan időre jön létre.

ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

313. cikk

E szerződést a Magas Szerződő Felek alkotmányos követelményeiknek megfelelően megerősítik. A megerősítő okiratokat az Olasz Köztársaság Kormányánál helyezik letétbe.

E szerződés az utolsó megerősítő okirat letétbe helyezését követő hónap első napján lép hatályba. Ha azonban ez a letétbe helyezés a következő hónap kezdetét megelőző tizenöt napon belül történik, a szerződés e letétbe helyezés napját követő második hónap első napján lép hatályba.

314. cikk ⁽¹⁾

E szerződést, amely egyetlen eredeti példányban francia, holland, német és olasz nyelven készült, és amelynek az e nyelveken készült szövegeinek mindegyike egyaránt hiteles, az Olasz Köztársaság Kormányának irattárában helyezik letétbe, amely minden további aláíró állam kormányának eljuttat egy-egy hitelesített másolatot.

A csatlakozási szerződések értelmében e szerződés angol, cseh, dán, észt, finn, görög, ír, lengyel, lett, litván, magyar, máltai, portugál, spanyol és svéd szlovák és szlovén változata szintén hiteles.

FENTIEK HITELEÜL az alulírott meghatalmazottak aláírták ezt a szerződést.

Kelt Rómában, az ezerkilencszázötvenhetedik év március havának huszonötödik napján.

(az aláírók listája nem kerül kiadásra)

⁽¹⁾ Lásd a függelék a kiadvány végén.

MELLÉKLETEK

I. MELLÉKLET

a szerződés 32. cikkében hivatkozott

LISTA

— 1 — A brüsszeli nomenklatúrában szereplő vámtarifaszám	— 2 — A termékek leírása
1. Árucsoport	Élő állatok
2. Árucsoport	Hús és élelmezési célra alkalmas vágási melléktermékek
3. Árucsoport	Halak, rákfélék és puhatestűek
4. Árucsoport	Tejtermékek; madártojások; természetes méz
5. Árucsoport	
05.04	Állati belső részek, hólyag és gyomor (kivéve a halakét), egészben vagy darabokban
05.15	Máshová nem sorolt vagy máshol nem említett állati termék; az 1. árucsoport vagy a 3. árucsoport szerinti, emberi fogyasztásra nem alkalmas élettelen állat
6. Árucsoport	Élő fák és egyéb növények; gumók, gyökerek és hasonlók; vágott virágok és díszítő lombozat
7. Árucsoport	Élelmezési célra alkalmas zöldségek, gyökerek és gumós gyökerek
8. Árucsoport	Élelmezési célra alkalmas gyümölcs és dió; citrus- és dinnyefélék héja
9. Árucsoport	Kávé, tea és fűszerek, a matétea (09.03 vtsz.) kivételével
10. Árucsoport	Gabonafélék
11. Árucsoport	Malomipari termékek; maláta és keményítő; siker; inulin
12. Árucsoport	Olajos magvak és olajtartalmú gyümölcsök; különféle magvak és gyümölcsök; ipari és gyógynövények; szalma és takarmány
13. Árucsoport	
ex 13.03	Pektin
15. Árucsoport	
15.01	Sertézsír és egyéb kiolvasztott sertézsíradék; kiolvasztott baromfiszíradék

— 1 — A brüsszeli nomenklatúrában szereplő vámtarifaszám	— 2 — A termékek leírása
15.02	Kiolvasztatlan szarvasmarhafaggyú, juh- vagy kecskefaggyú; ezen zsiradékokból előállított faggyú (beleértve az első lét („premier jus”))
15.03	Sertézsírsztearin, oleosztearin és faggyúsztearin; sertézsírolaj, oleoolaj és faggyúolaj, nem emulgeálva, keverve vagy bármilyen más módon elkészítve
15.04	Halból és tengeri emlősből nyert zsír és olaj, finomítva is
15.07	Folyékony vagy szilárd stabilizált növényi olajok, nyersen, finomítva vagy tisztítva
15.12	Állati vagy növényi zsírok és olajok hidrogénezve, finomítva is, de tovább nem elkészítve
15.13	Margarin, mesterséges zsiradék és más étkezési célra alkalmas feldolgozott zsiradék
15.17	Zsíros anyagok, illetve állati vagy növényi viaszok feldolgozási maradékai
16. Árucsoport	Húsból, halból, rákfélékből vagy puhatestűekből készült termékek
17. Árucsoport	
17.01	Répacukor és nádcukor szilárd állapotban
17.02	Egyéb cukor; cukorszirup; műméz (természetes mézzel keverve is); karamell
17.03	Melasz, fehéritve is
17.05	Ízesített vagy színezett cukor, szirup és melasz, a bármilyen arányban hozzáadott cukrot tartalmazó gyümölcslevek kivételével
18. Árucsoport	
18.01	Kakaóbab egészben vagy törve, nyersen vagy pörköelve
18.02	Kakaóhéj, -hártya, -bőr és kakaóhulladék

— 1 — A brüsszeli nomenklatúrában szereplő vámtarifaszám	— 2 — A termékek leírása
20. Árucsoport	Zöldségfélékből, gyümölcsből vagy más növényrészekből előállított készítmények
22. Árucsoport	
22.04	Szőlőmust, erjedésben vagy alkohol hozzáadásától eltérő módon lefojtva
22.05	Friss szőlőből készült bor; szőlőmust alkohol hozzáadásával lefojtva
22.07	Más erjesztett italok (például almabor, körtebor és mézbor)
ex 22.08 ex 22.09	Az e szerződés I. mellékletében felsorolt mezőgazdasági termékekből nyert bármilyen erősségű etil-alkohol és szesz, denaturálva is; a likőrök, egyéb szeszesitalok és szeszesitalok előállítására használt összetett alkoholos készítmények („koncentrált kivonatok”) kivételével
22.10	Ecet és ecetpótlók
23. Árucsoport	Az élelmiszeripar melléktermékei; elkészített állati takarmányok
24. Árucsoport	
24.01	Feldolgozatlan dohány, dohányhulladék
45. Árucsoport	
45.01	Természetes parafa, megmunkálatlan, aprított, szemcsézett vagy őrölt parafa; parafahulladék
54. Árucsoport	
54.01	Len, nyersen vagy megmunkálva, de nem fonva; lenkóc és lenhulladék (beleértve a foszlatott rongyhulladékot is)
57. Árucsoport	
57.01	Kender (Cannabis sativa), nyersen vagy megmunkálva, de nem fonva; kenderkóc és kenderhulladék (beleértve a foszlatott rongyhulladékot is)

II. MELLÉKLET**TENGERENTÚLI ORSZÁGOK ÉS TERÜLETEK****AMELYEKRE E SZERZŐDÉS NEGYEDIK RÉSZÉNEK RENDELKEZÉSEIT KELL ALKALMAZNI**

- Grönland,
- Új-Kaledónia és a hozzá tartozó szigetek,
- Francia Polinézia,
- Francia Déli és Antarktisi Területek,
- Wallis- és Futuna-szigetek,
- Mayotte,
- Saint-Pierre és Miquelon,
- Aruba,
- Holland Antillák:
  - Bonaire,
  - Curaçao,
  - Saba,
  - Sint Eustatius,
  - Sint Maarten,
- Anguilla,
- Kajmán-szigetek,
- Falkland-szigetek,
- Dél-Georgia és a Déli-Sandwich-szigetek,
- Montserrat,
- Pitcairn,
- Szent Ilona-sziget és a hozzátartozó területek,
- Brit antarktisi terület,
- Brit indiai-óceáni terület,
- Turks- és Caicos-szigetek,
- Brit Virgin-szigetek,
- Bermuda.

JEGYZŐKÖNYVEK

TARTALOMJEGYZÉK

A. Az Európai Unióról szóló szerződéshez csatolt jegyzőkönyv

- (1.) Jegyzőkönyv az Európai Unióról szóló szerződés 17. cikkéről (1997.)

B. Az Európai Unióról szóló szerződéshez és az Európai Közösséget létrehozó szerződéshez csatolt jegyzőkönyvek

- (2.) Jegyzőkönyv a schengeni vívmányoknak az Európai Unió keretébe történő beillesztéséről (1997.)
- (3.) Jegyzőkönyv az Európai Közösséget létrehozó szerződés 14. cikke egyes vonatkozásainak az Egyesült Királyságra és Írországra történő alkalmazásáról (1997.)
- (4.) Jegyzőkönyv az Egyesült Királyság és Írország helyzetéről (1997.)
- (5.) Jegyzőkönyv Dánia helyzetéről (1997.)

C. Az Európai Unióról szóló szerződéshez, az Európai Közösséget létrehozó szerződéshez és az Európai Atomenergia-közösséget létrehozó szerződéshez csatolt jegyzőkönyvek

- (6.) Jegyzőkönyv a Bíróság alapokmányáról (2001.)
- (7.) Jegyzőkönyv az Európai Unióról szóló szerződéshez és az Európai Közösségeket létrehozó szerződésekhez (1992.)
- (8.) Jegyzőkönyv az Európai Közösségek és az Europol intézményeinek, egyes szerveinek és szervezeti egységeinek székhelyéről (1997.)
- (9.) Jegyzőkönyv a nemzeti parlamenteknek az Európai Unióban betöltött szerepéről (1997.)
- (10.) Jegyzőkönyv az Európai Unió bővítéséről (2001.)

D. Az Európai Közösséget létrehozó szerződéshez csatolt jegyzőkönyvek

- (11.) Jegyzőkönyv az Európai Beruházási Bank alapokmányáról (1957.)
- (12.) Jegyzőkönyv Olaszországról (1957.)
- (13.) Jegyzőkönyv a meghatározott országokból származó és érkező, a tagállamokba történő behozataluk során különleges elbánásban részesített árukról (1957.)
- (14.) Jegyzőkönyv a Holland Antillákon finomított kőolajtermékeknek az Európai Gazdasági Közösségbe történő behozataláról (1962.)
- (15.) Jegyzőkönyv a Grönlandra vonatkozó különös szabályokról (1985.)
- (16.) Jegyzőkönyv a Dániában történő ingatlanszerzésről (1992.)

- (17.) Jegyzőkönyv az Európai Közösséget létrehozó szerződés 141. cikkéről
  - (18.) Jegyzőkönyv a Központi Bankok Európai Rendszere és az Európai Központi Bank alapokmányáról (1992.)
  - (19.) Jegyzőkönyv az Európai Monetáris Intézet alapokmányáról (1992.)
  - (20.) Jegyzőkönyv a túlzott hiány esetén követendő eljárásról (1992.)
  - (21.) Jegyzőkönyv az Európai Közösséget létrehozó szerződés 121. cikkében említett konvergenciakritériumokról (1992.)
  - (22.) Jegyzőkönyv Dániáról (1992.)
  - (23.) Jegyzőkönyv Portugáliáról (1992.)
  - (24.) Jegyzőkönyv a gazdasági és monetáris unió harmadik szakaszába történő átmenetről (1992.)
  - (25.) Jegyzőkönyv egyes Nagy Britannia és Észak-Írország Egyesült Királyságára vonatkozó rendelkezésekről (1992.)
  - (26.) Jegyzőkönyv egyes Dániára vonatkozó rendelkezésekről (1992.)
  - (27.) Jegyzőkönyv Franciaországról (1992.)
  - (28.) Jegyzőkönyv a gazdasági és társadalmi kohézióról (1992.)
  - (29.) Jegyzőkönyv az Európai Unió tagállamainak állampolgárai számára nyújtott menedékjogról (1997.)
  - (30.) Jegyzőkönyv a szubszidiaritás és az arányosság elveinek alkalmazásáról (1997.)
  - (31.) Jegyzőkönyv a külső határok átlépését illetően a tagállamok külkapcsolatairól (1997.)
  - (32.) Jegyzőkönyv a tagállamokban történő közcélú műsorszolgáltatás rendszeréről (1997.)
  - (33.) Jegyzőkönyv az állatok védelméről és kíméletéről (1997.)
  - (34.) Jegyzőkönyv az ESZAK-Szerződés lejártának pénzügyi következményeiről és a Szén- és Acélipari Kutatási alapról (2001.)
  - (35.) Jegyzőkönyv az Európai Közösséget létrehozó szerződés 67. cikkéről (2001.)
- E. Az Európai Közösséget és az Európai Atomenergia-közösséget létrehozó szerződéshez csatolt jegyzőkönyv**
- (36.) Jegyzőkönyv az Európai Közösségek kiváltságairól és mentességeiről (1965.)

A. AZ EURÓPAI UNIÓRÓL SZÓLÓ SZERZŐDÉSHEZ CSATOLT JEGYZŐKÖNYV

(1.) Jegyzőkönyv

az Európai Unióról szóló szerződés 17. cikkéről (1997.)

A MAGAS SZERZŐDŐ FELEK,

SZEM ELŐTT TARTVA annak szükségességét, hogy az Európai Unióról szóló szerződés 17. cikke (1) bekezdése második albekezdésének és (3) bekezdésének rendelkezéseit teljes körűen végrehajtsák,

SZEM ELŐTT TARTVA, hogy az Unió 17. cikk szerinti politikája nem érinti azoknak a tagállamoknak az Észak-atlanti Szerződés alapján vállalt kötelezettségeit, amelyek közös védelmüket a NATO-ban látják megvalósítottak, és hogy e politika összeegyeztethető az annak keretében meghatározott közös biztonság- és védelmi politikával,

MEGÁLLAPODTAK a következő rendelkezésben, amelyet az Európai Unióról szóló szerződéshez csatolnak:

Az Amszterdami Szerződés hatálybalépését követő egy éven belül az Európai Unió a Nyugat-európai Unióval közösen intézkedéseket hoz a közöttük megvalósuló fokozott együttműködésre vonatkozóan.

**B. AZ EURÓPAI UNIÓRÓL SZÓLÓ SZERZŐDÉSHEZ ÉS
AZ EURÓPAI KÖZÖSSÉGET LÉTREHOZÓ SZERZŐ-
DÉSHEZ CSATOLT JEGYZŐKÖNYVEK**

(2.) Jegyzőkönyv

**a schengeni vívmányoknak az Európai Unió keretébe történő
beillesztéséről (1997.)**

A MAGAS SZERZŐDŐ FELEK,

TUDOMÁSUL VÉVE, hogy az Európai Unió egyes tagállamai által 1985. június 14-én, illetve 1990. június 19-én Schengenen aláírt, a közös határokon történő ellenőrzések fokozatos megszüntetéséről szóló megállapodások, valamint az ezekhez kapcsolódó megállapodások és az e megállapodások alapján elfogadott szabályok célja az európai integráció elmélyítése, és különösen annak lehetővé tétele, hogy az Európai Unió még gyorsabban a szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térséggé válhasson,

AZZAL AZ ÓHAJJAL, hogy a fent említett megállapodásokat és szabályokat az Európai Unió keretébe illesszék,

MEGERŐSÍTVE, hogy a schengeni vívmányok rendelkezései csak akkor és annyiban alkalmazhatók, ha és amennyiben azok az európai uniós és közösségi joggal összeegyeztethetők,

FIGYELEMMEL Dánia különleges helyzetére,

FIGYELEMMEL arra a tényre, hogy Írország, valamint Nagy-Britannia és Észak-Írország Egyesült Királysága a fenti megállapodásoknak nem részesei, és azokat nem írták alá; hogy mindazonáltal rendelkezni kell annak lehetőségéről, hogy e tagállamok ezeknek a megállapodásoknak egyes vagy valamennyi rendelkezését elfogadják,

FELISMERVE, hogy ennek következtében az Európai Unióról szóló szerződésnek és az Európai Közösséget létrehozó szerződésnek az egyes tagállamok megerősített együttműködésére vonatkozó rendelkezéseit szükséges igénybe venni, továbbá hogy ezeket a rendelkezéseket csak végső eszközként lehet igénybe venni,

FIGYELEMMEL az Izlandi Köztársasággal és a Norvég Királysággal való különleges kapcsolat fenntartásának szükségességére, amely államok megerősítették azt a szándékukat, hogy az 1996. december 19-én Luxemburgban aláírt megállapodás alapján vállalják, hogy a fent említett rendelkezések rájuk nézve kötelezőek,

MEGÁLLAPODTAK a következő rendelkezésekben, amelyeket az Európai Unióról szóló szerződéshez és az Európai Közösséget létrehozó szerződéshez csatolnak:

1. cikk

A Belga Királyság, a Dán Királyság, a Németországi Szövetségi Köztársaság, a Görög Köztársaság, a Spanyol Királyság, a Francia Köztársaság, az Olasz Köztársaság, a Luxemburgi Nagyhercegség, a Holland Királyság, az Osztrák Köztársaság, a Portugál Köztársaság, a Finn Köztársaság és a Svéd Királyság a schengeni megállapodások aláíróiként felhatalmazást kapnak arra, hogy egymás között megerősített együttműködést hozzanak létre az e jegyzőkönyv mellékletében felsorolt megállapodások és az azokhoz kapcsolódó rendelkezések hatálya alá eső területeken (a továbbiakban: a schengeni vívmányok). Ezt az együttműködést az Európai Unió intézményi és jogi keretén belül folytatják az Európai Unióról szóló szerződés és az Európai Közösséget létrehozó szerződés megfelelő rendelkezéseinek tiszteletben tartása mellett.

2. cikk

(1) Az Amszterdami Szerződés hatálybalépésének időpontjától kezdődően a schengeni vívmányokat, köztük a schengeni megállapodások által létrehozott Végrehajtó Bizottság ezen időpontot megelőzően elfogadott határozatait e cikk (2) bekezdése rendelkezéseinek sérelme nélkül azonnali hatállyal alkalmazni kell az 1. cikkben említett tizenhárom tagállamra. Ugyanezen időponttól az említett Végrehajtó Bizottság helyébe a Tanács lép.

A Tanács az 1. cikkben említett tagjainak egyhangú szavazatával megtesz minden olyan intézkedést, amely e bekezdés végrehajtásához szükséges. A Tanács a szerződések megfelelő rendelkezéseivel összhangban egyhangúlag meghatározza a schengeni vívmányokat alkotó valamennyi rendelkezés vagy határozat jogalapját.

Az ilyen rendelkezésekre és határozatokra vonatkozóan és a Tanács által meghatározott joggal összhangban az Európai Közösségek Bírósága a szerződések megfelelő hatályos rendelkezései által ráruházott hatásköröket gyakorolja. A Bíróság egy esetben sem rendelkezik hatáskörrel a jog és a közrend fenntartásával és a belső biztonság megőrzésével kapcsolatos intézkedésekre vagy határozatokra vonatkozóan.

A fent említett intézkedések meghozataláig és az 5. cikk (2) bekezdésének sérelme nélkül a schengeni vívmányokat alkotó rendelkezéseket és határozatokat az Európai Unióról szóló szerződés VI. címén alapuló jogi aktusoknak kell tekinteni.

(2) Az (1) bekezdés rendelkezéseit a schengeni megállapodásokhoz csatolt csatlakozási jegyzőkönyveket aláíró tagállamokra azoktól az időpontoktól kell alkalmazni, amelyeket a Tanács az 1. cikkben említett tagjainak egyhangú szavazatával meghatároz, kivéve ha ezen tagok valamelyike a schengeni vívmányokhoz való csatlakozás feltételeit már az Amszterdami Szerződés hatálybalépésének időpontja előtt teljesítette.

3. cikk

A 2. cikk (1) bekezdésének második albekezdésében említett meghatározást követően a schengeni vívmányok azon részei tekintetében, amelyek jogalapjaként az Európai Közösséget létrehozó szerződés IV. címét határozták meg, Dánia a schengeni megállapodások egyéb aláíróival való viszonyában megtartja ugyanazokat a jogait és kötelezettségeit, mint amelyekkel az említett meghatározás előtt rendelkezett.

A schengeni vívmányok azon részei tekintetében, amelyek jogalapjaként az Európai Unióról szóló szerződés VI. címét határozták meg, Dánia továbbra is ugyanazokkal a jogokkal és kötelezettségekkel rendelkezik, mint a schengeni megállapodások többi aláírói.

4. cikk

Írország, valamint Nagy-Britannia és Észak-Írország Egyesült Királysága, amelyekre nézve a schengeni vívmányok nem kötelezőek, bármikor kérhetik, hogy a schengeni vívmányok rendelkezései egy részének vagy egészének alkalmazásában részt vehessenek.

A Tanács a kérelemről az 1. cikkben említett tagjainak és az érintett államok kormánya képviselőinek egyhangú szavazatával határoz.

5. cikk

(1) A szerződések vonatkozó rendelkezéseinek hatálya kiterjed a schengeni vívmányokon alapuló javaslatokra és kezdeményezésekre.

Ebben az összefüggésben, ha Írország vagy az Egyesült Királyság vagy egyik sem jelenti be részvételi szándékát ésszerű időn belül írásban a Tanács elnökének, az Európai Közösségeket létrehozó szerződés 11. cikkében, illetve az Európai Unióról szóló szerződés 40. cikkében említett felhatalmazást az 1. cikkben említett tagállamok részére, illetve — amennyiben az együttműködés kérdéses területein valamelyikük részt kíván venni — Írország vagy az Egyesült Királyság részére megadottak kell tekinteni.

(2) A szerződéseknek az (1) bekezdés első albekezdésében hivatkozott vonatkozó rendelkezéseit akkor is alkalmazni kell, ha a Tanács a 2. cikk (1) bekezdésének második albekezdésében említett intézkedéseket nem fogadta el.

6. cikk

Az Izlandi Köztársaság és a Norvég Királyság az 1996. december 19-én Luxemburgban aláírt megállapodás alapján társultként részt vesz a schengeni vívmányok végrehajtásában és továbbfejlesztésében. Az erre irányuló megfelelő eljárásokról egy ezekkel az államokkal megkötendő megállapodásban kell megegyezni, amelyet a Tanács köt meg az 1. cikkben említett tagjainak egyhangú szavazata alapján eljárva. Az ilyen megállapodásnak rendelkezéseket kell tartalmaznia Izlandnak és Norvégiának az e jegyzőkönyv végrehajtásából eredő bármely pénzügyi következményhez való hozzájárulásáról.

A Tanács egyhangú határozattal Izlanddal és Norvégiával külön megállapodást köt az egyrésztől Írország, valamint Nagy-Britannia és Észak-Írország Egyesült Királysága, másrésztől Izland és Norvégia közötti azon jogok és kötelezettségek megállapításáról, amelyeket a schengeni vívmányok hatálya alá tartozó területeken ezekre az államokra alkalmazni kell.

7. cikk

A Tanács minősített többséggel elfogadja a Schengeni Titkárságnak a Tanács Főtitkárságába történő integrálására vonatkozó részletes szabályokat.

8. cikk

Az új tagállamoknak az Európai Unióba történő felvételére vonatkozó tárgyalások során a schengeni vívmányokat és az intézmények által az ezek hatálya alá tartozó területen hozott további intézkedéseket olyan vívmányoknak kell tekinteni, amelyeket a tagjelölt országoknak teljes egészében el kell fogadniuk.

MELLÉKLET

SCHENGENI VÍVMÁNYOK

1. A Benelux Gazdasági Unió, a Németországi Szövetségi Köztársaság és a Francia Köztársaság kormányai között Schengenben 1985. június 14-én aláírt megállapodás a közös határaikon történő ellenőrzések fokozatos megszüntetéséről.
  2. A Belga Királyság, a Németországi Szövetségi Köztársaság, a Francia Köztársaság, a Luxemburgi Nagyhercegség és a Holland Királyság között Schengenben 1990. június 19-én aláírt egyezmény a közös határaikon történő ellenőrzések fokozatos megszüntetéséről szóló, Schengenben 1985. június 14-én aláírt megállapodás végrehajtásáról, a kapcsolódó záróokmánnyal és közös nyilatkozatokkal.
  3. Az Olaszországgal (Párizsban 1990. november 27-én), Spanyolországgal és Portugáliával (Bonnban 1991. június 25-én), Görögországgal (Madridban 1992. november 6-án), Ausztriával (Brüsszelben 1995. április 28-án), valamint Dániával, Finnországgal és Svédországgal (Luxemburgban 1996. december 19-én) aláírt, az 1985. évi megállapodáshoz és az 1990. évi végrehajtási egyezményhez való csatlakozásról szóló jegyzőkönyvek és megállapodások, a kapcsolódó záróokmányokkal és nyilatkozatokkal.
  4. Az 1990. évi végrehajtási egyezmény által létrehozott Végrehajtási Bizottság által elfogadott határozatok és nyilatkozatok, valamint a Végrehajtó Bizottság által döntéshozatali jogkörrel felruházott szervezetnek az egyezmény végrehajtására elfogadott intézkedései.
-

(3.) Jegyzőkönyv

az Európai Közösséget létrehozó szerződés 14. cikke egyes vonatkozásainak az Egyesült Királyságra és Írországra történő alkalmazásáról (1997.)

A MAGAS SZERZŐDŐ FELEK,

AZZAL AZ ÓHAJJAL, hogy az Egyesült Királysággal és Írországgal kapcsolatos egyes kérdéseket rendezzenek,

TEKINTETTEL az Egyesült Királyság és Írország közötti különleges utazási szabályok többéves fennállására,

MEGÁLLAPODTAK a következő rendelkezésekben, amelyeket az Európai Közösséget létrehozó szerződéshez, valamint az Európai Unióról szóló szerződéshez csatolnak:

1. cikk

Az Európai Közösséget létrehozó szerződés 14. cikkétől, azon szerződés vagy az Európai Unióról szóló szerződés egyéb rendelkezéseitől, az e szerződések alapján elfogadott intézkedésektől vagy a Közösség, illetve a Közösség és tagállamai által egy vagy több harmadik állammal kötött bármely nemzetközi megállapodástól függetlenül az Egyesült Királyság jogosult az Egyesült Királyságba belépni kívánó személyeket a többi tagállammal közös határain olyan ellenőrzéseknek alávetni, amelyeket szükségesnek tart a következő célból:

- a) az Egyesült Királyságba való belépés jogának vizsgálata az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásban részes államoknak a közösségi jog által rájuk ruházott jogokat gyakorló állampolgárainál és azok eltartott hozzátartozóinál, valamint más olyan államok állampolgárainál, akikre az Egyesült Királyságra nézve kötelező megállapodás alapján ruháztak ilyen jogokat; és
- b) annak meghatározása, hogy más személyeknek engedélyt adjanak-e az Egyesült Királyságba történő belépésre.

Az Európai Közösséget létrehozó szerződés 14. cikke, illetve azon szerződés vagy az Európai Unióról szóló szerződés egyéb rendelkezései vagy az ezek alapján elfogadott intézkedések nem érintik az Egyesült Királyságnak azt a jogát, hogy ilyen ellenőrzéseket vezessen be vagy végezzen. Az ebben a cikkben az Egyesült Királyságra történő hivatkozások azokra a területekre is vonatkoznak, amelyek külkapcsolataiért az Egyesült Királyság felelős.

2. cikk

Az Egyesült Királyság és Írország egymás között továbbra is megállapíthatják a személyeknek a területeik („a közös utazási terület”) közötti mozgására vonatkozó szabályokat, miközben teljes mértékben tiszteletben tartják az e jegyzőkönyv 1. cikke első bekezdésének a) pontjában említett személyek jogait. Ennek megfelelően mindaddig, amíg egymás között ilyen szabályokat tartanak fenn, az e jegyzőkönyv 1. cikkének rendelkezései ugyanazokkal a feltételekkel alkalmazandók Írországra, mint az Egyesült Királyságra. Az Európai Közösséget létrehozó szerződés 14. cikke, illetve azon szerződés vagy az Európai Unióról szóló szerződés egyéb rendelkezései vagy az ezek alapján elfogadott intézkedések az ilyen szabályokat nem érintik.

3. cikk

A többi tagállam jogosult határain vagy a területükre való belépés bármely pontján ilyen ellenőrzéseknek alávetni az Egyesült Királyságból vagy bármely olyan területről, amelynek külkapcsolataiért az felelős, a területükre belépni kívánó személyeket — ugyanolyan célból, mint amelyet e jegyzőkönyv 1. cikke tartalmaz —, illetve az Írországból belépni kívánó személyeket addig, ameddig e jegyzőkönyv 1. cikke rendelkezéseinek hatálya Írországra is kiterjed.

Az Európai Közösséget létrehozó szerződés 14. cikke, illetve azon szerződés vagy az Európai Unióról szóló szerződés egyéb rendelkezései vagy az azok alapján elfogadott intézkedések nem érintik a tagállamoknak azt a jogát, hogy ilyen ellenőrzéseket vezessenek be vagy végezzenek.

(4.) Jegyzőkönyv
az Egyesült Királyság és Írország helyzetéről (1997.)

A MAGAS SZERZŐDŐ FELEK,

AZZAL AZ ÓHAJJAL, hogy az Egyesült Királysággal és Írországgal kapcsolatos egyes kérdéseket rendezzenek,

TEKINTETTEL az Európai Közösséget létrehozó szerződés 14. cikke egyes vonatkozásainak az Egyesült Királyságra és Írországra történő alkalmazásáról szóló jegyzőkönyvre,

MEGÁLLAPODTAK a következő rendelkezésekben, amelyeket az Európai Közösséget létrehozó szerződéshez és az Európai Unióról szóló szerződéshez csatolnak:

1. cikk

A 3. cikkre is figyelemmel, az Egyesült Királyság és Írország nem vesz részt az Európai Közösséget létrehozó szerződés IV. címe alapján javasolt intézkedések Tanács által történő elfogadásában. Az Európai Közösséget létrehozó szerződés 205. cikkének (2) bekezdésétől eltérve, a minősített többséget a Tanács érintett tagjai súlyozott szavazatainak az Európai Közösséget létrehozó szerződés említett 205. cikkének (2) bekezdése szerinti arányával azonos arányban kell megállapítani. A Tanács azon határozataihoz, amelyeket egyhangúlag kell elfogadni, az Egyesült Királyság és Írország kormányainak képviselőit kivéve a Tanács tagjainak egyhangú szavazata szükséges.

2. cikk

Az 1. cikkből következően, valamint a 3., 4. és 6. cikkre is figyelemmel, az Európai Közösséget létrehozó szerződés IV. címének rendelkezései, az e cím alapján elfogadott intézkedések, az e cím alapján kötött nemzetközi megállapodások rendelkezései és a Bíróságnak az ilyen rendelkezést vagy intézkedést értelmező határozatai nem kötelezőek, illetve nem alkalmazhatóak az Egyesült Királyságra vagy Írországra; az ilyen rendelkezések, intézkedések vagy határozatok ezeknek az országoknak a hatásköreit, jogait és kötelezettségeit semmilyen módon nem érintik. Az ilyen rendelkezések, intézkedések vagy határozatok semmilyen módon nem érintik a közösségi vívmányokat, továbbá nem képezik részét a közösségi jognak annyiban, amennyiben ezeket az Egyesült Királyságra és Írországra kell alkalmazni.

3. cikk

(1) Az Egyesült Királyság vagy Írország valamely javaslatnak vagy kezdeményezésnek az Európai Közösséget létrehozó szerződés IV. címe alapján a Tanácshoz történt benyújtását követő három hónapon belül írásban bejelentheti a Tanács elnökének, hogy részt kíván venni egy ilyen javasolt intézkedés meghozatalában és alkalmazásában, amely értesítéssel egyben erre jogosulttá válik. Az

Európai Közösséget létrehozó szerződés 205. cikkének (2) bekezdésétől eltérve, a minősített többséget a Tanács érintett tagjai súlyozott szavazatainak az Európai Közösséget létrehozó szerződés említett 205. cikkének (2) bekezdése szerinti arányával azonos arányban kell megállapítani.

A Tanácsnak azokhoz a határozataihoz, amelyeket egyhangúlag kell elfogadni, az ilyen bejelentést nem tévő tagot kivéve a Tanács tagjainak egyhangú szavazata szükséges. Az e bekezdés alapján elfogadott intézkedés valamennyi olyan tagállamra kötelező, amely annak elfogadásában részt vett.

(2) Ha az (1) bekezdésben említett valamely intézkedést az Egyesült Királyság vagy Írország részvételével ésszerű időn belül nem lehet elfogadni, a Tanács az ilyen intézkedést az 1. cikknek megfelelően az Egyesült Királyság vagy Írország részvétele nélkül is elfogadhatja. Ebben az esetben a 2. cikket kell alkalmazni.

4. cikk

Azt követően, hogy a Tanács az Európai Közösséget létrehozó szerződés IV. címe alapján valamilyen intézkedést fogad el, az Egyesült Királyság vagy Írország bármikor bejelentheti a Tanácsnak és a Bizottságnak azon szándékát, hogy az intézkedést el kívánja fogadni. Ebben az esetben az Európai Közösséget létrehozó szerződés 11. cikkének (3) bekezdésében meghatározott eljárást kell értelemszerűen alkalmazni.

5. cikk

Az a tagállam, amelyre nézve az Európai Közösséget létrehozó szerződés IV. címe szerint elfogadott valamely intézkedés nem kötelező, nem viseli az intézkedésnek az intézményeknél felmerülő igazgatási költségeken kívüli pénzügyi következményeit.

6. cikk

Ha az e jegyzőkönyvben említett esetekben a Tanács által az Európai Közösséget létrehozó szerződés IV. címe alapján elfogadott valamely intézkedés kötelező az Egyesült Királyságra vagy Írországra, ennek a szerződésnek a megfelelő rendelkezéseit, így a 68. cikket is, alkalmazni kell az érintett államra az adott intézkedéssel kapcsolatban.

7. cikk

A 3. és 4. cikk nem érinti a schengeni vívmányoknak az Európai Unió keretébe történő beillesztéséről szóló jegyzőkönyvet.

8. cikk

Írország írásban bejelentheti a Tanács elnökének, hogy nem kíván tovább e jegyzőkönyv rendelkezéseinek hatálya alá tartozni. Ebben az esetben Írországra az általános szerződéses rendelkezések alkalmazandók.

(5.) Jegyzőkönyv
Dánia helyzetéről (1997.)

A MAGAS SZERZŐDŐ FELEK,

EMLÉKEZTETVE az 1992. december 12-én, Edinburghban az Európai Tanács keretében ülésező állam-, illetve kormányfőknek a Dánia által az Európai Unióról szóló szerződéssel kapcsolatban felvetett egyes problémákra vonatkozó határozatára,

TUDOMÁSUL VÉVE Dániának az állampolgárságra, a gazdasági és monetáris unióra, a védelmi politikára, valamint a bel- és igazságügyre vonatkozóan az edinburghi határozatban rögzített álláspontját,

SZEM ELŐTT TARTVA a schengeni vívmányoknak az Európai Unió keretébe történő beillesztéséről szóló jegyzőkönyv 3. cikkét,

MEGÁLLAPODTAK a következő rendelkezésekben, amelyeket az Európai Közösséget létrehozó szerződéshez, valamint az Európai Unióról szóló szerződéshez csatolnak:

I. RÉSZ

1. cikk

Dánia nem vesz részt az Európai Közösséget létrehozó szerződés IV. címe alapján javasolt intézkedések Tanács által történő elfogadásában. Az Európai Közösséget létrehozó szerződés 205. cikkének (2) bekezdésétől eltérve, a minősített többséget a Tanács érintett tagjai súlyozott szavazatainak az Európai Közösséget létrehozó szerződés említett 205. cikkének (2) bekezdése szerinti arányával azonos arányban kell megállapítani. A Tanácsnak azokhoz a határozataihoz, amelyeket egyhangúlag kell elfogadni, Dánia Kormányának képviselőit kivéve a Tanács tagjainak egyhangú szavazata szükséges.

2. cikk

Az Európai Közösséget létrehozó szerződés IV. címének rendelkezései, az e cím alapján elfogadott intézkedések, a Közösség által az e cím alapján kötött nemzetközi megállapodások rendelkezései és a Bíróságnak az ilyen rendelkezést vagy intézkedést értelmező határozatai nem kötelezőek, illetve nem alkalmazhatóak Dániára; az ilyen rendelkezések, intézkedések vagy határozatok Dánia hatásköreit, jogait és kötelezettségeit semmilyen módon nem érintik. Az ilyen rendelkezések, intézkedések vagy határozatok semmilyen módon nem érintik a közösségi vívmányokat, továbbá nem képezik részét a közösségi jognak annyiban, amennyiben ezeket Dániára kell alkalmazni.

3. cikk

Dánia nem viseli az 1. cikkben említett intézkedéseknek az intézményeknél felmerülő igazgatási költségeken kívüli pénzügyi következményeit.

4. cikk

Az 1., 2. és 3. cikk nem alkalmazható az azon harmadik országokat meghatározó intézkedésekre, amelyek állampolgárainak a tagállamok külső határainak átlépésekor vízummal kell rendelkezniük, illetve azokra az intézkedésekre, amelyek az egységes vízumformátumra vonatkoznak.

5. cikk

(1) A Tanácsnak az Európai Közösséget létrehozó szerződés IV. címének rendelkezései szerint a schengeni vívmányok kiegészítésére irányuló javaslatról vagy kezdeményezésről hozott határozatát követő hat hónapon belül Dánia dönt arról, hogy nemzeti jogában végrehajtja-e ezt a határozatot. Ha úgy dönt, hogy végrehajtja, a határozat nemzetközi jogi kötelezettséget hoz létre Dánia és a schengeni vívmányoknak az Európai Unió keretébe történő beillesztéséről szóló jegyzőkönyv 1. cikkében említett tagállamok között, valamint Dánia és Írország vagy az Egyesült Királyság között, amennyiben ezek a tagállamok részt vesznek az együttműködés kérdéses területeiben.

(2) Ha Dánia úgy dönt, hogy nem hajtja végre a Tanács (1) bekezdés szerinti határozatát, a Schengeni vívmányoknak az Európai Unió keretébe történő beillesztéséről szóló jegyzőkönyv 1. cikkében említett tagállamok megvizsgálják, hogy milyen megfelelő intézkedéseket hozzanak.

II. RÉSZ

6. cikk

A Tanács által az Európai Unióról szóló szerződés 13. cikkének (1) bekezdése, valamint 17. cikke területén elfogadott intézkedések vonatkozásában Dánia nem vesz részt az Unió olyan határozatainak és intézkedéseinek kidolgozásában és végrehajtásában, amelyeknek védelmi vonatkozásai vannak, de nem akadályozza a tagállamok közötti szorosabb együttműködés kialakítását ezen a területen. Ezért Dánia nem vesz részt ezek elfogadásában. Dánia nem köteles hozzájárulni az ilyen intézkedésekből eredő műveleti költségek finanszírozásához.

III. RÉSZ

7. cikk

Dánia alkotmányos követelményeivel összhangban bármikor tájékoztathatja a többi tagállamot, hogy a továbbiakban részben vagy egészben nem kíván élni az e jegyzőkönyvben foglaltakkal. Ebben az esetben Dánia teljes egészében alkalmazni fogja az Európai Unió keretében meghozott akkor hatályban lévő valamennyi intézkedést.

C. AZ EURÓPAI UNIÓRÓL SZÓLÓ SZERZŐDÉSHEZ,
AZ EURÓPAI KÖZÖSSÉGET LÉTREHOZÓ
SZERZŐDÉSHEZ ÉS AZ EURÓPAI ATOMENERGIA-
KÖZÖSSÉGET LÉTREHOZÓ SZERZŐDÉSHEZ
CSATOLT JEGYZŐKÖNYVEK

(6.) Jegyzőkönyv

a Bíróság alapokmányáról (2001.)

A MAGAS SZERZŐDŐ FELEK

AZZAL AZ ÓHAJJAL, hogy az Európai Közösséget létrehozó szerződés 245. cikkében, illetve az Európai Atomenergia-közösséget létrehozó szerződés 160. cikkében előírtaknak megfelelően megállapítsák a Bíróság alapokmányát,

MEGÁLLAPODTAK a következő rendelkezésekben, amelyeket az Európai Unióról szóló szerződéshez, az Európai Közösséget létrehozó szerződéshez és az Európai Atomenergia-közösséget létrehozó szerződéshez csatolnak:

1. cikk

A Bíróság az Európai Unióról szóló szerződés (EU-Szerződés), az Európai Közösséget létrehozó szerződés (EK-Szerződés), az Európai Atomenergia-közösséget létrehozó szerződés (EAK-Szerződés) és ezen alapokmány rendelkezéseinek megfelelően alakul meg és működik.

I. CÍM

BÍRÁK ÉS FŐTANÁCSNOKOK

2. cikk

Működésének megkezdése előtt minden bíró nyilvános ülésen esküt tesz arra, hogy feladatait pártatlanul és lelkiismeretesen látja el, és megőrzi a Bíróság tanácskozásainak titkosságát.

3. cikk

A bírakat mentesség illeti meg mindenfajta bírósági eljárás alól. Hivatali idejük lejárta után továbbra is megilleti őket a mentelmi jog hivatali minőségükben végzett cselekményeik vonatkozásában, beleértve szóbeli vagy írásbeli megnyilatkozásait is.

A Bíróság a mentelmi jogot teljes ülésben eljárva felfüggesztheti.

Ha a bíró mentelmi jogát felfüggesztették és ellene büntetőeljárást indítottak, az ügyet valamennyi tagállamban csak a legfelsőbb szintű nemzeti bíróságok tagjaival szemben eljárásra jogosult bíróság tárgyalhatja.

Az Európai Közösségek kiváltságairól és mentességeiről szóló jegyzőkönyv 12–15. és 18. cikkét alkalmazni kell a Bíróság bíráira, főtanácsnokaira, hivatalvezetőjére, valamint segédelőadóira; ez a rendelkezés a bírák bírósági eljárások alóli mentességére vonatkozóan az előző bekezdésekben meghatározott rendelkezéseket nem érinti.

4. cikk

A bírák semmilyen politikai vagy közigazgatási hivatalt nem tölthetnek be.

A bírák semmilyen egyéb — akár kereső, akár ingyenesen végzett — foglalkozást nem folytathatnak, kivéve ha ez alól a Tanács kivételesen mentesítést ad.

Hivatalba lépésükkor a bírák ünnepélyesen kötelezettséget vállalnak arra, hogy hivatali idejük alatt és annak lejárta után is tiszteletben tartják a hivatalukból eredő kötelezettségeiket, így különösen azt, hogy megbízatásuk megszűnését követően feddhetetlenül és tartózkodóan járnak el egyes kinevezések vagy előnyök elfogadásával kapcsolatban.

Az e tekintetben felmerülő bármilyen kétség esetén a Bíróság dönt.

5. cikk

A bírói megbízatás — a megbízatás lejártától vagy az elhalálozástól eltekintve — lemondással szűnik meg.

Lemondás esetén a bíró lemondólevelét a Bíróság elnökéhez kell címezni azzal, hogy azt továbbítsa a Tanács elnökének. Ez utóbbi értesítéssel a tisztség megüresedik.

A 6. cikk alkalmazásának eseteit kivéve, a bíró a hivatalát utódja hivatalba lépéséig tölti be.

6. cikk

A bírót csak akkor lehet hivatalából elmozdítani, illetve nyugdíjjogosultságától vagy az ezt helyettesítő egyéb juttatáshoz való jogosultságától megfosztani, ha a Bíróság bíráinak és főtanácsnokainak egyhangú megítélése szerint már nem felel meg a megkívánt feltételeknek, vagy nem tesz eleget a hivatalából eredő kötelezettségeknek. Az ilyen határozatok meghozatalában az érintett bíró nem vehet részt.

A Bíróság hivatalvezetője a Bíróság határozatát közli az Európai Parlament és a Bizottság elnökével és arról értesíti a Tanács elnökét.

A bírót hivatalából elmozdító határozat esetében a tisztség ez utóbbi értesítéssel üresedik meg.

7. cikk

Azt a bírót, aki a Bíróság olyan tagjának a helyére lép, akinek hivatali ideje még nem járt le, elődjének fennmaradó hivatali idejére kell kinevezni.

8. cikk

A 2–7. cikk rendelkezéseit a főtanácsnokokra is alkalmazni kell.

II. CÍM

SZERVEZET

9. cikk ⁽¹⁾

A bírói kar részleges megújítása, amelyre háromévente kerül sor, felváltva tizenhárom, illetve tizenkét bírót érint.

A főtanácsnoki kar részleges megújítása, amelyre háromévente kerül sor, minden egyes alkalommal négy főtanácsnokot érint.

10. cikk

A hivatalvezető a Bíróság előtt esküt tesz arra, hogy feladatait pártatlanul és lelkiismeretesen látja el, és megőrzi a Bíróság tanácskozásainak titkosságát.

11. cikk

A Bíróság a hivatalvezető akadályoztatása esetére gondoskodik annak helyettesítéséről.

⁽¹⁾ A cikket a 2003-as csatlakozási okmány módosította. Lásd a függelék a kiadvány végén.

12. cikk

A Bíróság működésének biztosítása érdekében a Bíróság mellett tisztviselők és egyéb alkalmazottak dolgoznak. Ezek a személyek az elnök felügyelete alatt a hivatalvezetőnek tartoznak felelősséggel.

13. cikk

A Bíróság javaslata alapján a Tanács egyhangúlag segédelőadók kinevezéséről rendelkezhet, és megállapíthatja a tevékenységükre irányadó szabályokat. A segédelőadók az eljárási szabályzatban megállapított feltételek szerint megbízhatók a Bíróság előtt folyamatban lévő ügyek előkészítő vizsgálataiban való részvétellel és az előadó bíróval való együttműködéssel.

A segédelőadókat olyan személyek közül választják, akiknek függetlenségéhez nem férhet kétség, és akik rendelkeznek a szükséges jogi képesítésekkel; a segédelőadókat a Tanács nevezi ki. A segédelőadók a Bíróság előtt esküt tesznek arra, hogy feladataikat pártatlanul és lelkiismeretesen látják el, és megőrzik a Bíróság tanácskozásainak titkosságát.

14. cikk

A bírácoknak, a főtanácsnokoknak és a hivatalvezetőnek a Bíróság székhelyén kell lakniuk.

15. cikk

A Bíróság folyamatosan működik. A törvénykezési szünet időtartamát, feladatainak kellő figyelembevételével, a Bíróság határozza meg.

16. cikk

A Bíróság három, illetve öt bíróból álló tanácsokat hoz létre. A tanácsok elnökét a bírák maguk közül választják meg. Az öt bíróból álló tanácsok elnökeit három évre választják. Az elnök egy alkalommal újraválasztható.

A nagytanács tizenhárom bíróból áll. Az elnöki tisztet a Bíróság elnöke tölti be. Az öttagú bírói tanácsok elnökei és az eljárási szabályzatban meghatározott feltételek szerint kinevezett más bírák szintén tagjai a nagytanácsnak.

A Bíróság nagytanácsa akkor jár el, ha az eljárásban félként részt vevő tagállam vagy közösségi intézmény azt kéri.

A Bíróság teljes ülésben jár el az EK-Szerződés 195. cikkének (2) bekezdése, 213. cikkének (2) bekezdése, 216. cikke vagy 247. cikkének (7) bekezdése, illetve az EAK-Szerződés 107d. cikkének (2) bekezdése, 126. cikkének (2) bekezdése, 129. cikke vagy 160b. cikkének (7) bekezdése alapján elé terjesztett ügyekben.

Ezen túlmenően, ha Bíróság úgy ítéli meg, hogy az előtte folyó ügy kivételes jelentőséggel bír, a főtanácsnok meghallgatását követően úgy határozhat, hogy az ügyet a teljes ülés elé utalja.

17. cikk

A Bíróság határozatai csak akkor érvényesek, ha a tanácskozásokon a bírák páratlan számban vesznek részt.

A három vagy öt bíróból álló tanácsok határozatai csak akkor érvényesek, ha azok meghozatalában három bíró vett részt.

A nagytanács határozatai csak akkor érvényesek, ha kilenc tag jelen van.

A teljes ülés határozatai csak akkor érvényesek, ha tizenöt tag jelen van.

Egy tanács valamely bírójának akadályoztatása esetén az eljárási szabályzatban megállapított feltételek szerint egy másik tanács bírója kérhető fel a tanácsban való részvételre.

18. cikk

A bírák vagy főtanácsnokok nem vehetnek részt olyan ügy elbírálásában, amelyben előzőleg valamelyik fél érdekében meghatalmazottként vagy tanácsadóként vettek részt, illetve ügyvédként jártak el, vagy amelyben előzőleg bíróság, vizsgálóbizottság tagjaként vagy bármilyen más minőségben állást kellett foglalniuk.

Ha egy bíró vagy főtanácsnok valamilyen különleges ok folytán úgy ítéli meg, hogy egy meghatározott ügyben az ítélethozatalban vagy az ügy kivizsgálásában nem vehet részt, erről tájékoztatja az elnököt. Ha valamilyen különleges ok folytán az elnök úgy ítéli meg, hogy valamely bíró vagy főtanácsnok egy meghatározott ügy tárgyalásában nem vehet részt, illetve indítványait nem adhatja elő, erre felhívja az érintett figyelmét.

Az e cikk alkalmazásával kapcsolatban felmerülő minden nehézség esetén a Bíróság dönt.

A felek nem kérelmezhetik a Bíróság vagy valamely tanácsa összetételének megváltoztatását sem a bíró állampolgársága alapján, sem arra való hivatkozással, hogy a Bíróságban vagy a tanácsban nincs az állampolgárságuknak megfelelő bíró.

III. CÍM

ELJÁRÁS

19. cikk

A tagállamokat és a közösségi intézményeket a Bíróság előtt esetenként kinevezett meghatalmazott képviseli; a meghatalmazottat tanácsadó vagy ügyvéd segítheti.

Az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásban részes azon államok, amelyek nem tagállamok, valamint a megállapodásban említett EFTA Felügyeleti Hatóság ugyanilyen módon képviselik magukat.

A többi felet ügyvédnek kell képviselnie.

A felet a Bíróság előtt csak olyan ügyvéd képviselheti vagy segítheti, aki valamely tagállam bírósága előtt vagy az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodás más részes államának bírósága előtt eljárni jogosult.

E meghatalmazottak, tanácsadók és ügyvédek a Bíróság előtti eljárás folyamán az eljárási szabályzatban megállapított feltételeknek megfelelően rendelkeznek azokkal a jogokkal és biztosítékokkal, amelyek feladataik független ellátásához szükségesek.

A Bíróság az eljárási szabályzatban megállapított feltételek szerint az előtte megjelenő tanácsadókkal és ügyvédekkel szemben a rendszerint a bíróságoknak biztosított jogokkal rendelkezik.

Azok az egyetemi vagy főiskolai oktatók, akik olyan tagállam állampolgárai, amelynek joga lehetővé teszi számukra, hogy bíróság előtt eljárjanak, a Bíróság előtt ugyanolyan jogokkal rendelkeznek, mint amelyeket e cikk az ügyvédeknek biztosít.

20. cikk

A Bíróság előtti eljárás két részből, egy írásbeli és egy szóbeli részből áll.

Az írásbeli eljárás a keresetleveleknek, az előkészítő iratoknak, az ellenkérelmeknek, az észrevételeknek és az esetleges válaszoknak, valamint az ezek alátámasztásául szolgáló minden iratnak és okiratnak vagy ezek hitelesített másolatainak közlése a felekkel és a Közösségek azon intézményeivel, amelyeknek határozatai a jogvita tárgyát képezik.

Ezeket a közléseket az eljárási szabályzatban megállapított rendben és határidőn belül a hivatalvezető teszi meg.

A szóbeli eljárás az előadó bíró által benyújtott jelentés felolvasása, a meghatalmazottaknak, tanácsadóknak és ügyvédeknek, továbbá a főtanácsnok indítványainak a meghallgatása a Bíróság részéről, valamint az esetleges tanúk és szakértők ki-, illetve meghallgatása.

Ha a Bíróság úgy ítéli meg, hogy az ügy semmilyen új jogkérdést nem vet fel, a főtanácsnok meghallgatását követően úgy határozhat, hogy az ügyben a főtanácsnok indítványa nélkül dönt.

21. cikk

A Bíróság előtt a keresetet a hivatalvezetőnek címzett keresetlevéllel kell megindítani. A keresetlevélnek tartalmaznia kell a kérelmező nevét és lakcímét, az aláíró perbeli állását, annak a félnek vagy feleknek a nevét, aki vagy akik ellen a keresetet benyújtották, a jogvita tárgyát, a Bíróság döntésére irányuló kérelmet és azoknak a jogalapoknak a rövid összefoglalását, amelyekre a kérelmet alapozzák.

A keresetlevélhez adott esetben csatolni kell azt a jogi aktust, amelynek megsemmisítését a Bíróságtól kéri, vagy — az EK-Szerződés 232. cikkében, illetve az EAK-Szerződés 148. cikkében említett körülmények fennállta esetén — egy arra az időpontra vonatkozó okirati bizonyítékot, amikor az intézményt a hivatkozott cikkek értelmében felkérték, hogy járjon el. Ha ezeket az okmányokat nem csatolták a keresetlevélhez, a hivatalvezető felkéri az érintett felet arra, hogy azokat ésszerű határidőn belül nyújtsa be, de a fél jogai akkor sem évülnek el, ha ezeket az okmányokat az eljárás megindítására nyitva álló határidő letelte után nyújtja be.

22. cikk

Az EAK-Szerződés 18. cikke szerinti ügyekben a hivatalvezetőnek címzett írásbeli jogorvoslati kérelemmel lehet a Bírósághoz fordulni. A kérelemnek tartalmaznia kell a kérelmező nevét és lakcímét, az aláíró perbeli állását, a megtámadott határozat megjelölését, az ellenérdekű felek megnevezését, a jogvita tárgyát, a Bíróság döntésére irányuló kérelmet és azoknak a jogalapoknak a rövid összefoglalását, amelyekre a kérelmet alapozzák.

A kérelemhez csatolni kell a Választottbírósági Bizottság megtámadott határozatának hitelesített másolatát.

Amennyiben a Bíróság a jogorvoslati kérelmet elutasítja, a Választottbírósági Bizottság határozata jogerőre emelkedik.

Ha a Bíróság a Választottbírósági Bizottság határozatát megsemmisíti, a Választottbírósági Bizottság előtti eljárás, adott esetben az eljárásban részt vevő felek valamelyikének kezdeményezésére újra lefolytatható. A Bíróság jogkérdésben hozott döntései a Választottbírósági Bizottságra nézve kötelezőek.

23. cikk

Az EU-Szerződés 35. cikkének (1) bekezdésében, az EK-Szerződés 234. cikkében, illetve az EAK-Szerződés 150. cikkében említett esetekben egy tagállam bíróságának az eljárás felfüggesztéséről és az ügynek a Bíróság elé utalásáról szóló határozatát az érintett bíróság közli a Bírósággal. Ezt a határozatot azután a Bíróság hivatalvezetője továbbítja a feleknek, a tagállamoknak és a Bizottságnak, továbbá a Tanácsnak vagy az Európai Központi Banknak, ha e két intézmény valamelyike hozta azt a jogi aktust, amelynek érvényessége vagy értelmezése a jogvita tárgyát képezi, illetve az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak, ha e két intézmény közösen hozta meg azt a jogi aktust, amelynek érvényessége vagy értelmezése a jogvita tárgyát képezi.

E határozat közlésétől számított két hónapon belül a feleknek, a tagállamoknak, a Bizottságnak, továbbá adott esetben az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak és az Európai Központi Banknak jogában áll a Bírósághoz beadványokat vagy írásbeli észrevételeket benyújtani.

Az EK-Szerződés 234. cikkében említett esetekben a tagállam bíróságának határozatát a Bíróság hivatalvezetője ezenkívül továbbítja az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodás azon részes államainak, amelyek nem tagállamok, valamint a megállapodásban említett EFTA Felügyeleti Hatóságnak, amelyek a közléstől számított két hónapon belül beadványokat és írásbeli észrevételeket nyújthatnak be a Bírósághoz, amennyiben a határozat a megállapodás alkalmazási területeinek valamelyikét érinti.

Amennyiben a Tanács és egy vagy több harmadik állam között megkötött, valamely meghatározott tárgyra vonatkozó megállapodás úgy rendelkezik, hogy ezeknek az államoknak jogában áll beadványokat vagy írásbeli észrevételeket benyújtani, ha valamely tagállam bírósága egy olyan kérdést utal a Bíróság elé előzetes döntéshozatalra, amely a megállapodás hatálya alá tartozik, a tagállami bíróságnak az ilyen kérdés Bíróság elé utalásáról szóló határozatát az érintett harmadik állam részére szintén továbbítani kell. E határozat közlésétől számított két hónapon belül ezeknek az államoknak jogában áll a Bírósághoz beadványokat vagy írásbeli észrevételeket benyújtani.

24. cikk

A Bíróság felkérheti a feleket, hogy nyújtsanak be minden olyan okiratot, és adjanak meg minden olyan tájékoztatást, amelyet a Bíróság szükségesnek tart. Elutasítás esetén a Bíróság alakszerű feljegyzést készít.

A Bíróság az eljárásban félként részt nem vevő tagállamokat és intézményeket is felkérheti, hogy adjanak meg minden olyan tájékoztatást, amelyet a Bíróság az eljáráshoz szükségesnek tart.

25. cikk

A Bíróság bármely általa választott személyt, testületet, hatóságot, bizottságot vagy egyéb szervezetet bármikor szakértői vélemény elkészítésével bízhat meg.

26. cikk

A tanúkat az eljárási szabályzatban megállapított feltételek szerint lehet kihallgatni.

27. cikk

A Bíróság az eljárási szabályzatban megállapított feltételek szerint a megjelenést elmulasztó tanúkkal szemben a rendszerint a bíróságoknak biztosított jogokkal rendelkezik, és pénzbírságot szabhat ki.

28. cikk

A tanúkat és a szakértőket az eljárási szabályzatban megállapított formában tett eskü alatt, illetve a tanú vagy szakértő országának jogában meghatározott módon kell kihallgatni, illetve meghallgatni.

29. cikk

A Bíróság elrendelheti, hogy valamely tanút vagy szakértőt a lakóhelye szerinti bíróság hallgasson ki.

A végzést végrehajtás céljából az eljárási szabályzatban megállapított feltételeknek megfelelően meg kell küldeni az illetékes bíróságnak. A megkeresés alapján elkészített iratokat ugyanezen feltételek szerint vissza kell küldeni a Bíróságnak.

A költségeket a Bíróság viseli, de azokat adott esetben a felekre háríthatja.

30. cikk

Ha a tanú hamis vallomást tesz vagy a szakértő hamis szakvéleményt ad, a tagállam ezt ugyanúgy ítéli meg, mintha ezt a bűncselekményt valamely polgári ügyekben hatáskörrel rendelkező bírósága előtt követték volna el. A Bíróság feljelentése alapján az elkövetőt az érintett tagállam a hatáskörrel rendelkező bírósága elé állítja.

31. cikk

Ha a Bíróság hivatalból vagy a felek kérelmére nyomós okból másként nem határoz, a Bíróság tárgyalásai nyilvánosak.

32. cikk

A tárgyalásokon a Bíróság kihallgathatja a tanúkat, illetve meghallgathatja a szakértőket és magukat a feleket. Ez utóbbiak azonban csak képviselőik útján szólalhatnak fel a Bíróságon.

33. cikk

Minden tárgyalásról jegyzőkönyv készül, amelyet az elnök és a hivatalvezető ír alá.

34. cikk

Az ügyek tárgyalásának sorrendjét az elnök határozza meg.

35. cikk

A Bíróság tanácskozásai titkosak, és azok titkosságát később is meg kell őrizni.

36. cikk

Az ítéleteket indokolni kell. Az ítéleteknek tartalmazniuk kell azoknak a bírácoknak a nevét, akik a határozathozatalban részt vettek.

37. cikk

Az ítéleteket az elnök és a hivatalvezető írják alá. Az ítéleteket nyilvános ülésen fel kell olvasni.

38. cikk

A költségekről a Bíróság határoz.

39. cikk

A Bíróság elnöke határozhat — az ebben az alapokmányban foglalt egyes szabályoktól a szükséges mértékig eltérő és az eljárási szabályzatban megállapított gyorsított eljárással — a végrehajtásnak az EK-Szerződés 242. cikkében, illetve az EAK-Szerződés 157. cikkében előírtak szerinti felfüggesztésére irányuló kérelmekről vagy az ideiglenes intézkedéseknek az EK-Szerződés 243. cikke, illetve az EAK-Szerződés 158. cikke szerinti elrendelésére irányuló kérelmekről, továbbá a végrehajtásnak az EK-Szerződés 256. cikkének negyedik bekezdése, illetve az EAK-Szerződés 164. cikkének harmadik bekezdése szerinti felfüggesztésére irányuló kérelmekről.

Az elnököt akadályoztatása esetén az eljárási szabályzatban megállapított feltételek szerint egy másik bíró helyettesíti.

Az elnök vagy az őt helyettesítő bíró végzése ideiglenes, és semmiben nem befolyásolja előre a Bíróságnak az ügy érdemére vonatkozó határozatát.

40. cikk

A tagállamok és Közösségek intézményei a Bíróság előtt folyamatban lévő eljárásokba beavatkozhatnak.

Ugyanez a jog minden olyan egyéb személyt is megillet, aki valószínűsíti, hogy a Bíróság elé vitt jogvita kimeneteléhez jogos érdeke fűződik, kivéve a tagállamok közötti, a Közösségek intézményei közötti, illetve a tagállamok és a Közösségek intézményei közötti jogvitákat.

A második bekezdés sérelme nélkül az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodás azon részes államai, amelyek nem tagállamok, valamint a megállapodásban említett EFTA Felügyeleti Hatóság beavatkozhatnak a Bíróság előtt folyamatban lévő eljárásokba, amennyiben azok e megállapodás alkalmazási területeinek egyikét érintik.

A beavatkozásra vonatkozó kérelemben tett indítványok csak az egyik fél indítványainak támogatására korlátozódhatnak.

41. cikk

Ha a szabályszerűen idézett alperes nem nyújtja be írásbeli védekezését, ellene elmarasztaló ítéletet kell hozni. Az ilyen mulasztási ítélet ellen az annak közlésétől számított egy hónapon belül ellentmondással lehet élni. Ha a Bíróság másként nem határoz, az ellentmondás nem jár a mulasztási ítélet végrehajtásának felfüggesztésével.

42. cikk

A tagállamok, a Közösségek intézményei és minden egyéb természetes vagy jogi személy az eljárási szabályzatban meghatározandó esetekben és feltételekkel harmadik félként megtámadhatják a meghallgatásuk nélkül meghozott ítéleteket, ha azok jogaikat sértik.

43. cikk

Ha egy ítélet értelme vagy hatálya kétséges, bármelyik fél vagy a Közösségek bármelyik intézménye kérelmére a Bíróság azt értelmezi, ha érdekeltségüket valószínűsítik.

44. cikk

Perújítási kérelemmel csak akkor lehet a Bírósághoz fordulni, ha olyan döntő jelentőségű tény merül fel, amely az ítélet meghozatalát megelőzően a Bíróság és a perújítást kérő fél előtt ismeretlen volt.

A perújítási eljárás a Bíróságnak az új tény fennállása miatt a perújítást megengedő határozatával veszi kezdetét, amelyben a Bíróság elismeri, hogy az új tény természete miatt az ügyben perújításnak van helye, és a kérelmet ezen az alapon elfogadhatónak nyilvánítja.

Perújítási kérelmet az ítélet meghozatalától számított 10 év után nem lehet benyújtani.

45. cikk

A távolságra tekintettel biztosított külön eljárási határidőket az eljárási szabályzat határozza meg.

A határidők elmulasztása nem jár jogvesztéssel, ha az érintett fél előre nem látható körülmények vagy *vis maior* fennállását igazolja.

46. cikk

A szerződésen kívül okozott károkért való felelősségre vonatkozó ügyekben a Közösségek elleni eljárás megindításának joga az erre okot adó esemény felmerülésétől számított öt év alatt évül el. Az elévülés megszakad, ha a Bírósághoz keresetet nyújtottak be, vagy ha a károsult fél az eljárás megindítása előtt követelésével a Közösségek megfelelő intézményéhez fordult. Ez utóbbi esetben az eljárást az EK-Szerződés 230. cikkében, illetve az EAK-Szerződés 146. cikkében előírt két hónapos határidőn belül kell megindítani; adott esetben az EK-Szerződés 232. cikke második bekezdésének, illetve az EAK-Szerződés 148. cikke második bekezdésének rendelkezéseit kell alkalmazni.

IV. CÍM

AZ EURÓPAI KÖZÖSSÉGEK ELSŐFOKÚ BÍRÓSÁGA

47. cikk

Ezen alapokmány 2–8., 14. és 15. cikkét, 17. cikkének első, második, negyedik és ötödik bekezdését, valamint 18. cikkét az Elsőfokú Bíróságra és annak tagjaira is alkalmazni kell. A 2. cikkben említett esküt a Bíróság előtt kell letenni, a 3., 4. és 6. cikkben említett határozatokat pedig a Bíróság az Elsőfokú Bírósággal folytatott konzultációt követően fogadja el.

A 3. cikk negyedik bekezdését, valamint a 10., 11. és 14. cikket az Elsőfokú Bíróság hivatalvezetőjére is megfelelően alkalmazni kell.

48. cikk ⁽¹⁾

Az Elsőfokú Bíróság huszonöt bíróból áll.

49. cikk

Az Elsőfokú Bíróság tagjait fel lehet kérni főtanácsnoki feladatok ellátására.

A főtanácsnok feladata, hogy teljesen pártatlanul és függetlenül eljárva, nyilvános tárgyaláson indokolással ellátott indítványt terjesszen elő az Elsőfokú Bíróság előtt folyó meghatározott ügyekre vonatkozóan annak érdekében, hogy segítse az Elsőfokú Bíróságot feladatának ellátásában.

Az ilyen ügyek kiválasztásának szempontjait, valamint a főtanácsnok kijelölésére vonatkozó szabályokat az Elsőfokú Bíróság eljárási szabályzata állapítja meg.

⁽¹⁾ A cikket a 2003-as csatlakozási okmány módosította. Lásd a függelék a kiadvány végén.

Az a tag, akit egy ügyben a főtanácsnoki feladatok ellátására kértek fel, az ügy elbírálásában nem vehet részt.

50. cikk

Az Elsőfokú Bíróság három, illetve öt bíróból álló tanácsokban ülésezik. A tanácsok elnökét a bírák maguk közül választják meg. Az öt bíróból álló tanácsok elnökeit három évre választják. Az elnök egy alkalommal újraválasztható.

A tanácsok összetételére és az ügyeknek a tanácsokra történő kiosztására irányadó szabályokat az eljárási szabályzat tartalmazza. Az eljárási szabályzatban meghatározott bizonyos esetekben az Elsőfokú Bíróság teljes ülésben, illetve egyesbíróként is eljárhat.

Az eljárási szabályzat úgy is rendelkezhet, hogy az Elsőfokú Bíróság, az ott meghatározott ügyekben és feltételekkel, nagytanácsban jár el.

51. cikk

Az EK-Szerződés 225. cikkének (1) bekezdésében, illetve az EAK-Szerződés 140a. cikkének (1) bekezdésében foglaltaktól eltérve, továbbra is a Bíróság rendelkezik hatáskörrel az EK-Szerződés 230. és 232. cikkében, illetve az EAK-Szerződés 146. és 148. cikkében említett azon keresetek elbírálására, amelyeket a tagállamok valamelyike nyújt be:

- a) az Európai Parlament vagy a Tanács, illetve – amennyiben közösen járnak el – mindkettőjük valamely jogi aktusa, illetve mulasztása miatt, kivéve:
  - a Tanács által az EK-Szerződés 88. cikkének (2) bekezdés alapján elfogadott határozatokat,
  - a Tanács által az EK-Szerződés 133. cikke értelmében a kereskedelem védelmére vonatkozó valamely tanácsi rendelet alapján elfogadott jogi aktusokat,
  - azokat a jogi aktusokat, amelyek révén a Tanács az EK-Szerződés 202. cikkének harmadik francia bekezdésével összhangban a végrehajtási hatáskört maga gyakorolja;
- b) a Bizottságnak az EK-Szerződés 11a. cikke szerinti valamely jogi aktusa, illetve mulasztása miatt.

Szintén a Bíróság hatáskörébe tartozik azoknak az ugyanezen cikkeken alapuló kereseteknek az elbírálása, amelyeket a Közösségek intézményei vagy az Európai Központi Bank nyújt be az Európai Parlament vagy a Tanács, illetve – amennyiben közösen járnak el – mindkettőjük vagy pedig a Bizottság valamely jogi aktusa, illetve mulasztása miatt, továbbá amelyeket a Közösségek valamely intézménye nyújt be az Európai Központi Bank valamely jogi aktusa, illetve mulasztása miatt.

52. cikk

A Bíróság elnöke és az Elsőfokú Bíróság elnöke közös megegyezéssel meghatározzák azokat a feltételeket, amelyek szerint a Bíróság tisztviselői és egyéb alkalmazottai az Elsőfokú Bíróság számára — működésének biztosítása érdekében — szolgálatot teljesítenek. Bizonyos tisztviselők és egyéb alkalmazottak az Elsőfokú Bíróság elnökének felügyelete alatt az Elsőfokú Bíróság hivatalvezetőjének tartoznak felelősséggel.

53. cikk

Az Elsőfokú Bíróság előtti eljárásra ezen alapokmány III. címe az irányadó.

Az eljárás további és részletes szabályait szükség szerint az Elsőfokú Bíróság eljárási szabályzata határozza meg. A szellemi tulajdon terén felmerülő jogviták sajátosságainak figyelembe vétele érdekében az eljárási szabályzat eltérhet a 40. cikk negyedik bekezdésétől és a 41. cikktől.

A 20. cikk negyedik bekezdésétől eltérően indokolással ellátott indítványait a főtanácsnok írásban is megteheti.

54. cikk

Ha valamely, az Elsőfokú Bírósághoz intézett keresetlevelet vagy egyéb beadványt tévesen a Bíróság hivatalvezetőjéhez nyújtanak be, a hivatalvezető azt haladéktalanul továbbítja az Elsőfokú Bíróság hivatalvezetőjének; hasonlóképpen, ha egy, a Bírósághoz intézett keresetlevelet vagy egyéb beadványt tévesen az Elsőfokú Bíróság hivatalvezetőjének nyújtanak be, a hivatalvezető azt haladéktalanul továbbítja a Bíróság hivatalvezetőjének.

Ha az Elsőfokú Bíróság megállapítja, hogy nincs hatásköre valamely olyan ügy megtárgyalására és eldöntésére, amely a Bíróság hatáskörébe tartozik, az ügyet átteszi a Bírósághoz; hasonlóképpen, ha a Bíróság megállapítja, hogy egy ügy az Elsőfokú Bíróság hatáskörébe tartozik, ezt az ügyet átteszi az Elsőfokú Bírósághoz, amely ezt követően az ügyben hatáskörének hiányát nem állapíthatja meg.

Ha a Bírósághoz és az Elsőfokú Bírósághoz olyan ügyekben fordultak, amelyeknek ugyanaz a tárgya, amelyekben ugyanaz az értelmezési kérdés merül fel vagy ugyanannak a jogi aktusnak az érvényességét vitatják, az Elsőfokú Bíróság az előtte folyó eljárást a felek meghallgatását követően a Bíróság ítéletéig felfüggesztheti, vagy – az EK-Szerződés 230. cikke, illetve az EAK-Szerződés 146. cikke alapján benyújtott keresetek esetén – hatáskörét átengedheti e keresetekre nézve annak érdekében, hogy ezekről a Bíróság dönthessen. Ugyanilyen feltételekkel a Bíróság is határozhat úgy, hogy az előtte folyó eljárást felfüggeszti; ebben az esetben az Elsőfokú Bíróság előtti eljárás folytatódik.

Ha keresetével valamely tagállam és egy intézmény ugyanazon jogi aktust támadja meg, az Elsőfokú Bíróság köteles hatáskörét átengedni e keresetekre nézve annak érdekében, hogy ezekről a Bíróság dönthessen.

55. cikk

Az Elsőfokú Bíróság eljárást befejező határozatait, az érdemi kérdésekről csak részben rendelkező, illetve a hatáskör hiányára vagy a kereset meg nem engedhetőségére alapozott kifogásra vonatkozó eljárási kérdésről rendelkező határozatokat az Elsőfokú Bíróság hivatalvezetője közli a felekkel, valamennyi tagállammal és a Közösségek intézményeivel akkor is, ha azok az Elsőfokú Bíróság előtt folyó eljárásba nem avatkoztak be.

56. cikk

Az Elsőfokú Bíróság eljárást befejező határozata ellen és annak az érdemi kérdésekről csak részben rendelkező, illetve a hatáskör hiányára vagy a kereset meg nem engedhetőségére alapozott kifogásra vonatkozó eljárási kérdésről rendelkező határozata ellen a Bírósághoz a megtámadott határozat közlésétől számított két hónapon belül fellebbezést lehet benyújtani.

Ilyen fellebbezéssel bármelyik fél élhet, akinek indítványait egészben vagy részben elutasították. A tagállamokon és a Közösségek intézményein kívüli beavatkozók csak akkor nyújthatnak be fellebbezést, ha őket az Elsőfokú Bíróság határozata közvetlenül érinti.

A Közösségek és az alkalmazottaik közötti jogvitákra vonatkozó perek esetét kivéve fellebbezést nyújthatnak be azok a tagállamok és közösségi intézmények is, amelyek az Elsőfokú Bíróság előtt folyó perbe nem avatkoztak be. Ilyen esetekben ezeknek a tagállamoknak és intézményeknek a helyzete az első fokon beavatkozó tagállamok vagy intézmények helyzetével azonos.

57. cikk

Minden olyan személy, akinek a beavatkozási kérelmét az Elsőfokú Bíróság elutasította, a kérelmet elutasító határozat közlésétől számított két héten belül fellebbezést nyújthat be a Bírósághoz.

Az eljárásban részt vevő felek az Elsőfokú Bíróságnak az EK-Szerződés 242., 243. cikke vagy 256. cikkének negyedik bekezdése, illetve az EAK-Szerződés 157., 158. cikke vagy 164. cikkének harmadik bekezdése alapján hozott határozatait ellen a határozat velük való közlésétől számított két hónapon belül élhetnek fellebbezéssel.

Az e cikk első két bekezdésében említett fellebbezésről a 39. cikkében említett eljárás szerint kell határozni.

58. cikk

A Bírósághoz benyújtott fellebbezés kizárólag jogkérdésre vonatkozhat. A fellebbezésben csak az Elsőfokú Bíróság hatáskörének hiányára, a fellebbező érdekeit hátrányosan befolyásoló eljárási szabálytalanságra, valamint a közösségi jognak az Elsőfokú Bíróság általi megsértésére lehet hivatkozni.

A fellebbezés nem vonatkozhat kizárólag a költségek összegére vagy arra, hogy a költségek viselésére melyik felet kötelezték.

59. cikk

Ha az Elsőfokú Bíróság valamely határozata ellen fellebbezést nyújtottak be, a Bíróság előtti eljárás írásbeli és szóbeli részből áll. Az eljárási szabályzatban megállapított feltételeknek megfelelően a Bíróság a főtanácsnok és a felek meghallgatását követően szóbeli eljárás nélkül is határozhat.

60. cikk

Az EK-Szerződés 242. és 243. cikkének, illetve az EAK-Szerződés 157. és 158. cikkének sérelme nélkül a fellebbezésnek nincs felfüggesztő hatálya.

Az EK-Szerződés 244. cikkétől, illetve az EAK-Szerződés 159. cikkétől eltérve, az Elsőfokú Bíróság valamely rendeletet semmissé nyilvánító határozata csak az ezen alapokmány 56. cikkének első bekezdésében említett határidő lejártának napjától vagy — ha e határidőn belül fellebbezést nyújtottak be — a fellebbezés elutasításának napjától lép hatályba, ami ugyanakkor nem érinti a félnek azt a jogát, hogy az EK-Szerződés 242. és 243. cikke, illetve az EAK-Szerződés 157. és 158. cikke alapján a semmissé nyilvánított rendelet hatályának felfüggesztése vagy bármilyen egyéb ideiglenes intézkedés elrendelése érdekében a Bírósághoz forduljon.

61. cikk

Ha a fellebbezés megalapozott, a Bíróság az Elsőfokú Bíróság határozatát hatályon kívül helyezi. Ha a per állása megengedi, az ügyet maga a Bíróság is érdemben eldöntheti, illetve határozathozatalra visszautalhatja az Elsőfokú Bírósághoz.

Egy ügynek az Elsőfokú Bírósághoz való visszautalása esetén az Elsőfokú Bíróságot jogkérdésekben köti a Bíróság határozata.

Ha az Elsőfokú Bíróság előtt folyó perbe be nem avatkozó tagállam vagy közösségi intézmény által benyújtott fellebbezés megalapozott, a Bíróság — ha szükségesnek tartja — megállapíthatja, hogy az Elsőfokú Bíróság hatályon kívül helyezett határozatának mely joghatásait kell végérvényesnek tekinteni az eljárásban részt vevő felekre vonatkozóan.

62. cikk

Az EK-Szerződés 225. cikkének (2) bekezdésében, illetve az EAK-Szerződés 140a. cikkének (2) és (3) bekezdésében említett esetekben az első főtanácsnok, ha úgy ítéli meg, hogy fennáll a komoly veszélye annak, hogy a közösségi jog egységessége vagy koherenciája sérül, az Elsőfokú Bíróság határozatának felülvizsgálatát indítványozhatja a Bíróságnál.

Az indítványt az Elsőfokú Bíróság határozatának kihirdetésétől számított egy hónapon belül kell megtenni. A Bíróság az első főtanácsnok indítványának előterjesztésétől számított egy hónapon belül dönt arról, hogy szükséges-e a határozat felülvizsgálata.

62a. cikk

A Bíróság a felülvizsgálat tárgyát képező kérdésekkel kapcsolatban gyorsított eljárás keretében, az Elsőfokú Bíróság által részére megküldött iratok alapján határoz.

Az ezen alapokmány 23. cikkében említett érdekelteknek, valamint az EK-Szerződés 225. cikkének (2) bekezdésében és az EAK-Szerződés 140a. cikkének (2) bekezdésében említett esetekben az Elsőfokú Bíróság előtti eljárás feleinek jogukban áll a felülvizsgálat tárgyát képező kérdésekkel kapcsolatban a megadott határidőn belül beadványokat vagy írásbeli észrevételeket benyújtani a Bírósághoz.

A Bíróság a határozathozatalt megelőzően elrendelheti a szóbeli szakasz megnyitását.

62b. cikk

Az EK-Szerződés 225. cikkének (2) bekezdésében és az EAK-Szerződés 140a. cikkének (2) bekezdésében említett esetekben, az EK-Szerződés 242. és 243. cikkének sérelme nélkül, a felülvizsgálati indítványnak és a felülvizsgálati eljárás megindításáról szóló határozatnak nincs felfüggesztő hatálya. Ha a Bíróság azt állapítja meg, hogy az Elsőfokú Bíróság határozata sérti a közösségi jog egységességét vagy koherenciáját, az ügyet visszautalja az Elsőfokú Bíróság elé, amelyet jogkérdésekben köt a Bíróság határozata; a Bíróság meghatározhatja, hogy az Elsőfokú Bíróság határozatának mely részei rendelkeznek jogerővel az eljárásban részt vevő felek tekintetében. Ugyanakkor, ha a jogvita eldöntése – a felülvizsgálat eredményére figyelemmel – az Elsőfokú Bíróság határozatában megállapított tényálláson alapul, a Bíróság határozata jogerős.

Az EK-Szerződés 225. cikke (3) bekezdésében, valamint az EAK-Szerződés 140a. cikke (3) bekezdésében említett esetekben – felülvizsgálati indítvány vagy felülvizsgálati eljárás indítására irányuló határozat hiányában – az Elsőfokú Bíróságnak a hozzá intézett kérdésekre adott válaszai az erre a célra a 62. cikk második bekezdésében meghatározott határidő lejártával hatályosak. Felülvizsgálati eljárás megindítása esetén a felülvizsgálat tárgyát képező válasz vagy válaszok az eljárás lezárultával válnak hatályossá, kivéve, ha a Bíróság ettől eltérően határoz. Ha a Bíróság azt állapítja meg, hogy az Elsőfokú Bíróság határozata sérti a közösségi jog egységességét vagy koherenciáját, a Bíróságnak a felülvizsgálat tárgyát képező kérdésekre adott válasza lép az Elsőfokú Bíróság válasza helyébe.

IVa. CÍM

BÍRÓI KÜLÖNTANÁCSOK

62.c. cikk

Ennek az alapokmánynak a melléklete tartalmazza az EK-szerződés 225a. cikke és az Euratom-szerződés 140b. cikke alapján létrehozott bírói különtanácsok hatáskörére, összetételére, szervezete és eljárására vonatkozó rendelkezéseket.

V. CÍM

ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

63. cikk

Az ezen alapokmány alkalmazásához és, amennyiben szükséges, a kiegészítéséhez szükséges rendelkezéseket a Bíróság és az Elsőfokú Bíróság eljárási szabályzata tartalmazza.

64. cikk

A Bíróság eljárási szabályzatának és az Elsőfokú Bíróság eljárási szabályzatának a nyelvhasználati szabályokra vonatkozó rendelkezéseit továbbra is alkalmazni kell mindaddig, amíg ezen alapokmányban a Bíróságnál és az Elsőfokú Bíróságnál alkalmazandó nyelvhasználati szabályokra irányadó előírások elfogadásra nem kerülnek. E rendelkezéseket csak az ezen alapokmány módosítására előírt eljárásnak megfelelően lehet módosítani vagy hatályon kívül helyezni.

I. MELLÉKLET

AZ EURÓPAI UNIÓ KÖZSZOLGÁLATI TÖRVÉNYSZÉKE

1. cikk

Az Európai Unió Közzolgálati Törvényszéke (a továbbiakban: Közzolgálati Törvényszék) első fokon a Közösségek és alkalmazottai közötti jogvitákban jár el az EK-Szerződés 236. cikke és az Euratom-Szerződés 152. cikke alapján, beleértve a valamennyi szerv vagy hivatal és annak személyzete közötti azon jogvitákat, amelyek a Bíróság hatáskörébe tartoznak.

2. cikk

A Közzolgálati Bíróság hét bíróból áll. Amennyiben a Bíróság kéri, a bírák számát a Tanács minősített többséggel hozott határozattal megnövelheti.

A bírákat hatéves időtartamra nevezik ki. A távozó bírák újra kinevezhetők.

A megüresedő bírói tisztséget egy új bíró hatéves időtartamra történő kinevezésével kell betölteni.

3. cikk

(1) A bírákat az EK-Szerződés 225a. cikke negyedik bekezdésével és az Euratom-Szerződés 140b. cikke negyedik bekezdésével összhangban, és az e cikkel létrehozott bizottsággal folytatott konzultációt követően a Tanács nevezi ki. A bírák kinevezése során a Tanács ügyel a Közzolgálati Törvényszék kiegyensúlyozott összetételére, mind a tagállamok állampolgárainak a lehető legszélesebb földrajzi területen alapuló kiválasztását, mind pedig a nemzeti jogrendszerek képviselését illetően.

(2) Minden uniós polgársággal rendelkező és az EK-Szerződés 225a. cikk negyedik bekezdésében, valamint az Euratom-Szerződés 140b. cikkének negyedik bekezdésében meghatározott feltételeket teljesítő személynek lehetősége van pályázat benyújtására. A Tanács a Bíróság javaslatára, minősített többséggel eljárva megállapítja a pályázatok benyújtására és kezelésére vonatkozó feltételeket és részletes szabályokat.

(3) Létrejön egy a Bíróság, valamint az Elsőfokú Bíróság korábbi tagjaiból és elismert szaktudással rendelkező jogászokból álló, hét tagú bizottság. A Tanács a Bíróság elnökének javaslatára, minősített többséggel eljárva megállapítja a bizottság tagjainak megválasztására és a bizottság működésére vonatkozó szabályokat.

(4) A bizottság véleményt nyilvánít arról, hogy a pályázók megfelelnek-e a Közzolgálati Törvényszék bírói tisztségének betöltéséhez szükséges követelményeknek. A bizottság ezen véleményéhez csatolja a legmagasabb szintű tapasztalattal rendelkező pályázók listáját. A listának legalább kétszer annyi jelöltet kell tartalmaznia, mint ahány bírát a Tanács kinevez.

4. cikk

(1) A Közzolgálati Törvényszék elnökét a bírák maguk közül választják meg, hároméves időtartamra. Az elnök újraválasztható.

(2) A Közzolgálati Törvényszék három bíróból álló tanácsokban ülésezik. A Közzolgálati Törvényszék az eljárási szabályzatában meghatározott esetekben teljes ülésben, öt bíróból álló tanácsban vagy egyesbíróként is eljárhat.

(3) A teljes ülés és az öt bíróból álló tanácsok elnöki tisztét a Közzolgálati Törvényszék elnöke tölti be. A három bíróból álló tanácsok elnökeinek megválasztására az (1) bekezdésben meghatározott feltételek szerint kerül sor. Amennyiben a Közzolgálati Törvényszék elnöke egy három bíróból álló tanácsba kerül beosztásra, akkor ebben a tanácsban ő tölti be az elnöki tisztet.

(4) A teljes ülés hatáskörére és határozatképességére, továbbá a tanácsok összetételére és az ügyeknek a tanácsokra történő kiosztására irányadó szabályokat az eljárási szabályzat határozza meg.

5. cikk

A Bíróság alapokmányának 2–6. cikkét, 14. cikkét, 15. cikkét, a 17. cikk első, második és ötödik bekezdését, valamint 18. cikkét alkalmazni kell a Közzolgálati Törvényszékre és annak tagjaira.

Az alapokmány 2. cikkében említett esküt a Bíróság előtt kell letenni, és a Bíróság hozza meg a 3., 4. és 6. cikkében említett határozatokat a Közzolgálati Törvényszékkel folytatott konzultációt követően.

6. cikk

(1) A Közzolgálati Törvényszék munkája során a Bíróság és az Elsőfokú Bíróság szolgálataira támaszkodik. A Bíróság vagy adott esetben az Elsőfokú Bíróság elnöke a Közzolgálati Törvényszék elnökével közös megegyezéssel meghatározza azokat a feltételeket, amelyek szerint a Bíróság vagy az Elsőfokú Bíróság tisztviselői és egyéb alkalmazottai a Közzolgálati Törvényszék számára – működésének biztosítása érdekében – szolgálatot teljesítenek. Bizonyos tisztviselők és egyéb alkalmazottak a Közzolgálati Törvényszék elnökének felügyelete alatt ezen törvényszék hivatalvezetőjének tartoznak felelősséggel.

(2) A Közzolgálati Törvényszék kinevezi hivatalvezetőjét, valamint megállapítja a tevékenységére vonatkozó szabályokat. A Bíróság alapokmánya 3. cikkének negyedik bekezdését, 10., 11. és 14. cikkét a Közzolgálati Törvényszék hivatalvezetőjére is alkalmazni kell.

7. cikk

(1) A Közzolgálati Törvényszék előtti eljárásra a Bíróság alapokmányának III. címe az irányadó, a 22. és a 23. cikk kivételével. Az eljárás további és részletes szabályait szükség szerint a Közzolgálati Törvényszék eljárási szabályzata határozza meg.

(2) Az Elsőfokú Bíróságnak a nyelvhasználati szabályokra vonatkozó rendelkezéseit a Közzolgálati Törvényszékre is alkalmazni kell.

(3) Az eljárás írásbeli szakasza a keresetlevél és az ellenkérelem közlését foglalja magában, kivéve, ha a Közzolgálati Törvényszék úgy határoz, hogy szükség van az előkészítő iratok második kicserélésére is. Amennyiben sor kerül az előkészítő iratok második kicserélésére, a Közzolgálati Törvényszék a felek hozzájárulásával szóbeli eljárás nélkül is határozhat.

(4) Az eljárás minden szakaszában, a keresetlevél benyújtásától kezdődően, a Közzolgálati Törvényszék vizsgálhatja a jogviták egyezséggel történő rendezésének lehetőségét, és törekedhet az ilyen egyezség elősegítésére.

(5) A költségekről a Közzolgálati Törvényszék határoz. Az eljárási szabályzat eltérő rendelkezéseire is figyelemmel a pervesztes fél köteles a költségek megtérítésére, amennyiben a Közzolgálati Törvényszék így határoz.

8. cikk

(1) Ha valamely, a Közzolgálati Törvényszékhez intézett keresetlevelet vagy egyéb beadványt tévesen a Bíróság vagy az Elsőfokú Bíróság hivatalvezetőjéhez nyújtanak be, a hivatalvezető azt haladéktalanul továbbítja a Közzolgálati Törvényszék hivatalvezetőjének. Hasonlóképpen, ha egy, a Bírósághoz vagy az Elsőfokú Bírósághoz intézett keresetlevelet vagy egyéb beadványt tévesen a Közzolgálati Törvényszék hivatalvezetőjéhez nyújtanak be, a hivatalvezető azt haladéktalanul továbbítja a Bíróság vagy az Elsőfokú Bíróság hivatalvezetőjének.

(2) Ha a Közzolgálati Törvényszék megállapítja, hogy nincs hatásköre valamely olyan ügy megtárgyalására és eldöntésére, amely a Bíróság vagy az Elsőfokú Bíróság hatáskörébe tartozik, az ügyet átteszi a Bírósághoz, illetve az Elsőfokú Bírósághoz. Hasonlóképpen, ha a Bíróság, illetve az Elsőfokú Bíróság megállapítja, hogy egy ügy a Közzolgálati Törvényszék hatáskörébe tartozik, ezt az ügyet átteszi a Közzolgálati Törvényszékhez, amely ezt követően az ügyben hatáskörének hiányát nem állapíthatja meg.

(3) Ha a Közzolgálati Törvényszékhez és az Elsőfokú Bírósághoz olyan ügyekben fordulnak, amelyekben ugyanaz az értelmezési kérdés merül fel, vagy ugyanannak a jogi aktusnak az érvényességét vitatják, a Közzolgálati Törvényszék az előtte folyó eljárást a felek meghallgatását követően az Elsőfokú Bíróság ítéletének meghozataláig felfüggesztheti.

Ha a Közzolgálati Törvényszékhez és az Elsőfokú Bírósághoz olyan ügyekben fordulnak, amelynek ugyanaz a tárgya, a Közzolgálati Törvényszék megállapítja a hatáskörének hiányát, hogy az ügyben az Elsőfokú Bíróság járhatson el.

9. cikk

A Közzolgálati Törvényszék eljárást befejező határozata ellen, és annak az érdemi kérdésekről csak részben rendelkező, illetve a hatáskör hiányára vagy a kereset meg nem engedhetőségére alapozott kifogásra vonatkozó eljárási kérdésről rendelkező határozata ellen az Elsőfokú Bírósághoz a megtámadott határozat közlésétől számított két hónapon belül fellebbezést lehet benyújtani.

Ilyen fellebbezéssel bármelyik fél élhet, akinek indítványait egészben vagy részben elutasították. A tagállamokon és a Közösségek intézményein kívüli beavatkozók csak akkor nyújthatnak be fellebbezést, ha őket a Közzolgálati Törvényszék határozata közvetlenül érinti.

10. cikk

(1) Minden olyan személy, akinek a beavatkozási kérelmét a Közzolgálati Törvényszék elutasította, a kérelmet elutasító határozat közlésétől számított két héten belül fellebbezést nyújthat be az Elsőfokú Bírósághoz.

(2) Az eljárásban részt vevő felek a Közzolgálati Törvényszéknek az EK-Szerződés 242. vagy 243. cikke vagy a 256. cikkének negyedik bekezdése, illetve az Euratom-Szerződés 157. vagy 158. cikke vagy 164. cikkének harmadik bekezdése alapján hozott határozata ellen a határozat közlésétől számított két hónapon belül fellebbezést nyújthat be az Elsőfokú Bírósághoz.

(3) Az Elsőfokú Bíróság elnöke határozhat az e mellékletben foglalt egyes szabályoktól a szükséges mértékig eltérő, és az Elsőfokú Bíróság eljárási szabályzatában megállapítandó gyorsított eljárásban az e cikk (1) és (2) bekezdésében említett fellebbezésekről.

11. cikk

(1) Az Elsőfokú Bírósághoz benyújtott fellebbezés kizárólag jogkérdésre vonatkozhat. A fellebbezésben csak a Közzolgálati Törvényszék hatáskörének hiányára, a fellebbező érdekeit hátrányosan befolyásoló eljárási szabálytalanságra, valamint a közösségi jognak a Közzolgálati Törvényszék általi megsértésére lehet hivatkozni.

(2) A fellebbezés nem vonatkozhat kizárólag a költségek összegére vagy arra, hogy a költségek viselésére melyik felet kötelezték.

12. cikk

(1) Az EK-Szerződés 242. és 243. cikkének, illetve az Euratom-Szerződés 157. és 158. cikkének sérelme nélkül, az Elsőfokú Bírósághoz benyújtott fellebbezésnek nincs felfüggesztő hatálya.

(2) Ha a Közzolgálati Törvényszék valamely határozata ellen fellebbezést nyújtottak be, az Elsőfokú Bíróság előtti eljárás írásbeli és szóbeli szakaszból áll. Az eljárási szabályzatában megállapított feltételeknek megfelelően az Elsőfokú Bíróság a felek meghallgatását követően szóbeli eljárás nélkül is határozhat.

13. cikk

(1) Ha a fellebbezés megalapozott, az Elsőfokú Bíróság a Közzolgálati Törvényszék határozatát hatályon kívül helyezi, és a jogvitát érdemben maga dönti el. Amennyiben a per állása az érdemi döntést nem teszi lehetővé, az Elsőfokú Bíróság az ügyet határozathozatalra visszautalja a Közzolgálati Törvényszékhez.

(2) Egy ügynek a Közzolgálati Törvényszékhez való visszautalása esetén a Közzolgálati Törvényszéket jogkérdésekben köti az Elsőfokú Bíróság határozata.

(7.) Jegyzőkönyv
**az Európai Unióról szóló szerződéshez és az Európai Közössé-
geket létrehozó szerződésekhez (1992.)**

A MAGAS SZERZŐDŐ FELEK,

MEGÁLLAPODTAK a következő rendelkezésben, amelyet az Európai Unióról szóló szerződéshez és az Európai Közösségeket létrehozó szerződésekhez csatolnak:

Az Európai Unióról szóló szerződés vagy az Európai Közösségeket létrehozó szerződések, illetve az ezeket a szerződéseket módosító vagy kiegészítő további szerződések vagy okmányok rendelkezései nem érintik Írország Alkotmánya 40.3.3. cikkének Írországban történő alkalmazását.

(8.) Jegyzőkönyv
**az Európai Közösségek és az Europol intézményeinek, egyes
szerveinek és szervezeti egységeinek székhelyéről (1997.)**

A TAGÁLLAMOK KORMÁNYAINAK KÉPVISELŐI,

TEKINTETTEL az Európai Közösséget létrehozó szerződés 289. cikkére, az Európai Szén- és Acélközösséget létrehozó szerződés 77. cikkére, valamint az Európai Atomenergia-közösséget létrehozó szerződés 189. cikkére,

TEKINTETTEL az Európai Unióról szóló szerződésre,

FELIDÉZVE ÉS MEGERŐSÍTVE az 1965. április 8-ai határozatot, és a jövőben létrejövő intézmények, szervek és szervezeti egységek székhelyére vonatkozó határozatok sérelme nélkül,

MEGÁLLAPODTAK a következő rendelkezésekben, amelyeket az Európai Unióról szóló szerződéshez és az Európai Közösséget létrehozó szerződésekhez csatolnak:

Egyetlen cikk

- a) Az Európai Parlament székhelye Strasbourg, ahol a tizenkét, havonta tartandó plenáris ülészet zajlik, beleértve a költségvetési ülésszakot is. A további plenáris ülésszakokat Brüsszelben tartják. Az Európai Parlament bizottságai Brüsszelben üléseznek. Az Európai Parlament Főtitkársága és annak szervezeti egységei Luxembourgban maradnak.
- b) A Tanács székhelye Brüsszel. Április, június és október hónapban a Tanács Luxembourgban tartja üléseit.
- c) A Bizottság székhelye Brüsszel. Az 1965. április 8-ai határozat 7., 8. és 9. cikkében felsorolt szervezeti egységek Luxembourgban kerülnek létrehozásra.
- d) A Bíróság és az Elsőfokú Bíróság székhelye Luxembourg.
- e) A Számvevőszék székhelye Luxembourg.
- f) A Gazdasági és Szociális Bizottság székhelye Brüsszel.
- g) A Régiók Bizottságának székhelye Brüsszel.
- h) Az Európai Beruházási Bank székhelye Luxembourg.
- i) Az Európai Monetáris Intézet és az Európai Központi Bank székhelye Frankfurt.
- j) Az Európai Rendőrségi Hivatal (Europol) székhelye Hága.

(9.) Jegyzőkönyv
a nemzeti parlamenteknek az Európai Unióban betöltött szerepéről (1997.)

A MAGAS SZERZŐDŐ FELEK,

EMLÉKEZTETVE arra, hogy az egyes nemzeti parlamentek által az Unió tevékenységei vonatkozásában a saját kormányuk felett gyakorolt ellenőrzés az egyes tagállamok saját alkotmányos szervezetére és gyakorlatára tartozik,

AZZAL AZ ÓHAJJAL azonban, hogy ösztönözzék a nemzeti parlamentek nagyobb mértékű részvételét az Európai Unió tevékenységeiben, és fokozzák lehetőségüket nézeteik kifejtésére azokban az ügyekben, amelyek különös érdeklődésükre tarthatnak számot,

MEGÁLLAPODTAK a következő rendelkezésekben, amelyeket az Európai Unióról szóló szerződéshez és az Európai Közösségeket létrehozó szerződésekhez csatolnak:

I. A TAGÁLLAMOK NEMZETI PARLAMENTJÉNEK TÁJÉKOZTATÁSA

1. Minden bizottsági konzultációs dokumentumot (zöld könyveket és fehér könyveket, valamint közleményeket) haladéktalanul továbbítani kell a tagállamok nemzeti parlamentjének.

2. A Tanács által az Európai Közösséget létrehozó szerződés 207. cikke (3) bekezdésének megfelelően meghatározott jogalkotásra irányuló bizottsági javaslatokat kellő időben rendelkezésre kell bocsátani annak érdekében, hogy valamennyi tagállam kormánya biztosíthassa, hogy azokat saját nemzeti parlamentje megfelelően kézhez kapja.

3. A között az időpont között, amikor a Bizottság valamely jogalkotási javaslatot vagy az Európai Unióról szóló szerződés VI. címe alapján elfogadandó intézkedésre vonatkozó javaslatot az összes nyelven az Európai Parlament és a Tanács rendelkezésére bocsát, és a között az időpont között, amikor azt a Tanács az Európai Közösséget létrehozó szerződés 251. vagy 252. cikke alapján jogi aktus vagy közös álláspont elfogadására irányuló határozathozatal céljából napirendjére tűzi, egy hathetes időszaknak kell eltelnie, kivéve a sürgősség esetét, amelynek okait a jogi aktusban vagy a közös álláspontban meg kell jelölni.

II. AZ EURÓPAI ÜGYEKSEL FOGLALKOZÓ BIZOTTSÁGOK KONFERENCIÁJA

4. Az Európai Ügyekkel Foglalkozó Bizottságok Konferenciája (a továbbiakban: COSAC), amelyet 1989. november 16–17-én Párizsban hoztak létre, bármilyen olyan észrevételt megfogalmazhat, amelyet az Európai Unió intézményeinek figyelmére érdemesnek tart, különösen azon jogi aktusok tervezetei alapján, amelyekről a tagállamok kormányainak képviselői közös egyetértéssel esetleg úgy határoznak, hogy azokat — tárgyuk természetére tekintettel — a Konferenciához továbbítják.

5. A COSAC megvizsgálhat bármely olyan, a szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térség létrehozásával kapcsolatos jogalkotási javaslatot vagy kezdeményezést, amely közvetlen hatással lehet az egyének jogaira és szabadságára. Az Európai Parlamentet, a Tanácsot és a Bizottságot a COSAC által e pont alapján tett minden észrevételről tájékoztatni kell.
  6. A COSAC az Unió jogalkotási tevékenységére vonatkozó bármilyen, általa megfelelőnek ítélt észrevétellel az Európai Parlamenthez, a Tanácshoz és a Bizottsághoz fordulhat, különösen a szubszidiaritás elvének alkalmazására, a szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térségre, valamint az alapvető jogokkal kapcsolatos kérdésekre vonatkozóan.
  7. A COSAC által megfogalmazott észrevételek a nemzeti parlamenteket semmiben sem kötelezik, és álláspontjukat nem határozzák meg.
-

(10.) Jegyzőkönyv
az Európai Unió bővítéséről (2001.)

A MAGAS SZERZŐDŐ FELEK

MEGÁLLAPODTAK a következő rendelkezésekben, amelyeket az Európai Unióról szóló szerződéshez és az Európai Közösségeket létrehozó szerződésekhez csatolnak:

1. cikk

Az intézményekről szóló jegyzőkönyv hatályon kívül helyezése

Az Európai Unióról szóló szerződéshez és az Európai Közösségeket létrehozó szerződésekhez csatolt, az Európai Unió várható bővítésére tekintettel az intézményekről szóló jegyzőkönyv hatályát veszti.

2. cikk

Az Európai Parlamentre vonatkozó rendelkezések

(1) 2004. január 1-jével és a 2004–2009-es megbízási időszak elejétől kezdődő hatállyal az Európai Közösséget létrehozó szerződés 190. cikkének (2) bekezdésében, illetve az Európai Atomenergia-közösséget létrehozó szerződés 108. cikkének (2) bekezdésében az első albekezdés helyébe a következő rendelkezés lép:

„Az egyes tagállamokban megválasztott képviselők száma a következő:

Belgium	22
Dánia	13
Németország	99
Görögország	22
Spanyolország	50
Franciaország	72
Írország	12
Olaszország	72
Luxemburg	6
Hollandia	25

Ausztria	17
Portugália	22
Finnország	13
Svédország	18
Egyesült Királyság	72 ¹ .

(2) A (3) bekezdésre is figyelemmel, a 2004–2009-es megbízási időszakban az Európai Parlament képviselőinek összlétszáma az Európai Közösséget létrehozó szerződés 190. cikkének (2) bekezdésében, illetve az Európai Atomenergia-közösséget létrehozó szerződés 108. cikkének (2) bekezdésében meghatározott képviselői létszám és az új tagállamok képviselőinek a legkésőbb 2004. január 1-jéig aláírt csatlakozási szerződések szerinti számának összegével egyenlő.

(3) Amennyiben a tagok (2) bekezdés szerinti összlétszáma nem éri el a 732-t, az egyes tagállamokban megválasztandó képviselők számát arányosan korrigálni kell olyan módon, hogy a képviselők összlétszáma 732-höz a lehető legközelebb essen anélkül, hogy e korrekció révén az egyes tagállamokban megválasztandó képviselők száma meghaladná az Európai Közösséget létrehozó szerződés 190. cikkének (2) bekezdésében, illetve az Európai Atomenergia-közösséget létrehozó szerződés 108. cikkének (2) bekezdésében meghatározott számot.

A Tanács e célból határozatot fogad el.

(4) Az Európai Közösséget létrehozó szerződés 189. cikkének második bekezdésétől, illetve az Európai Atomenergia-közösséget létrehozó szerződés 107. cikkének második bekezdésétől eltérve, ha a csatlakozási szerződések az e cikk (3) bekezdésének második albekezdésében előírt határozat elfogadását követően lépnek hatályba, az Európai Parlament tagjainak száma az említett határozat alkalmazásának időszakára a 732-t ideiglenesen meghaladhatja. Az érintett tagállamokban megválasztandó képviselők számát az e cikk (3) bekezdésének első albekezdésében említettel megegyező módon korrigálni kell.

3. cikk

A Tanácsban a szavazatok súlyozására vonatkozó rendelkezések

(1) ⁽¹⁾ (Hatályon kívül helyezve)

⁽¹⁾ A 2003-as csatlakozási okmány hatályon kívül helyezte.

(2) Az egyes csatlakozások időpontjában az Európai Közösséget létrehozó szerződés 205. cikke (2) bekezdésének második albekezdésében, illetve az Európai Atomenergia-közösséget létrehozó szerződés 118. cikke (2) bekezdésének második albekezdésében említett szavazatküszöböt oly módon kell megállapítani, hogy a minősített többséghez szükséges szavazatok száma ne haladja meg a Nizzai Szerződést elfogadó Konferencia záróokmányában foglalt, az Európai Unió bővítéséről szóló nyilatkozatban szereplő táblázatból következő szavazatküszöböt.

4. cikk

A Bizottságra vonatkozó rendelkezések

(1) ⁽¹⁾ 2004. november 1-jével és az ezen időpontot követő első Bizottság hivatalba lépésétől kezdődő hatállyal az Európai Közösséget létrehozó szerződés 213. cikkének (1) bekezdése, illetve az Európai Atomenergia-közösséget létrehozó szerződés 126. cikkének (1) bekezdése helyébe a következő szöveg lép:

„(1) A Bizottság tagjait általános alkalmasságuk alapján olyan személyek közül kell kiválasztani, akiknek függetlenségéhez nem férhet kétség.

A Bizottság a tagállamok egy-egy állampolgárából áll.

A Bizottság tagjainak számát a Tanács egyhangúlag megváltoztathatja.”.

(2) Amikor az Unió 27 tagállamot számlál, az Európai Közösséget létrehozó szerződés 213. cikkének (1) bekezdése, illetve az Európai Atomenergia-közösséget létrehozó szerződés 126. cikkének (1) bekezdése helyébe a következő szöveg lép:

„(1) A Bizottság tagjait általános alkalmasságuk alapján olyan személyek közül kell kiválasztani, akiknek függetlenségéhez nem férhet kétség.

A Bizottság tagjainak száma kevesebb, mint ahány tagállam van. A Bizottság tagjait egy egyenjogúságon alapuló rotációs rend szerint kell kiválasztani, amelynek szabályait a Tanács fogadja el egyhangú határozattal.

A Bizottság tagjainak számát a Tanács állapítja meg egyhangú határozattal.”.

Ez a módosítás az Unió huszonhetedik tagállamának csatlakozását követő első Bizottság hivatalba lépésének időpontjától alkalmazandó.

(3) Az Unió huszonhetedik tagállama csatlakozási szerződésének aláírását követően a Tanács egyhangúlag meghatározza:

— a Bizottság tagjainak számát;

⁽¹⁾ A bekezdést az 2003-as csatlakozási okmány módosította.

- az egyenjogúságon alapuló rotációs rendre vonatkozó, az egymást követő testületek összetételének automatikus meghatározásához szükséges valamennyi feltételre és előírásra kiterjedő szabályokat a következő elvek alapján:
- a) annak meghatározásánál, hogy állampolgáraik milyen sorrendben és időtartamra válnak a Bizottság tagjává, a tagállamokat teljes mértékben egyenlően kell kezelni; ennek megfelelően a bármely két tagállam állampolgárai által betöltött összes hivatali időszakok számának különbsége soha nem lehet több egynél.
  - b) az a) pontra is figyelemmel, az egymást követő bizottsági testületeket úgy kell összeállítani, hogy azokban az Unió tagállamainak teljes demográfiai és földrajzi spektruma kielégítő módon megjelenjen.
- (4) A (2) bekezdés alkalmazásáig az Unióhoz csatlakozó minden államnak joga van arra, hogy csatlakozása időpontjában egy állampolgára a Bizottság tagja legyen.
-

D. AZ EURÓPAI KÖZÖSSÉGET LÉTREHOZÓ SZERZŐDÉSHEZ CSATOLT JEGYZŐKÖNYVEK

(11.) Jegyzőkönyv

az Európai Beruházási Bank alapokmányáról (1957.)

A MAGAS SZERZŐDŐ FELEK,

AZZAL AZ ÓHAJJAL, hogy megállapítsák az Európai Beruházási Banknak az e szerződés 266. cikkében előírt alapokmányát,

MEGÁLLAPODTAK a következő rendelkezésekben, amelyeket e szerződéshez csatolnak:

1. cikk

Megalakul az e szerződés 266. cikke által létrehozott Európai Beruházási Bank (a továbbiakban: a Bank); feladatait és tevékenységét e szerződés és ezen alapokmány rendelkezéseinek megfelelően végzi.

A Bank székhelyét a tagállamok kormányai közös megegyezéssel határozzák meg.

2. cikk

A Bank feladatát e szerződés 267. cikke határozza meg.

3. cikk ⁽¹⁾

E szerződés 266. cikkének megfelelően a Bank tagjai a következők:

- a Belga Királyság,
- a Cseh Köztársaság,
- a Dán Királyság,
- a Németországi Szövetségi Köztársaság,
- az Észt Köztársaság,
- a Görög Köztársaság,

⁽¹⁾ A cikket a 2003-as csatlakozási okmány 1. jegyzőkönyve módosította. Lásd a függelék a kiadvány végén.

- a Spanyol Királyság,
- a Francia Köztársaság,
- Írország,
- az Olasz Köztársaság,
- a Ciprusi Köztársaság,
- a Lett Köztársaság,
- a Litván Köztársaság,
- a Luxemburgi Nagyhercegség,
- a Magyar Köztársaság,
- a Máltai Köztársaság,
- a Holland Királyság,
- az Osztrák Köztársaság,
- a Lengyel Köztársaság,
- a Portugál Köztársaság,
- a Szlovén Köztársaság,
- a Szlovák Köztársaság,
- a Finn Köztársaság,
- a Svéd Királyság,
- Nagy-Britannia és Észak-Írország Egyesült Királysága

4. cikk

(1) ⁽¹⁾ A Bank tőkéje 163 727 670 000 euro, amelyet a tagállamok a következők szerint jegyeznek ^(*):

Németország	26 649 532 500
Franciaország	26 649 532 500

⁽¹⁾ A bekezdést a a 2003-as csatlakozási okmány 1. jegyzőkönyve módosította. Lásd a függelék a kiadvány végén.

^(*) Az új tagállamokra vonatkozó számok indikatív jellegűek és az Eurostat (New Cronos) által 2002-ben közzétett előzetes adatokon alapulnak.

Olaszország	26 649 532 500
Egyesült Királyság	26 649 532 500
Spanyolország	15 989 719 500
Belgium	7 387 065 000
Hollandia	7 387 065 000
Svédország	4 900 585 500
Dánia	3 740 283 000
Ausztria	3 666 973 500
Lengyelország	3 635 030 500
Finnország	2 106 816 000
Görögország	2 003 725 500
Portugália	1 291 287 000
Cseh Köztársaság	1 212 590 000
Magyarország	1 121 583 000
Írország	935 070 000
Szlovákia	408 489 500
Szlovénia	379 429 000
Litvánia	250 852 000
Luxemburg	187 015 500
Ciprus	180 747 000
Lettország	156 192 500
Észtország	115 172 000
Málta	73 849 000

Az elszámolási egységet úgy kell meghatározni, hogy az a gazdasági és monetáris unió harmadik szakaszában részt vevő tagállamok által közös valutaként létrehozott euro. A Kormányzótanács az Igazgatótanács javaslata alapján egyhangúlag módosíthatja az elszámolási egység meghatározását.

A tagállamok csak a jegyzett és be nem fizetett tőkerészesedésük összegének erejéig felelnek.

- (2) Új tag felvétele esetén a jegyzett tőke az új tag tőke-hozzájárulásának megfelelően emelkedik.
- (3) A Kormányzótanács egyhangúlag a jegyzett tőke felemeléséről határozhat.
- (4) A jegyzett tőkében való részesedést nem lehet átruházni, zálogjoggal megterhelni vagy lefoglalni.

5. cikk

- (1) A jegyzett tőkéből a tagállamok a 4. cikk (1) bekezdésében megállapított összegek átlagosan 5 % -át fizetik be.
- (2) A jegyzett tőke felemelése esetén a Kormányzótanács egyhangúlag meghatározza a befizetendő százalékot, valamint a befizetés módját.
- (3) Az Igazgatótanács előírhatja a jegyzett tőke fennmaradó részének befizetését olyan mértékben, amilyen mértékben az a Bank hitelezőivel szembeni kötelezettségeinek teljesítéséhez szükségessé válik.

A befizetést az egyes tagállamok a jegyzett tőkében való részesedésükkel arányosan, abban a valutában teljesítik, amelyre a Banknak e kötelezettségek teljesítéséhez szüksége van.

6. cikk

- (1) A Kormányzótanács az Igazgatótanács javaslata alapján, minősített többséggel úgy határozhat, hogy a tagállamok különleges kamatozó kölcsönöket kell nyújtaniuk a Banknak, ha és amennyiben a Banknak ezekre konkrét projektek finanszírozásához szüksége van, és az Igazgatótanács igazolja, hogy a Bank a szükséges pénzeszközöket a finanszírozandó projektek természetének és céljának megfelelő feltételekkel nem képes a tőkepiacokon megszerezni.
- (2) Különleges kölcsönök csak az e szerződés hatálybalépésétől számított negyedik év kezdetétől igényelhetők. Ezek összege összességében a 400 millió elszámolási egységet, illetve évenként a 100 millió elszámolási egységet nem haladhatja meg.
- (3) A különleges kölcsönök futamidejét azon kölcsönök vagy garanciák futamidejéhez viszonyítva kell megállapítani, amelyeket a Bank a különleges kölcsönök révén szándékozik nyújtani; a futamidő azonban a 20 évet nem haladhatja meg. A Kormányzótanács az Igazgatótanács javaslata alapján, minősített többséggel a különleges kölcsönök idő előtti visszafizetéséről határozhat.

(4) A különleges kölcsönök évi 4 % -kal kamatoznak, kivéve ha a Kormányzótanács — figyelembe véve a tőkepiacokon a kamatok alakulását és szintjét — ettől eltérő kamatot határoz meg.

(5) A különleges kölcsönöket a tagállamok a jegyzett tőkében való részesedésük arányában nyújtják; a kölcsön összegét a kölcsön igénylésétől számított hat hónapon belül nemzeti valutában kell befizetni.

(6) A Bank felszámolása esetén a tagállamok által nyújtott különleges kölcsönöket csak a Bank egyéb adósságainak kiegyenlítését követően lehet visszafizetni.

7. cikk

(1) Ha valamely tagállam valutájának a 4. cikkben meghatározott elszámolási egységhez viszonyított értéke csökken, ez a tagállam köteles a saját valutájában befizetett tőkerészesedésének összegét a Banknak történő kiegészítő befizetés útján az értékváltozás arányában kiigazítani.

(2) Ha valamely tagállam valutájának a 4. cikkben meghatározott elszámolási egységhez viszonyított értéke nő, a Bank köteles az ezen állam által a saját valutájában befizetett tőkerészesedésének összegét az ezen állam részére történő visszafizetés útján az értékváltozás arányában kiigazítani.

(3) E cikk alkalmazásában egy tagállam valutájának a 4. cikkben meghatározott elszámolási egységhez viszonyított értéke az elszámolási egység és e valuta közötti piaci árfolyamok alapján számított átváltási aránynak felel meg.

(4) A Kormányzótanács az Igazgatótanács javaslata alapján, egyhangúlag eljárva megváltoztathatja az elszámolási egységben kifejezett összegek nemzeti valutába, illetve a nemzeti valuták elszámolási egységben kifejezett összegekre történő átváltásának módszerét.

A Kormányzótanács továbbá az Igazgatótanács javaslata alapján, egyhangúlag eljárva meghatározhatja az e cikk (1) és (2) bekezdésében említett tőkekiigazítás módszerét; a kiigazítást szolgáló fizetésekre legalább évente egyszer sor kerül.

8. cikk

A Bankot a Kormányzótanács, az Igazgatótanács és az Igazgatási Bizottság irányítja és igazgatja.

9. cikk

- (1) A Kormányzótanács a tagállamok által kijelölt miniszterekből áll.
- (2) A Kormányzótanács megállapítja a Bank hitelpolitikájára vonatkozó általános irányelveket, különös tekintettel azokra a célkitűzésekre, amelyeket a közös piac megvalósításában történő előrehaladás során követni kell.

A Kormányzótanács felügyeli ezeknek az irányelveknek a végrehajtását.

- (3) A Kormányzótanács továbbá:
- a) határoz a jegyzett tőke felemeléséről a 4. cikk (3) bekezdésének és az 5. cikk (2) bekezdésének megfelelően;
  - b) gyakorolja a 6. cikkben a különleges kölcsönök vonatkozásában megállapított hatáskört;
  - c) gyakorolja a 11. és 13. cikkben az Igazgatótanács és az Igazgatási Bizottság tagjainak kinevezésére és felmentésére vonatkozó, valamint a 13. cikk (1) bekezdésének második albekezdésében megállapított hatáskört;
  - d) engedélyezi a 18. cikk (1) bekezdésében előírt eltérést;
  - e) jóváhagyja az Igazgatótanács éves jelentését;
  - f) jóváhagyja az éves mérleget és az eredménykimutatást;
  - g) gyakorolja, illetve ellátja a 4., 7., 14., 17., 26. és 27. cikkben megállapított hatásköröket és feladatokat;
  - h) jóváhagyja a Bank eljárási szabályzatát.
- (4) A Kormányzótanács hatáskörébe tartozik, hogy e szerződés és ezen alapokmány keretén belül, egyhangúlag eljárva a Bank tevékenységének felfüggesztéséről és, adott esetben, felszámolásáról határozzon.

10. cikk

Ha az alapokmány másként nem rendelkezik, a Kormányzótanács határozatait tagjainak többségével hozza meg. Ennek a többségnek a jegyzett tőke legalább 50 % -át kell képviselnie. A Kormányzótanács szavazására az e szerződés 205. cikkének rendelkezései az irányadók.

11. cikk

(1) Az Igazgatótanács kizárólagos hatáskörrel rendelkezik kölcsönök és garanciák nyújtásával, valamint kölcsönök felvételével kapcsolatos határozatok meghozatalára; megállapítja a kölcsönök kamatait és a garanciavállalás díját; gondoskodik a Bank megfelelő igazgatásáról; biztosítja a Bank ügyvezetésének e szerződés és ezen alapokmány rendelkezéseivel, valamint a Kormányzótanács által megállapított általános irányelvekkel való összhangját.

A pénzügyi év végén az Igazgatótanács jelentést nyújt be a Kormányzótanácsnak, és a jóváhagyását követően azt közzéteszi.

(2) ⁽¹⁾ Az Igazgatótanács huszonhat igazgatóból és tizenhat helyettesből áll.

Az igazgatókat a Kormányzótanács öt évre nevezi ki, minden egyes tagállam, valamint a Bizottság egy-egy jelölése alapján.

A helyetteseket a Kormányzótanács öt évre nevezi ki a következők szerint:

- két helyettest a Németországi Szövetségi Köztársaság jelölése alapján,
- két helyettest a Francia Köztársaság jelölése alapján,
- két helyettest az Olasz Köztársaság jelölése alapján,
- két helyettest Nagy-Britannia és Észak-Írország Egyesült Királyságának jelölése alapján,
- egy helyettest a Spanyol Királyság és a Portugál Köztársaság közös megegyezéssel történő jelölése alapján,
- egy helyettest a Belga Királyság, a Luxemburgi Nagyhercegség és a Holland Királyság közös megegyezéssel történő jelölése alapján,
- egy helyettest a Dán Királyság, a Görög Köztársaság és Írország közös megegyezéssel történő jelölése alapján,
- egy helyettest az Osztrák Köztársaság, a Finn Köztársaság és a Svéd Királyság közös megegyezéssel történő jelölése alapján,
- három helyettest a Cseh Köztársaság, az Észt Köztársaság, a Ciprusi Köztársaság, a Lett Köztársaság, a Litván Köztársaság, a Magyar Köztársaság, a Máltai Köztársaság, a Lengyel Köztársaság, a Szlovén Köztársaság és a Szlovák Köztársaság közös megegyezéssel történő jelölése alapján,

⁽¹⁾ A bekezdést a 2003-as csatlakozási okmányhoz csatolt 1. jegyzőkönyv módosította. Lásd a függelék a kiadvány végén.

— egy helyettest a Bizottság jelölése alapján.

Az Igazgatótanács hat, szavazati joggal nem rendelkező szakértőt választ: hármat tagnak és hármat helyettesnek.

Az igazgatók és helyettesek megbízatása megújítható.

A helyettesek részt vehetnek az Igazgatótanács ülésein. Az egy állam által, a több állam által közös megegyezéssel, illetve a Bizottság által jelölt helyettesek megfelelően az adott állam, az adott államok valamelyike, illetve a Bizottság által jelölt igazgatókat helyettesíthetik. A helyetteseknek nincs szavazati joguk, kivéve, ha egy vagy több igazgatót helyettesítenek, vagy ha a szavazati jogot e célból a 12. cikk (1) bekezdésének megfelelően rájuk ruházták.

Az Igazgatótanács ülésein az Igazgatási Bizottság elnöke, illetve akadályoztatása esetén egyik alelnöke elnököl; az elnök nem szavaz.

Az Igazgatótanács tagjait olyan személyek közül választják ki, akiknek függetlenségéhez és alkalmasságához nem férhet kétség; a tagok kizárólag a Banknak tartoznak felelősséggel.

(3) Az igazgatót a Kormányzótanács csak akkor mentheti fel hivatalából, ha már nem felel meg a feladatai ellátásához szükséges feltételeknek; ebben az esetben a Kormányzótanácsnak minősített többséggel kell eljárnia.

Ha az éves jelentést nem hagyják jóvá, az Igazgatótanácsnak le kell mondania.

(4) Az elhalálozás, lemondás, hivatalból való felmentés vagy testületi lemondás miatt megüresedő helyeket a (2) bekezdésnek megfelelően kell újra betölteni. A távozó tag helyére a hivatali idejének fennmaradó részére új tagot kell kinevezni, kivéve azt az esetet, ha az Igazgatótanács egészének megszűnik a megbízatása.

(5) Az Igazgatótanács tagjainak javadalmazását a Kormányzótanács határozza meg. A Kormányzótanács egyhangúlag megállapítja, hogy mely tevékenységek összeférhetetlenek az igazgató vagy a helyettes hivatalával.

12. cikk

(1) Az Igazgatótanácsban minden egyes igazgató egy szavazattal rendelkezik. Szavazati jogát minden esetben átruházhatja a Bank eljárási szabályzatában megállapítandó szabályok szerint.

(2) ⁽¹⁾ Ha ez az alapokmány másként nem rendelkezik, az Igazgatótanács határozatait a jegyzett tőke legalább ötven százalékát (50 %) képviselő, szavazásra jogosult tagok legalább egyharmados többségével hozza meg. A minősített többséghez a jegyzett tőke legalább hatvannyolc százalékát (68 %) képviselő tagok tizennyolc (18) igen szavazata szükséges. A Bank eljárási szabályzata meghatározza, hogy az Igazgatótanács határozatképességéhez hány tag jelenlétére van szükség.

⁽¹⁾ A bekezdést a 2003-as csatlakozási okmányhoz csatolt 1. jegyzőkönyv módosította.

13. cikk

(1) ⁽¹⁾ Az Igazgatási Bizottság a Kormányzótanács által az Igazgatótanács javaslata alapján hatéves időtartamra kinevezett elnökből és nyolc alelnökből áll. Megbízatusuk megújítható.

A Kormányzótanács egyhangúlag megváltoztathatja az Igazgatási Bizottság tagjainak számát.

(2) Az Igazgatótanács minősített többséggel hozott javaslata alapján a Kormányzótanács minősített többséggel az Igazgatási Bizottság bármely tagját felmentheti hivatalából.

(3) Az Igazgatási Bizottság az elnök felügyelete alatt és az Igazgatótanács ellenőrzése mellett felel a Bank folyó ügyeinek intézéséért.

Előkészíti az Igazgatótanács határozatait, így különösen a kölcsönök felvételére, valamint a kölcsönök és garanciák nyújtására vonatkozó határozatokat, továbbá gondoskodik ezeknek a határozatoknak a végrehajtásáról.

(4) Az Igazgatási Bizottság a kölcsönök felvételére, illetve a kölcsönök és garanciák nyújtására irányuló javaslatokra vonatkozó véleményét többségi szavazással alakítja ki.

(5) A Kormányzótanács meghatározza az Igazgatási Bizottság tagjainak javadalmazását és megállapítja, hogy mely tevékenységek összeférhetetlenek hivatalukkal.

(6) Bírósági és egyéb ügyekben a Bankot az elnök, illetve akadályoztatása esetén az egyik alelnök képviseli.

(7) A Bank tisztviselői és egyéb alkalmazottai az elnöknek vannak alárendelve. Az elnök dönt felvételükről és elbocsátásukról. A személyzet kiválasztásakor nemcsak a személyes alkalmasságot és szakmai képesítést kell figyelembe venni, hanem az egyes tagállamok állampolgárainak méltányos képviselését is.

(8) Az Igazgatási Bizottság és a Bank személyzete kizárólag a Banknak tartozik felelősséggel, és feladataik ellátása során teljesen függetlenül járnak el.

14. cikk

(1) Egy bizottság, amelynek három tagját szakértelmük alapján a Kormányzótanács nevezi ki, évente ellenőrzi a Bank műveleteinek és könyveinek szabályszerűségét.

⁽¹⁾ A bekezdést a 2003-as csatlakozási okmányhoz csatolt 1. jegyzőkönyv módosította.

(2) A bizottság igazolja, hogy a mérleg és az eredménykimutatás összhangban van az üzleti könyvekkel és az eszközök és források tekintetében hitelesen tükrözi a Bank helyzetét.

15. cikk

A Bank az egyes tagállamokkal az adott állam által kijelölt hatóság útján érintkezik. Pénzügyi műveletek végrehajtása során a Bank az adott tagállam jegybankját vagy az adott tagállam által felhatalmazott más pénzügyi szervezetet veszi igénybe.

16. cikk

(1) A Bank együttműködik a hasonló területeken működő nemzetközi szervezetekkel.

(2) A Bank a hitelintézetekkel és az egyéb pénzügyi szervezetekkel való együttműködés érdekében megfelelő kapcsolatok kiépítésére törekszik azokban az országokban, amelyekre tevékenysége kiterjed.

17. cikk

Egy tagállam vagy a Bizottság kérelmére, illetve hivatalból a Kormányzótanács az ezen alapokmány 9. cikkének értelmében általa megállapított irányelveket értelmezi, illetve kiegészíti az elfogadásukra irányadó rendelkezéseknek megfelelően.

18. cikk

(1) Az e szerződés 267. cikkében meghatározott feladat keretei között a Bank kölcsönt nyújt tagjainak, valamint magán- vagy közvállalkozásoknak a tagállamok európai területein megvalósítandó beruházási projektekhez annyiban, amennyiben más forrásból megfelelő feltételekkel nem állnak rendelkezésre pénzeszközök.

A Bank azonban — a Kormányzótanács által az Igazgatótanács javaslata alapján, egyhangúlag engedélyezett eltéréssel élve — az egészben vagy részben a tagállamok európai területein kívül megvalósítandó beruházási projektekhez is kölcsönöket nyújthat.

(2) Amennyire csak lehetséges, a kölcsönök csak azzal a feltétellel nyújthatók, hogy más finanszírozási forrásokat is felhasználnak.

(3) Vállalkozásnak vagy — a tagállamok kivételével — valamely testületnek nyújtott kölcsön esetében a Bank a kölcsön nyújtását vagy attól a tagállamtól kapott garanciától teszi függővé, amelynek a területén a projektet megvalósítják, vagy egyéb megfelelő garanciától.

(4) A Bank garanciát vállalhat a köz- vagy magánvállalkozások, illetve egyéb testületek által e szerződés 267. cikkében említett projektek megvalósítása céljából felvett kölcsönökért.

(5) A Bank által nyújtott kölcsönök és garanciák kinnlevőségként fennálló mindenkori összege nem haladhatja meg jegyzett tőkéjének 250 % -át.

(6) Az árfolyamkockázattal szemben a Bank az általa megfelelőnek tartott záradékoknak a kölcsön- és garanciaszerződésekbe történő foglalásával védekezik.

19. cikk

(1) A Bank által nyújtandó kölcsönök kamatát és a garanciavállalás díját a tőkepiacon érvényes feltételekhez kell igazítani, és úgy kell kiszámítani, hogy az ebből származó bevételből a Bank teljesítse kötelezettségeit, fedezhesse költségeit, és a 24. cikkben előírt tartalékalapot képezhessen.

(2) A Bank nem nyújthat kamatcsökkentési kedvezményt. Ha a finanszírozandó projekt természeténél fogva szükségesnek tűnik a kamat csökkentése, az érintett tagállam vagy egy harmadik szerv az e szerződés 87. cikkével összeegyeztethető mértékben kamattámogatást nyújthat.

20. cikk

Kölcsön- és garanciaműveletei során a Bank a következő elveket tartja szem előtt:

(1) Biztosítja pénzeszközeinek a Közösség érdekében történő lehető legésszerűbb felhasználását.

Csak akkor nyújthat kölcsönt vagy garanciát, ha:

a) a termelési szektorban működő vállalkozások által megvalósított projektek esetében a kamatfizetést és a törlesztést az üzemi nyereségből, egyéb esetekben pedig vagy a projekt megvalósításának helye szerinti állam kötelezettségvállalása útján vagy egyéb módon fedezik; és

b) a projekt végrehajtása hozzájárul az általános gazdasági termelékenység növekedéséhez és előmozdítja a közös piac megvalósítását.

(2) A Bank nem szerezhet érdekeltséget vállalkozásban, és nem vállalhat felelősséget annak vezetésében, kivéve ha ezt a kölcsönadott pénzeszközök visszafizetésének biztosítása érdekében jogainak védelme megköveteli.

- (3) Követeléseit a tőkepiacon értékesítheti és e célból adósaitól kötvények vagy egyéb értékpapírok kibocsátását követelheti.
- (4) Sem a Bank, sem a tagállamok nem írhatnak elő olyan feltételeket, amelyek szerint a Bank által kölcsönadott pénzeszközöket egy meghatározott tagállamban kell elkölteni.
- (5) A Bank a kölcsön nyújtását nemzetközi pályázat kiírásához kötheti.
- (6) A Bank sem egészben, sem részben nem finanszírozhat olyan projektet, amely ellen az a tagállam, amelynek területén a projektet meg kell valósítani, tiltakozik.

21. cikk

(1) A kölcsönökre vagy garanciákra vonatkozó kérelmeket a Bankhoz a Bizottságon vagy azon tagállamon keresztül lehet benyújtani, amelynek területén a projektet megvalósítják. A vállalkozások kölcsön- vagy garanciakérelmeiket közvetlenül a Bankhoz is benyújthatják.

(2) A Bizottságon keresztül beadott kérelmeket véleményezésre be kell nyújtani ahhoz a tagállamhoz, amelynek a területén a projektet megvalósítják. A tagállamon keresztül beadott kérelmeket a Bizottsághoz kell véleményezésre benyújtani. A valamely vállalkozás által közvetlenül beadott kérelmeket mind az érintett tagállammal, mind pedig a Bizottsággal véleményeztetni kell.

Az érintett tagállamnak és a Bizottságnak két hónapon belül kell véleményt adnia. Ha e határidőn belül nem nyilvánítanak véleményt, a Bank vélelmezheti, hogy a kérdéses projekttel szemben nem merült fel kifogás.

(3) Az Igazgatási Bizottság által elé terjesztett kölcsön- és garanciakérelmekről az Igazgatótanács határoz.

(4) Az Igazgatási Bizottság megvizsgálja, hogy a hozzá benyújtott kölcsön- vagy garanciakérelmek megfelelnek-e ezen alapokmány rendelkezéseinek, különösen a 20. cikknek. Ha az Igazgatási Bizottság a kölcsön vagy garancia nyújtása mellett foglal állást, a szerződéstervezetet az Igazgatótanács elé terjeszti; az Igazgatási Bizottság kedvező véleményét általa lényegesnek tartott feltételekhez kötheti. Ha az Igazgatási Bizottság a kölcsön vagy garancia ellen foglal állást, a vonatkozó iratokat véleményével együtt az Igazgatótanács elé terjeszti.

(5) A Igazgatási Bizottság kedvezőtlen véleménye esetén az Igazgatótanács csak egyhangú határozattal engedélyezheti a kérdéses kölcsönt vagy garanciát.

(6) A Bizottság kedvezőtlen véleménye esetén az Igazgatótanács csak egyhangú határozattal engedélyezheti a kérdéses kölcsönt vagy garanciát; a Bizottság által kijelölt igazgató e szavazásnál tartózkodik.

(7) Ha az Igazgatási Bizottság és a Bizottság egyaránt kedvezőtlen véleményt ad, az Igazgatótanács a kölcsönt, illetve garanciát nem engedélyezheti.

22. cikk

(1) A Bank a feladatai ellátásához szükséges pénzeszközöket a nemzetközi tőkepiacokról kölcsönzi.

(2) A Bank valamely tagállam tőkepiacáról csak a belföldi kibocsátásokra vonatkozó jogi rendelkezéseknek megfelelően, illetve ilyen rendelkezések hiányában csak azt követően vehet fel kölcsönt, hogy a Bank és az érintett tagállam tárgyaltak egymással és megállapodtak a tervezett kölcsönről.

Az érintett tagállam hatáskörrel rendelkező hatóságai csak akkor tagadhatják meg hozzájárulásukat, ha az adott állam tőkepiacán komoly zavaroktól lehet tartani.

23. cikk

(1) A Bank azokat a rendelkezésre álló pénzeszközöket, amelyekre kötelezettségei teljesítéséhez nincs haladéktalanul szüksége, a következőképpen használhatja fel:

- a) beruházhat pénzpiacokon;
- b) a 20. cikk (2) bekezdésére is figyelemmel az általa vagy a tőle kölcsönt felvevők által kibocsátott értékpapírt vehet vagy eladhat;
- c) a célkitűzéseivel összefüggő egyéb pénzügyi műveleteket végezhet.

(2) A 25. cikk rendelkezéseinek sérelme nélkül befektetéseinek kezelésekor a Bank nem végezhet olyan devizaarbitrázst, amely nem közvetlenül kölcsönügyletei lebonyolításához, illetve az általa felvett kölcsönökből vagy az általa nyújtott garanciákból eredő kötelezettségeinek teljesítéséhez szükséges.

(3) A Bank az e cikkben szabályozott területeken a hatáskörrel rendelkező hatóságokkal vagy az érintett tagállam jegybankjával egyetértésben jár el.

24. cikk

(1) A jegyzett tőke 10 % -áig terjedő mértékben fokozatosan tartalékalapot kell képezni. Ha a Bank kötelezettségeinek állása indokoltá teszi, az Igazgatótanács további tartalékok képzéséről határozhat. Amíg a tartalékalapot teljesen létre nem hozták, abba a következőket kell befizetni:

- a) a tagállamok által az 5. cikk értelmében befizetendő összegekből a Bank által nyújtott kölcsönökkel kapcsolatos kamatbevételt;

b) az a) pontban említett kölcsönök visszafizetéséből származó pénzeszközökből a Bank által nyújtott kölcsönökkel kapcsolatos kamatbevételt

annyiban, amennyiben erre a kamatbevételre a Bank kötelezettségeinek teljesítéséhez és költségeinek fedezéséhez nincs szükség.

(2) A tartalékalap forrásait úgy kell befektetni, hogy bármikor rendelkezésre álljanak az alap céljának elérése érdekében.

25. cikk

(1) A Bank az egyik tagállam valutájában meglévő eszközeit az e szerződés 267. cikkében meghatározott feladatnak megfelelő pénzügyi műveletek elvégzése érdekében — az ezen alapokmány 23. cikkének rendelkezéseit figyelembe véve — bármikor átválthatja egy másik tagállam valutájára. A Bank lehetőség szerint tartózkodik az ilyen átváltások alkalmazásától, ha rendelkezik a szükséges pénznemben lévő készpénzzel vagy likvid eszközökkel.

(2) Valamely tagállam valutájában meglévő eszközeit a Bank csak az érintett tagállam beleegyezésével válthatja át egy harmadik ország valutájára.

(3) Tőkéjének aranyban vagy konvertibilis valutában befizetett részével, valamint a Közösségen kívüli piacokon kölcsönzött devizával a Bank szabadon rendelkezhet.

(4) A tagállamok vállalják, hogy a Bank adósainak rendelkezésére bocsátják a Bank által a területükön megvalósítandó projektekhez nyújtott kölcsönök visszafizetéséhez, valamint az ilyen kölcsönök után járó kamatok vagy a Bank által nyújtott garanciavállalás díjának megfizetéséhez szükséges devizát.

26. cikk

Ha egy tagállam az ebből az alapokmányból eredő tagsági kötelezettségeit — különösen a jegyzett tőkében való részesedésének befizetésére, a különleges kölcsönök nyújtására vagy a kölcsöneinek törlesztésére vonatkozó kötelezettségét — nem teljesíti, az ezen tagállam vagy állampolgárai részére történő kölcsön- vagy garancianyújtást a Kormányzótanács minősített többséggel hozott határozatával fel lehet függeszteni.

Ez a határozat sem az államot, sem állampolgárait nem mentesíti a Bankkal szembeni kötelezettségei alól.

27. cikk

(1) Ha a Kormányzótanács elhatározza a Bank tevékenységének felfüggesztését, a Bank minden tevékenységét haladéktalanul be kell szüntetni, kivéve azokat, amelyek a vagyona megfelelő hasznosításának, védelmének és megőrzésének, valamint a tartozásai rendezésének biztosításához szükségesek.

(2) Felszámolás esetén a Kormányzótanács kinevezi a felszámolókat és utasításokat ad számukra a felszámolás végrehajtására vonatkozóan.

28. cikk

(1) A Bank valamennyi tagállamban az adott tagállam jogában a jogi személyeknek biztosított legteljesebb jogképességgel rendelkezik; így különösen ingó, illetve ingatlan vagyont szerezhetsen és idegeníthetsen el, továbbá bíróság előtt eljárhat.

[Lásd még az Amszterdami Szerződés 9. cikkének (4) bekezdését, amelynek szövege a következő:

Az Európai Közösségeket a tagállamok területén megilletik a feladataik ellátásához szükséges kiváltságok és mentességek az (5) bekezdésben említett jegyzőkönyvben megállapított feltételek szerint. Ugyanez vonatkozik az Európai Központi Bankra, az Európai Monetáris Intézetre és az Európai Beruházási Bankra.]

(2) A Bank vagyona mentes a bármilyen formában történő hatósági igénybevételtől vagy kisajátítástól.

29. cikk

Az egyrészt a Bank, másrészt annak hitelezői, adósai vagy bármely más személy közötti jogvitákban a hatáskörrel rendelkező nemzeti bíróság jár el, kivéve azokat az eseteket, amelyekben a Bíróság rendelkezik hatáskörrel.

A Bank minden tagállamban megjelöli az illetékességet megalapozó címét. A Bank azonban szerződésben meghatározott illetékességet vagy választottbírósági eljárást is kiköthetsen.

A Bank vagyonát és eszközeit csak bírósági határozattal lehet lefoglalni vagy végrehajtás alá vonni.

30. cikk

(1) A Kormányzótanács, egyhangúlag eljárva Európai Beruházási Alap létrehozását határozhatja el, amely jogi személyiséggel és pénzügyi autonómiával rendelkezik, és amelynek a Bank alapító tagja.

(2) A Kormányzótanács egyhangú határozattal elfogadja az Európai Beruházási Alap alapokmányát. Az alapokmány meghatározza különösen az Alap célkitűzéseit, felépítését, tőkéjét, tagságát, pénzügyi forrásait, beavatkozási eszközeit és ellenőrzési szabályait, valamint a Bank és az Alap szervei közötti kapcsolatot.

(3) A 20. cikk (2) bekezdésének rendelkezései ellenére, a Bank jogosult az Alap kezelésében részt venni és jegyzett tőkéjéhez a Kormányzótanács által egyhangúlag meghatározott összeg erejéig hozzájárulni.

(4) Az Európai Közösség tagja lehet az Alapnak és hozzájárulhat annak jegyzett tőkéjéhez. Az Alap célkitűzéseiben érdekelt pénzügyi szervezeteket meg lehet hívni, hogy tagként vegyenek részt az Alapban.

(5) Az Európai Közösségek kiváltságairól és mentességeiről szóló jegyzőkönyvet alkalmazni kell az Alapra, feladataik ellátása során szerveinek tagjaira, valamint az Alap személyzetére.

Az Alap tőkeemelés esetén mentességet élvez továbbá az Alap székhelye szerinti államban az adózás valamennyi formája és minden egyéb közteher, valamint az ezekkel kapcsolatos alakiságok alól. Hasonlóképpen, az Alap megszűnése vagy felszámolása sem keletkeztet semmiféle közteher-fizetési kötelezettséget. Végezetül az Alap és szervei által a Bank alapokmányának megfelelően végzett tevékenységek nem esnek forgalmiadó-fizetési kötelezettség hatálya alá.

Arra az osztalékra, tőkenyereségre vagy az Alapból származó egyéb jövedelemre azonban, amelyre a tagok – az Európai Közösség és a Bank kivételével – jogosultak, alkalmazni kell az irányadó jog adózásra vonatkozó rendelkezéseit.

(6) A Bíróság hatáskörrel rendelkezik – a továbbiakban megállapított kereteken belül – az Alap szervei által elfogadott intézkedésekkel kapcsolatos jogvitákban. Az ilyen intézkedések ellen az Alap bármely tagja, e minőségében, illetve bármely tagállam keresetet indíthat az e szerződés 230. cikkében megállapított feltételek szerint.

Kelt Rómában, az ezerkilencszázötvenhetedik év március havának huszonötödik napján.

(12.) Jegyzőkönyv
Olaszországról (1957.)

A MAGAS SZERZŐDŐ FELEK,

AZZAL AZ ÓHAJJAL, hogy rendezzenek egyes Olaszországot érintő sajátos problémákat,
MEGÁLLAPODTAK a következő rendelkezésekben, amelyeket e szerződéshez csatolnak:

A KÖZÖSSÉG TAGÁLLAMAI

TUDOMÁSUL VESZIK azt a tényt, hogy az olasz kormány tízéves gazdaság-bővítő programot hajt végre azzal a céllal, hogy — különösen a kevésbé fejlett dél-olasz területek és olasz szigetek infrastruktúrájának fejlesztése, valamint a munkanélküliség felszámolása érdekében új munkahelyek teremtése révén — helyreállítsa az olasz gazdaság szerkezetének egyensúlyát;

EMLÉKEZTETNEK ARRRA, hogy az olasz kormány e programjának alapelveit és céljait megvizsgálták és jóváhagyták azok a nemzetközi együttműködést szolgáló szervezetek, amelyeknek a tagállamok is tagjai;

ELISMERIK, hogy az olaszországi program céljainak megvalósulása közös érdekük;

MEGÁLLAPODNAK ABBAN, hogy az olasz kormány e feladata végrehajtásának megkönnyítése érdekében a Közösség intézményeinek figyelmébe ajánlják az e Szerződésben előírt valamennyi módszer és eljárás igénybevételét, különösen azt, hogy megfelelő módon használják fel az Európai Befektetési Bank és az Európai Szociális Alap forrásait;

AZON A VÉLEMÉNYEN VANNAK, hogy e Szerződés alkalmazása során a Közösségi intézményeinek figyelembe kell venniük, hogy az olasz gazdaság az elkövetkező években milyen folyamatos erőfeszítések elé néz, továbbá, hogy kívánatos elkerülni azokat a feszültségeket, különösen a fizetési mérleget, illetve a foglalkoztatás szintjét illetően, amelyek e Szerződés olaszországi alkalmazását veszélyeztethetnék;

ELISMERIK, hogy amennyiben a 119. és 120. cikk alkalmazására kerül sor, mindenképpen ügyelni kell arra, hogy az olasz kormány számára előírt intézkedések egyike se nehezítse a gazdaság bővítésére és a lakosság életszínvonalának növelésére szolgáló kormányzati program végrehajtását.

Kelt Rómában, az ezerkilencszázötvenhetedik év március havának huszonötödik napján.

(13.) Jegyzőkönyv

**a meghatározott országokból származó és érkező,
a tagállamokba történő behozataluk során különleges elbánás-
ban részesített árukról (1957.)**

A MAGAS SZERZŐDŐ FELEK

AZZAL A SZÁNDÉKKAL, hogy az e szerződésnek a meghatározott országokból származó és érkező, a tagállamokba történő behozataluk során különleges elbánásban részesített bizonyos árukra való alkalmazásának részleteit meghatározzák,

MEGÁLLAPODTAK a következő rendelkezésekben, amelyeket e szerződéshez csatolnak:

- (1) Az Európai Gazdasági Közösséget létrehozó szerződés alkalmazása nem teszi szükségessé az 1958.január 1-jén alkalmazandó vámrendelkezések módosítását, ha a behozatal a Benelux országokba irányul, és az áru Suriname-ból (*) vagy a Holland Antillákról (**) származik és onnan érkezik;
- (2) A valamely tagállamba behozott és a fentiekben megjelölt elbánásban részesülő áruk nem tekinthetők e szerződés 24. cikke értelmében ebben az államban szabad forgalomban lévő áruknak, amennyiben másik tagállamba történő újrakivitelükre kerül sor.
- (3) A tagállamok tájékoztatják a Bizottságot és a többi tagállamot az e jegyzőkönyvben említett különleges elbánásra irányadó szabályaikról, valamint a különleges elbánásban részesített áruk listájáról.
A Bizottságot és a többi tagállamot szintén tájékoztatják a listákban, illetve az elbánásban történő bármilyen későbbi változásról.
- (4) A Bizottság gondoskodik arról, hogy e szabályok alkalmazása ne jelentsen hátrányt a többi tagállam számára; ennek érdekében a tagállamok közötti kapcsolatokat illetően minden megfelelő intézkedést megtehet.

Kelt Rómában, az ezerkilencszázötvenhetedik év március havának huszonötödik napján.

(*) A Holland Királyság által a ratifikációs okmány kiegészítéseként letétbe helyezett okirat alapján a Szerződés negyedik részének rendelkezéseit Suriname-ra is alkalmazani kell 1962. szeptember 1-je és 1976. július 16. között.

(**) A Európai Gazdasági Közösséget létrehozó szerződés felülvizsgálatáról szóló 1962. november 13-i egyezmény (HL 150., 1964. 10.1.) 1. cikke alapján a jegyzőkönyv a továbbiakban nem alkalmazandó a Holland Antillákra.

(14.) Jegyzőkönyv
**a Holland Antillákon finomított kőolajtermékeknek az Európai
Gazdasági Közösségbe történő behozataláról (*) (1962.)**

A MAGAS SZERZŐDŐ FELEK,

AZZAL AZ ÓHAJJAL, hogy pontosítsák a Holland Antillákon finomított kőolajtermékeknek az Európai Gazdasági Közösségbe történő behozatalára vonatkozó kereskedelmi szabályozást,

MEGÁLLAPODTAK a következő rendelkezésekben, amelyeket e szerződéshez csatolnak:

1. cikk

Ezt a jegyzőkönyvet a 27.10, 27.11, 27.12, ex 27.13 (paraffinviasz, mikrokristályos viasz, paraffingács és préselt paraffinviasz) és 27.14 Brüsszeli Nomenklátúra szerinti vámtarifaszámú olyan kőolajtermékekre kell alkalmazni, amelyeket a tagállamokban történő felhasználás céljából hoznak be.

2. cikk

A tagállamok kötelezettséget vállalnak arra, hogy a Holland Antillákon finomított kőolajtermékek vonatkozásában megadják a Holland Antillák Közösséghez való társulásából adódó vámtarifakedvezményeket az e jegyzőkönyvben megállapított feltételek szerint. Ezeket a rendelkezéseket a tagállamok által alkalmazott származási szabályoktól függetlenül kell alkalmazni.

3. cikk

(1) Ha a Bizottság egy tagállam kérelmére vagy saját kezdeményezésére megállapítja, hogy a Holland Antillákon finomított kőolajtermékeknek a 2. cikkben meghatározott szabályozás szerinti behozatala a Közösségbe tényleges nehézségeket támaszt egy vagy több tagállam piacán, akkor úgy határoz, hogy az érintett tagállamok bevezetik, megemelik, vagy újból bevezetik a behozatali vámokat, olyan mértékben és annyi időre, ahogyan azt a helyzet megkívánja. Az ily módon bevezetett, megemelt vagy újra bevezetett vámtételek nem haladhatják meg a harmadik országokkal szemben ugyanezen termékekre alkalmazott vámtételeket.

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott rendelkezések valamennyi esetben alkalmazhatók, ha a Holland Antillákon finomított kőolajtermékek Közösségbe irányuló behozatala eléri az évi kétmillió tonnát.

(*) A jegyzőkönyvet az Európai Gazdasági Közösséget létrehozó szerződés felülvizsgálatáról szóló 1962. november 13-i egyezmény (HL 150., 1964. 10.1.) 2. cikke illesztette be.

(3) A Bizottság által az (1) és (2) bekezdés alapján hozott határozatokról — beleértve a tagállam kérelmének elutasítását is — a Tanácsot tájékoztatni kell. A Tanács bármelyik tagállam kérelmére e határozatokat saját hatáskörébe vonhatja, és azokat minősített többséggel hozott határozattal bármikor módosíthatja vagy visszavonhatja.

4. cikk

(1) Ha valamely tagállam úgy ítéli meg, hogy a Holland Antillákon finomított kőolajtermékeknek a 2. cikkben meghatározott szabályozás szerinti akár közvetlenül, akár egy másik tagállamon keresztül történő behozatala tényleges nehézségeket támaszt belső piacán, és azonnali intézkedésre van szükség e helyzet elhárítására, akkor saját kezdeményezésére e behozatalra vámot vethet ki, amelynek mértéke nem haladhatja meg a harmadik országokkal szemben ugyanezen termékekre alkalmazott vámtételekét. A tagállam e határozatáról értesíti a Bizottságot, amely egy hónapon belül dönt a tagállam által hozott intézkedések fenntartásáról, módosításáról vagy hatályon kívül helyezéséről. A 3. cikk (3) bekezdésének rendelkezéseit a Bizottság e határozatára alkalmazni kell.

(2) Ha a Holland Antillákon finomított kőolajtermékeknek — a 2. cikkben meghatározott szabályozás szerinti — az Európai Gazdasági Közösség egy vagy több tagállamába közvetlenül vagy egy másik tagállamon keresztül történő behozatala egy naptári éven keresztül meghaladja az e jegyzőkönyv mellékletében meghatározott mennyiségeket, akkor az e tagállam vagy tagállamok által az (1) bekezdés alapján az adott évre esetlegesen hozott intézkedések jogszerűnek tekintendők; a Bizottság tudomásul veszi a meghozott intézkedéseket, miután megbizonyosodott arról, hogy a rögzített mennyiségeket elérték. Ilyen esetben a többi tagállam tartózkodik attól, hogy a Tanácshoz forduljon.

5. cikk

Ha a Közösség úgy dönt, hogy a kőolajtermékek bárhonnan származó behozatalára mennyiségi korlátozásokat alkalmaz, akkor e korlátozásokat e termékek Holland Antillákról származó behozatalára is alkalmazhatja. Ilyen esetben a harmadik országok számára biztosított kedvezőbb elbánást a Holland Antillák számára biztosítani kell.

6. cikk

(1) A Tanács az Európai Parlamenttel és a Bizottsággal folytatott konzultációt követően egyhangú határozattal felülvizsgálja a 2–5. cikk rendelkezéseit, amennyiben a harmadik és társult országokból származó kőolajtermékek származásának közös meghatározását fogadja el, a közös kereskedelempolitika keretében az érintett termékekre vonatkozóan határozatokat hoz, vagy közös energiapolitikát alakít ki.

(2) Az ilyen felülvizsgálat során azonban a Holland Antillák számára minden esetben ugyanolyan mértékű kedvezményt kell fenntartani megfelelő formában, legalább két és fél millió tonna mennyiségű kőolajtermékekre.

(3) A Közösség e cikk (2) bekezdésében említett ugyanolyan mértékű kedvezményekre vonatkozó kötelezettségvállalásait szükség esetén meg lehet osztani az egyes országok között az e jegyzőkönyv mellékletében jelzett mennyiségek figyelembevételével.

7. cikk

E jegyzőkönyv végrehajtása érdekében a Bizottság felel azért, hogy figyelemmel kísérje a Holland Antillákon finomított kőolajtermékeknek a tagállamokba történő behozatalát. A tagállamok a Bizottság által ajánlott igazgatási feltételek mellett közlik a Bizottsággal a figyelemmel kísérést szolgáló valamennyi információt, amely gondoskodik annak továbbításáról.

Kelt Brüsszelben, az ezerkilencszázhatvankettedik év november havának tizenharmadik napján.

A jegyzőkönyv melléklete

A Holland Antillákon finomított kőolajtermékeknek az Európai Gazdasági Közösségbe történő behozataláról szóló jegyzőkönyv 4. cikke (2) bekezdésének végrehajtására a Magas Szerződő Felek úgy határoztak, hogy az Antillákról származó kőolajtermékek 2 millió tonnányi mennyisége a tagállamok között a következők szerint oszlik meg:

Németországi Szövetségi Köztársaság	625 000 tonna
Belga-Luxemburgi Gazdasági Unió	200 000 tonna
Franciaország	75 000 tonna
Olaszország	100 000 tonna
Hollandia	1 000 000 tonna

(15.) Jegyzőkönyv
a Grönlandra vonatkozó különös szabályokról (*) (1985.)

1. cikk

(1) A Grönlandról származó és a halászati termékek piacának közös szervezése alá tartozó termékeknek a Közösségbe történő behozatala — a közös piacszervezés szabályainak betartása mellett — mentes a vámok és az azokkal azonos hatályú díjak alól, és nem vonatkoznak rájuk a mennyiségi korlátozások, illetve az azokkal azonos hatású korlátozások, ha a Közösség és a Grönlandért felelős hatóság közötti megállapodás a Közösség számára kielégítő módon lehetőséget biztosít a Közösségnek a grönlandi halászati övezetekhez való hozzáférésre.

(2) Az ilyen termékek behozatalára vonatkozó szabályokkal kapcsolatos minden intézkedést — az ezek elfogadásával kapcsolatos intézkedéseket is beleértve — az Európai Gazdasági Közösséget létrehozó szerződés 37. cikkében meghatározott eljárásnak megfelelően kell elfogadni.

2. cikk

A Bizottság javaslatot tesz a Tanácsnak, amely minősített többséggel jár el, az új szabályok hatálybalépésével összefüggésben általa szükségesnek ítélt azon átmeneti intézkedésekre vonatkozóan, amelyek célja a természetes és jogi személyek Grönland Közösséghez való tartozásának időszakában megszerzett jogainak fenntartása, továbbá a Közösségek által ebben az időszakban Grönlandnak nyújtott pénzügyi támogatással kapcsolatos helyzet rendezése.

(*) A Grönland-szerződés (HL L 29., 1985.2.1.) 3. cikke úgy rendelkezik, hogy az e szerződéshez csatolt jegyzőkönyvet az Európai Gazdasági Közösséget létrehozó szerződéshez kell csatolni.

(16.) Jegyzőkönyv
a Dániában történő ingatlanszerzésről (1992.)

A MAGAS SZERZŐDŐ FELEK,

AZZAL AZ ÓHAJJAL, hogy rendezzenek egyes Dániát érintő sajátos problémákat,

MEGÁLLAPODTAK a következő rendelkezésben, amelyet az Európai Közösséget létrehozó szerződéshez csatolnak:

E szerződés rendelkezéseinek ellenére Dánia fenntarthatja a második lakóingatlan megszerzésére vonatkozó hatályos jogszabályait.

(17.) Jegyzőkönyv
az Európai Közösséget létrehozó szerződés 141. cikkéről

A MAGAS SZERZŐDŐ FELEK,

MEGÁLLAPODTAK a következő rendelkezésben, amelyet az Európai Közösséget létrehozó szerződéshez csatolnak:

E szerződés 141. cikkének alkalmazásában a foglalkoztatási szociális biztonsági rendszerekben nyújtott juttatások nem tekinthetők díjazásnak akkor és annyiban, amennyiben azok az 1990. május 17-ét megelőző munkaviszony alapján járnak, kivéve az olyan munkavállalók vagy az azok jogán jogosultak esetében, akik ezen időpont előtt az irányadó nemzeti jog szerint bírósági eljárást indítottak vagy ezzel azonos hatályú igényt jelentettek be.

(18.) Jegyzőkönyv
**a Központi Bankok Európai Rendszere és az Európai Központi
Bank alapokmányáról (1992.)**

A MAGAS SZERZŐDŐ FELEK,

AZZAL AZ ÓHAJJAL, hogy megállapítsák az Európai Közösséget létrehozó szerződés 8. cikkében előírt Központi Bankok Európai Rendszere és az Európai Központi Bank alapokmányát,

MEGÁLLAPODTAK a következő rendelkezésekben, amelyeket az Európai Közösséget létrehozó szerződéshez csatolnak:

I. FEJEZET

A KBER LÉTREHOZÁSA

1. cikk

A Központi Bankok Európai Rendszere

1.1. A Központi Bankok Európai Rendszerét (KBER) és az Európai Központi Bankot (EKB) e szerződés 8. cikkének megfelelően hozzák létre; feladataikat és tevékenységüket e szerződés és ezen alapokmány rendelkezéseinek megfelelően végzik.

1.2. E szerződés 107. cikke (1) bekezdésének megfelelően a KBER az EKB-ból és a tagállamok központi bankjaiból („nemzeti központi bankok”) áll. Luxemburg központi bankjának szerepét az *Institut monétaire luxembourgeois* tölti be.

II. FEJEZET

A KBER CÉLKITŰZÉSEI ÉS FELADATAI

2. cikk

Célkitűzések

E szerződés 105. cikke (1) bekezdésének megfelelően a KBER elsődleges célja az árstabilitás fenntartása. Az árstabilitási cél veszélyeztetése nélkül a KBER támogatja a Közösségen belüli általános gazdaságpolitikát azzal a céllal, hogy hozzájáruljon az e szerződés 2. cikkében megállapított közösségi célkitűzések megvalósításához. A KBER a szabad versenyen alapuló nyitott piacgazdaság elvével összhangban tevékenykedik, ezáltal elősegítve az erőforrások hatékony elosztását és tiszteletben tartva az e szerződés 4. cikkében meghatározott alapelveket.

3. cikk

Feladatok

3.1. E szerződés 105. cikke (2) bekezdésének megfelelően a KBER alapvető feladatai a következők:

- a Közösség monetáris politikájának meghatározása és végrehajtása;
- devizaműveletek végzése e szerződés 111. cikke rendelkezéseinek megfelelően;
- a tagállamok hivatalos devizatartalékainak tartása és kezelése;
- a fizetési rendszerek zavartalan működésének előmozdítása.

3.2. E szerződés 105. cikke (3) bekezdésének megfelelően a 3.1. cikk harmadik francia bekezdése nem érinti a devizában tartott technikai egyenlegeknek a tagállamok kormányai által történő tartását és kezelését.

3.3. E szerződés 105. cikke (5) bekezdésének megfelelően a KBER támogatja a hatáskörrel rendelkező hatóságokat a hitelintézetek prudenciális felügyeletére és a pénzügyi rendszer stabilitására vonatkozó politikáik zavartalan megvalósításában.

4. cikk

Tanácsadói feladatok

E szerződés 105. cikke (4) bekezdésének megfelelően:

a) Az EKB-val konzultálni kell:

- a hatáskörébe tartozó valamennyi közösségi jogi aktusra irányuló javaslattal kapcsolatban;
- a nemzeti hatóságok részéről az EKB hatáskörébe tartozó valamennyi jogszabálytervezettel kapcsolatban a Tanács által a 42. cikkben megállapított eljárásnak megfelelően meghatározott kereteken belül és feltételek mellett.

b) az EKB a hatáskörébe tartozó területeken véleményt terjeszthet a megfelelő közösségi intézmények vagy szervek vagy a nemzeti hatóságok elé.

5. cikk

Statisztikai adatok gyűjtése

5.1. A KBER feladatainak megvalósítása céljából az EKB a nemzeti központi bankok közreműködésével összegyűjti a szükséges statisztikai adatokat a hatáskörrel rendelkező nemzeti hatóságoktól vagy közvetlenül a gazdasági szereplőktől. Ennek érdekében együttműködik a közösségi intézményekkel és szervezetekkel, a tagállamok vagy harmadik államok hatáskörrel rendelkező hatóságaival, valamint a nemzetközi szervezetekkel.

5.2. Az 5.1. cikkben meghatározott feladatokat — amennyire lehetséges — a nemzeti központi bankok látják el.

5.3. Az EKB szükség esetén hozzájárul a hatáskörébe tartozó területeken a statisztikai adatok gyűjtésére, összeállítására és terjesztésére vonatkozó szabályok és gyakorlatok összehangolásához.

5.4. A Tanács a 42. cikkben megállapított eljárásnak megfelelően meghatározza az adatszolgáltatásra kötelezett természetes és jogi személyek körét, a titoktartási szabályokat és a végrehajtásra vonatkozó megfelelő rendelkezéseket.

6. cikk

Nemzetközi együttműködés

6.1. A KBER feladatkörébe tartozó nemzetközi együttműködés terén az EKB határozza meg a KBER képviselőinek formáját.

6.2. Az EKB és — annak jóváhagyásával — a nemzeti központi bankok részt vehetnek nemzetközi monetáris intézményekben.

6.3. A 6.1. és a 6.2. cikk nem érinti e szerződés 111. cikkének (4) bekezdését.

III. FEJEZET

A KBER SZERVEZETE

7. cikk

Függetlenség

E szerződés 108. cikkének megfelelően az e szerződés és az ezen alapokmány által rájuk ruházott hatáskörök gyakorlása, valamint az ilyen feladatok és kötelezettségek végrehajtása során sem az EKB, sem a nemzeti központi bankok, sem döntéshozó szerveik valamely tagja nem kérhet vagy fogadhat el utasítást a közösségi intézményektől vagy szervektől, a tagállamok kormányaitól vagy bármely egyéb szervtől. A közösségi intézmények és szervek, valamint a tagállamok kormányai kötelezettséget vállalnak arra, hogy tiszteletben tartják ezt az elvet, és nem kísérlik meg az EKB vagy a nemzeti központi bankok döntéshozó szervei tagjainak befolyásolását feladataik ellátása során.

8. cikk

Általános alapelv

A KBER-t az EKB döntéshozó szervei irányítják.

9. cikk

Az Európai Központi Bank

9.1. Az EKB, amely e szerződés 107. cikke (2) bekezdésének megfelelően jogi személyiséggel rendelkezik, valamennyi tagállamban az adott tagállam jogában a jogi személyeknek biztosított legteljesebb jogképességgel rendelkezik; így különösen ingó és ingatlan vagyont szerezhethet és idegeníthet el, továbbá bíróság előtt eljárhat.

9.2. Az EKB biztosítja, hogy az e szerződés 105. cikkének (2), (3) és (5) bekezdése alapján a KBER-re ruházott feladatokat vagy az ezen alapokmány értelmében végzett saját tevékenysége keretében vagy a 12.1. és 14. cikk értelmében a nemzeti központi bankokon keresztül hajtsák végre.

9.3. E szerződés 107. cikke (3) bekezdésének megfelelően az EKB döntéshozó szervei a Kormányzótanács és az Igazgatóság.

10. cikk

A Kormányzótanács

10.1. E szerződés 112. cikke (1) bekezdésének megfelelően az EKB Kormányzótanácsa az EKB Igazgatóságának tagjaiból és a nemzeti központi bankok elnökeiből áll.

10.2. A Kormányzótanács minden tagjának egy szavazata van. Attól a naptól kezdődően, amikor a Kormányzótanács tagjainak a száma a 21-et meghaladja, az Igazgatóság minden egyes tagjának egy szavazata lesz, és a szavazati joggal rendelkező nemzeti központi banki elnökök száma 15 lesz. Ez utóbbi szavazati jogok elosztása és rotációja a következőképpen történik:

— attól a naptól kezdődően, amikor a nemzeti központi banki elnökök száma meghaladja a 15-öt, és addig a napig, amíg számuk eléri a 22-t, a nemzeti központi banki elnököket két csoportba kell sorolni azon rangsornak megfelelően, amelyet az elnök által képviselt nemzeti központi bank tagállamának az eurót már bevezető tagállamok piaci áron számított aggregált bruttó hazai termékében, illetve monetáris pénzügyi intézményeik teljes aggregált mérlegében megállapított részesedése határoz meg. Az aggregált bruttó hazai termékben, illetve a monetáris pénzügyi intézmények teljes aggregált mérlegében történő részesedés figyelembevétele 5/6 és 1/6 súlyokkal történik. Az első csoport öt nemzeti központi banki elnökből, a második csoport a többi nemzeti központi banki elnökből áll. Az első csoportba sorolt nemzeti központi banki elnökök a nekik juttatott szavazati jogot nem gyakorolhatják kevesebbszer, mint a második csoportba sorolt nemzeti központi bankok elnökei. Az előző mondatra is figyelemmel az első csoport négy, a második csoport tizenegy szavazati jogot kap.

- attól a naptól kezdődően, amikor a nemzeti központi banki elnökök száma a 22-t eléri, a nemzeti központi banki elnököket három csoportba kell sorolni a fenti kritériumokra alapozott rangsornak megfelelően. Az első csoport öt nemzeti központi banki elnökből áll és négy szavazati jogot kap. A második csoport a nemzeti központi banki elnökök teljes számának felével megegyező számú a nemzeti központi banki elnökből áll, ahol az esetleges töredékszámot a legközelebbi egész számra felfelé kell kerekíteni, és e csoport nyolc szavazati jogot kap. A harmadik csoport a fennmaradó nemzeti központi banki elnökökből áll, és három szavazati jogot kap;
- az NKB-elnökök minden egyes csoporton belül azonos ideig rendelkeznek szavazati joggal;
- a piaci áron számított aggregált bruttó hazai termékéből való részesedés kiszámításához a 29.2. cikket kell alkalmazni. A monetáris pénzügyi intézmények teljes aggregált mérlegét az Európai Közösségben a számítás idején alkalmazandó statisztikai keretrendszerrel összhangban kell meghatározni;
- amennyiben a piaci áron számított aggregált bruttó hazai terméket a 29.3. cikkel összhangban módosítani kell, vagy ha a nemzeti központi banki elnökök száma növekszik, az egyes csoportok nagyságát és/vagy összetételét a fenti elvekkel összhangban ki kell igazítani;
- a Kormányzótanács a szavazati joggal rendelkező, illetve azzal nem rendelkező tagjai kétharmados többségével hozza meg a fenti elvek végrehajtásához szükséges összes intézkedést, és elhatározhatja a rotációs rendszer bevezetésének elhalasztását addig a napig, amikor a nemzeti központi banki elnökök száma a 18-at meghaladja.

Csak a Kormányzótanács személyesen jelenlévő tagjai rendelkeznek szavazati joggal. E szabálytól eltérve, a 12.3. cikkben említett eljárási szabályzata előírhatja, hogy a Kormányzótanács tagjai szavazatukat telekonferencia keretében is leadhatják. E szabályzat azt is előírja, hogy a Kormányzótanács ülésein való részvételben hosszabb időre akadályozott tag kijelölhet a Kormányzótanács tagjaként őt helyettesítő személyt.

Az előző bekezdések rendelkezései nem érintik a Kormányzótanács valamennyi, szavazati joggal rendelkező, illetve azzal nem rendelkező tagját a 10.3. és 10.6. cikk, illetve a 41.2. cikk alapján megillető szavazati jogokat.

Ha ezen alapokmány eltérően nem rendelkezik, a Kormányzótanács a szavazati joggal rendelkező tagjai egyszerű többségével határoz. Szavazategyenlőség esetén az elnök szavazata dönt.

A Kormányzótanács határozatképességéhez szavazati joggal rendelkező tagjai kétharmadának jelenléte szükséges. Határozatképtelenség esetén az elnök rendkívüli ülést hívhat össze, amelyen határozatképességre való tekintet nélkül lehet határozatot hozni.

10.3. Olyan határozatok esetében, amelyeket a 28., 29., 30., 32., 33. és 51. cikk alapján kell meghozni, a Kormányzótanács tagjainak szavazatait a nemzeti központi bankoknak az EKB jegyzett tőkéjében való részesedése arányában kell súlyozni. Az Igazgatóság tagjainak szavazatát nullával kell súlyozni. A minősített többséget igénylő határozatok esetében a határozat akkor tekinthető meghozottnak, ha a leadott igen szavazatok az EKB jegyzett tőkéjének legalább a kétharmadát és a részvényeseknek legalább a felét képviselik. Akadályoztatásuk esetén a nemzeti központi bankok elnökei helyettest jelölhetnek ki súlyozott szavazatuk leadása céljából.

10.4. Az üléseken elhangzottak titkosak. A Kormányzótanács úgy határozhat, hogy tanácskozásainak eredményét nyilvánosságra hozza.

10.5. A Kormányzótanács évente legalább tíz alkalommal ülésezik.

10.6. A 10.2. cikket az EKB ajánlása alapján és az Európai Parlamenttel, valamint a Bizottsággal folytatott konzultációt követően, illetve a Bizottság ajánlása alapján és az Európai Parlamenttel, valamint az EKB-val folytatott konzultációt követően az állam- illetve kormányfői összetételben üléselő Tanács egyhangú határozattal módosíthatja. A Tanács ezeket a módosításokat elfogadásra ajánlja a tagállamoknak. Ezek a módosítások azt követően lépnek hatályba, hogy azokat alkotmányos követelményeinek megfelelően valamennyi tagállam megerősítette.

Az EKB e bekezdés szerinti ajánlásához a Kormányzótanács egyhangú határozata szükséges.

11. cikk

Az Igazgatóság

11.1. E szerződés 112. cikke (2) bekezdése a) pontjának megfelelően az Igazgatóság az elnökből, az alelnökből és négy további tagból áll.

A tagok feladataikat teljes munkaidőben látják el. A tagok semmilyen egyéb — akár kereső, akár ingyenesen végzett — foglalkozást nem folytathatnak, kivéve ha ez alól a Kormányzótanács kivételesen mentesítést ad.

11.2. E szerződés 112. cikke (2) bekezdése b) pontjának megfelelően az elnököt, az alelnököt és az Igazgatóság többi tagját a tagállamok kormányai állam-, illetve kormányfői szinten, közös megegyezéssel, a Tanácsnak az Európai Parlamenttel és az EKB Kormányzótanácsával folytatott konzultációt követő ajánlása alapján olyan személyek közül nevezik ki, akik monetáris vagy banki területen elismert szakmai tekintéllyel és tapasztalattal rendelkeznek.

Megbízatásuk nyolc évre szól és nem újítható meg.

Az Igazgatóság tagjai csak a tagállamok állampolgárai lehetnek.

11.3. Az Igazgatóság tagjainak alkalmazási feltételei, különösen illetményük, nyugdíjuk és egyéb szociális biztonsági juttatásaik az EKB-val kötendő szerződés tárgyát képezik, és ezeket a Kormányzótanács és a Tanács által kinevezett három-három tagból álló bizottság javaslata alapján a Kormányzótanács határozza meg. Az e bekezdésben említett kérdésekben az Igazgatóság tagjai nem rendelkeznek szavazati joggal.

11.4. Ha az Igazgatóság valamely tagja már nem felel meg a feladatai ellátásához szükséges feltételeknek, vagy ha súlyos kötelezettségzegést követett el, a Bíróság a Kormányzótanács vagy az Igazgatóság kérelmére felmentheti hivatalából.

11.5. Az Igazgatóság minden egyes jelen lévő tagja jogosult szavazni és e célból egy szavazattal rendelkezik. eltérő rendelkezés hiányában az Igazgatóság a leadott szavazatok egyszerű többségével határoz. Szavazategyenlőség esetén az elnök szavazata dönt. A szavazási szabályokat a 12.3. cikkben említett eljárási szabályzat határozza meg.

11.6. Az Igazgatóság felel az EKB folyó ügyeinek intézéséért.

11.7. Az Igazgatóság megüresedő helyét egy új tagnak a 11.2. cikknek megfelelően történő kinevezése útján kell betölteni.

12. cikk

A döntéshozó szervek felelőssége

12.1. A Kormányzótanács elfogadja az e szerződés és az ezen alapokmány alapján a KBER-re ruházott feladatok ellátásának biztosítása érdekében szükséges iránymutatásokat és határozatokat. A Kormányzótanács alakítja ki a Közösség monetáris politikáját, beleértve adott esetben a közbülső monetáris célokra, az irányadó kamatokra és a KBER-ben a jegybanki pénzkínálatra vonatkozó határozatokat, továbbá meghatározza a végrehajtásukhoz szükséges iránymutatásokat.

Az Igazgatóság a monetáris politikát a Kormányzótanács által hozott iránymutatások és határozatok alapján hajtja végre. Ennek érdekében kiadja a szükséges utasításokat a nemzeti központi bankok számára. Ezen túlmenően az Igazgatóság a Kormányzótanács határozata által ráruházott bizonyos hatáskörökkel is rendelkezhet.

E cikk rendelkezéseinek sérelme nélkül az EKB a lehetségesnek és megfelelőnek ítélt mértékben a nemzeti központi bankokhoz folyamodhat a KBER feladatkörébe tartozó műveletek elvégzése végett.

- 12.2. Az Igazgatóság felel a Kormányzótanács üléseinek előkészítéséért.
- 12.3. A Kormányzótanács eljárási szabályzatot fogad el, amely meghatározza az EKB-nak és döntéshozó szerveinek belső felépítését.
- 12.4. A Kormányzótanács ellátja a 4. cikkben említett tanácsadói feladatokat.
- 12.5. A Kormányzótanács határoz a 6. cikkben említett kérdésekben.

13. cikk

Az elnök

- 13.1. Az EKB Kormányzótanácsának és Igazgatóságának ülésein az elnök, vagy távollétében az alelnök elnököl.
- 13.2. A 39. cikk sérelme nélkül az EKB-t külső kapcsolataiban az elnök vagy az általa kijelölt személy képviseli.

14. cikk

A nemzeti központi bankok

- 14.1. E szerződés 109. cikkének megfelelően valamennyi tagállam biztosítja, hogy legkésőbb a KBER létrehozásának időpontjáig nemzeti jogszabályai — nemzeti központi bankjának státútumát is beleértve — összeegyeztethetők legyenek e szerződéssel és ezen alapokmánnal.
- 14.2. A nemzeti központi bankok státútumának rendelkeznie kell különösen arról, hogy a nemzeti központi bank elnökének hivatali ideje legalább öt év.

Valamely nemzeti központi bank elnökét kizárólag abban az esetben lehet hivatalából felmenteni, ha már nem felel meg a feladatai ellátásához szükséges feltételeknek, vagy ha súlyos kötelezettség-szegést követett el. Az erre vonatkozó határozatot az érintett elnök vagy a Kormányzótanács a Bíróság előtt megtámadhatja e szerződés vagy az annak alkalmazására vonatkozó bármely jogi rendelkezés megsértésére hivatkozva. Ezt az eljárást, az esettől függően, az intézkedés kihirdetésétől vagy a felperessel történő közlésétől, illetve ennek hiányában attól a naptól számított két hónapon belül kell megindítani, amikor arról a felperes tudomást szerzett.

14.3. A nemzeti központi bankok a KBER szerves részét képezik és az EKB iránymutatásainak és utasításainak megfelelően tevékenykednek. A Kormányzótanács megteszi az EKB iránymutatásai és utasításai betartásának biztosításához szükséges lépéseket, és ehhez megköveteli a szükséges információk rendelkezésére bocsátását.

14.4. A nemzeti központi bankok az ebben az alapokmányban foglaltakon kívül egyéb feladatokat is elláthatnak, kivéve ha a Kormányzótanács a leadott szavazatok kétharmados többségével azokat a KBER céljaival és feladataival ellentétesnek találja. E feladatokat a nemzeti központi bankok saját felelősségükre és kockázatukra látják el, és ezek nem tekinthetők a KBER feladatkörébe tartozónak.

15. cikk

Jelentési kötelezettség

15.1. Az EKB legalább negyedévente jelentést készít és tesz közzé a KBER tevékenységéről.

15.2. A KBER konszolidált pénzügyi kimutatását hetente közzé kell tenni.

15.3. E szerződés 113. cikke (3) bekezdésének megfelelően az EKB a KBER tevékenységéről, valamint az előző és a folyó év monetáris politikájáról éves jelentést készít az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak és a Bizottságnak, valamint az Európai Tanácsnak.

15.4. Az e cikkben említett jelentéseket és kimutatásokat térítésmentesen az érdeklődők rendelkezésére kell bocsátani.

16. cikk

Bankjegyek

E szerződés 106. cikke (1) bekezdésének megfelelően a Közösségen belül kizárólag a Kormányzótanács jogosult bankjegyek kibocsátásának az engedélyezésére. Ilyen bankjegyek kibocsátására az EKB és a nemzeti központi bankok jogosultak. Kizárólag az EKB és a nemzeti központi bankok által kibocsátott bankjegyek minősülnek törvényes fizetőeszköznek a Közösségen belül.

Az EKB a lehető legnagyobb mértékig tiszteletben tartja a bankjegyek kibocsátására és külső megjelenésére vonatkozóan fennálló gyakorlatot.

IV. FEJEZET

A KBER MONETÁRIS FELADATAI ÉS MŰVELETEI

17. cikk

Az EKB-nál és a nemzeti központi bankoknál vezetett számlák

Műveleteik végzése érdekében az EKB és a nemzeti központi bankok számlát nyithatnak hitelintézeteknek, közigazgatási intézményeknek és más piaci szereplőknek, valamint fedezetként elfogadhatnak eszközöket, beleértve a dematerializált értékpapírokat is.

18. cikk

Nyíltpiaci és hitelműveletek

18.1. A KBER céljai elérése és feladatainak ellátása érdekében az EKB és a nemzeti központi bankok:

- műveleteket végezhetnek a pénzügyi piacokon követelések és forgalomképes eszközök végleges (azonnali vagy határidős) vagy visszavásárlási megállapodás keretében történő eladásával és vásárlásával, valamint kölcsönbe adásával vagy vételével mind közösségi, mind Közösségen kívüli pénznemekben, valamint nemesfémekben;
- hitelműveleteket végezhetnek hitelintézetekkel és más piaci szereplőkkel megfelelő fedezet mellett történő hitelnyújtás révén.

18.2. Az EKB meghatározza a saját maga vagy a nemzeti központi bankok által végzendő nyíltpiaci és hitelműveletekre vonatkozó általános elveket, beleértve azoknak a feltételeknek a közzétételére vonatkozó elveket is, amelyek alapján ilyen műveleteket végezhetnek.

19. cikk

Kötelező tartalék

19.1. A 2. cikkre is figyelemmel, az EKB a monetáris politikai célok megvalósítása érdekében megkövetelheti, hogy a tagállamokban létrehozott hitelintézetek kötelező tartalékot tartsanak az EKB-ban és a nemzeti központi bankokban lévő számláikon. A kötelező tartalék kiszámítására és meghatározására vonatkozó szabályokat a Kormányzótanács állapíthatja meg. E kötelezettségek nem teljesítése esetén az EKB büntető kamatok és más hasonló következményekkel járó szankciók kiszabására jogosult.

19.2. E cikk alkalmazása céljából a Tanács a 42. cikkben megállapított eljárásnak megfelelően meghatározza a kötelező tartalék alapját és az ezen tartaléknak a tartalékalaphoz viszonyított maximálisan megengedhető arányát, továbbá az ezek nem teljesítése esetén alkalmazandó megfelelő szankciókat.

20. cikk

A monetáris politika egyéb eszközei

A Kormányzótanács a leadott szavazatok kétharmados többségével hozott határozatával a monetáris politika olyan egyéb módszereinek alkalmazásáról dönthet, amelyeket a 2. cikkre is figyelemmel megfelelőnek ítél.

E módszerek alkalmazási körét a Tanács határozza meg a 42. cikkben megállapított eljárásnak megfelelően, ha azok harmadik felekre kötelezettséget rónak.

21. cikk

Közigazgatási intézményekkel folytatott műveletek

21.1. E szerződés 101. cikkének megfelelően az EKB, illetve a tagállamok központi bankjai nem nyújthatnak folyószámlahitelt vagy bármely más hitelt a közösségi intézmények vagy szervek, a tagállamok központi kormányzata, regionális vagy helyi közigazgatási szervei, közjogi testületei, egyéb közintézményei vagy közvállalkozásai részére, továbbá ezektől közvetlenül nem vásárolhatnak adósságinstrumentumokat.

21.2. Az EKB és a nemzeti központi bankok fiskális megbízottként tevékenykedhetnek a 21.1. cikkben meghatározott intézmények részére.

21.3. E cikk rendelkezései nem alkalmazható a köztulajdonban lévő hitelintézetekre, amelyeket a jegybanki pénzkínálat vonatkozásában a nemzeti központi bankoknak és az EKB-nak a magántulajdonban lévő hitelintézetekkel azonos elbánásban kell részesíteniük.

22. cikk

Elszámolási és fizetési rendszerek

Az EKB és a nemzeti központi bankok megfelelő eszközöket bocsáthatnak rendelkezésre, az EKB pedig rendeleteket alkothat annak érdekében, hogy biztosítsák a Közösségen belüli és a más államokkal fenntartott elszámolási és fizetési rendszerek hatékony és megbízható működését.

23. cikk

Külső műveletek

Az EKB és a nemzeti központi bankok:

- kapcsolatot létesíthetnek más államok központi bankjaival és pénzügyi szervezeteivel, és szükség szerint nemzetközi szervezetekkel;
- azonnali és határidős ügylet keretében bármilyen devizaeszközt és nemesfémeket vásárolhatnak és adhatnak el; a „devizaeszköz” fogalma magában foglalja a bármely ország valutájában vagy bármely elszámolási egységében és bármely formában nyilvántartott értékpapírokat és egyéb eszközöket;
- rendelkezhetnek az e cikkben említett eszközökkel és kezelhetik azokat;
- harmadik országokkal és nemzetközi szervezetekkel bármilyen banki ügyletet lebonyolíthatnak, beleértve a hitelnyújtási és hitelfelvételi műveleteket.

24. cikk

Egyéb műveletek

A feladatkörükből adódó műveleteken túl az EKB és a nemzeti központi bankok igazgatási célokból vagy személyzetük részére végezhetnek műveleteket.

V. FEJEZET

PRUDENCIÁLIS FELÜGYELET

25. cikk

Prudenciális felügyelet

25.1. Az EKB a hitelintézetek prudenciális felügyeletére és a pénzügyi rendszer stabilitására vonatkozó közösségi jogszabályok hatálya és végrehajtása tárgyában tanácsot adhat a Tanácsnak, a Bizottságnak vagy a tagállamok hatáskörrel rendelkező hatóságainak, illetve ezek az EKB-val konzultálhatnak.

25.2. A Tanács által az e szerződés 105. cikkének (6) bekezdése alapján hozott határozatoknak megfelelően az EKB külön feladatokat láthat el a hitelintézetek és — a biztosítóintézetek kivételével — az egyéb pénzügyi szervezetek prudenciális felügyeletére vonatkozó politikákkal kapcsolatban.

VI. FEJEZET

A KBER-RE VONATKOZÓ PÉNZÜGYI RENDELKEZÉSEK

26. cikk

Pénzügyi beszámoló

26.1. Az EKB és a nemzeti központi bankok pénzügyi éve január első napján kezdődik és december utolsó napján ér véget.

26.2. Az EKB éves beszámolóját az Igazgatóság állítja össze a Kormányzótanács által megállapított elveknek megfelelően. Az éves beszámolót a Kormányzótanács hagyja jóvá, majd ezután azt közzé kell tenni.

26.3. Elemzési és működtetéssel összefüggő célokból az Igazgatóság elkészíti a KBER konszolidált mérlegét, amely magában foglalja a nemzeti központi bankoknak a KBER-hez tartozó eszközeit és forrásait.

26.4. E cikk alkalmazása érdekében a Kormányzótanács megállapítja a nemzeti központi bankok által végzett műveletek könyvvitelének és jelentéstételének egységesítéséhez szükséges szabályokat.

27. cikk

Pénzügyi ellenőrzés

27.1. Az EKB és a nemzeti központi bankok beszámolóit a Kormányzótanács által javasolt és a Tanács által jóváhagyott, független külső könyvvizsgálók ellenőrzik. A könyvvizsgálók jogosultak az EKB és a nemzeti központi bankok valamennyi könyvét és számláját megvizsgálni, valamint ügyleteikről teljes tájékoztatást kapni.

27.2. E szerződés 248. cikkének rendelkezéseit csak az EKB ügyvezetése hatékonyságának vizsgálatára kell alkalmazni.

28. cikk

Az EKB tőkéje

28.1. Az EKB tőkéje, amelynek az EKB létrejöttétől rendelkezésre kell állnia, 5 milliárd ECU. Tőkeemelésre olyan összegben kerülhet sor, amelyet adott esetben a Kormányzótanács a 10.3. cikkben előírt minősített többséggel határoz meg a 42. cikkben megállapított eljárásnak megfelelően a Tanács által rögzített határokon belül és feltételekkel.

28.2. Az EKB tőkéjét kizárólag a nemzeti központi bankok jegyezhetik és birtokolhatják. A tőke jegyzése a 29. cikknek megfelelően meghatározott kulcs szerint történik.

28.3. A Kormányzótanács a 10.3. cikkben előírt minősített többséggel határozza meg a tőkebefizetési kötelezettség mértékét és formáját.

28.4. A 28.5. cikkre is figyelemmel, a nemzeti központi bankoknak az EKB jegyzett tőkéjében meglévő részesedését nem lehet átruházni, zálogjoggal megterhelni vagy lefoglalni.

28.5. A 29. cikkben meghatározott kulcs módosítása esetén a nemzeti központi bankok egymás között olyan mértékben ruházzák át tőkerészesedésüket, hogy a részesedések megoszlása megfeleljen a módosított kulcsnak. Az ilyen átruházás feltételeit és módját a Kormányzótanács határozza meg.

29. cikk

Tőkejegyzési kulcs

29.1. A KBER és az EKB e szerződés 123. cikkének (1) bekezdésében megállapított eljárásnak megfelelő megalapítását követően meg kell határozni az EKB tőkéjének jegyzésére vonatkozó kulcsot. Ebben a kulcsban valamennyi nemzeti központi bankhoz egy súlyt kell rendelni, amely a következők összegének felel meg:

- a KBER létrehozását megelőző utolsó előtti évben a Közösség népességszámából való tagállami részesedés 50 % -a;
- a KBER létrehozását megelőző utolsó előtti évet megelőző öt évben a Közösség piaci áron számított bruttó hazai össztermékéből való tagállami részesedés 50 % -a.

A százalékokat a 0,05 százalékpont legközelebb eső többszörösére kell felkerekíteni.

29.2. Az e cikk alkalmazásához szükséges statisztikai adatokat a Bizottság biztosítja a 42. cikkben megállapított eljárás alapján a Tanács által elfogadott szabályoknak megfelelően.

29.3. Az egyes nemzeti központi bankokhoz rendelt súlyokat a KBER létrehozását követően ötévente módosítják a 29.1. cikkben megállapított rendelkezések értelemszerű alkalmazásával. A módosított kulcsot a következő év első napjától kezdve kell alkalmazni.

29.4. A Kormányzótanács megteszi az e cikk alkalmazásához szükséges egyéb intézkedéseket.

30. cikk

Devizatartalékokat megtestesítő eszközök átadása a EKB-nak

30.1. A 28. cikk sérelme nélkül a nemzeti központi bankok devizatartalékokat megtestesítő eszközökkel látják el az EKB-t legfeljebb 50 milliárd ECU-nek megfelelő összegben, amely nem állhat a tagállamok valutájából, ECU-ból, IMF-tartalékpozícióból és SDR-ből. A Kormányzótanács dönt arról, hogy az EKB milyen arányban hívja le ezeket az eszközöket az EKB létrehozását követően, és milyen összegben hívja le későbbi időpontokban. Az EKB korlátlanul jogosult a részére átadott devizatartalékok tartására és kezelésére, továbbá az ebben az alapokmányban meghatározott célokra történő felhasználására.

30.2. Az egyes nemzeti központi bankok hozzájárulását az EKB jegyzett tőkéjéből való részesedésük arányában kell meghatározni.

30.3. Az EKB az egyes nemzeti központi bankok javára a hozzájárulás mértékével megegyező követelést ír jóvá. A Kormányzótanács határozza meg az ilyen követelések denominációját és kamatozását.

30.4. Az EKB a 30.1. cikkben meghatározott mértéken túl a 30.2. cikknek megfelelően devizatartalékokat megtestesítő eszközöket hívhat le a 42. cikkben megállapított eljárásnak megfelelően a Tanács által meghatározott kereteken belül és feltételek mellett.

30.5. Az EKB IMF-tartalékpozíciókat és SDR-t tarthat és kezelhet, valamint rendelkezhet ezek összevonásáról.

30.6. A Kormányzótanács megteszi az e cikk alkalmazásához szükséges egyéb intézkedéseket.

31. cikk

A nemzeti központi bankok által tartott devizatartalékokat megtestesítő eszközök

31.1. A nemzeti központi bankok jogosultak a nemzetközi szervezetek irányában fennálló kötelezettségeik teljesítése érdekében ügyleteket lebonyolítani a 23. cikknek megfelelően.

31.2. A devizatartalékokat megtestesítő eszközök 30. cikkben említett átadását követően a nemzeti központi bankoknál maradó devizatartalékokkal végzendő valamennyi egyéb művelethez, továbbá a tagállamoknak a devizában tartott technikai egyenlegeikhez kapcsolódó műveleteihez — a 31.3. cikk keretében meghatározandó összeghatáron felül — meg kell szerezni az EKB jóváhagyását annak érdekében, hogy biztosítsák a Közösség árfolyam- és monetáris politikájával való összhangot.

31.3. A Kormányzótanács iránymutatásokat bocsát ki az ilyen műveletek bonyolításának elősegítése céljából.

32. cikk

A nemzeti központi bankok monetáris jövedelmének felosztása

32.1. A KBER monetáris politikai feladatainak ellátása folytán a nemzeti központi bankoknál felhalmozódó jövedelmeket (a továbbiakban: monetáris jövedelem) minden egyes pénzügyi év végén fel kell osztani e cikk rendelkezéseinek megfelelően.

32.2. A 32.3. cikkre is figyelemmel minden egyes nemzeti központi bank monetáris jövedelmének összege megegyezik a forgalomban lévő bankjegyekkel, valamint a hitelintézetek jegybanki betéteivel szemben fennálló eszközökből származó éves bevételével. Ezeket az eszközöket a nemzeti központi bankok a Kormányzótanács által megállapítandó iránymutatásoknak megfelelően külön mutatják ki.

32.3. Ha a harmadik szakasz kezdetét követően a nemzeti központi bankok mérlegének struktúrája a Kormányzótanács megítélése szerint nem teszi lehetővé a 32.2. cikk alkalmazását, a Kormányzótanács minősített többséggel úgy határozhat, hogy a 32.2. cikk rendelkezéseitől eltérve a monetáris jövedelmet legfeljebb öt éven keresztül más módszerrel kell kiszámítani.

32.4. Az egyes nemzeti központi bankok monetáris jövedelméből le kell vonni a 19. cikknek megfelelően a nemzeti központi bank által a hitelintézetek jegybanki betétei után fizetett kamatok összegét.

A Kormányzótanács úgy határozhat a bankjegykibocsátással összefüggésben felmerülő költségeket, illetve — kivételes esetben — a KBER számára végzett monetáris politikai műveletek kapcsán elszenvedett meghatározott veszteségeket a nemzeti központi bankok részére meg kell téríteni. A költségek, illetve veszteségek megtérítésére a Kormányzótanács által megfelelőnek ítélt formában kerül sor; ezeket az összegeket el lehet számolni a nemzeti központi bankok monetáris jövedelmének terhére.

32.5. A nemzeti központi bankok monetáris jövedelmének összege az EKB-ba befizetett tőkerészesedésük arányában kerül felosztásra a nemzeti központi bankok között, figyelembe véve a Kormányzótanács 33.2. cikk értelmében hozott határozatát.

32.6. Az EKB a Kormányzótanács iránymutatásainak megfelelően végzi a monetáris jövedelem felosztásából származó egyenlegek elszámolását és kiegyenlítését.

32.7. A Kormányzótanács megteszi az e cikk alkalmazásához szükséges egyéb intézkedéseket.

33. cikk

Az EKB nettó nyereségének és veszteségének felosztása

33.1. Az EKB nettó nyeresége a következő sorrendben kerül felosztásra:

- a) a nettó nyereség 20 % -át meg nem haladó, a Kormányzótanács által meghatározott összeget az általános tartalékalapba kell átutalni legfeljebb a tőke 100 % -át elérő mértékben;
- b) a nettó nyereség maradványát befizetett részesedésük arányában az EKB részvényesei között kell felosztani.

33.2. Az EKB által elszenvedett veszteség esetében a hiány az EKB általános tartalékalapja, szükség esetén pedig a Kormányzótanács határozatát követően az adott pénzügyi év monetáris jövedelme terhére jóváírható a nemzeti központi bankok között a 32.5. cikknek megfelelően felosztott összegek arányában és mértékéig.

VII. FEJEZET

ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

34. cikk

Jogi aktusok

34.1. E szerződés 110. cikkének megfelelően az EKB:

- rendeleteket alkot a 3.1. cikk első francia bekezdésében, 19.1., 22. és 25.2. cikkben meghatározott feladatok végrehajtásához szükséges mértékben, valamint a Tanács 42. cikkben említett jogi aktusaiban megállapítandó esetekben;
- meghozza az e szerződés és az ezen alapokmány értelmében a KBER-re ruházott feladatok végrehajtásához szükséges határozatokat;
- ajánlásokat tesz és véleményeket ad.

34.2. A rendelet általános hatállyal bír. Teljes egészében kötelező és közvetlenül alkalmazandó valamennyi tagállamban.

Az ajánlások és a vélemények nem kötelezőek.

A határozat teljes egészében kötelező azokra nézve, akiket címzettként megjelöl.

E szerződés 253., 254. és 256. cikkét alkalmazni kell az EKB által elfogadott rendeletekre és határozatokra.

Az EKB úgy határozhat, hogy határozatait, ajánlásait és véleményeit nyilvánosságra hozza.

34.3. A 42. cikkben megállapított eljárásnak megfelelően a Tanács által meghatározott kereteken belül és feltételek mellett az EKB pénzbírságot vagy kényszerítő bírságot szabhat ki azokra a vállalkozásokra, amelyek nem tesznek eleget a rendeleteiből és határozataiból fakadó kötelezettségeknek.

35. cikk

Bírósági felülvizsgálat és kapcsolódó kérdések

35.1. Az e szerződésben megállapított esetekben és feltételek mellett az Európai Bíróság felülvizsgálhatja, illetve értelmezheti az EKB aktusait és mulasztásait. Az EKB — az e szerződésben megállapított esetekben és feltételek mellett — eljárást indíthat.

35.2. Az egyrészről az EKB, másrészről annak hitelezői, adósai vagy bármely más személy közötti jogvitákban a hatáskörrel rendelkező nemzeti bíróság jár el, kivéve azokat az eseteket, amelyekben a Bíróság rendelkezik hatáskörrel.

35.3. Az EKB az e szerződés 288. cikkében meghatározott felelősségi szabályok hatálya alá tartozik. A nemzeti központi bankok felelősségét saját nemzeti joguk határozza meg.

35.4. A Bíróság hatáskörrel rendelkezik arra, hogy az EKB által vagy nevében kötött közjogi vagy magánjogi szerződésekben foglalt választottbírói kikötés alapján határozatot hozzon.

35.5. A Bíróság előtt történő keresetindításról az EKB nevében a Kormányzótanács dönt.

35.6. A Bíróság rendelkezik hatáskörrel a nemzeti központi bankok ezen alapokmányból eredő kötelezettségeinek teljesítésével kapcsolatos jogvitákban. Ha az EKB megítélése szerint valamely nemzeti központi bank az ezen alapokmányból eredő valamely kötelezettségét nem teljesítette, az ügyről indokolással ellátott véleményt ad, miután az érintett nemzeti központi banknak lehetőséget biztosított észrevételei megtételére. Ha az érintett nemzeti központi bank az EKB által meghatározott határidőn belül nem tesz eleget a véleményben foglaltaknak, az EKB a Bírósághoz fordulhat.

36. cikk

Személyzet

36.1. A Kormányzótanács az Igazgatóság javaslata alapján meghatározza az EKB személyzetének alkalmazási feltételeit.

36.2. A Bíróság hatáskörrel rendelkezik az EKB és alkalmazottai között felmerülő minden vitás ügyben az alkalmazási feltételekben megállapított keretek között és feltételek mellett.

37. cikk

Székhely

Az EKB székhelye tárgyában a tagállamok kormányai állam-, illetve kormányfői szinten 1992 végéig közös megegyezéssel döntenek.

38. cikk

Titoktartás

38.1. Az EKB és a nemzeti központi bankok irányító szerveinek és személyzetének tagjai megbízásuk megszűnését követően sem fedhetnek fel szolgálati titoktartási kötelezettség alá eső információt.

38.2. A titoktartási kötelezettséget előíró közösségi jogi rendelkezések az e rendelkezések hatálya alá tartozó adatokhoz hozzáférő személyekre is vonatkoznak.

39. cikk

Aláírásra jogosultak

Az EKB harmadik személyekkel szemben elnöke vagy Igazgatóságának két tagja útján, vagy az elnök által az EKB nevében aláírásra kellően feljogosított két alkalmazottjának aláírásával vállal jogi kötelezettséget.

40. cikk

Kiváltságok és mentességek

Az EKB-t a tagállamok területén megilletik a feladatai ellátásához szükséges kiváltságok és mentességek az Európai Közösségek kiváltságairól és mentességeiről szóló jegyzőkönyvben megállapított feltételek szerint.

VIII. FEJEZET

AZ ALAPOKMÁNY MÓDOSÍTÁSA ÉS KIEGÉSZÍTŐ JOGALKOTÁS

41. cikk

Egyszerűsített módosítási eljárás

41.1. E szerződés 107. cikke (5) bekezdésének megfelelően a Tanács az EKB ajánlása alapján és a Bizottsággal folytatott konzultációt követően minősített többséggel, illetve a Bizottság javaslata alapján és az EKB-val folytatott konzultációt követően egyhangúlag módosíthatja az ezen alapokmány 5.1., 5.2., 5.3., 17., 18., 19.1., 22., 23., 24., 26., 32.2., 32.3., 32.4., 32.6., cikkét, 33.1. cikkének a) pontját és 36. cikkét. Mindkét esetben szükség van az Európai Parlament hozzájárulására.

41.2. Az EKB e cikk szerinti ajánlásához a Kormányzótanács egyhangú határozata szükséges.

42. cikk

Kiegészítő jogalkotás

E szerződés 107. cikke (6) bekezdésének megfelelően, közvetlenül a harmadik szakasz megkezdésére vonatkozó határozat meghozatalát követően a Tanács a Bizottság javaslata alapján, az Európai Parlamenttel és az EKB-val folytatott konzultációt követően, illetve az EKB ajánlása alapján, az Európai Parlamenttel és a Bizottsággal folytatott konzultációt követően, minősített többséggel fogadja el az ezen alapokmány 4., 5.4., 19.2., 20., 28.1., 29.2., 30.4. és 34.3. cikkében említett rendelkezéseket.

IX. FEJEZET

A KBER-RE VONATKOZÓ ÁTMENETI ÉS EGYÉB RENDELKEZÉSEK

43. cikk

Általános rendelkezések

43.1. Egy e szerződés 122. cikkének (1) bekezdésében említett eltérés azzal a következménnyel jár, hogy az alapokmány következő cikkei nem keletkeztetnek jogokat és kötelezettségeket az érintett tagállamok számára: 3, 6, 9.2, 12.1, 14.3, 16, 18, 19, 20, 22, 23, 26.2, 27, 30, 31, 32, 33, 34, 50 és 52.

43.2. Az e szerződés 122. cikke (1) bekezdésében meghatározott eltéréssel rendelkező tagállamok központi bankjai a nemzeti jognak megfelelően megőrzik hatáskörüket a monetáris politika területén.

43.3. E szerződés 122. cikke (4) bekezdésének megfelelően „tagállamok” alatt az eltéréssel nem rendelkező tagállamokat kell érteni az ezen alapokmány következő cikkeiben: 3., 11.2., 19., 34.2. és 50.

43.4. „Nemzeti központi bankok” alatt az eltéréssel nem rendelkező tagállamok nemzeti központi bankjait kell érteni az ezen alapokmány következő cikkeiben: 9.2., 10.1., 10.3., 12.1., 16., 17., 18., 22., 23., 27., 30., 31., 32., 33.2. és 52.

43.5. „Részvényesek” alatt az eltéréssel nem rendelkező tagállamok központi bankjait kell érteni a 10.3. és 33.1. cikkben.

43.6. Az „EKB jegyzett tőkéje” alatt az EKB-nak az eltéréssel nem rendelkező tagállamok központi bankjai által jegyzett tőkéjét kell érteni a 10.3. és 30.2. cikkben.

44. cikk

Az EKB átmeneti feladatai

Az EKB átveszi az EMI azon feladatait, amelyeket egy vagy több tagállam eltérése következtében a harmadik szakaszban továbbra is végre kell hajtani.

Az EKB az e szerződés 122. cikkében meghatározott eltérések hatályon kívül helyezésére történő felkészüléshez tanácsot ad.

45. cikk

Az EKB Általános Tanácsa

45.1. E szerződés 107. cikke (3) bekezdésének sérelme nélkül az EKB harmadik döntéshozó szerveként létre kell hozni az Általános Tanácsot.

45.2. Az Általános Tanács tagjai az EKB elnöke és alelnöke, valamint a nemzeti központi bankok elnökei. Az Igazgatóság többi tagja szavazati jog nélkül részt vehet az Általános Tanács ülésein.

45.3. Az Általános Tanács feladatait teljes körűen ezen alapokmány 47. cikke sorolja fel.

46. cikk

Az Általános Tanács eljárására vonatkozó szabályok

- 46.1. az EKB Általános Tanácsának ülésein az EKB elnöke, vagy távollétében az alelnöke elnököl.
- 46.2. A Tanács elnöke és a Bizottság egy tagja szavazati jog nélkül részt vehet az Általános Tanács ülésein.
- 46.3. Az Általános Tanács üléseit az elnök készíti elő.
- 46.4. A 12.3. cikktől eltérve, az Általános Tanács maga fogadja el eljárási szabályzatát.
- 46.5. Az Általános Tanács titkárságát az EKB biztosítja.

47. cikk

Az Általános Tanács feladatai

- 47.1. Az Általános Tanács:
- ellátja a 44. cikkben említett feladatokat,
  - közreműködik a 4. és a 25.1. cikkben említett tanácsadói feladatok ellátásában.
- 47.2. Az Általános Tanács közreműködik:
- az 5. cikkben foglaltak szerinti statisztikai adatok gyűjtésében,
  - az EKB jelentéstételi tevékenységében a 15. cikkben foglaltak szerint,
  - a 26. cikk alkalmazásához szükséges szabályok megalkotásában a 26.4. cikkben foglaltak szerint,
  - a 29. cikk alkalmazásához szükséges egyéb intézkedések meghozatalában a 29.4. cikkben foglaltak szerint,
  - az EKB személyzete alkalmazási feltételeinek megállapításában a 36. cikkben foglaltak szerint.

47.3. Az Általános Tanács közreműködik az eltéréssel rendelkező tagállamok valutái árfolyamának az e szerződés 123. cikke (5) bekezdésében foglaltak szerint az eltéréssel nem rendelkező tagállamok valutáihoz vagy közös valutájához való visszavonhatatlan rögzítéséhez szükséges előkészületekben.

47.4. Az Általános Tanácsot az EKB elnöke tájékoztatja a Kormányzótanács határozatairól.

48. cikk

Az EKB tőkéjére vonatkozó átmeneti rendelkezések

A 29.1. cikknek megfelelően az EKB tőkéjének jegyzéséhez meghatározott kulcsban valamennyi nemzeti központi bankhoz egy súlyt kell rendelni. A 28.3. cikktől eltérve, az eltéréssel rendelkező tagállamok központi bankjai az általuk jegyzett tőkét nem fizetik be, kivéve ha az Általános Tanács az EKB jegyzett tőkéjének legalább kétharmadát és a részvényesek legalább felét képviselő többséggel úgy határoz, hogy az általuk jegyzett tőkének egy minimális százalékát be kell fizetni az EKB működési költségeihez történő hozzájárulásként.

49. cikk

Az EKB tőkéjének, általános tartalékainak és céltartalékainak halasztott befizetése

49.1. Annak a tagállamnak a központi bankja, amelynek eltérését hatályon kívül helyezték, ugyanolyan mértékben fizeti be az EKB jegyzett tőkéjében meglévő részesedését, mint az eltéréssel nem rendelkező tagállamok központi bankjai, és az EKB-nak devizatartalékot megtestesítő eszközöket ad át a 30.1. cikknek megfelelően. Az átadásra kerülő összeget úgy határozzák meg, hogy a 30.1. cikknek megfelelően az EKB-nak átadott devizatartalékot megtestesítő eszközök folyó árfolyamon vett ECU-értékét megszorozzák az érintett nemzeti központi bank által jegyzett részvények számának és a többi nemzeti központi bank által már befizetett részvények számának arányával.

49.2. A 49.1. cikknek megfelelően teljesítendő befizetéseken túlmenően az érintett központi bank köteles hozzájárulni az EKB általános tartalékaihoz, az ezzel egyenértékű céltartalékokhoz, továbbá ahhoz az összeghez, amelyet az eltérés hatályon kívül helyezését megelőző év december 31-e szerinti eredménykimutatás egyenlege alapján az általános tartalékhoz és céltartalékhoz még biztosítani kell. A hozzájárulás összegét úgy határozzák meg, hogy a fentiekben meghatározott és az EKB jóváhagyott mérlegében kimutatott tartalékok összegét megszorozzák az érintett központi bank által jegyzett részvények számának és a többi központi bank által már befizetett részvények számának arányával.

49.3. ⁽¹⁾ Amikor egy vagy több ország tagállammá, azok nemzeti központi bankjai pedig a KBER részévé válnak, az EKB jegyzett tőkéjét és az EKB-nak átadható devizatartalékokat megtestesítő eszközök összegére vonatkozó korlátot automatikusan meg kell növelni. Ezt a növekedést úgy kell kiszámítani, hogy az adott időpontban alkalmazandó megfelelő összegeket meg kell szorozni a kibővített tőkejegyzési kulcsnak megfelelően az érintett belépő nemzeti központi bankhoz rendelt súly és a KBER-ben már tag nemzeti bankokhoz rendelt súlyok közötti aránnyal. A tőkejegyzési kulcsban az egyes nemzeti központi bankokhoz rendelt súlyokat a 29.1. cikk értelemszerű alkalmazásával, a 29.2. cikkel összhangban kell megállapítani. A statisztikai adatok céljából alkalmazandó referencia-időszakok megegyeznek a súlyozás legutóbbi, a 29.3. cikk szerint végrehajtott ötévenkénti kiigazításakor alkalmazott referencia-időszakokkal.

50. cikk

Az Igazgatóság tagjainak első alkalommal történő kinevezése

Az EKB Igazgatóságának létrehozásakor az Igazgatóság elnökét, alelnökét és többi tagját a tagállamok kormányai állam-, illetve kormányfői szinten, közös megegyezéssel nevezik ki a Tanács ajánlása alapján, az Európai Parlamenttel és az EMI Tanácsával folytatott konzultációt követően. Az Igazgatóság elnökét 8 évre nevezik ki. A 11.2. cikktől eltérve, az alelnököt 4 évre, az Igazgatóság többi tagját pedig 5-től 8 évig terjedő időtartamra nevezik ki. Egyik megbízatás sem újítható meg. Az Igazgatóság tagjainak száma a 11.1. cikkben előírtánál kevesebb is lehet, de semmilyen körülmények között nem lehet négyenél kevesebb.

51. cikk

Eltérés a 32. cikktől

51.1. Ha a harmadik szakasz kezdetét követően a Kormányzótanács úgy határoz, hogy a 32. cikk alkalmazása lényegesen megváltoztatja a nemzeti központi bankok relatív jövedelmi helyzetét, a 32. cikk alapján felosztásra kerülő jövedelem összegét a harmadik szakasz kezdetét követő első pénzügyi évben 60 % -ot meg nem haladó mértékben, majd minden egyes azt követő pénzügyi évben legalább 12 százalékponttal egységesen csökkenteni kell.

51.2. Az 51.1. cikk legfeljebb öt pénzügyi éven keresztül alkalmazható a harmadik szakasz kezdetét követően.

⁽¹⁾ A bekezdést a 2003-as csatlakozási okmány illesztette be.

*52. cikk***Közösségi pénznemekben denominált bankjegyek cseréje**

Az árfolyamok visszavonhatatlan rögzítését követően a Kormányzótanács megteszi a szükséges intézkedéseket annak biztosítására, hogy a visszavonhatatlanul rögzített árfolyamú pénznemben denominált bankjegyeket a nemzeti központi bankok névértéken váltsák át.

*53. cikk***Az átmeneti rendelkezések alkalmazhatósága**

A 43–48. cikk akkor és addig alkalmazható, ha és ameddig eltéréssel rendelkező tagállamok léteznek.

(19.) Jegyzőkönyv
az Európai Monetáris Intézet alapokmányáról (1992.)

A MAGAS SZERZŐDŐ FELEK,

AZZAL AZ ÓHAJJAL, hogy megállapítsák a Európai Monetáris Intézet alapokmányát,

MEGÁLLAPODTAK a következő rendelkezésekben, amelyeket az Európai Közösséget létrehozó szerződéshez csatolnak:

1. cikk

Létrehozás és elnevezés

1.1. Az Európai Monetáris Intézetet (EMI) e szerződés 117. cikkének megfelelően hozzák létre; feladatait és tevékenységét e szerződés és ezen alapokmány rendelkezéseinek megfelelően végzi.

1.2. Az EMI tagjai a tagállamok központi bankjai („nemzeti központi bankok”). Ezen alapokmány alkalmazásában Luxemburg központi bankjának az *Institut monétaire luxembourgeois*-t kell tekinteni.

1.3. E szerződés 117. cikkének értelmében mind a Központi Bankok Elnökeinek Bizottsága, mind az Európai Monetáris Együttműködési Alap (EMEA) megszűnik. Az EMEA valamennyi tartozása és követelése automatikusan az EMI-re száll át.

2. cikk

Célkitűzések

Az EMI hozzájárul a gazdasági és monetáris unió harmadik szakaszába történő átmenethez szükséges feltételek megvalósításához, így különösen:

- az árstabilitás biztosítása céljából a monetáris politikák összehangolásának erősítésével;
- a Központi Bankok Európai Rendszerének (KBER) létrehozásához, valamint a harmadik szakaszban az egységes monetáris politika folytatásához és a közös valuta létrehozásához szükséges előkészületek megtételével;
- az ECU alakulásának felügyeletével.

3. cikk

Általános elvek

3.1. Az EMI az e szerződés és az ezen alapokmány által rábízott feladatokat és funkciókat látja el, nem érintve a hatáskörrel rendelkező hatóságoknak az egyes tagállamokon belüli monetáris politika folytatása terén fennálló felelősségét.

3.2. Az EMI a KBER alapokmányának 2. cikkében megállapított célkitűzéseknek és elveknek megfelelően jár el.

4. cikk

Elsődleges feladatok

4.1. E szerződés 117. cikke (2) bekezdésének megfelelően az EMI:

- erősíti a nemzeti központi bankok közötti együttműködést;
- erősíti a tagállamok monetáris politikáinak összehangolását az árstabilitás biztosítása céljából;
- felügyeli az Európai Monetáris Rendszer (EMR) működését;
- konzultációkat tart a nemzeti központi bankok hatáskörébe tartozó, a pénzügyi szervezetek és piacok stabilitását érintő kérdésekben;
- átveszi az EMEA feladatait; így különösen ellátja a 6.1., 6.2. és 6.3. cikkben említett feladatokat;
- elősegíti az ECU használatát, és felügyeli alakulását, beleértve az ECU-elszámolási rendszer zavartalan működését.

Ezen felül:

- az EMI rendszeres konzultációkat tart a monetáris politikák irányáról és a monetáris politika eszközeinek használatáról;
- a nemzeti monetáris hatóságok az előzetes koordináció közös keretében, rendszerint konzultálnak az EMI-vel a monetáris politika irányáról szóló határozatok meghozatalát megelőzően.

4.2. Az EMI legkésőbb 1996. december 31-éig kialakítja azt a szabályozási, szervezeti és logisztikai keretet, amely a harmadik szakaszban a KBER feladatainak ellátásához a szabad versenyen alapuló nyitott piacgazdaság elvével összhangban szükséges. Ezt a keretet az EMI Tanácsa határozathozatalra benyújtja az EKB-hoz létrehozásának időpontjában.

Az EMI e szerződés 117. cikke (3) bekezdésének megfelelően különösen:

- kidolgozza azokat az eszközöket és eljárásokat, amelyek a harmadik szakaszban az egységes monetáris politika megvalósításához szükségesek;
- szükség szerint előmozdítja a hatáskörébe tartozó területeken a statisztikai adatok gyűjtésére, összeállítására és terjesztésére vonatkozó szabályok és gyakorlatok összehangolását;
- kidolgozza a KBER keretében a nemzeti központi bankok által végzendő műveletek szabályait;
- előmozdítja a határokon átnyúló fizetési műveletek hatékonyságát;
- felügyeli az ECU-bankjegyek technikai előkészületeit.

5. cikk

Tanácsadói feladatok

5.1. E szerződés 117. cikke (4) bekezdésének megfelelően az EMI Tanácsa véleményeket vagy ajánlásokat fogalmazhat meg az egyes tagállamok monetáris és árfolyam-politikájának általános irányáról, valamint az általuk hozott kapcsolódó intézkedésekről. Az EMI véleményeket vagy ajánlásokat terjeszthet a tagállamok kormányai és a Tanács elé az olyan politikákra vonatkozóan, amelyek befolyásolhatják a Közösség belső vagy külső monetáris helyzetét, és különösen az EMR működését.

5.2. Az EMI Tanácsa továbbá ajánlásokat tehet a tagállamok monetáris hatóságainak monetáris politikájuk folytatására vonatkozóan.

5.3. E szerződés 117. cikke (6) bekezdésének megfelelően a Tanács konzultál az EMI-vel a hatáskörébe tartozó minden közösségi jogi aktusra irányuló javaslattal kapcsolatban.

A tagállamok hatóságai — a Tanács által a Bizottság javaslata alapján, valamint az Európai Parlamenttel és az EMI-vel folytatott konzultációt követően minősített többséggel meghatározott kereten belül és feltételek mellett — konzultálnak az EMI-vel a hatáskörébe tartozó minden jogszabálytervezetről, különös tekintettel a 4.2. cikkben foglaltakra.

5.4. E szerződés 117. cikke (5) bekezdésének megfelelően az EMI úgy határozhat, hogy véleményét és ajánlásait nyilvánosságra hozza.

6. cikk

Működési és technikai feladatok

6.1. Az EMI

- gondoskodik a nemzeti központi bankoknak a közösségi valutákban történő beavatkozásaiból származó egyenlegek többoldalúvá tételéről és a Közösségen belüli elszámolások többoldalúvá tételéről;
- igazgatja az Európai Gazdasági Közösség tagállamainak központi bankjai között 1979. március 13-án kötött, az Európai Monetáris Rendszer működési eljárásainak megállapításáról szóló megállapodás (a továbbiakban: EMR-megállapodás) által előírt nagyon rövid távú finanszírozási rendszert, valamint az Európai Gazdasági Közösség tagállamainak központi bankjai között 1970. február 9-én kötött, módosított megállapodás által előírt rövid távú monetáris támogatási rendszert;
- ellátja a tagállamok fizetési mérlegének középtávú pénzügyi támogatását biztosító egységes rendszer létrehozásáról szóló 1988. június 24-ei 1969/88/EGK tanácsi rendelet 11. cikkében említett feladatokat.

6.2. Az EMI monetáris tartalékokat vehet át a nemzeti központi bankoktól és az EMR-megállapodás végrehajtása céljából ECU-t bocsáthat ki ezen eszközök ellenében. Ezen ECU-összegeket az EMI és a nemzeti központi bankok elszámolási eszközként, valamint a köztük és az EMI között folyó műveletekhez használhatják fel. Az EMI megteszi az e bekezdés végrehajtásához szükséges igazgatási intézkedéseket.

6.3. Az EMI megadhatja harmadik országok monetáris hatóságainak és nemzetközi monetáris intézményeknek az ECU „egyéb birtokosai” státuszt és rögzítheti azokat a feltételeket, amelyek mellett az egyéb birtokosok ECU-t szerezhetnek, tarthatnak vagy felhasználhatnak.

6.4. Az EMI-nek jogában áll, hogy a nemzeti központi bankok megbízottjaként és kérésére devizatartalékokat tartson és kezeljen. Az ezekkel a tartalékokkal kapcsolatos nyereségek és veszteségek elszámolása a tartalékokat elhelyező nemzeti központi bank számlájára történik. Az EMI ezt a feladatát kétoldalú szerződések alapján az EMI határozatában megállapított szabályoknak megfelelően teljesíti. E szabályoknak biztosítaniuk kell, hogy az ezekkel a tartalékokkal folytatott ügyletek ne zavarják meg a tagállamok hatáskörrel rendelkező monetáris hatóságainak monetáris politikáját és árfolyam-politikáját, továbbá hogy összhangban legyenek az EMI célkitűzéseivel és az EMR árfolyam-mechanizmusának megfelelő működésével.

7. cikk

Egyéb feladatok

7.1. Az EMI évente egyszer jelentést tesz a Tanácsnak a harmadik szakasz előkészítésének helyzetéről. E jelentéseknek értékelést kell tartalmazniuk a Közösségen belüli konvergencia terén tett előrehaladásról, és ki kell terjedniük különösen a monetáris politikai eszközök megfelelő kiigazítására, az egységes monetáris politikának a harmadik szakaszban történő folytatásához szükséges eljárások előkészítésére, valamint azokra a jogszabályi követelményekre, amelyeknek a nemzeti központi bankoknak meg kell felelnie ahhoz, hogy a KBER szerves részévé váljanak.

7.2. Az e szerződés 117. cikke (7) bekezdésében említett tanácsi határozatoknak megfelelően az EMI egyéb feladatokat is elláthat a harmadik szakasz előkészítése érdekében.

8. cikk

Függetlenség

Az EMI Tanácsának azon tagjai, akik intézményeiket képviselik, tevékenységüket saját felelősségükre folytatják. Az EMI Tanácsa az e szerződés és az ezen alapokmány által ráruházott hatáskörök gyakorlása, valamint az ilyen feladatok és kötelességek teljesítése során nem kérhet, illetve nem fogadhat el utasítást a közösségi intézményektől vagy szervektől, illetve a tagállamok kormányaitól. A közösségi intézmények és szervek, valamint a tagállamok kormányai vállalják, hogy tiszteletben tartják ezt az elvet és nem kísérlik meg az EMI Tanácsának befolyásolását feladatai teljesítése során.

9. cikk

Igazgatás

9.1. E szerződés 117. cikke (1) bekezdésének megfelelően az EMI-t az EMI Tanácsa irányítja és igazgatja.

9.2. Az EMI Tanácsát az elnök és a nemzeti központi bankok elnökei alkotják, akik közül az egyik az alelnök. Ha egy nemzeti központi bank elnöke akadályoztatása miatt nem tud részt venni valamely ülésen, kijelölheti intézményének egy másik képviselőjét.

9.3. Az elnököt a tagállamok kormányai állam-, illetve kormányfői szinten, közös megegyezéssel nevezik ki, az adott esettől függően a Központi Bankok Elnökei Bizottságának vagy az EMI Tanácsának ajánlása alapján, valamint az Európai Parlamenttel és a Tanáccsal folytatott konzultációt követően. Az elnököt olyan személyek közül választják ki, akik monetáris vagy banki területen elismert szakmai tekintéllyel és tapasztalattal rendelkeznek. Az EMI elnökének tisztjét kizárólag a tagállamok állampolgárai tölthetik be. Az alelnököt az EMI Tanácsa nevezi ki. Az elnököt és az alelnököt hároméves időtartamra nevezik ki.

9.4. Az elnök feladatait teljes munkaidőben látja el. Semmilyen egyéb — akár kereső, akár ingyenesen végzett — foglalkozást nem folytathat, kivéve ha ez alól az EMI Tanácsa kivételesen mentesítést ad.

9.5. Az elnök a következő feladatokat látja el:

- előkészíti az EMI Tanácsának üléseit és azokon elnököl;
- a 22. cikk sérelme nélkül, külső fórumokon képviseli az EMI álláspontját;
- felel az EMI napi igazgatásáért.

Az elnök távollétében feladatait az alelnök látja el.

9.6. Az elnök alkalmazásának feltételei, különösen illetménye, nyugdíja és egyéb szociális biztonsági juttatásai az EMI-vel kötendő szerződés tárgyát képezik, és ezeket az esettől függően vagy a Központi Bankok Elnökeinek Bizottsága vagy az EMI Tanácsa által kinevezett három tagból, valamint a Tanács által kinevezett három-három tagból álló bizottság javaslata alapján az EMI Tanácsa határozza meg. Az e bekezdésben említett kérdésekben az elnök nem rendelkezik szavazati joggal.

9.7. Ha az elnök már nem felel meg a feladatai ellátásához szükséges feltételeknek, vagy ha súlyos kötelezettségzegést követett el, a Bíróság az EMI Tanácsának kérelmére felmentheti hivatalából.

9.8. Az EMI eljárási szabályzatát az EMI Tanácsa fogadja el.

10. cikk

Az EMI Tanácsának ülései és a szavazási eljárások

10.1. Az EMI Tanácsa évente legalább tíz alkalommal ülésezik. Az üléseken elhangzottak titkosak. Az EMI Tanácsa egyhangúlag úgy határozhat, hogy tanácskozásainak eredményét nyilvánosságra hozza.

10.2. Az EMI Tanácsának minden egyes tagja, illetve az általa kijelölt személy egy-egy szavazattal rendelkezik.

10.3. Ha ez az alapokmány másként nem rendelkezik, az EMI Tanácsa tagjainak egyszerű többségével határoz.

10.4. A 4.2., 5.4., 6.2. és 6.3. cikk keretében meghozandó határozatokhoz az EMI Tanácsa tagjainak egyhangú határozata szükséges.

Az 5.1. és 5.2. cikk szerinti vélemények és ajánlások elfogadásához, a 6.4., 16. és 23.6. cikk szerinti határozatok elfogadásához és a 15.3. cikk szerinti iránymutatások elfogadásához az EMI Tanácsa tagjai kétharmadának minősített többsége szükséges.

11. cikk

Intézmények közötti együttműködés és jelentéstételi kötelezettség

11.1. A Tanács elnöke és a Bizottság egy tagja szavazati jog nélkül részt vehet az EMI Tanácsának ülésein.

11.2. Az EMI elnökét meg kell hívni a Tanács üléseire, ha a Tanács az EMI céljaival és feladataival kapcsolatos kérdéseket vitat meg.

11.3. Az eljárási szabályzatban meghatározandó időpontban az EMI éves jelentést készít tevékenységeiről, valamint a Közösségen belüli monetáris és pénzügyi helyzetről. Az éves jelentést az EMI éves beszámolójával együtt meg kell küldeni az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak és a Bizottságnak, valamint az Európai Tanácsnak.

Az EMI elnökét az Európai Parlament kérésére vagy saját kezdeményezésére az Európai Parlament hatáskörrel rendelkező bizottságai meghallgatják.

11.4. Az EMI által közzétett jelentéseket térítésmentesen bocsátják az érdeklődők rendelkezésére.

12. cikk

Valutamegjelölés

Az EMI műveleteit ECU-ben kell kifejezni.

13. cikk

Székhely

Az EMI székhelye tárgyában a tagállamok kormányai állam-, illetve kormányfői szinten 1992 végéig közös megegyezéssel döntenek.

14. cikk

Jogképesség

Az EMI, amely e szerződés 117. cikke (1) bekezdésének megfelelően jogi személyiséggel rendelkezik, valamennyi tagállamban az adott tagállam jogában a jogi személyeknek biztosított legteljesebb jogképességgel rendelkezik; így különösen ingó és ingatlan vagyont szerezhets és idegeníthets el, továbbá bíróság előtt eljárhat.

15. cikk

Jogi aktusok

15.1. Feladatai ellátása során és az ebben az alapokmányban megállapított feltételek mellett az EMI:

- véleményeket ad;
- ajánlásokat tesz;
- iránymutatásokat fogad el és határozatokat hoz, amelyek címzettjei a nemzeti központi bankok.

15.2. Az EMI véleményei és ajánlásai és nem kötelezőek.

15.3. Az EMI Tanácsa iránymutatásokat fogadhat el, amelyekben megállapítja a KBER feladatainak a harmadik szakaszban történő ellátásához szükséges feltételek megvalósításának módszereit. Az EMI iránymutatásai nem kötelezőek; azokat az EKB-hoz kell benyújtani határozathozatalra.

15.4. A 3.1. cikk sérelme nélkül, az EMI határozata teljes egészében kötelező azokra nézve, akiket címzettként megjelöl. E szerződés 253. és 254. cikkét alkalmazni kell ezekre a határozatokra.

16. cikk

Pénzügyi források

16.1. Az EMI rendelkezik saját forrásokkal. Az EMI forrásainak mértékét az EMI Tanácsa határozza meg olyan módon, hogy biztosítsa az EMI feladatainak és funkcióinak ellátása során felmerülő igazgatási kiadások fedezéséhez szükségesnek ítélt bevételt.

16.2. Az EMI 16.1. cikknek megfelelően meghatározott forrásait a KBER alapokmányának 29.1. cikkében említett kulcsnak megfelelően a nemzeti központi bankok által nyújtott hozzájárulásokról kell biztosítani és az EMI létrehozásakor kell befizetni. E célból a kulcs meghatározásához alkalmazandó statisztikai adatokat a Bizottság biztosítja a Tanács által a Bizottság javaslata alapján, valamint az Európai Parlamenttel, a központi bankok elnökeinek bizottságával és az e szerződés 114. cikkében említett bizottsággal folytatott konzultációt követően minősített többséggel elfogadott szabályoknak megfelelően.

16.3. Az EMI Tanácsa határozza meg a hozzájárulások befizetésének módját.

17. cikk

Éves beszámoló és könyvvizsgálat

17.1. Az EMI pénzügyi éve január első napján kezdődik és december utolsó napján ér véget.

17.2. Az EMI Tanácsa minden egyes pénzügyi év kezdetét megelőzően éves költségvetést fogad el.

17.3. Az éves beszámolót az EMI Tanácsa által meghatározott elveknek megfelelően kell összeállítani. A beszámolót az EMI Tanácsa hagyja jóvá, majd ezután azt közzé kell tenni.

17.4. Az éves beszámolót az EMI Tanácsa által jóváhagyott független külső könyvvizsgálók ellenőrzik. A könyvvizsgálók jogosultak az EMI valamennyi könyvét és számláját megvizsgálni, valamint ügyleteiről teljes tájékoztatást kapni.

E szerződés 248. cikkének rendelkezéseit csak az EMI ügyvezetése hatékonyságának vizsgálatára kell alkalmazni.

17.5. Az EMI többlete a következő sorrendben kerül felosztásra:

- a) az EMI Tanácsa által meghatározott összeget az EMI általános tartalékalapjába kell átutalni;
- b) minden fennmaradó többletet a 16.2. cikkben említett kulcsnak megfelelően kell felosztani a nemzeti központi bankok között.

17.6. Az EMI-nél felmerült veszteség esetén a hiányt az EMI általános tartalékalapjának a terhére kell kiegyenlíteni. A még fennmaradó hiányt a nemzeti központi bankok hozzájárulásaiból a 16.2. cikkben említett kulcsnak megfelelően kell kiegyenlíteni.

18. cikk

Személyzet

18.1. Az EMI Tanácsa meghatározza az EMI személyzetének alkalmazási feltételeit.

18.2. A Bíróság hatáskörrel rendelkezik az EMI és alkalmazottai között felmerülő minden vitás ügyben az alkalmazási feltételekben megállapított keretek között és feltételek mellett.

19. cikk

Bírósági felülvizsgálat és kapcsolódó kérdések

19.1. Az e szerződésben megállapított esetekben és feltételek mellett az Európai Bíróság felülvizsgálhatja, illetve értelmezheti az EMI aktusait és mulasztásait. Az EMI — az e szerződésben megállapított esetekben és feltételek mellett — eljárást indíthat.

19.2. Az egyrészről az EMI, másrészről annak hitelezői, adósai vagy bármely más személy közötti jogvitákban a hatáskörrel rendelkező nemzeti bíróság jár el, kivéve azokat az eseteket, amelyekben a Bíróság rendelkezik hatáskörrel.

19.3. Az EMI az e szerződés 288. cikkében meghatározott felelősségi szabályok hatálya alá tartozik.

19.4. A Bíróság hatáskörrel rendelkezik arra, hogy az EMI által vagy nevében kötött közjogi vagy magánjogi szerződésekben foglalt választottbírói kikötés alapján határozatot hozzon.

19.5. A Bíróság előtt történő keresetindításról az EMI nevében az EMI Tanácsa dönt.

20. cikk

Titoktartás

20.1. Az EMI Tanácsának és személyzetének tagjai megbízatásuk megszűnését követően sem fedhetnek fel szolgálati titoktartási kötelezettség alá eső információt.

20.2. A titoktartási kötelezettséget előíró közösségi jogi rendelkezések az e rendelkezések hatálya alá tartozó adatokhoz hozzáférő személyekre is vonatkoznak.

21. cikk

Kiváltságok és mentességek

Az EMI-t a tagállamok területén megilletik a feladatai ellátásához szükséges kiváltságok és mentességek az Európai Közösségek kiváltságairól és mentességeiről szóló jegyzőkönyvben megállapított feltételek szerint.

22. cikk

Aláírásra jogosultak

Az EMI harmadik személyekkel szemben elnöke vagy alelnöke útján, vagy az elnök által az EMI nevében aláírásra kellően feljogosított két alkalmazottjának aláírásával vállal jogi kötelezettséget.

23. cikk

Az EMI felszámolása

23.1. E szerződés 123. cikkének megfelelően az EKB létrehozásakor az EMI felszámolásra kerül. Az EMI valamennyi tartozása és követelése ekkor automatikusan az EKB-ra száll át. Ez utóbbi e cikk rendelkezéseinek megfelelően számolja fel az EMI-t. A felszámolást a harmadik szakasz kezdetéig be kell fejezni.

23.2. Az ECU arany és USA-dollár ellenében történő létrehozásának az EMR-megállapodás 17. cikkében előírt mechanizmusát a harmadik szakasz első napjáig fel kell számolni az említett megállapodás 20. cikkének megfelelően.

23.3. A 6.1. cikkben említett megállapodások szerinti nagyon rövid távú finanszírozási mechanizmusból és rövid távú monetáris támogatási mechanizmusból eredő valamennyi követelést és kötelezettséget rendezni kell a harmadik szakasz első napjáig.

23.4. Az EMI fennmaradó eszközeit értékesíteni, fennmaradó kötelezettségeit pedig rendezni kell.

23.5. A 23.4. cikkben említett felszámolásból származó bevételt a 16.2. cikkben említett kulcsnak megfelelően a nemzeti központi bankok között kell szétosztani.

23.6. Az EMI Tanácsa megteheti a 23. 4. és 23.5. cikk alkalmazásához szükséges intézkedéseket.

23.7. Az EKB létrehozásakor az EMI elnöke lemond hivataláról.

(20.) Jegyzőkönyv
a túlzott hiány esetén követendő eljárásról (1992.)

A MAGAS SZERZŐDŐ FELEK,

AZZAL AZ ÓHAJJAL, hogy megállapítsák az Európai Közösséget létrehozó szerződés 104. cikkében említett túlzott hiány esetén követendő eljárás részletes szabályait,

MEGÁLLAPODTAK a következő rendelkezésekben, amelyeket az Európai Közösséget létrehozó szerződéshez csatolnak:

1. cikk

Az e szerződés 104. cikkének (2) bekezdésében említett referenciaértékek a következők:

- 3 % a tervezett vagy tényleges költségvetési hiánynak a bruttó hazai termékhez viszonyított arányára vonatkozóan;
- 60 % az államadósságnak a piaci árakon számított bruttó hazai termékhez viszonyított arányára vonatkozóan.

2. cikk

E szerződés 104. cikkében és e jegyzőkönyvben:

- „költségvetési”: államháztartási, azaz központi kormányzati, regionális vagy helyi önkormányzati, valamint a társadalombiztosítási alapoknál felmerülő — kivéve a kereskedelmi ügyleteket —, az Integrált Nemzeti Számlák Európai Rendszerében szereplő meghatározás szerint;
- „hiány”: az Integrált Nemzeti Számlák Európai Rendszerében meghatározott nettó hitelfelvétel;
- „beruházás”: az Integrált Nemzeti Számlák Európai Rendszerében meghatározott bruttó felhalmozás;
- „adósság”: az év végén névértéken fennálló és az első francia bekezdésben meghatározott kormányzati ágazatok között és az azokon belül összevont teljes bruttó adósság.

3. cikk

A túlzott hiány esetén követendő eljárás hatékonyságának biztosítása érdekében a tagállamok kormányai ezen eljárás szerint felelősek a 2. cikk első francia bekezdésében meghatározott államháztartási hiányért. A tagállamok biztosítják, hogy a költségvetés területén alkalmazott nemzeti eljárások lehetővé tegyék számukra az e szerződésből ezen a területen fakadó kötelezettségeik teljesítését. A tagállamok tervezett és tényleges hiányukról, valamint adósságuk szintjéről haladéktalanul és rendszeresen tájékoztatják a Bizottságot.

4. cikk

Az e jegyzőkönyv alkalmazásához felhasználandó statisztikai adatokat a Bizottság biztosítja.

(21.) Jegyzőkönyv
**az Európai Közösséget létrehozó szerződés 121. cikkében
említett konvergenciakritériumokról (1992.)**

A MAGAS SZERZŐDŐ FELEK,

AZZAL AZ ÓHAJJAL, hogy közelebbről meghatározzák az e szerződés 121. cikkének (1) bekezdésében említett konvergenciakritériumokat, amelyeknek a gazdasági és monetáris unió harmadik szakaszába történő átmenetről szóló határozatok meghozatalakor a Közösség számára iránymutató-sul kell szolgálniuk,

MEGÁLLAPODTAK a következő rendelkezésekben, amelyeket az Európai Közösséget létrehozó szerződéshez csatolnak:

1. cikk

Az e szerződés 121. cikke (1) bekezdésének első francia bekezdésében említett árstabilitási kritérium azt jelenti, hogy egy tagállam fenntartható árstabilitással és a vizsgálatot megelőző egy éves időszakon keresztül az árstabilitást illetően legjobb eredményt felmutató legfeljebb három tagállam átlagos inflációs rátáját legfeljebb 1,5 százalékponttal meghaladó inflációs rátával rendelkezett. Az inflációt a fogyasztói árindex segítségével összehasonlítható alapon, a tagállami fogalom-meghatározások közötti eltérések figyelembevételével kell meghatározni.

2. cikk

Az e szerződés 121. cikke (1) bekezdésének második francia bekezdésében említett állami költségvetési helyzetre vonatkozó kritérium azt jelenti, hogy a vizsgálat időpontjában a tagállam nem áll a Tanács által a túlzott hiány fennállásáról e szerződés 104. cikke (6) bekezdésének értelmében hozott határozat hatálya alatt.

3. cikk

Az e szerződés 121. cikke (1) bekezdésének harmadik francia bekezdésében említett, az Európai Monetáris Rendszer árfolyam-mechanizmusában történő részvételre vonatkozó kritérium azt jelenti, hogy egy tagállam a vizsgálatot megelőző legalább két éven keresztül komoly feszültségek nélkül az Európai Monetáris Rendszer árfolyam-mechanizmusa által előírt normál ingadozási sávokon belül maradt. Így különösen azt, hogy ugyanezen időszak alatt a tagállam saját kezdeményezésére nem értékelte le valutájának bilaterális középárfolyamát valamely másik tagállam valutájával szemben.

4. cikk

Az e szerződés 121. cikke (1) bekezdésének negyedik francia bekezdésében említett kamatokra vonatkozó konvergenciakritérium azt jelenti, hogy egy tagállam a vizsgálatot megelőző egy éves időszakon keresztül az árstabilitást illetően legjobb eredményt felmutató legfeljebb három tagállam átlagos nominális hosszú távú kamatát legfeljebb 2 százalékponttal meghaladó kamattal rendelkezett. A kamatokat a hosszú lejáratú államkötvények vagy azokkal összehasonlítható értékpapírok alapján, a tagállami fogalommeghatározások közötti eltérések figyelembevételével kell meghatározni.

5. cikk

Az e jegyzőkönyv alkalmazásához felhasználandó statisztikai adatokat a Bizottság biztosítja.

6. cikk

A Tanács a Bizottság javaslata alapján, valamint — az esettől függően — az Európai Parlamenttel, az EMI-vel vagy az EKB-val, és a 114. cikkben említett bizottsággal folytatott konzultációt követően egyhangúlag megfelelő rendelkezéseket fogad el az e szerződés 121. cikkében említett konvergenciakritériumok részletes szabályainak megállapítására, amelyek ezután e jegyzőkönyv helyébe lépnek.

(22.) Jegyzőkönyv
Dániáról (1992.)

A MAGAS SZERZŐDŐ FELEK,

AZZAL AZ ÓHAJJAL, hogy rendezzenek egyes Dániát érintő sajátos problémákat,

MEGÁLLAPODTAK a következő rendelkezésekben, amelyeket az Európai Közösséget létrehozó szerződéshez csatolnak:

A Központi Bankok Európai Rendszere és az Európai Központi Bank alapokmányáról szóló jegyzőkönyv 14. cikkének rendelkezései nem érintik Dánia Nemzeti Bankjának azt a jogát, hogy ellássa meglévő feladatait a Dán Királyságnak azokra a részeire vonatkozóan, amelyek nem részei a Közösségnek.

(23.) Jegyzőkönyv
Portugáliáról (1992.)

A MAGAS SZERZŐDŐ FELEK,

AZZAL AZ ÓHAJJAL, hogy rendezzenek egyes Portugáliát érintő sajátos problémákat,

MEGÁLLAPODTAK a következő rendelkezésekben, amelyeket az Európai Közösséget létrehozó szerződéshez csatolnak:

1. Portugália felhatalmazást kap arra, hogy fenntartsa az Azori-szigetek és Madeira autonóm területeknek biztosított lehetőséget, hogy a *Banco de Portugal*-nál a hatályos portugál jog által meghatározott feltételekkel kamatmentes hitelt vegyenek igénybe.
  2. Portugália kötelezettséget vállal arra, hogy mindent elkövet a fent említett lehetőség mielőbbi megszüntetése érdekében.
-

(24.) Jegyzőkönyv
**a gazdasági és monetáris unió harmadik szakaszába történő
átmenetről (1992.)**

A MAGAS SZERZŐDŐ FELEK,

E szerződés gazdasági és monetáris unióról szóló új rendelkezéseinek aláírásával kinyilvánítják, hogy a Közösségnek a gazdasági és monetáris unió harmadik szakasza felé történő haladása visszafordíthatatlan.

Következésképpen valamennyi tagállam — akár megfelel a közös valuta bevezetéséhez szükséges feltételeknek, akár nem — köteles tiszteletben tartani a Közösség azon szándékát, hogy mielőbb belépjen a harmadik szakaszba, és ezért egyetlen tagállam sem akadályozza meg a harmadik szakaszba történő belépést.

Ha 1997 végéig nem határozzák meg a harmadik szakasz kezdetének időpontját, az érintett tagállamok, a közösségi intézmények és az egyéb érdekelt szervek 1998 folyamán szorgalmazzák az előkészítő munkálatok elvégzését annak érdekében, hogy lehetővé tegyék a Közösség számára a harmadik szakaszba történő visszavonhatatlan belépést 1999. január 1-jén, valamint hogy lehetővé tegyék az EKB és a KBER számára, hogy ettől az időponttól kezdve teljes körűen megkezdjék működésüket.

E jegyzőkönyvet az Európai Közösséget létrehozó szerződéshez csatolják.

(25.) Jegyzőkönyv
**egyes Nagy Britannia és Észak-Írország Egyesült Királyságára
vonatkozó rendelkezésekről (1992.)**

A MAGAS SZERZŐDŐ FELEK,

ELISMERVE, hogy kormányának és parlamentjének erre vonatkozó külön határozata nélkül az Egyesült Királyság nem kötelezhető és nem vállal kötelezettséget arra, hogy a gazdasági és monetáris unió harmadik szakaszába lépjen,

TUDOMÁSUL VÉVE az Egyesült Királyság Kormányának azon gyakorlatát, hogy hiteligényét a magánszektorban történő adósságeladással finanszírozza,

MEGÁLLAPODTAK a következő rendelkezésekben, amelyeket az Európai Közösséget létrehozó szerződéshez csatolnak:

1. Az Egyesült Királyság a Tanácsnak az e szerződés 121. cikke (2) bekezdése szerinti értékelését megelőzően értesíti a Tanácsot arról, hogy be kíván-e lépni a harmadik szakaszba.

Az Egyesült Királyság csak akkor kötelezhető arra, hogy a harmadik szakaszba lépjen, ha erre irányuló szándékáról értesíti a Tanácsot.

Ha a 121. cikk (3) bekezdése szerint nem határozzák meg a harmadik szakasz kezdetének időpontját, az Egyesült Királyság a harmadik szakaszba való belépésre irányuló szándékát 1998. január 1-je előtt közölheti.

2. A 3–9. pontot akkor kell alkalmazni, ha az Egyesült Királyság értesíti a Tanácsot, hogy nem kíván a harmadik szakaszba lépni.

3. Az Egyesült Királyságot nem lehet beleszámítani az azon tagállamok által alkotott többségbe, amelyek teljesítik az e szerződés 121. cikke (2) bekezdésének második francia bekezdésében és 121. cikke (3) bekezdésének első francia bekezdésében említett szükséges feltételeket.

4. Az Egyesült Királyság fenntartja a monetáris politika területén a nemzeti joga szerint fennálló hatásköreit.

5. E szerződés 4. cikkének (2) bekezdését, 104. cikkének (1) bekezdését, (9) és (11) bekezdését, 105. cikkének (1)–(5) bekezdését, 106., 108., 109., 110., 111., 112. cikkének (1) bekezdését és (2) bekezdésének b) pontját, valamint 123. cikkének (4) és (5) bekezdését az Egyesült Királyságra nem kell alkalmazni. Az e rendelkezésekben a Közösségre vagy a tagállamokra történő hivatkozások nem vonatkoznak az Egyesült Királyságra, a nemzeti központi bankokra történő hivatkozások pedig nem vonatkoznak a *Bank of England*-re.

6. E szerződés 116. cikkének (4) bekezdését, valamint 119. és 120. cikkét továbbra is alkalmazni kell az Egyesült Királyságra. A 114. cikk (4) bekezdését és a 124. cikket az Egyesült Királyságra úgy kell alkalmazni, mintha eltéréssel rendelkezne.

7. Az Egyesült Királyság szavazati jogát a Tanácsnak az 5. pontban felsorolt cikkekben említett jogi aktusai vonatkozásában felfüggesztik. E célból a minősített többségnek az e szerződés 122. cikkének (5) bekezdése szerinti kiszámításánál az Egyesült Királyság súlyozott szavazatát nem lehet figyelembe venni.

Az Egyesült Királyság nem jogosult arra sem, hogy részt vegyen az EKB elnökének, alelnökének és Igazgatósága többi tagjának az e szerződés 112. cikke (2) bekezdésének b) pontja, illetve 123. cikkének (1) bekezdése szerinti kinevezésében.

8. A Központi Bankok Európai Rendszere és az Európai Központi Bank alapokmányáról szóló jegyzőkönyv („alapokmány”) 3., 4., 6., 7., 9.2., 10.1., 10.3., 11.2., 12.1., 14., 16., 18–20., 22., 23., 26., 27., 30–34., 50. és 52. cikkét az Egyesült Királyságra nem kell alkalmazni.

Az e cikkekben a Közösségre vagy a tagállamokra történő hivatkozások nem vonatkoznak az Egyesült Királyságra, a nemzeti központi bankokra vagy a részvényesekre történő hivatkozások pedig nem vonatkoznak a *Bank of England*-re.

Az alapokmány 10.3. és 30.2. cikkében az „EKB jegyzett tőkéjére” történő hivatkozások nem vonatkoznak az *Bank of England* által jegyzett tőkére.

9. E szerződés 123. cikkének (3) bekezdését és az alapokmány 44–48. cikkét — akár van eltéréssel rendelkező tagállam, akár nincs — a következő módosításokkal kell alkalmazni:

a) a 44. cikkben az EKB és az EMI feladataira történő hivatkozások azokra a feladatokra vonatkoznak, amelyeket az Egyesült Királyságnak az e szakaszba történő belépést elutasító esetleges határozata következtében a harmadik szakaszban továbbra is teljesíteni kell;

- b) a 47. cikkben említett feladatokon túlmenően az EKB tanácsot ad és hozzájárul a Tanács valamennyi olyan határozatának előkészítéséhez is, amelyet a 10. pont a) és c) alpontjának megfelelően az Egyesült Királyságra vonatkozóan hoz meg;
- c) a *Bank of England* az EKB jegyzett tőkéjében való részesedését a működési költségekhez történő hozzájárulásként ugyanazon az alapon fizeti be, mint az eltéréssel rendelkező tagállamok nemzeti központi bankjai.

10. Ha az Egyesült Királyság nem lép be a harmadik szakaszba, az erre vonatkozó értesítést a szakasz kezdetét követően bármikor megváltoztathatja. Ebben az esetben:

- a) az Egyesült Királyság csak akkor jogosult a harmadik szakaszba belépni, ha a szükséges feltételeknek eleget tesz. A Tanács — az Egyesült Királyság kérelmére és az e szerződés 122. cikkének (2) bekezdésében megállapított feltételekkel és eljárásnak megfelelően — határoz arról, hogy az Egyesült Királyság eleget tesz-e a szükséges feltételeknek.
- b) a *Bank of England* ugyanazon az alapon fizeti be a jegyzett tőkében való részesedését, ruház át devizatartalékot megtestesítő eszközöket az EKB-ra és járul hozzá annak tartalékaihoz, mint egy olyan tagállam nemzeti központi bankja, amelynek eltérését megszüntették.
- c) a Tanács az e szerződés 123. cikkének (5) bekezdésében megállapított feltételekkel és eljárásnak megfelelően meghozza azokat az egyéb határozatokat, amelyek ahhoz szükségesek, hogy az Egyesült Királyság beléphessen a harmadik szakaszba.

Ha az Egyesült Királyság e jegyzőkönyv rendelkezéseinek értelmében a harmadik szakaszba lép, a 3–9. pont hatályát veszti.

11. E szerződés 101. cikkét és 116. cikkének (3) bekezdését, valamint az alapokmány 21.1. cikkét nem érintve, mindaddig, amíg az Egyesült Királyság be nem lép a harmadik szakaszba, az Egyesült Királyság Kormánya fenntarthatja a *Bank of England* által biztosított úgynevezett „*ways and means*” hitelfelvételi lehetőséget.

(26.) Jegyzőkönyv
egyed Dániára vonatkozó rendelkezésekről (1992.)

A MAGAS SZERZŐDŐ FELEK,

AZZAL AZ ÓHAJJAL, hogy az Európai Közösséget létrehozó szerződés általános célkitűzéseinek megfelelően rendezzenek egyes jelenleg fennálló sajátos problémákat,

FIGYELEMMEL arra, hogy a dán alkotmány olyan rendelkezéseket tartalmaz, amelyek népszavazás kiírását tehetik szükségessé Dániának a gazdasági és monetáris unió harmadik szakaszában történő részvételét megelőzően,

MEGÁLLAPODTAK a következő rendelkezésekben, amelyeket az Európai Közösséget létrehozó szerződéshez csatolnak:

1. A dán kormány a Tanácsnak az e szerződés 121. cikke (2) bekezdése szerinti értékelését megelőzően értesíti a Tanácsot a harmadik szakaszban történő részvételére vonatkozó álláspontjáról.
2. Abban az esetben, ha Dánia bejelenti, hogy nem vesz részt a harmadik szakaszban, mentességet kap. A mentesség következményeként e szerződésnek, valamint a KBER alapokmányának az eltérésekre vonatkozó cikkeit és rendelkezéseit Dániára is alkalmazni kell.
3. Ebben az esetben Dániát nem lehet beleszámítani az azon tagállamok által alkotott többségbe, amelyek teljesítik az e szerződés 121. cikke (2) bekezdésének második francia bekezdésében és 121. cikke (3) bekezdésének első francia bekezdésében említett szükséges feltételeket.
4. A mentesség megszüntetését illetően a 122. cikk (2) bekezdésében említett eljárást kizárólag Dánia kérelmére lehet kezdeményezni.
5. A mentességi jogállás megszüntetése esetén e jegyzőkönyv hatályát veszti.

(27.) Jegyzőkönyv
Franciaországról (1992.)

A MAGAS SZERZŐDŐ FELEK,

AZZAL AZ ÓHAJJAL, hogy figyelembe vegyenek egy Franciaországot érintő sajátos kérdést,

MEGÁLLAPODTAK a következő rendelkezésekben, amelyeket az Európai Közösséget létrehozó szerződéshez csatolnak:

Franciaország a nemzeti jogában meghatározott feltételekkel továbbra is rendelkezik a pénzkibocsátás előjogával a tengerentúli területein, és kizárólagosan jogosult a CFP-frank paritásának meghatározására.

(28.) Jegyzőkönyv
a gazdasági és társadalmi kohézióról (1992.)

A MAGAS SZERZŐDŐ FELEK,

EMLÉKEZTETVE arra, hogy az Unió célként tűzte ki maga elé a gazdasági és szociális fejlődést, többek között a gazdasági és társadalmi kohézió megerősítése útján,

EMLÉKEZTETVE arra, hogy az Európai Közösséget létrehozó szerződés 2. cikke magában foglalja a gazdasági és társadalmi kohézió, valamint a tagállamok közötti szolidaritás előmozdításának feladatát, és hogy a gazdasági és társadalmi kohézió erősítése szerepel a 3. cikkben felsorolt közösségi tevékenységek között,

EMLÉKEZTETVE arra, hogy a harmadik rész gazdasági és társadalmi kohézióról szóló XVII. címében foglalt rendelkezések összességükben biztosítják a jogi alapot a gazdasági és társadalmi kohézió területén a közösségi fellépés megszilárdításához és továbbfejlesztéséhez, beleértve egy új alap létrehozását,

EMLÉKEZTETVE arra, hogy a harmadik rész transeurópai hálózatokról szóló XV. címének, valamint a környezetvédelemről szóló XIX. címének rendelkezései egy kohéziós alap felállítását irányozzák elő 1993. december 31-éig,

KINYILVÁNÍTVÁ azt a meggyőződésüket, hogy a gazdasági és monetáris unió megvalósításának előrehaladása valamennyi tagállam gazdasági növekedéséhez hozzájárul,

TUDOMÁSUL VÉVE, hogy 1987. és 1993. között a közösségi strukturális alapok ténylegesen megkétszereződnek, ami — különösen a legkevésbé prosperáló tagállamok GDP-jének arányában kifejezve — jelentős transzfereket von maga után,

TUDOMÁSUL VÉVE, hogy az Európai Beruházási Bank jelentős és egyre növekvő összegű kölcsönöket nyújt a szegényebb régiók számára,

TUDOMÁSUL VÉVE azt az igényt, hogy a strukturális alapokból történő forráselosztás szabályai rugalmasabbá váljanak,

TUDOMÁSUL VÉVE azt az igényt, hogy a Közösség differenciált mértékben vegyen részt bizonyos országok programjaiban és projektjeiben,

TUDOMÁSUL VÉVE azt a javaslatot, hogy a saját források rendszerében nagyobb súllyal vegyék figyelembe a tagállamok viszonylagos jólétét,

ÚJÓLAG MEGERŐSÍTIK, hogy a gazdasági és társadalmi kohézió előmozdítása létfontosságú a Közösség teljes körű fejlődéséhez és tartós sikeréhez, továbbá hangsúlyozzák a gazdasági és társadalmi kohézióknak az e szerződés 2. és 3. cikkébe való belefoglalásának fontosságát;

ÚJÓLAG MEGERŐSÍTIK azt a meggyőződésüket, hogy a strukturális alapoknak továbbra is jelentős szerepet kell játszaniuk a kohézió területén a közösségi célkitűzések megvalósításában;

ÚJÓLAG MEGERŐSÍTIK azt a meggyőződésüket, hogy az Európai Beruházási Banknak forrásai többségét továbbra is a gazdasági és társadalmi kohézió elősegítésére kell fordítania, és kinyilvánítják hajlandóságukat arra, hogy felülvizsgálják az Európai Beruházási Bank tőkeigényét, amint az ennek érdekében szükségessé válik;

ÚJÓLAG MEGERŐSÍTIK annak szükségességét, hogy a strukturális alapok működését és hatékonyságát 1992-ben átfogó értékelésnek kell alávetni, és hogy ennek alkalmával felül kell vizsgálni ezen alapok megfelelő nagyságát a gazdasági és társadalmi kohézió területén a Közösségre háruló feladatokra tekintettel;

MEGÁLLAPODUNK abban, hogy az 1993. december 31-éig létrehozandó Kohéziós Alap közösségi pénzügyi hozzájárulásokat fog nyújtani a környezetvédelem és a transzeurópai hálózatok terén megvalósuló projektekhez azokban a tagállamokban, ahol az egy főre jutó GNP a közösségi átlag 90 % -ánál alacsonyabb, és amelyek rendelkeznek a gazdasági konvergencia 104. cikk szerinti feltételeinek teljesítésére irányuló programmal;

KINYILVÁNÍTIJÁK azt a szándékukat, hogy a strukturális alapokról szóló jelenlegi rendeletekben nem szabályozott egyes szükségletekre tekintettel nagyobb rugalmasságot tegyenek lehetővé a strukturális alapokból történő forráselosztás során;

KINYILVÁNÍTIJÁK hajlandóságukat arra, hogy differenciálttá tegyék a strukturális alapok programjaiban és projektjeiben való közösségi részvétel mértékét annak érdekében, hogy elkerüljék a kevésbé virágzó tagállamokban a költségvetési kiadások túlzott mértékű megnövekedését;

ELISMERIK annak szükségességét, hogy a gazdasági és társadalmi kohézió megvalósításában elért előrehaladást rendszeresen figyelemmel kell kísérni, továbbá kinyilvánítják hajlandóságukat arra, hogy ezzel kapcsolatban megvizsgálják minden szükséges intézkedést;

KINYILVÁNÍTIJÁK azt a szándékukat, hogy a saját források rendszerében nagyobb súllyal vegyék figyelembe az egyes tagállamok hozzájárulási képességét, és hogy megvizsgálják a saját források jelenlegi rendszerében meglévő hátrányos elemeknek a kevésbé virágzó tagállamok javára történő kiigazítását szolgáló eszközöket;

MEGÁLLAPODUNK abban, hogy ezt a jegyzőkönyvet az Európai Közösséget létrehozó szerződéshez csatolják.

(29.) Jegyzőkönyv
**az Európai Unió tagállamainak állampolgárai számára nyújtott
menedékjogról (1997.)**

A MAGAS SZERZŐDŐ FELEK,

MIVEL az Európai Unióról szóló szerződés 6. cikke (2) bekezdésének rendelkezései szerint az Unió tiszteletben tartja az alapvető jogokat, ahogyan azokat az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló, 1950. november 4-én Rómában aláírt európai egyezmény biztosítja;

MIVEL az Európai Közösségek Bírósága hatáskörrel rendelkezik annak biztosítására, hogy az Európai Unióról szóló szerződés 6. cikke (2) bekezdésének értelmezése és alkalmazása során az Európai Közösség a jogot tiszteletben tartsa;

MIVEL az Európai Unióról szóló szerződés 49. cikke értelmében minden olyan európai országnak, amely tagként való felvételét kéri az Unióba, tiszteletben kell tartania az Európai Unióról szóló szerződés 6. cikkének (1) bekezdésében megállapított alapelveket;

SZEM ELŐTT TARTVA, hogy az Európai Közösséget létrehozó szerződés 309. cikke egy meghatározott jogok felfüggesztésére irányuló eljárást ír elő arra az esetre, ha ezeket az alapelveket egy tagállam súlyosan és tartósan megsérti;

EMLÉKEZTETVE arra, hogy uniós polgárként a tagállamok minden állampolgára különleges státuszt és védelmet élvez, amelyet a tagállamoknak az Európai Közösséget létrehozó szerződés második részének rendelkezései szerint kell biztosítaniuk;

SZEM ELŐTT TARTVA, hogy az Európai Közösséget létrehozó szerződés egy belső határok nélküli térséget hoz létre, és minden uniós polgárnak biztosítja a tagállamok területén való szabad mozgás és letelepedés jogát;

EMLÉKEZTETVE arra, hogy az uniós tagállamok állampolgárainak kiadatásával a kiadatásról szóló 1957. december 13-ai európai egyezmény, valamint az Európai Unióról szóló szerződés 31. cikke alapján kidolgozott, az Európai Unió tagállamai közötti kiadatásról szóló 1996. szeptember 27-ei egyezmény foglalkozik;

AZZAL A KÍVÁNSÁGGAL, hogy megelőzzék a menedékjog intézményének az eredeti szándékoktól eltérő célokra történő felhasználását;

MIVEL ez a jegyzőkönyv tiszteletben tartja a menekültek jogállásáról szóló 1951. július 28-ai genfi egyezmény rendeltetését és célkitűzéseit;

MEGÁLLAPODTAK a következő rendelkezésekben, amelyeket az Európai Közösséget létrehozó szerződéshez csatolnak:

Egyetlen cikk

Tekintettel az Európai Unió tagállamai által az alapvető jogokra és szabadságokra vonatkozóan nyújtott védelem szintjére, a tagállamokat egymás vonatkozásában a menedékjogi ügyekkel összefüggő valamennyi jogi és gyakorlati célból biztonságos származási országoknak kell tekinteni. Ennek megfelelően a tagállamok valamelyikének állampolgára által benyújtott bármely menedékjog iránti kérelmet egy másik tagállam csak a következő esetben veheti figyelembe, illetve nyilváníthatja az eljárás lefolytatásához elfogadhatónak:

- a) ha az a tagállam, amelynek a kérelmező az állampolgára, az Amszterdami Szerződés hatálybalépése után az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló egyezmény 15. cikkének rendelkezéseivel élve saját területén az egyezmény szerinti kötelezettségeitől eltérő intézkedéseket tesz;
  - b) ha az Európai Unióról szóló szerződés 7. cikkének (1) bekezdésében említett eljárás kezdeményezésére került sor; addig, amíg a Tanács meghozza erre vonatkozó határozatát;
  - c) ha a Tanács az Európai Unióról szóló szerződés 7. cikkének (1) bekezdése alapján eljárva megállapította, hogy a kérelmező állampolgársága szerinti tagállam súlyosan és tartósan megsértette a 6. cikk (1) bekezdésében említett alapelveket;
  - d) ha egy tagállam egy másik tagállam állampolgárának kérelméről egyoldalúan így határoz; ebben az esetben a Tanácsot azonnal tájékoztatni kell; a kérelmet azon vélelem alapján kell kezelni, hogy az nyilvánvalóan alaptalan, ami azonban a tagállam döntéshozatali hatáskörét — legyen szó bármilyen esetről — semmilyen módon nem érinti.
-

(30.) Jegyzőkönyv
**a szubszidiaritás és az arányosság elveinek alkalmazásáról
(1997.)**

A MAGAS SZERZŐDŐ FELEK,

AZZAL A SZÁNDÉKKAL, hogy alkalmazásuk kritériumainak pontosabb meghatározása és valamennyi intézmény részéről történő szigorú betartásuk, valamint következetes alkalmazásuk biztosítása céljából megállapítsák az Európai Közösséget létrehozó szerződés 5. cikkében foglalt szubszidiaritás és arányosság elvei alkalmazásának feltételeit;

AZZAL A KÍVÁNSÁGGAL, hogy biztosítsák, hogy a döntéseket az Unió polgáraihoz a lehető legközelebb eső szinten hozzák meg;

FIGYELEMMEL a szubszidiaritás elvének megvalósítására irányuló eljárásokról szóló, az Európai Parlament, a Tanács és a Bizottság között létrejött 1993. október 25-ei intézményközi megállapodásra;

MEGERŐSÍTIK, hogy a birminghami Európai Tanács 1992. október 16-ai következtetései és a szubszidiaritás elvének alkalmazására vonatkozó általános megközelítés, amelyről az Európai Tanács az 1992. december 11–12-ei edinburghi ülésén határozott, továbbra is iránymutatásul szolgál az uniós intézmények cselekvése, valamint a szubszidiaritás elve alkalmazásának fejlesztése során, és ebből a célból

MEGÁLLAPODTAK a következő rendelkezésekben, amelyeket az Európai Közösséget létrehozó szerződéshez csatolnak:

1. A ráruházott hatáskörök gyakorlása során valamennyi intézmény biztosítja a szubszidiaritás elvének tiszteletben tartását. Biztosítják továbbá az arányosság elvének tiszteletben tartását, amely szerint a Közösség egyetlen intézkedése sem lépheti túl a Szerződés célkitűzéseinek eléréséhez szükséges mértéket.

2. A szubszidiaritás és az arányosság elveinek alkalmazása során tiszteletben kell tartani a Szerződés általános rendelkezéseit és célkitűzéseit, különösen ami a közösségi vívmányok teljes körű megtartását és az intézményi egyensúlyt illeti; alkalmazásuk nem érinti a Bíróság által a nemzeti és a közösségi jog közötti viszonyra vonatkozóan kialakított alapelveket, és annak során figyelembe kell venni az Európai Unióról szóló szerződés 6. cikkének (4) bekezdését, amely szerint „Az Unió gondoskodik a céljai eléréséhez és politikái folytatásához szükséges eszközökről”.

3. A szubszidiaritás elve nem kérdőjelezi meg a Szerződés által az Európai Közösségre ruházott hatásköröket, ahogyan azokat a Bíróság értelmezi. A Szerződés 5. cikkének második bekezdésében említett feltételek azokra a területekre vonatkoznak, amelyekre nézve a Közösség nem rendelkezik kizárólagos hatáskörrel. A szubszidiaritás elve iránymutatást nyújt arra vonatkozóan, hogy közösségi szinten hogyan kell ezeket a hatásköröket gyakorolni. A szubszidiaritás dinamikus fogalom, amelyet a Szerződésben meghatározott célkitűzések fényében kell alkalmazni. Lehetővé teszi, hogy a Közösség fellépését hatásköreinek korlátain belül kiterjesszék, amennyiben ezt a körülmények kívánják, illetve ellenkezőleg, korlátozzák vagy megszüntessék, amennyiben az a továbbiakban már nem indokolt.

4. Valamennyi közösségi jogalkotásra irányuló javaslat esetén meg kell jelölni az alapjául szolgáló indokokat azzal a céllal, hogy igazolják összhangját a szubszidiaritás és az arányosság elveivel; az annak megállapításához vezető okokat, hogy egy közösségi cél közösségi szinten jobban megvalósítható, minőségi vagy — ahol csak lehetséges — mennyiségi mutatókkal kell alátámasztani.

5. Egy közösségi intézkedés akkor igazolt, ha megfelel a szubszidiaritás elvében foglalt mindkét szempontnak: a tervezett intézkedés céljait a tagállamok nem tudják kielégítően megvalósítani nemzeti alkotmányos rendszerük keretén belül; ezért azok közösségi szinten jobban megvalósíthatók.

Annak vizsgálatakor, hogy a fent említett feltétel teljesül-e, a következő szempontokat kell irányadónak tekinteni:

- a vizsgált kérdésnek olyan több államot érintő vonatkozásai vannak, amelyeket tagállami intézkedéssel nem lehet kielégítően szabályozni;
- a tagállamok önálló intézkedései, illetve a közösségi intézkedés hiánya ellentétbe kerülne a Szerződés követelményeivel (mint például annak szükségessége, hogy a verseny torzulásait korrigálják vagy a rejtett kereskedelmi korlátozásokat kiküszöböljék, vagy a gazdasági és társadalmi kohéziót erősítsék), vagy egyéb módon jelentősen károsítaná a tagállamok érdekeit;
- a közösségi szintű intézkedés nagyságrendje vagy hatásai miatt a tagállamok szintjén végrehajtott intézkedéshez képest nyilvánvaló előnyöket jelentene.

6. A közösségi intézkedésnek azt a lehető legegyszerűbb formáját kell kiválasztani, amely még lehetővé teszi az intézkedés céljának kielégítő megvalósítását és az eredményes végrehajtást. A Közösség csak a szükséges mértékben alkot jogszabályt. Azonos feltételek mellett az irányelveket a rendeletekkel szemben, illetőleg a keretirányelveket a részletes intézkedésekkel szemben előnyben kell részesíteni. A Szerződés 249. cikke szerinti irányelvek, miközben az elérendő célt illetően minden címzett tagállamra kötelezőek, a nemzeti hatóságokra hagyják a forma és az eszközök megválasztását.

7. Ami közösségi fellépés természetét és terjedelmét illeti, a közösségi intézkedéseknek a lehető legnagyobb teret kell hagyniuk a nemzeti döntés számára úgy, hogy az még megfeleljen az intézkedés célja megvalósulásának és a Szerződés követelményeinek. A közösségi jog sérelme nélkül ügyelni kell arra, hogy a bevett nemzeti szabályozást, valamint a tagállamok jogrendjének szervezetét és működését tiszteletben tartsák. Amennyiben az megfelelő, és amennyire a szabályszerű végrehajtáshoz szükséges, a közösségi intézkedéseknek különféle lehetőségeket kell nyújtaniuk a tagállamok számára az intézkedések céljainak megvalósítására.

8. Amennyiben a szubszidiaritás elve alkalmazásának eredményeként közösségi fellépésre nem kerül sor, a tagállamoknak úgy kell eljárniuk, hogy fellépésük megfeleljen a Szerződés 10. cikkében megállapított általános szabályoknak azáltal, hogy a Szerződés szerinti kötelezettségeik teljesítésének biztosítása érdekében minden megfelelő intézkedést megtesznek, és tartózkodnak minden olyan intézkedéstől, amely veszélyeztetheti a Szerződés célkitűzéseinek megvalósítását.

9. Kezdeményezési jogának sérelme nélkül a Bizottság:

- a különösen sürgős vagy a bizalmas esetek kivételével a jogalkotásra irányuló javaslatok előterjesztése előtt széleskörű konzultációt folytat, és amennyiben szükséges, a konzultáció dokumentumait nyilvánosságra hozza;
- a szubszidiaritás elvére tekintettel igazolja javaslatainak helytállóságát; ahol szükséges, ezt a javaslathoz csatolt indokolás részletezi. Ha közösségi fellépést teljes egészében vagy részben a Közösség költségvetéséből finanszírozzák, arra magyarázatot kell adni;
- kellőképpen figyelembe veszi annak szükségességét, hogy a Közösségre, a nemzeti kormányokra, a helyi hatóságokra, a gazdasági szereplőkre vagy a polgárookra háruló akár pénzügyi, akár igazgatási terheket a lehető legkisebbre csökkentsék, és hogy azok arányosak legyenek az elérendő célkitűzésekkel;
- éves jelentést nyújt be az Európai Tanácshoz, az Európai Parlamenthez és a Tanácshoz a Szerződés 5. cikkének alkalmazásáról. Ezt az éves jelentést a Régiók Bizottságának és a Gazdasági és Szociális Bizottságnak is meg kell küldeni.

10. Az Európai Tanács figyelembe veszi a 9. pont negyedik francia bekezdésében említett bizottsági jelentést az Unió által elért haladásról szóló jelentésében, amelyet az Európai Unióról szóló szerződés 4. cikkének megfelelően az Európai Parlamenthez kell benyújtania.

11. Az Európai Parlament és a Tanács, az alkalmazandó eljárások teljes mértékű betartása mellett, a bizottsági javaslatok átfogó vizsgálatának szerves részeként megvizsgálja, hogy azok mennyiben vannak összhangban a Szerződés 5. cikkével. Ez az eredeti bizottsági javaslatra, valamint azokra a módosításokra is vonatkozik, amelyeket az Európai Parlament és a Tanács kíván megtenni a javaslatra vonatkozóan.

12. A Szerződés 251. és 252. cikkében megállapított eljárások keretében az Európai Parlament tájékoztatni kell a Szerződés 5. cikkének alkalmazására vonatkozó tanácsi állásfoglalásról, megnevezve azokat az okokat, amelyek a Tanács közös álláspontjának elfogadásához vezettek. A Tanács tájékoztatja az Európai Parlamentet azokról az okokról, amelyek alapján a Bizottság javaslatának egészét vagy egy részét összeegyeztethetetlennek tartja a Szerződés 5. cikkével.

13. A szubszidiaritás elvének tiszteletben tartását a Szerződésben megállapított szabályoknak megfelelően felülvizsgálják.

(31.) Jegyzőkönyv
**a külső határok átlépését illetően a tagállamok külkapcsolatairól
(1997.)**

A MAGAS SZERZŐDŐ FELEK,

FIGYELEMMEL a tagállamok azon igényére, hogy — adott esetben harmadik országokkal együttműködve — biztosítsák külső határaik eredményes ellenőrzését,

MEGÁLLAPODTAK a következő rendelkezésben, amelyet az Európai Közösséget létrehozó szerződéshez csatolnak:

A Szerződés IV. címe 62. cikkének 2. a) pontjában foglalt, a külső határok átlépésére vonatkozó intézkedésekről szóló rendelkezések nem érintik a tagállamok azon hatáskörét, hogy harmadik országokkal tárgyalásokat folytassanak vagy megállapodásokat kössenek, amennyiben ezek a megállapodások tiszteletben tartják a közösségi jogot és az egyéb vonatkozó nemzetközi megállapodásokat.

(32.) Jegyzőkönyv
a tagállamokban történő közcélú műsorszolgáltatás rendszeréről (1997.)

A MAGAS SZERZŐDŐ FELEK,

FIGYELEMBE VÉVE, hogy a tagállamok közcélú műsorszolgáltatási rendszere közvetlenül kapcsolódik az egyes társadalmak demokratikus, társadalmi és kulturális igényeihez és a médiapluralizmus megőrzésének követelményéhez,

MEGÁLLAPODTAK a következő értelmező rendelkezésekben, amelyeket az Európai Közösséget létrehozó szerződéshez csatolnak:

Az Európai Közösséget létrehozó szerződés rendelkezései nem érintik a tagállamok azon a hatáskörét, hogy közszolgálati műsorszolgáltatást finanszírozzanak, amennyiben az ilyen finanszírozást a műsorszolgáltató szervezeteknek az egyes tagállamok által rájuk ruházott, meghatározott és megszervezett közszolgálati feladat ellátásához nyújtják, és amennyiben az ilyen finanszírozás a Közösségen belüli kereskedelmi és versenyfeltételeket nem befolyásolja a közös érdekekkel ellentétes mértékben, ugyanakkor e tekintetben a közszolgálati feladat megvalósulását is figyelembe kell venni.

(33.) Jegyzőkönyv
az állatok védelméről és kíméletéről (1997.)

A MAGAS SZERZŐDŐ FELEK,

AZZAL AZ ÓHAJJAL, hogy biztosítsák az állatok mint érző élőlények fokozott védelmét és tiszteletét,

MEGÁLLAPODTAK a következő rendelkezésben, amelyet az Európai Közösséget létrehozó szerződéshez csatolnak:

A Közösség mezőgazdasági, közlekedési, belső piaci és kutatási politikáinak kialakításánál és végrehajtásánál a Közösség és a tagállamok teljes mértékben figyelembe veszik az állatok kíméletére vonatkozó követelményeket, miközben tiszteletben tartják a tagállamok — különösen a vallási szertartásokra, kulturális hagyományokra és regionális örökségre vonatkozó — jogszabályi vagy közigazgatási rendelkezéseit és szokásait.

(34.) Jegyzőkönyv
**az ESZAK-Szerződés lejártának pénzügyi következményeiről és
a Szén- és Acélipari Kutatási Alapról (2001.)**

A MAGAS SZERZŐDŐ FELEK

AZZAL AZ ÓHAJJAL, hogy az Európai Szén- és Acélközösséget (ESZAK) létrehozó szerződés lejártával összefüggő bizonyos kérdéseket rendezzenek,

AZZAL A CÉLLAL, hogy az ESZAK vagyonának tulajdonjogát az Európai Közösségre ruházzák,

FIGYELEMBE VÉVE azt a kívánalmat, hogy ezt a vagyont a szén- és acéliparhoz kapcsolódó ágazatokban folytatott kutatásokra használják fel, és hogy ezért e téren bizonyos különleges szabályok megállapítására van szükség,

MEGÁLLAPODTAK a következő rendelkezésekben, amelyeket az Európai Közösséget létrehozó szerződéshez csatolnak:

1. cikk

1. 2002. július 24-ével az ESZAK 2002. július 23-ai állapot szerinti teljes aktív és passzív vagyona az Európai Közösségre száll.

2. Ezen aktív és passzív vagyonelemeknek az ESZAK 2002. július 23-ai mérlege szerinti nettó értékét, figyelembe véve a felszámolási eljárás eredményeként előálló bármilyen növekményt vagy csökkenést is, a szén- és acéliparhoz kapcsolódó ágazatokban folytatott kutatások céljára szánt vagyonnak kell tekinteni „ESZAK felszámolás alatt” megjelöléssel. A felszámolási eljárás befejezését követően e vagyon a „Szén- és Acélipari Kutatási Alap vagyona” megjelölést viseli.

3. A „Szén- és Acélipari Kutatási Alap”-ként megjelölt vagyonból származó jövedelem e jegyzőkönyv és az ez alapján elfogadott jogi aktusok rendelkezéseivel összhangban kizárólag a szén- és acéliparhoz kapcsolódó ágazatokban folytatott, a kutatási keretprogramon kívüli kutatások céljára használható fel.

2. cikk

A Tanács a Bizottság javaslata alapján és az Európai Parlamenttel folytatott konzultációt követően egyhangú határozattal elfogadja az e jegyzőkönyv végrehajtásához szükséges valamennyi rendelkezést, beleértve a lényeges alapelveket és megfelelő döntéshozatali eljárásokat, különös tekintettel a Szén- és Acélipari Kutatási Alap vagyonának kezelésére vonatkozó többéves pénzügyi iránymutatások, illetve a Szén- és Acélipari Kutatási Alap kutatási programjára vonatkozó technikai iránymutatások elfogadására.

3. cikk

Ha e jegyzőkönyv vagy az ennek alapján elfogadott jogi aktusok eltérően nem rendelkeznek, az Európai Közösséget létrehozó szerződés rendelkezéseit kell alkalmazni.

4. cikk

Ezt a jegyzőkönyvet 2002. július 24-étől kell alkalmazni.

(35.) Jegyzőkönyv
az Európai Közösséget létrehozó szerződés 67. cikkéről (2001.)

A MAGAS SZERZŐDŐ FELEK

MEGÁLLAPODTAK a következő rendelkezésben, amelyet az Európai Közösséget létrehozó szerződéshez csatolnak:

Egyetlen cikk

2004. május 1-jétől a Tanács az Európai Közösséget létrehozó szerződés 66. cikkében említett intézkedések elfogadásakor a Bizottság javaslata alapján és az Európai Parlamenttel folytatott konzultációt követően minősített többséggel határoz.

E. AZ EURÓPAI KÖZÖSSÉGET ÉS AZ EURÓPAI
ATOMENERGIA-KÖZÖSSÉGET LÉTREHOZÓ
SZERZŐDÉSHEZ CSATOLT JEGYZŐKÖNYV

(36.) Jegyzőkönyv

az Európai Közösségek kiváltságairól és mentességeiről (1965.)

A MAGAS SZERZŐDŐ FELEK,

FIGYELEMBE VÉVE, hogy az Európai Közösségek egységes Tanácsának és egységes Bizottságának létrehozásáról szóló szerződés 28. cikkének megfelelően ezeket a Közösségeket és az Európai Beruházási Bankot a tagállamok területén megilletik a feladataik ellátásához szükséges kiváltságok és mentességek,

MEGÁLLAPODTAK a következő rendelkezésekben, amelyeket ehhez a szerződéshez csatolnak:

I. FEJEZET

AZ EURÓPAI KÖZÖSSÉGEK VAGYONA, INGATLANAI, KÖVETELÉSEI ÉS ÜGYLETEI

1. cikk

A Közösségek helyiségei és épületei sérthetetlenek. Mentesek a házkutatás, igénybevétel, elkobzás és kisajátítás alól. A Közösségek vagyona és követelései a Bíróság engedélye nélkül nem képezhetik kényszerítő közigazgatási vagy bírósági intézkedés tárgyát.

2. cikk

A Közösségek irattárai sérthetetlenek.

3. cikk

A Közösségek, a Közösségek követelései, bevételei és egyéb vagyona mentesek mindenfajta közvetlen adó alól.

A tagállamok kormányai lehetőség szerint kötelesek megtenni a megfelelő intézkedéseket az ingó és ingatlan vagyontárgyak árában foglalt közvetett, illetve forgalmi adók összegének elengedése vagy visszatérítése érdekében mindazon esetekben, amikor a Közösségek hivatalos használatra jelentős összegű beszerzéseket hajtanak végre, amelyek ára ilyen jellegű adót tartalmaz. E rendelkezések alkalmazása azonban nem járhat a Közösségeken belüli versenyt torzító hatással.

Nem adható mentesség azon adók és egyéb közterhek alól, amelyek csupán közüzemi szolgáltatások díjának felelnek meg.

4. cikk

A Közösségek a hivatali használatukra szánt árucikkek tekintetében mentességet élveznek minden behozatali és kiviteli vám, valamint tilalom és korlátozás alól; az ilyen módon importált árucikkek sem ellenérték fejében, sem ingyenesen nem ruházhatók át annak az országnak a területén, ahová azokat importálták, kivéve ha ez az illető ország kormánya által jóváhagyott feltételek mellett történik.

A Közösségek saját kiadványaik tekintetében szintén mentességet élveznek minden kiviteli és behozatali vám, valamint tilalom és korlátozás alól.

5. cikk

Az Európai Szén- és Acélközösség bármilyen valutát tarthat, és bármilyen pénznemben lehetnek számlái.

II. FEJEZET

KAPCSOLATTARTÁS ÉS LAISSEZ-PASSER

6. cikk

A Közösségek intézményei hivatalos kapcsolattartásuk és összes dokumentumuk továbbítása tekintetében valamennyi tagállam területén azt az elbánást élvezik, amelyben az illető állam a diplomáciai képviselőket részesíti.

A Közösségek intézményeinek hivatalos levelezése és egyéb hivatalos közlései nem cenzúrázhatók.

7. cikk

(1) A közösségi intézmények elnökei a közösségi intézmények tagjai és alkalmazottai részére a Tanács által előírt formájú útiokmányt (*laissez-passer*) állíthatnak ki, amelyet a tagállamok hatóságai érvényes útiokmányként fogadnak el. Ezt az útiokmányt a Közösségek tisztviselőinek személyzeti szabályzatában és az egyéb alkalmazottaira vonatkozó alkalmazási feltételekben megállapított előírásoknak megfelelően a tisztviselők és egyéb alkalmazottak részére állítják ki.

A Bizottság megállapodásokat köthet annak érdekében, hogy ezeket az útiokmányokat harmadik államok területén is érvényes útiokmányként ismerjék el.

(2) Mindamellett az Európai Szén- és Acélközösség kiváltságairól és mentességeiről szóló jegyzőkönyv 6. cikkének rendelkezéseit az intézmények azon tagjaira és alkalmazottaira, akik e szerződés hatálybalépésekor rendelkeznek az ebben a cikkben említett útiokmánnyal, továbbra is alkalmazni kell mindaddig, amíg nem alkalmazzák e cikk (1) bekezdésének rendelkezéseit.

III. FEJEZET

AZ EURÓPAI PARLAMENT TAGJAI

8. cikk

Az Európai Parlament üléseinek helyszínére utazó, illetve onnan visszautazó Európai parlamenti tagok szabad mozgására vonatkozóan semmilyen igazgatási vagy egyéb korlátozás nem alkalmazható.

Az Európai Parlament tagjai a vám- és devizaellenőrzést illetően:

- a) saját kormányuk részéről ugyanazokban a könnyítésekben részesülnek, mint az ideiglenes hivatalos kiküldetésben külföldre utazó magas rangú tisztviselők,
- b) a többi tagállam kormánya részéről ugyanazokban a könnyítésekben részesülnek, mint a külföldi kormányok ideiglenes hivatalos kiküldetésben lévő képviselői.

9. cikk

A feladataik ellátása során kifejtett véleményük vagy leadott szavazatuk miatt az Európai Parlament tagjai ellen nem folytatható vizsgálat, nem vehetők őrizetbe és nem vonhatók bírósági eljárás alá.

10. cikk

Az Európai Parlament ülészeit ideje alatt, az Európai Parlament tagjai:

- a) saját államuk területén a parlamentjük tagjaira vonatkozó mentességet élvezik,
- b) a többi tagállam területén mentességet élveznek mindenfajta őrizetbe vételre és bírósági eljárásra vonatkozó intézkedés alól.

A mentesség akkor is megilleti a tagokat, amikor az Európai Parlament üléseinek helyére utaznak, illetve onnan visszatérnek.

Nem lehet hivatkozni a mentességre olyan esetben, amikor valamely tagot bűncselekmény elkövetésében tetten érnek, továbbá a mentesség nem akadályozhatja meg az Európai Parlamentet azon jogának gyakorlásában, hogy valamely tagjának mentességét felfügessze.

IV. FEJEZET

AZ EURÓPAI KÖZÖSSÉGEK INTÉZMÉNYEINEK MUNKÁJÁBAN RÉSZT VEVŐ TAGÁLLAMI KÉPVISELŐK

11. cikk

A közösségi intézmények munkájában részt vevő tagállami képviselők, valamint az ő tanácsadók és szakértők feladataik ellátása, valamint az ülések helyére történő utazás és az onnan történő visszatérés során a szokásos kiváltságokat, mentességeket és könnyítéseket élvezik.

Ezt a cikket a Közösségek tanácsadó szerveinek tagjaira is alkalmazni kell.

V. FEJEZET

AZ EURÓPAI KÖZÖSSÉGEK TISZTVISELŐI ÉS EGYÉB ALKALMAZOTTAI

12. cikk

Az egyes tagállamok területén a Közösségek tisztviselői és egyéb alkalmazottai állampolgárságuktól függetlenül:

- a) a szerződéseknek az egyfelől a tisztviselők és egyéb alkalmazottak Közösségekkel szemben fennálló felelősségével kapcsolatos szabályokra vonatkozó rendelkezéseire, másfelől a Bíróságnak a Közösségek, valamint a közösségi tisztviselők és egyéb alkalmazottak közötti jogvitákkal kapcsolatos hatáskörére vonatkozó rendelkezéseire is figyelemmel, hivatalos minőségükben végrehajtott cselekedeteik tekintetében, szóbeli vagy írásbeli megnyilatkozásaikat is beleértve, mentességet élveznek a bírósági eljárások alól. Ez a mentesség hivataluk megszűnését követően is megilleti őket,
- b) házastársaikat és eltartott családtagjaikat is beleértve nem tartoznak a bevándorlási korlátozások, illetve a külföldiek nyilvántartására vonatkozó szabályok hatálya alá,
- c) a valuta- és devizasabályozást illetően ugyanazokat a könnyítéseket élvezik, mint amelyek a nemzetközi szervezetek tisztviselőit általában megilletik,
- d) az első alkalommal, amikor az adott országban elfoglalják hivatalukat, vámmentesen hozhatják be saját berendezési tárgyaikat és személyes használati tárgyaikat, továbbá hivataluk megszűnésekor az adott országból vámmentesen vihetik ki berendezési tárgyaikat és személyes használati tárgyaikat, mindkét esetben azon ország kormánya által szükségesnek ítélt feltételeknek megfelelően, amelyben ezt a jogot gyakorolják,

- e) vámmentesen hozhatnak be egy saját személyes használatukra szolgáló gépkocsit, amelyet a legutolsó tartózkodási helyük vagy az állampolgárságuk szerinti országban, az ezen ország belső piacán érvényes feltételek mellett szereztek meg, illetve azt vámmentesen újra kivihetik, mindkét esetben az érintett állam kormánya által szükségesnek ítélt feltételeknek megfelelően.

13. cikk

A Községek tisztviselői és egyéb alkalmazottai a Községek által számukra fizetett illetmények, bérek és járandóságok után kötelesek adót fizetni a Községek javára a Tanács által a Bizottság javaslata alapján meghatározott feltételeknek és eljárásnak megfelelően.

A Községek által számukra kifizetett illetmények, bérek és járandóságok tekintetében nemzeti adókötelezettség alól mentességet élveznek.

14. cikk

A jövedelemadó, a vagyonadó és az örökösödési adó alkalmazásakor, valamint a Községek tagállamai között a kettős adóztatás elkerülésére vonatkozóan kötött egyezmények alkalmazásakor a Községek azon tisztviselőit és egyéb alkalmazottait, akik — kizárólag a Község szolgálatában végzett feladataik ellátása miatt — a Község szolgálatába történő belépéskor az adózás szempontjából lakóhelyük szerinti országon kívüli tagállam területére helyezik át tartózkodási helyüket, mind a tényleges tartózkodási helyük szerinti országban, mind az adózás szempontjából lakóhelyük szerinti országban úgy kezelik, mintha ez utóbbi országban tartanák fent lakóhelyüket, amennyiben ez az ország tagja a Községeknek. Ezt a rendelkezést alkalmazni kell a házastársakra is, amennyiben ez utóbbiak nem végeznek külön kereső tevékenységet, illetve az e cikkben említett személyek által eltartott és az ő gondozásuk alatt álló gyermekekre is.

Az előző bekezdésben említett személyeknek a tartózkodásuk szerinti országban található ingó vagyona ebben az országban mentességet élvez az örökösödési adó alól; az adó megállapítása céljából az ilyen tulajdont úgy kell tekinteni, mintha az adózás szempontjából lakóhely szerinti országban volna található, figyelemmel harmadik országok jogaira, valamint a kettős adóztatásra vonatkozó nemzetközi egyezmények rendelkezéseinek lehetséges alkalmazására is.

E cikk rendelkezéseinek alkalmazásakor a kizárólag egyéb nemzetközi szervezetek szolgálatában végzett feladatok ellátása érdekében megszerzett lakóhelyek nem vehetők figyelembe.

15. cikk

A Tanács a Bizottság javaslata alapján, egyhangúlag meghatározza a Községek tisztviselői és egyéb alkalmazottai szociális biztonsági juttatásainak rendszerét.

16. cikk

A Tanács a Bizottság javaslata alapján és az érintett intézményekkel folytatott konzultációt követően meghatározza a közösségi tisztviselők és egyéb alkalmazottak azon kategóriáit, akikre a 12. cikket, a 13. cikk második bekezdését és a 14. cikket részben vagy egészben alkalmazni kell.

Az e kategóriákba tartozó tisztviselők és egyéb alkalmazottak nevét, besorolását és címét időről időre továbbítani kell a tagállamok kormányainak.

VI. FEJEZET

A HARMADIK ORSZÁGOK EURÓPAI KÖZÖSSÉGEKHEZ AKKREDITÁLT KÉPVISELETEINEK KIVÁLTSÁGAI ÉS MENTESSÉGEI

17. cikk

Az a tagállam, amelynek területén a Közösségek székhelye található, a harmadik országoknak a Közösségekhez akkreditált képviselői számára a szokásos diplomáciai mentességeket és kiváltságokat biztosítja.

VII. FEJEZET

ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

18. cikk

A Közösségek tisztviselőinek és egyéb alkalmazottainak kizárólag a Közösségek érdekében lehet különféle kiváltságokat, mentességeket és könnyítéseket adni.

Valamennyi közösségi intézmény köteles visszavonni az egyes tisztviselői vagy egyéb alkalmazottai részére biztosított mentességet olyan esetben, amikor az illető intézmény megítélése szerint a mentesség visszavonása nem ellentétes a Közösségek érdekével.

19. cikk

A közösségi intézmények e jegyzőkönyv alkalmazása érdekében kötelesek együttműködni az érintett tagállamok hatáskörrel rendelkező hatóságaival.

20. cikk

A 12–15. és a 18. cikket a Bizottság tagjaira is alkalmazni kell.

21. cikk

A 12–15. és a 18. cikket alkalmazni kell a Bíróság bíráira, főtanácsnokaira, hivatalvezetőjére, valamint segédelőadóira, továbbá az Elsőfokú Bíróság tagjaira és hivatalvezetőjére; ez a rendelkezés a Bíróság alapokmányáról szóló jegyzőkönyv 3. cikkének a bírák bírósági eljárások alóli mentességére vonatkozó rendelkezéseit nem érinti.

22. cikk

Ezt a jegyzőkönyvet továbbá — a Bank alapokmányáról szóló jegyzőkönyvben foglaltak sérelme nélkül — alkalmazni kell az Európai Beruházási Bankra, a Bank szerveinek tagjaira, alkalmazottaira, valamint a tagállamoknak a Bank tevékenységében részt vevő képviselőire.

Az Európai Beruházási Bank tőkeemelés esetén mentességet élvez továbbá a Bank székhelye szerinti államban az adózás valamennyi formája és minden egyéb közteher, valamint az ezekkel kapcsolatos alakiságok alól. Hasonlóképpen, a Bank megszüntetése vagy felszámolása sem keletkeztet semmiféle közteher-fizetési kötelezettséget. Végezetül, a Bank és szervei által a Bank alapokmányának megfelelően végzett tevékenységek nem esnek forgalmiadó-fizetési kötelezettség hatálya alá.

23. cikk

Ezt a jegyzőkönyvet a Központi Bankok Európai Rendszere és az Európai Központi Bank alapokmányáról szóló jegyzőkönyv rendelkezéseinek sérelme nélkül az Európai Központi Bankra, szerveinek tagjaira és személyzetére is alkalmazni kell.

Az Európai Központi Bank tőkeemelés esetén mentességet élvez továbbá az adózás valamennyi formája és minden egyéb közteher, valamint az ezekkel kapcsolatos alakiságok alól a Bank székhelye szerinti államban. A Banknak és szerveinek a Központi Bankok Európai Rendszere és az Európai Központi Bank alapokmányának megfelelően végzett tevékenységei nem esnek forgalmiadó-fizetési kötelezettség hatálya alá.

A fenti rendelkezéseket az Európai Monetáris Intézetre is alkalmazni kell. Az EMI megszüntetése vagy felszámolása nem keletkeztet semmilyen közteher-fizetési kötelezettséget

FENTIEK HITELEÜL az alulírott meghatalmazottak aláírták ezt a jegyzőkönyvet.

Kelt Brüsszelben, az ezerkilencszázhatvanötödik év április havának nyolcadik napján.

Paul Henri SPAAK

Kurt SCHMÜCKER

Maurice COUVE DE MURVILLE

Amintore FANFANI

Pierre WERNER

J. M. A. H. LUNS

FÜGGELÉK

AZ ELSŐDLEGES JOG MÓDOSÍTÁSA A BOLGÁR KÖZTÁRSASÁG ÉS ROMÁNIA EURÓPAI UNIÓHOZ TÖRTÉNŐ CSATLAKOZÁSÁT KÖVETŐEN

A Bolgár Köztársaságnak és Romániának az Európai Unióhoz történő csatlakozásáról szóló szerződés hatályba lépését követően a következő cikkek az alábbiak szerint módosulnak.

I. AZ EURÓPAI UNIÓRÓL SZÓLÓ SZERZŐDÉS

1. A 23. cikk (2) bekezdése harmadik albekezdésének második mondata helyébe a következő rendelkezés lép:

„A határozatok elfogadásához legalább a tagok kétharmada által leadott, legalább 255 igen szavazat szükséges.”.

2. A 34. cikk (3) bekezdése első mondatának második fele helyébe a következő rendelkezés lép:

„és a határozat elfogadásához legalább a tagok kétharmada által leadott, legalább 255 igen szavazat szükséges.”.

3. Az 53. cikk második bekezdésének helyébe a következő rendelkezés lép:

„A csatlakozási szerződések értelmében e szerződés angol, bolgár, cseh, dán, észt, finn, görög, ír, lengyel, lett, litván, magyar, máltai, portugál, román, spanyol, svéd, szlovák és szlovén nyelvű változata szintén hiteles.”

II. AZ EURÓPAI KÖZÖSSÉGET LÉTREHOZÓ SZERZŐDÉS

1. Az 57. cikk (1) bekezdésének utolsó mondata helyébe a következő rendelkezés lép:

„A Bulgária, Észtország, illetve Magyarország nemzeti jogszabályai alapján hatályban lévő korlátozások vonatkozásában ez az időpont 1999. december 31.”

2. A 189. cikk második bekezdésének helyébe a következő rendelkezés lép:

„Az Európai Parlament tagjainak száma nem haladhatja meg a 736-ot.”

3. A 2009-2014-es megbízási időszak elejétől kezdődő hatállyal a 190. cikk (2) bekezdésének helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) Az egyes tagállamokban megválasztott képviselők száma a következő:

Belgium	22	Luxemburg	6
Bulgária	17	Magyarország	22
Cseh Köztársaság	22	Málta	5
Dánia	13	Hollandia	25
Németország	99	Ausztria	17
Észtország	6	Lengyelország	50
Görögország	22	Portugália	22
Spanyolország	50	Románia	33
Franciaország	72	Szlovénia	7
Írország	12	Szlovákia	13
Olaszország	72	Finnország	13
Ciprus	6	Svédország	18
Lettország	8	Egyesült Királyság	72.”

4. A 205. cikk (2) bekezdésének első albekezdése a következő rendelkezéssel egészül ki:

„Bulgária	10
Románia	14.”

5. A 205. cikk (2) bekezdésének a második és harmadik albekezdése helyébe a következő rendelkezések lépnek:

„A Tanács határozatainak elfogadásához a tagok többsége által leadott, legalább 255 igen szavazat szükséges, ha azokat e szerződés értelmében a Bizottság javaslata alapján kell elfogadni.

Egyéb esetekben a Tanács határozatainak elfogadásához legalább a tagok kétharmada által leadott, legalább 255 igen szavazat szükséges.”

6. A 258. cikk második bekezdése a következő rendelkezéssel egészül ki:

„Bulgária 12

Románia 15.”

7. A 263. cikk harmadik bekezdése a következő rendelkezéssel egészül ki:

„Bulgária 10

Románia 15.”

8. A 299. cikk (1) bekezdésében a tagállamok felsorolását a Bolgár Köztársaságra és Romániára való hivatkozás egészíti ki.

9. A 314. cikk második bekezdésének helyébe a következő rendelkezés lép:

„A csatlakozási szerződések értelmében e szerződés angol, bolgár, cseh, dán, észt, finn, görög, ír, lengyel, lett, litván, magyar, máltai, portugál, román, spanyol, svéd, szlovák és szlovén nyelvű változata szintén hiteles.”.

III. A BÍRÓSÁG ALAPOKMÁNYÁRÓL SZÓLÓ JEGYZŐKÖNYV

1. A 9. cikk első bekezdésének helyébe a következő rendelkezés lép:

„A bírói kar részleges megújítása, amelyre háromévente kerül sor, felváltva tizennégy, illetve tizenhárom bírót érint.”.

2. A 48. cikk helyébe a következő rendelkezés lép:

„Az Elsőfokú Bíróság huszonhét bíróból áll.”.

IV. AZ EURÓPAI BERUHÁZÁSI BANK ALAPOKMÁNYÁRÓL SZÓLÓ JEGYZŐKÖNYV

1. A 3. cikk a Bolgár Köztársaságra és Romániára való hivatkozással egészül ki.

2. A 4. cikk (1) bekezdésének első albekezdésében:

a) a bevezető mondat helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) A Bank tőkéje 164 795 737 000 EUR, amelyet a tagállamok a következők szerint jegyeznek ⁽¹⁾:"

b) a szöveg a következő hivatkozásokkal egészül ki:

„Bulgária	296 000 000
Románia	846 000 000”.

3. A 11. cikk (2) bekezdésében az első, a második és a harmadik albekezdés helyébe a következő szöveg lép:

„2. Az Igazgatótanács huszonnyolc igazgatóból és tizenhat helyettesből áll.

[...]

A helyetteseket a Kormányzótanács öt évre nevezi ki a következők szerint:

- két helyettest a Németországi Szövetségi Köztársaság jelölése alapján,
- két helyettest a Francia Köztársaság jelölése alapján,
- két helyettest az Olasz Köztársaság jelölése alapján,
- két helyettest Nagy-Britannia és Észak-Írország Egyesült Királyságának jelölése alapján,
- egy helyettest a Spanyol Királyság és a Portugál Köztársaság közös megegyezéssel történő jelölése alapján,
- egy helyettest a Belga Királyság, a Luxemburgi Nagyhercegség és a Holland Királyság közös megegyezéssel történő jelölése alapján,
- két helyettest a Dán Királyság, a Görög Köztársaság, Írország és Románia közös megegyezéssel történő jelölése alapján,

⁽¹⁾ A Bulgária és Románia esetében megjelölt számok indikatív jellegűek és az Eurostat által a 2003. évre vonatkozóan közzétett adatokon alapulnak.

- két helyettest az Észt Köztársaság, a Lett Köztársaság, a Litván Köztársaság, az Osztrák Köztársaság, a Finn Köztársaság és a Svéd Királyság közös megegyezéssel történő jelölése alapján,
  - három helyettest a Bolgár Köztársaság, a Cseh Köztársaság, a Ciprusi Köztársaság, a Magyar Köztársaság, a Máltai Köztársaság, a Lengyel Köztársaság, a Szlovén Köztársaság és a Szlovák Köztársaság közös megegyezéssel történő jelölése alapján,
  - egy helyettest a Bizottság jelölése alapján.”.
-